

Hamdi Koç

Çiçeklerin Tanrısı

ROMAN

Hamdi Koç'un
YKY'deki öteki kitapları:

Çocuk Ölümü Şarkıları (1992)
Melekler Erkek Olur (2002)

HAMDİ KOÇ

Çiçeklerin Tanrısı

ROMAN

İSTANBUL

Yapı Kredi Yayınları - 1805
Edebiyat - 495

Çiçeklerin Tanrısı / Hamdi Koç

Kitap Editörü: Ayfer Tunç

Kapak Tasarımı: Nahide Dikel

Baskı: Şefik Matbaası
Marmara Sanayi Sitesi M Blok No: 291 İkitelli/İstanbul

1. Baskı: İstanbul, Mart 2003

4. Baskı: İstanbul, Mayıs 2004

ISBN 975-08-0559-3

© Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş., 2002

Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık Ticaret ve Sanayi A.Ş.

Yapı Kredi Kültür Merkezi

İstiklal Caddesi No. 285 Beyoğlu 34433 İstanbul

Telefon: (0 212) 252 47 00 (pbx) Faks: (0 212) 293 07 23

Bilgi Hattı: (0 212) 473 0 444

<http://www.yapikrediyayinlari.com>

e-posta: ykkultur@ykykultur.com.tr

İnternet satış adresi: <http://www.estore.com.tr/bulvar/yky>

www.teleweb.com.tr

Esin'e.
Kadın melek.

*Great enemy to it, and to all the rest,
That in the Gardin of Adonis springs,
Is wicked Tyme, who with his scyth addrest,
Does mow the flowring herbes and goodly things,
And all their glory to the ground downe flings,
Where they do wither, and are fowly mard:
He flyes about, and with his flaggy winges
Beates downe both leaues and buds without regard,
Ne euer pittie may relent his malice hard.*

Spenser, "The Faerie Qveene"

*It was begotten by Despair
Upon Impossibility.*

Marvell, "The Definition of Love"

1

Böyle devam edemeyeceğim, diye düşündüm. Durmak zorundayım. Devam edersem bir hata yapacağım, öleceğiz.

Işıkları net göremiyordum, o yüzden. Önümdeki ışıkları takip edebiliyordum, uzaklaştıklarını, yavaşladıklarını, çok yaklaştıklarını, ansızın daha karanlık bir deliğe dalıp kaybolduklarını, hızla karanlıktan çıkıp karşıya geçerek tekrar karanlığa karıştıklarını görebiliyordum. Ama net göremiyordum. Bulanık ve bir arada ve çok geç görüyordum. Bazen hepsi birleşip büyük, hareketli ışıklar kalabalığı yaratıyorlardı başımın çevresinde, bir delirmeme oyununda dayanıklılığımı ölçmeye çalışır gibi. Dayanamadım. Yavaşladım. Çevrede ışıksız bir boşluk aradım, ışıkların sızamayacağı, bizi farkedemeyeceği bir karanlık. Deniz sol tarafımızdaydı, yavaşça o tarafa döndüm. Camdaki yağmur damlalarında asılı kalan oynak ışık noktalarının saklamaya çalıştığı iki ağaç arasında bir boşluk gördüm ve oraya sığındım, durdum. Farları kapattım. Karanlık büyüdü; hareketsiz ve yalnız kaldı.

'Başım dönüyor,' dedim. 'Biraz dinlenelim.'

Durumumu açıklama ihtiyacı duymuştum, gece sohbeti ya da araba seksi için durdum sanmasın diye. Temiz hava almak için camı araladım. Arkaya yaslanıp gözlerimi yumdum ve dilediği gibi, bıkcıncaya kadar dönsün, bitsin diye başımı rahat bıraktım. Acelemiz yoktu, nasılsa. Nasılsa bundan sonra bütün zaman bize aitti, bundan sonra hep beraber olacaktık. Öyle demişti, bir iki saat önce. O yüzden, ölmemeliydik.

Lale elimi tuttu. Küçük, ince, yumuşak elini elimde serin

ve canlı hissettim. Benimse her tarafım alev alev yanıyordu, o kadar ki sıcaklığımdan az sonra eli terlemeye başladı. Öyle şeylerden nefret ederdi, el terlemesinden, burundan soluk alıp verirken ses çıkmasından ve daha birçok başka vücut defosundan. Benim elim terliyor sanıp da benden nefret etmesin diye elimi çekip kaloriferi kapattım. Konağı da kapattım. Radyoyu açtım. Gece, yağmur ve müzik.

‘Çok mu kötüsün?’ dedi Lale.

‘Çok değil,’ dedim. ‘Geçer şimdi. Beş on dakika. Hızlı içtim, o yüzden.’

Tekrar elimi tuttu.

‘Benim yüzümden,’ dedi. ‘Çok şey anlattım. Seni üzdüm.’

‘Senin yüzünden,’ dedim. ‘Ama üzüntüden değil.’

İçmek için üzölmeye ya da sevinmeye ihtiyacım yoktu. Sadece içki olması ve içkinin içilebileceğı bir yer olması benim için yeterliydi; içki ya da yer bitinceye kadar içebilirdim, içtim de. O akşam ve o gece boyunca da içmiştim. Şimdi başım dönüyordu çünkü az konuşmak zorunda kalmış, konuşmayınca da hızlı hızlı içmiştim. Her gününe yabancı olduğum bensiz bir on yılın mutsuzluğunu uzun uzun anlatan bir kadının karşısında yemek yemek sinir bozucu hatta mide bulandırıcı olabileceğı için yemek de yiyememişim. ‘Sen anlat, ben seni dinliyorum,’ diyemezdim ya başımı tabağına gömüp. Ama gözlerine bakarak içebilirdim. İçmiştim de. O yüzden, hep o yüzden. İnsan bir kadının gözlerine bakarak içki içmemeli.

Üzüntü ve sevinç: Lale kalbin sarkacının hala o iki uç arasında salındığını sanıyordu. Benim artık üzölmeyen, sevinmeyen bir adam olduğumu, üzölemeyecek, sevinmeyecek kadar çok içen bir adam olduğumu farkedemiyordu. Hele Lale beni hiç üzemezdi, ama öte yandan üzebileceğini düşünmesinde de bir sakınca yoktu. Ona kendimi anlatacak değildim. Ben değiştim, diyecek değildim. O demişti. ‘Değiştim,’ demişti uzun öyküsünün başlarında bir yerde. Eskiden, yani o ‘değişmeden’ önce, yine birbirimize aşıkken, daha doğrusu ben ona aşıkken, çok aşıkken, ben hala kolay üzölebilir, kolay sevinebilir bir genç adamken bana ne üzüntüler, ne acılar yaşattığını hafif ama geçmeyeceğini bildiğim bir burukluk içinde hatırladım.

'Sana çok haksızlık ettim, biliyorum,' demişti. 'Ama artık değiştim. Artık o eski küçük fahişe değilim. Artık sevmeyi öğrendim.'

Karşı kıyıda, Kuzguncuk filan olması gereken bir yerde, kıyıya yakın, ya da kıyıya yakın ve yaklaşılmaması gereken bir şeye yakın bir deniz feneri vardı. Daha doğrusu deniz feneri gibi çalışan birşey, yanıp sönen kırmızı ışığıyla. Işıklı şamandıra, böyle deniyor olmalı. Deniz feneri büyük olur çünkü, uzak olur, uğultulu olur, yalnız, hem de çok yalnız olur. İçinde bir adam yaşar, yaşlı bir adam, yaşlı olması şart çünkü genç bir adam yalnızlığın ve yalnızlığa bağlılığın ne olduğunu bilmez ben değilse, kayalıkların tepesinde, kendisine yaklaşılabilecek herkesi kovmak için hayatını harcamayı kabul etmez. Ben buradayım, benden uzak durun, demez. Çünkü hayatı değerlidir; hayatından birşey yapabileceğini sanır, zaman içinde, ileride, fırsat verilince, mutlaka.

Camı sonuna kadar açtım. Açar açmaz da buz gibi bir hava buz gibi yağmur damlalarıyla içeri hücum edip aklımızı sarstı. İçerisi, küçük sıcak dünyamız, mutlu ama buruk dünyamız bir anda alt üst oldu: açık kültablasından küller havalandı, radyonun sesi rüzgara ve dalgalara karışıp gitti, Lale 'Ne yaptın?' diye küçük bir çığlık attı, elini elimden çekip kendi kendine sarıldı, başını öte yana çevirdi, saçları benden uzağa uçtu. Özür dileyip camı kapattım.

'Hava almam lazım,' dedim ve kapıyı açıp dışarı çıktım. Kapıyı arkamdan kapayınca kadar aynı sarsıntı içeride bir kez daha yaşandı. Bana kızmıştır.

Ama gerçekten havaya ihtiyacım vardı. Derin soluklar aldım. Aslında midem de bulanıyordu; azıcık öne doğru eğilsem kusacaktım. Ama onun önünde kusmak istemezdim. Kusmuş birini kimse öpmek istemez, hiç olmazsa aradan bir gün geçmeden, ne kadar özlemiş olursa olsun. Böyle birşey olsun istemezdim. Her an öpülebilir ve öpebilir durumda olmak zorundaydım. Kendimi tuttum. Yüzümü sert yağmura, daha da sert rüzgara verip bekledim. Hızla ıslanıyordum. Deniz feneri ya da deniz feneri gibi çalışan şey daha uzakta ve daha güçsüz görünüyordu. Belki yağmur artmıştı da ondan. Belki sis, pus, zehirli

gazlar, sokak arası sobalarının dumanı, gece çiçeklerinin tozları, ölülerin külleri havayı kalınlaştırmıştı da ondan.

Bir yerlerden bir sis düdüğü duydum. Canavar düdüğü. Kim uydurduysa iyi uydurmuş. Demek bu saatte denizde yol almaya çalışan körler var ve canavar, korksunlar, yolların kapalı olduğunu anlasınlar diye. Akli olan, ölmek istemeyen kenara çeker, benim gibi. Derin soluklar aldım, verdim, hava burun deliklerimi ıslatmaya başlayana kadar. Bu gece aşkımızı canlandıracağız. Canlan! diyeceğiz ve canlanacak, yapraklarını açıp bizi saracak. On yılda bir açan bir seks çiçeği, aşkımız. Açacak. Ama akan bir burunla olmaz. Burnu akan biriyle kimse öpüşmek istemez. Ne de oral seks yaptırır, hatta.

Geri döndüm.

Lale sabırla beni bekliyordu.

‘İyi misin?’ dedi, yüzüme doğru eğilip.

İyi kız. Halden anlıyor.

‘Daha iyiyim,’ dedim.

Değildim. Yani daha iyiydim ama yeterince iyi değildim. Şimdi bir de geri geri yola çıkmayı gözüm yemiyordu. Arka camdan da birşey görünmüyordu üstelik. Arka cam ısıtıcısı bozuktu; sigortası atmıştı; gönderip değiştirtmeyi unutmuştum. Arka stop lambalarından biri de, galiba, yanmıyordu, ne zamandır. Bunları düşününce iyice moralim bozuldu. En iyisi vazgeçmek, herşeyi Lale’ye bırakmaktı. Bırakayım ne yaparsa yapsın.

‘İstersen sen kullan,’ dedim. ‘Ben kendime hiç güven vermiyorum. Sen daha iyi görünüyorsun. Hadi, kurtar bizi buradan. Eskiden de sen sürerdin.’

Lale itiraz etmedi. El freninin üstünden benim yerimi almaya çalışırken ben tekrar inip arabanın önünden dolaştım, onun koltuğuna geçtim. Orası daha rahattı, ne de olsa kadının oturduğu koltuktuktu. Koltukta uzandım. Lale motoru çalıştırdı. Allahtan sileceklerim çalışıyordu. Deniz feneri görünmez olmuştu. Hava kendini tümüyle kapatmıştı demek. Tam zamanında gidiyorduk. Lale kolunu benim koltuğuma atıp arabayı ağır ağır yola çıkardı; ne arka camdan, ne de stop lambasından şikayet etti. Usta şöfördü kadın; düze çıkmayı, elindekilerle en iyisini yapmayı biliyordu.

'Nereye gidiyoruz?' dedi, yumuşak bir hareketle vites değiştirdi.

'Nereye istersen,' dedim. 'Götür bizi buradan.'

Arabayı ben sürüyor olsam onu evime götürürdüm. Ama şimdi ona evimi tarif edecek halde değildim. Hem o kadar sık ev değiştiriyordum ki, bazen, çok içtiğim zamanlar, evimin nerede olduğunu hatırlamakta güçlük çekiyordum. Öyle zamanlarda evim hala, bütün gençliğimin geçtiği, Lale'nin birçok öğleden sonra konduğu Bebek'teki evmiş gibi geliyordu, birçok öğleden sonra da söz vermiş olmasına rağmen gelmediği, gelmiyorum diye telefon bile açmadan beni caddeye ve Boğaz'a bakan penceresinde saatlerce beklettiği, geceler boyu, herkes uyuduktan, gecedan çekildikten sonra, masamda oturup ona, ertesi sabah küskün bir aceleyle, sanki ona son şans tanıyışım gibi, okulda eline sıkıştırmak, kitabının arasına sokuvermek ya da eğer okula gelmezse telefonda okumak üzere, bana o kadar acı çektirmemesi için, beni sevmesi için, aşkımdan ne kadar ayrıcalıklı olduğunu anlaması için yalvaran mektuplar, ağlayan iğrenç şiirler yazdığım ev; öyle zamanlarda, hatta bazen sadece dalgınken, sadece hatırlarken, düşünürken, kendimi hala o evde yaşıyor sanıyordum, Lale o gün, o öğleden sonra sözünde duracak, gelecek, beni sevecek sanıyordum. Lale bilmiyor, ama uzun yıllar öyle sandım, hep onunla randevum varmış gibi geldi. O okulu bırakıp çalışmaya başladıktan, benden daha da uzaklaştıktan, sonra babasının evinden ayrılıp işyerindeki bir adamla birlikte yaşamaya başladıktan ve hayatımdan büsbütün çıkıp gittikten sonra bile; birkaç yıl sonra bir barda rastladığım eski bir arkadaştan onun 'tipsiz' bir adamla evlendiğini duyduktan sonra bile; birkaç yıl sonra bir barda rastladığım aynı eski arkadaştan onun hala o tipsiz adamla evli olduğunu ve gayet iyi anlaşılıyor göründüklerini duyduktan sonra bile. Öyle sanmaya devam ettim. Ama gelmedi. Sonra dayanamadım; Lale gelecek diye başka hiç kimsenin gelip gitmediği, başka hiçbir şeyin de olmadığı bir evde yaşamak ölüme yakın bir yaşantı olmaya başladı. Ölmek istemediğimi biliyordum. İnsan ölmek istemez. Kalıp, geride kalıp, hatırlamak ister. Evden ayrıldım; ve ayrılış o ayrılış; dört yılda yirmi, belki daha fazla ev değiştirdiğimi tahmin

ediyorum. Bir keresinde aynı apartmanda bir üst kata, bir keresinde tam karşı apartmandaki bir daireye, hatta bir keresinde de çıktığım eve iki hafta sonra geri taşınmışım. Hiç, öylesine, sebepsiz, ya da kendime değil de beni anlamaya çalışan nakliyeciyeye türlü sebepler uydurarak, oranın manzarası daha iyi, gibi, o bina daha yeni ya da daha çok güneş alıyor ya da kapıcısı çok iyi adam ya da yakıt masrafı daha az ya da banyosunda jakuzi var, gibi. Ne bileyim, olmadı, bir daha hiçbir eve yerleşemedim, hiçbir evi evim yapamadım, hiçbir evde rahat edemedim. Her evden diğerine taşınırken hep daha az eşyayla taşındım; birşeyler hep gözüme battı, lüzumsuz geldi, kaldırıp attım. Şimdi evim, her nerede ise, düşünürsem hatırlarım, bir yazı masası, Lale'ye yazdığım aynı masa, aynı koltuk, aynı tek kişilik yatak, bir tv, ufak bir kısa dalga radyosu, okunup atılmayı bekleyen birkaç kitap, bir küçük buzdolabı, birkaç içki kadehi ve bir kahve makinesi, hepsi o kadar. Ha! Bir de çamaşır makinem var. Evimin halini görse çok eğlenirdi Lale, evimin semtten semte uzun tükeniş yolculuğunu minimalist bir tercih sanırdı. İyi ki arabayı ben sürmüyordum.

Artık önümüz açıktı.

Artık önümüzde gözden çıkarılmış tıpsız bir enişteden başka hiçbir engel yoktu. O da şimdi zaten seyahate gitmişti ve bir haftadan önce dönmezdi. Dönse, yolumuza çıksa da ezer geçerdidi Lale, nasılsa. Bu yolda, bu havada fren yapmayacak kadar tecrübeliydi, ne de olsa.

Çok güzel araba sürüyor bu kadın, diye düşündüm keyifle. Koltuğu arkaya yatırıp bacaklarımı iyice uzattım. Kayarcasına gidiyorduk. Sanki arabanın yelkenleri bizim tarafımızı tutan vefalı bir dişitanrının üflediği tatlı bir rüzgarla şişmiş, götürüyordu bizi deniz fenerlerinin arasından. Uzandığımı görünce Lale mutlu olduğumu, kendimi emniyette hissettiğimi düşündü; bir elini direksiyondan çekip elimi tuttu ve, korkmadan mutlu olabilirsin, bana güvenebilirsin, der gibi sıktı; sonra elimi kucağına aldı ve güzel yüzü ışıktan ışığa süzülerek, gözü sakince yolda, arada bir kısaca bende, baş parmağıyla usul usul elimi okşayarak mutlu ve güvenli bir çocukmuşum gibi uyumaya hazırladı beni. Ben de uyumaya hazırlandım, hatta

uyuyormuş gibi yaptım. Mutlu ya da güvenli değildim ama memnundum.

Uzun bir yol oldu. Araba beni mahcup etmedi. Yolda kalmadık. Yeni ve iyi bir arabaydı, ama bakımsızdı. Alalı neredeyse bir yıl olmuştu ama hiç servise götürmemiştim. Pek de binmemiştim, doğrusu. Ama temizdi. Lale yıllar sonra arayıp, uzun bir telefon sohbetinden sonra, beni görmek istediğini, çok özlediğini söyleyince, 'Bu akşam buluşalım mı?' deyince, randevuya geleceği de kesin gözükünce, ilk işim arabayı yıkamaya göndermek olmuştu, 'içini dışını, güzelcene yıkat,' diye tembih etmiştim çocuğa. Gerçi Lale'nin arabama bineceğini düşünmemiştim; o da, normal olarak, kendi arabasıyla gelirdi. Ama ben yine de binecekmiş gibi yıkatmış, içini iyice havalandırmış ve parfüm filan sıktırılmış koltuklara sinmiş ağır sigara ve içki kokuları yok olsun diye. İyi olmuştu; öyle şeylere dikkat ederdi Lale, yeni bir Mercedes de olsa, onunla buluşmaya kirli bir arabayla geldiğimi görse neşesi kaçardı. Şimdi keyfi yerindeydi. O sırada birden anladım, gözüme ışık tutulmuş gibi rahatsız edici bir aydınlanma anı içinde anladım, uyuyormuş gibi yapar, radyodaki müziğe kulak vermeye çalışırken, Lale'nin elini, kucağının sıcaklığını duyarken: arabasız gelmekle kendini gece için bana bıraktığını anlatmak istemişti. Seninim, beni nereye istersen götür, demişti. Bense tutup *ona* beni götürmesini söylemiştim. Bunu anlayınca, ki yanlış anladığımı, daha doğrusu yanlış yorumladığımı sanmıyordum, keyfim kaçtı. Zaten ne zaman kendimi düşünsem keyfim kaçır. İlişkimizi, eğer bir ilişkimiz olursa, yine onun idare edeceğini, ne zaman ne yapacağımızı yine onun iradesinin belirleyeceğini görebiliyordum. Öyle olacaktı. Hayat bana hiçbir şey öğretmemişti, demek, onca yılda. Kadın bana gelmiş, benimim, al götür beni, diyordu, ama ben, hayır, *ben* benimim, *sen* beni götür, diyordum. Ne adamım! dedim. Kadını alıp evine götürmekten bile aciz bir adam! Hangi kadın olsa bırakır böyle bir adamı. Bu kadın da üç gün sonra yine çeker gider. Hatta belki şimdi beni gördükten sonra kocasının aslında ne meziyetli bir adam olduğunu daha iyi anladığını düşünüyordur ve şu bir hafta çabucak geçse demeye ve beni nasıl başından savacağını düşünmeye başlamıştır. Mümkündür, yapar.

Uyuma numarası yapmayı bırakıp doğrudum. Elimi kendime çektim, kaloriferi açtım. Radyoda Lale'nin bulunduğu caz istasyonunu değiştirip her zaman dinlediğim kendi istasyonumu ekrana getirdim, sesi biraz açtım: tanıdık bir spiker sesi, hafif şakacı, Bach'ın *Wohltemperierte Klavier*'inin nasıl tercüme edilmesi gerektiğini anlatıyordu. Biraktım anlatsın. Torpido gözünü açtım; seyahat boyu bir Macallan'ım vardı orada, havalanlarında satılan hediyelik türden, ya da yolluk, 350 ml., kaç cc. eder?, onu aldım, Lale'nin ilgili bakışları altında kapağını küçük bir çıtırtıyla açıp kafama diktim, arka arkaya birkaç kez. Kaldı 275 ml. Şimdi Sviatoslav Richter'den dinleyecektik Bach'ın o en sevilen eserlerinden birini. Ama önce Sviatoslav Richter'i kısaca tanıyacaktık. Müzik dinletmemek için elinden geleni yapıyordu geveze spiker, dışspiker, canlı yayın olsa piyanist, ya da belki piyano, henüz konsere gelmedi, getirilemedi, vakit doldurmaya çalışıyor, derdim, çiçeklerimin başında olsam bu kadın bizi iyi huylu bir salak mı sanıyor, derdim, bozuk Almancasıyla? Ama şimdi. Kaldı 250 ml.

'İster misin?' diye sordum Lale'ye, şişeyi uzatarak.

Bir şey demedi. Deniz fenerinin ışığında rahat bir gülümseme vardı yüzünde. Halim ona komik geliyordu. Şişeyi aldı, başını fazla geriye atmadan, gözünü yoldan ayırmadan, ne olur ne olmaz diye hafif gaz keserek, bir yudum içti. Ağzını açarak, yanmış gibi bir ses çıkardı, aaaa diye. Sonra bir yudum daha içip şişeyi geri verdi, bu kez gözünü bir anlığına bana çevirip.

'Üşüdün mü?' dedi.

Yarıya inmiş şişeyi aldım, sorusuna cevap vermemek için uzun bir yudum daha içip kapağını sıkıca kapattım ve bacaklarımın arasına koydum. Dursun, lazım olur. Tekrar bacaklarımı uzattım. Aklıma evet ya da hayır'dan daha iyi bir cevap geldi o sırada.

'Kutluyoruz,' dedim.

Uzun bir yol oldu. Araba beni mahcup etmedi. Yolda kalmadık. Ama Lale de bir daha elimi tutmadı. Nereye gittiğimizi bilmiyordum. Nereye gidersek gidelim sürpriz olmayacaktı. Bir çorbacıya, bir sabahçı kahvesine gidiyor ya da sadece tur atıyor olabilirdik. Ya da eniştenin izinli olduğu yatağa bile gidi-

yor olabilirdik. Yatmaya gidiyor ve mutlaka yatacak bile olabilirdik. Bunu isterdim. Ama sevinecek kadar değil. Sevinmeyecektim. Artık memnun bile değildim, galiba. Richter çalmaya başladı. İyi kalpli bir müziği daha da iyi kalpli çalıyordu. Olsun, diyordu, olsun. Sakin bir yağmur yağıyordu. Yoldan sssssssssss diye bir ses geliyordu. Uykum geliyordu; geliyor, gidiyor, geliyordu; esnekti, ürkekti, ılıktı; duraklıyor, gözlerimin içine bakıyor, kesin bir cevap bekliyordu. Dayanmak zordu. Dayanmaya çalışmadım. Dayanmaya çalışmam. Bırakırım. Yine bıraktım. Bıraktım gelsin.

Şişe kucağımda, ellerim şişenin üstünde, şişenin boğazına ve beline sıkıca sarılmış, uykunun, Lale'nin ve Bach'ın korumasını kabul ederek, sabaha doğru düzenli bir biçimde yol aldık. Müziğin hızlandığı bir yerde, sanırım do minör prelüdde, çünkü en çok orada hızlanır, bir kere Lale boğazını temizlediğinde, bir kere de yol kenarındaki devasa elektrik direkleri radyoda parazit yapınca koruma zayıfladı, uyanır gibi oldum, ama her seferinde uyanmamayı başardım. Bir kez uyuduktan sonra uyanmak akılsızlık olurdu aklın zaten sayısız sıkıntının tehdidinden bunaldığı, bazen, hatta, kaçıp gittiği bir zamanda. Uyudum. Sonunda, çok değil, on beş, yirmi dakika sonra, mi majör füg öyle söylüyordu, araba yavaşlayıp da mahalle arası hızına inince, neredeyse duraklayarak keskin sokak içi dönüşler yapmaya başlayınca, uyandım. Her nereye gelecektiysek gelmiş sayılırdık. Issız bir yer, her neresi ise. Neresi burası? Sorma. Neresiyse neresi. Öğreneceksin de ne olacak? Doğru oldum.

'İyi uyudun,' dedi Lale. Hala yumuşak, sıcak. Gözünden düşmüşüm gibi görünmüyor. Belki de kararlıdır, bu sefer; belki bana birşey öğretmeyen hayat ona birşeyler öğretmiştir onca yılda. Denemiştir, hiç olmazsa. Ya da şimdi deniyordur.

'Gittiğimiz yerde kahve vardır, değil mi?' dedim.

Cevap olarak gülümsedi. Fa majör, bu. Çıkmaz bir sokağa girmiştik. Önümüz karanlıktı. Ölmüş ve farketmemiş olabilirdik. Ölümün sokaklarında gidiyor olabilirdik kendimizi hayatta, sevişmeye gidiyor sanırken, kahvesi olan bir eve. Lale'yle ölünürdü, doğrusu. Mutlu mutlu ölünürdü. Onsuzluktan ölünmezdi ama onunla ölünürdü. Başkaydı o. Sonunda yanımday-

dı. Bambaşkaydı. Ona birşey olmaz, o ölmez. Ben ölmüşümdür, ya da ölüyorumdur. O da bana ölümün karşı tarafından bakıyordu. Karanlığın içinde onu kaybediyor olma düşüncesi, o yaşarken benim ölüyor olmam düşüncesi öyle bir dehşet uyardı ki içimde, kucağımdaki şişeyi yere atıp doğruldum, ona döndüm. Duraksayarak bana baktı, birden hareketlenmemi şaşırtıp. *Beni bırakma!* diye bağıryordum içimden. *Sana yine aşık olmak istiyorum. Seni yine öldürmek istemek istiyorum. Beni oraya götür. Bana bunu yaşat!* Duymuyordu. Kendimi duyuramayınca birşey yapmak istedim. El frenine asıldım. Araba olduğu yerde kaldı. *Dur, artık dur, gitme!* Konuşamadım. Direksiyondaki elini tutup onu kendime çektim. Karşı koymadı, ama tedirgin oldu. Az sonra, sarhoşça bir cinsel krizden değil, sarhoşça başka bir krizden, belki korkudan, anlaşılmasa da hoşgörülebilir bir duygusal ihtiyaçtan öyle davrandığımı farkedince, kendini bıraktı, hatta başımı göğsüne yapıştırıp saçlarımı okşayarak birşeyler anlatmaya bile çalıştı. Ne anlatmaya çalıştığı umurumda değildi, sadece beni, aklımı kaplasın, artık başlasın istiyordum.

Sakinleşmem biraz zaman aldı. Lale'nin biraz daha uğraşması gerekti; okşadı, öptü, fısıltıyla birşeyler söyledi kulağıma, saçlarıma, boynuma, ağzıma. İlgisi, başlangıçtaki umut verici anlayışının aksine, herhangi bir orijinallik kazanamadan, standart bir aile içi tedavi yöntemine dönüştü. Yanımdaydı, hep yanımda olacaktı, beni hep sevmiştii ve hep sevecekti, sevecek ve koruyacaktı, her zaman bana ait olduğunu ve bir gün bana döneceğini kalbi ona hep söylemişti –bu tür şeyler, güven vermeye, sevildiğine inandırmaya yönelik. Kısaca, bana, kötü bir düş görmüş adam muamelesi yaptı. Bana gelince, konuşamadığım gibi, hareketlerimi de kötü bir düş görmüş adamın hareketlerinden daha farklı, daha ilgi çekici hale getiremeden, kendimi ifade edemeden, içimde bir an ifade edilebilecekmiş gibi büyüyen duyguyu hızla kaybederek, olduğum yerde gerisin geri ufaldım, kucağında öylece kalakaldım. El freninin üstünde oturuyordum. Lale'yi kendime çektiğimi sanıyordum ama baktım, o koltuğunda, yine ben ona gitmişim. Hala çok aşık, demiş olmalı benim için. Ona hala aşık olduğumu düşündüğü için geldi bana. Bana aşık olduğu için değil. O sadece ölmeyecek değil,

aşık da olmayacak biri. Aşık olmak onun için sadece akılsız kararlarının, ani kapılıp gidişlerinin, sert tepkilerinin ya da ciddi korkularının başkalarına sunulan özürü. "Nasıl evlendin öyle bir adamla? Öyle kaba saba, kıllı, bıyıklı, cebinde tarak taşıyan, tekkaşlı, kara saçları kaşının hemen üstünden başlayan bir köylüyle?" sorusuna, dayanamayıp sorduğum soruya, verdiği, vereceği tek cevap. Aşıksan mazur görülebilirsin. Üstelik, aşık olma kapasitenle fazladan bir cazibe kazanırsın. İnanmış gibi yapmadım, üsteledim, çünkü bana adamın resmini gösterince öfkeden kuduracak gibi olmuşum. *Zengin diye mi?* Bunu reddetmek inandırıcı olmazdı; ama tek sebebin bu olduğuna inanırsam ona haksızlık etmiş olurum. Açıkladı. *Gücüne de aşık oldum*, dedi. Burada bana da mesaj olması doğaldı. Ağır bir mesaj. O an bunu düşündüm, el freninin üstünde oturmuş, Lale'nin göğsüne doğru yatmış, kazağındaki portakal çiçekli parfümü içime çekerken. Ben ve güç. Güç o adamda olan şeyse bende asla olmamalı. Güç! Ne demek? Böyle serilip kalmamak mı demek? İçinde aşk uyanınca kadını yatırıp külotunu cart diye yırtmak mı demek? Saçından kavrayıp önünde diz çöktürmek mi? Bugün evden çıkmayacaksın demek ve sözünü dinletmek mi? İtiraz kabul etmemek mi? Etrafa para saça saça her kapıyı açtırmak mı? Herkesi bir bakışınla kul köle etmek, yerlerde süründürmek mi? Böyle aptal aptal düşünmemek mi? Yoksa düşünmek mi? Ne gücü? diye sorsaydım keşke. Mesaj. O zaman reddettiğim mesaj şimdi geç de olsa yerine ulaşıyordu.

Karayağız enişte. Senin gibi bir adam olsam birazdan karınla, nikahlı karınla yatacak olmamı sana ilişkin olarak nasıl değerlendirirdim acaba? Bunu düşün, enişte. Ama hayır. Sen düşünmeyi bilmezsin, hıyar. Bilsen güçlü olmazdın. Bilsen böyle olurdu. O zaman belki şimdi benim yerimde olurdu. Görüyorsun, her güç herşeye yetmiyor. Yetse, şimdi karın evde oturmuş, senin Japonya'daki metalik fuardan dönüşünü bekliyor olurdu. Oysa beni göğsüne bastırılmış, yatıştırmaya çalışıyor ve bir eve götürüyor karanlık bir semtte, içinde senin olmadığın bir eve, enişte. Gücünü kaybetmiş kara enişte, hayat böyle. Gücü kaçmış enişte. Tehlikeli enişte.

Lale ondan korkuyordu. Bırakmayacağından korkuyordu.

Olmadık tepkiler göstereceğinden, meseleyi gurur meselesi yapacağından, terkedilmeyi hazmedemeyeceğinden, nihayet ona hala aşık olduğundan ve hatta, baktı olmuyor, baktı kadın çok üstüne geliyor, 357 Magnum'unu masanın ortasına koyup 'Seni kimseye yar etmem,' demesinden ve bunu derken hiç de şaka ya da blöf yapıyor olmamasından, hatta hatta, hızını alamayıp, 'Kim bu Nadir denen pezevenk?' diye sormasından ve sorusunun cevabını almayı gerçekten çok istemesinden korkuyor. O yüzden, dedi, yavaş yavaş bitirmek istiyorum, kendiliğinden bitiyormuş gibi yapıp, devam edemeyeceğimize onun da kendi kendine inanmasını sağlayarak. Lale'nin planı böyleydi. İyi bir plandı ve uygulanabilirliğinden kuşku yoktu. Lale, istedikten sonra, insanı parmağında oynatır. Ne var ki plan, uygulanmaya zaten başlanmış da olsa, sonuçlanma konusunda bir tarih, bir zaman öngörmüyordu. Buna dikkat ettiğimi belli etmedim. Ne de olsa hayatımda sonuç almaya alışkın değilim. Ne de sonuca ulaşmaya, sonuç elde etmeye, sonucunu görmeye, sonuçlandırmaya. Son uç. Oraya ulaşmak. O yüzden, başımı sallamakla yetindim. Anlayışlı, sabırlı, sağduyulu filan olduğumu düşünmesine izin verdim.

Allahtan, zararsız bir plandı. Benden adamı öldürmemi de isteyebilirdi. Cinsel cazibesi yüksek kadınların böyle bir eğilimi var, kitaplardan biliyorum. Cinsel cazibeye kapılan adamların da, trajedinin doğası gereği, bu eğilime ortak olma eğilimi var. Adam öldürmek hoş birşey olabilir, hele de babasından kalan tabancaya değerli bir miras muamelesi yapan benim gibi bir adam için, çünkü hep bir tabancanın ne işe yarayabileceğini düşünmüşümdür, yani, daha doğrusu, nasıl ve ne zaman işe yarayabileceğini, ama hiç yarayabileceği bir durum hayal edememişimdir, bitkilerin nüfuslandığı hayatımda tetiğe basma heyecanını hakeden hiçbir durum. Eniştenin hayatında tamam, bir işe yarar, onun kaybedecek çok şeyi var, bir kere böyle bir karısı var. Ama benim? Hiç. Dışarıya karşı ya da içimde tabancayla korumaya çalışacağım hiçbir şey. Belki bir gün, Lale'ye iyilik olsun ya da adalet yerini bulsun diye değil de, sırf eniştenin şu ağır mesaj konusu gücünü sınamak ve gücünün son ucunu görmeye çalışmak bakımından, kafasına iki tane sıkma-

ya kalkarım. Hadi bakalım, enişte, yum gözünü. Şaka, şaka! Senden gözünü yummanı isteyemem. Korkma. Aç gözünü. Aç da ölümü gör, burnunun ucundaki ölümü gör.

Dar yolun ortasında durduğumuz süre içinde ne önden ne arkadan hiç kimse gelip bizi rahatsız etmedi, kimse yoldan çekilmemizi istemedi. Bütün bir semt halkı durumumuza özel bir hassasiyet göstermiyorduydu pek kimsenin yaşamadığı bir yerde olmalıydık. Belki enişte korkusundan kalkıp buralara gelmiştik Lale'nin sürüş gücü altında. *Klavier*'in birinci kitabı yarılanmak üzereydi. Sanırım Lale'nin sabrı da. Mecburen, krizim de.

Yavaşça geri çekildim; el freninin üstünden indim; adam gibi koltuğuma oturdum. Etrafta uzak bir iki sokak lambası yanıyordu, belki bekçilere, belki sokak köpeklerine kolaylık olsun diye. Evler ışsızdı. Etrafta araba yoktu. Geldiysek, kalacaktıysak, park etmek kolay olacaktı.

Lale hemen hareket etmedi. Bana dönük kaldı, gözleri bende. 'Mutsuz musun?' diye sordu, alçak sesle. 'Seni mutsuz mu ettim? Ben çok mutlu oldum. Ama yaptığım bencillikse, yani bunca yıl sonra aramak, beni bağışla. Çok düşündüm, çok tereddüt ettim, ama sonunda dayanamadım. Bencillik yapmak istemezdim. Sana haksızlık yapmak istemezdim.'

Güzel konuşma.

'Yo,' dedim, birden Lale'nin sözlerinde içtenlik olduğunu düşünerek, fazla mızızlık ettiğimi, kızı bıktırdığımı düşünüp utanarak. Mesaj. Almaya başlıyorum. Mutsuzluk değildi. Mutsuz olacak birşey yoktu. Daha çok, kafa karışıklığı, isteksizlik; daha çok, uzun sessizlik ve hareketsizlik alışkanlığı. Ama anlatamazdım. Yalan söyledim. 'Sadece inanamıyorum.' Birkaç saniye süren bir sessizlik. *Klavier*'i fa minör'de yakaladım. Lale sözlerimi olumlu yanından almaya hazır olduğunu belli edince iyice açıldım. 'Öyle uzun zaman bekledim ki, şimdi geldiğine, yanımda olduğuna inanamıyorum. İnan, inanamıyorum. O yüzden. Şaşkınım.'

'Biliyorum,' dedi Lale. Bana sokuldu, sıcak, uysal, mis kokulu. Dudaklarına konuştu. 'Biliyorum, seni çok üzdüm. Ama kendimi affettireceğim... Uzun uzun özür dileyeceğim senden,

bıktırana kadar.'

Çok güzel konuşma. İçinde mizah bile var. Çok etkileyici olmalı, böyle birşey duymak, onun gibi bir kadından, onun gibi, dünyanın değilse de, kuşağının en güzel kadını olan bir kadından. Benim gibi en ağır mesajı bile birkaç saat sonra almaya başlayan, düşündüğünü sanan, çiçekleri ve Bach'ı sevmeye çalışan, kalın kafalı bir adama söylenmiş, üstelik. Bu sefer acele ettim. Anladım. Artık geri dönemezdik. Dönsek nereye gidecektik ki? Kıkır kıkır güldüm. Elimi kalçasının altına doğru sokup el frenini indirdim.

'E hadi o zaman,' dedim. 'Neyi kastettiğini bilmiyorum ama çok merak ediyorum. Gidip yerinde görelim.'

Zaten oradaydık. Lale beş on metre sonra, sokağın sonundaki bir apartmanın önünde arabayı kaldırıma yanaştırıp durdu, motoru durdurdu, el frenini çekti, radyoyu kapattı, farların düğmesini arandı. Uzanıp farları kapattım, anahtarı aldım, o da arka koltuğa uzanıp çantasını aldı ve indik. Karşımızda deniz varmış, sokak denize çıkıyormuş. Ama biz oraya gitmiyorduk. Orada özür dilenmez, orada özür kabul edilmez. Arabanın kapısını kilitledim. Lale arabanın önünden benim tarafıma dolaşıp elimi tuttu, diğer eliyle de apartmanın bahçe kapısını açtı. Karanlık bir bahçenin arkasındaki kapının üstünde yanan belli belirsiz bir ışığa doğru, kendimi bir kez daha Lale'nin ellerine bıraktım.

2

Kısa sürdü, beraberliğimiz. Çok kısa değil, ama uzun da değil, uzun bekleyişin hakettiği kadar uzun değil en azından. Dolayısıyla kısa. Onu bir kez elime geçirirsem saatlerce vücudunu sever, seyrederim sanıyordum ama öyle bir istek duymadım, belki fazla içkiden. Pek birşey de anlamadım, aslında. Memelerinin hala dipdiri, teninin hala çok hassas olduğunu farkettim yalnızca. Bir de tabii, eğer numara yapmadıysa, açıkça memnun kaldığını. Öyle sesler çıkardı, öyle hareketler yaptı, çok şiddetli değil, ama yaptı. Buna şaşırdığımı söylemeliyim; etki yaratmaya alışkın değilimdir çünkü. Şaşkınlıktan sonra hafif bir gurur duymuş, o gururla uykuya dalmış olabilirim.

Uyanırken bunları düşünüyordum. Bunlarla kontrpuan yapacak şekilde de, uyanınca, dinlenmiş, kendimize gelmiş olunca, haliyle, kaldığımız yerden devam edeceğimizi. Hani, prelüdün fügü gibi. Düşünüyordum. Zaten herşeyi sadece düşünüyordum. Yoksa hiçbir şey olmuyordu. Başka hiçbir şey olmuyordu. Bu da olmadı. Uyandığымda yalnızdım.

Yatakta Lale'nin sıcaklığı bile kalmamıştı, kıpırtılı uykusunun yarattığı kırıksıklıklar bile kalmamıştı. Gitmişti kadın. Evde olsa hissederdim. Hatta evde olsa, sözgelimi kalkmış banyo yapıyor ya da mutfakta ilk sabah kahvaltımızı hazırlıyor, ya da hatta kahvaltılık birşeyler almak için bir koşu köşedeki bakkala inmiş bile olsa, gelip beni uyandırınca kadar uyanmazdım, sanırım. Bilirdim çünkü nasılsa orada, yakında olduğunu, az

sonra yanımda olacağını. Ama insan, kaybedince, terkedilince, anlıyor, çabuk ayılıyor.

Kendimi soğuk bir evde buldum. Sadece Lale'siz değil, sahipsiz, ilelebet nüfussuz bir evde. Herşey rutubet içindeydi, duvarlar, camlar, yatak yorgan, yerdeki kilimler, duvarlardaki resimler, odanın çöl çadırı sadeliği içinde komik duran çok ampul-lü kristal avize (herhalde birinin evinde fazlalıktı ve ya atılmaya kıyılmadığı ya atılacağına bir işe yarasın dendiği ya da ölü bir aile büyüğünün anlam dolu yadigarı olduğu için getirilip buraya takılmıştı), kapının yanındaki çadır bezi gibi bir kumaştan yapılmış portatif koltukta duran giysilerim (Lale tarafından toplanmış, ben uyurken, o gitmeye hazırlanırken, yoksa hepsi, herşeyimiz, yerlerdeydi, darmadağınktı, evin kapısıyla bu oda arasında, hatırlıyorum). Birinin yazlık evinde olmalıydık.

Saatim kolumdaydı. Öğlen olmuş. Bir kez ayılmıştım ve artık ayılmamış gibi yapamazdım. Kalkıp gitmek zorundaydım. Kalabilirdim, aslında, ama kimse 'kal,' dememişti, 'bekle, akşama geleceğim,' dememişti. Sadece 'uyu!' demişti belli ki, giderken, uyandırmadığına göre, ve artık uyumadığıma göre orada kalamazdım. Hatta biraz daha vakit geçirirsem kendimi hırsız sanmaya başlayabilirdim. Gerçi Lale, o gece, önümüzdeki bir haftayı ikimiz için, aşkımız için, bir Enişte Bayramı Tatili ilan etmişti ve o ilan doğrultusunda o haftayı beraber geçirecektik, öyle anlaşılıyordu, ama, şimdi, bundan emin olmak, buna inanmak zor geliyordu çünkü Lale'ye güvenmemek çok kolaydı, onu yanlış anlamak çok mümkündü, benim için ve onu tanıyan herkes için. Aslında 'seneye bu hafta' bile demek istemiş olabilirdi. Zaten beni yıllar sonra aramakla çok uzun vadelerin kadını olduğunu göstermişti. O yüzden, bekleyemezdim. Yetişmem gereken önemli bir görevim ya da işim gücüm olduğundan değil. Orada kalabilirdim, sonsuza kadar bile kalabilirdim, ama bekleyerek değil, bekleme şeklinde değil, ve hiç olmazsa, izin ya da yetki almadan değil. Ne de olsa yabancı yer. Kaçmalı. Kaç o zaman.

Rutubete batmış giysilerimi hızla giydim. Sabaha karşı kimbilir kaç aydır ilk kez yakılan kalorifer (eve sonradan döşenmiş bir kat kaloriferi tesisatı, muhtemelen tüple çalışıyor)

soğuşu kovmaya çalışıyor, soğuk da ona rutubet üreterek karşı koyuyordu; yakında yağmur yağmaya başlayacaktı evin içinde ama o sırada ben orada olmayacaktım. Kendi seramda olacaktım, iyi niyetli bir tahminle, eğer yolumu bulup hayatıma geri dönebilirsem. Bir şey kaldı mı, birşey unuttum mu diye etrafı son bir kez kontrol edip odadan çıktım. Salonunda paltomu ve ayakkabılarımı bulunca önümde hiçbir engel, arkamda hiçbir bağ kalmadı. Hemen paltomu giydim, hızla ayakkabılarımı bağladım. O sırada aklıma arabanın anahtarları geldi. Ceplerimi yokladım, bulamadım. Yemek masasının, sehplarının, kötü kokan mutfaktaki tezgahın, çok kötü kokan banyodaki rafın üstüne, sonra tekrar yatak odasına dönüp yorganın ve yatağın altına baktım. Bulamadım. Nerede olabileceklerini düşünerek salonda dolaşmaya başladım. Üşüyordum, bir yandan. Pencerenin önündeki kalorifere gidip ellerimi ısıtmaya çalıştım. Belki, dedim, arabada kalmıştır. İner, bakarız. Ama arabada da bulamazsak tekrar nasıl geri çıkarız? Bunu düşünmeye, acaba Lale giderken evin anahtarını kapıda bırakmış olabilir mi diye düşünmeye başlamıştım ki, pencereden bakarken, baktığım yerin zaten evin önü ve arabayı bıraktığım yer olduğunu ama arabanın artık orada olmadığını farkettim. Başka bir yerde de değildi, arabacığım. Yoktu. Sokakta hiç araba yoktu, benim arabam hiç yoktu. Yol kumsalın dibine kadar geliyor, ama çakıl taşı kaplı dar bir kaldırım yolun önünü sertçe kesiyor, yolu kumsaldan ve denizden ayırarak çıkmaz yol sınıfına sokuyordu. Denize bile çıkamayan bir yolda araba nereye gider Allah aşkına? diye düşündüm intihar etmeye çalışmış olsa denizde ölmeyi tercih edeceğine inandığım, ona denizi yakıştırdığım için. Kaçırılmıştı, bu durumda. Lale! Ah, Lale! Aldı arabayı gitti! Gitti kız gibi araba! Şimdi bekle de gelsin. Lale bu! Seneye ancak gelir, o bile kesin değil. Nasıl gideceğim ben buradan peki? Allahın dağında mahsur kaldık, iyi mi? Hatta Allahın bile unuttuğu, belki unutmaktan da öte, kasıtlı olarak siktirettiği bir yerde.

İçimi bir korku kapladı. Yo, can korkusu, açlık, susuzluk, havasızlık, yalnızlık, parasızlık korkusu değil, bir gelen olur da beni orada bulursa ne derim, durumumu nasıl açıklarım korkusu. Ağır bir korku değildi, ama içimi rutubet gibi kapladı.

Çok geçmeden içimde yağmur yağmaya başlayacaktı ve o zaman korku neymiş görecektim. O sırada gözüm yatak odasının kapısıyla arka taraftaki odalara ve banyoya giden koridorun kapısı arasındaki duvara ortalanmış bir sehpa üzerinde duran telefona takıldı. Çalışıyorsa ondan yardım umabilirdim. Gidip baktım. Çalışıyordu. Ama kimi arayacaktım? Arasam ne diyecektim? Gel beni al. Peki nereden? Burası Silivri, Kumburgaz, Çekmece, Florya, Tekirdağ taraflarında bir yer, bir yazlık site ya da toplu konut sitesi, hadi Tekirdağ'a kadar gitmiş olamayız, Bach'tan biliyorum, demek ki elli altmış kilometrelik bir çizgi üstündeyim, gel beni bul ve kurtar, yo, kurtar değil, henüz kurtarılacak durumda değilim, ara, bul ve al götür. Ama tercihan denizden gel; sahil boyunca camlara baka baka gel; ben seni görünce cama çıkar el sallarım.

Olur.

Lale'nin işyerinin telefonunu da bilmiyordum. Sehpanın yanındaki koltuğa oturup sehpanın çekmecesinde telefon defteri aradım. Buldum. Yine de makul bir evmiş, aradığını buluyordun, makul şeyler aradığın sürece. T sayfasına baktım, taksi yoktu. Yılmadım. Ellerim ve ayaklarım da donmak üzereydi. Küfrederken ağzımdan buhar çıkıyordu. Sonunda baştan başlayıp, D harfinde Deniz Taksi'yi buldum. Hemen aradım. Hemen açtılar. Oraya bir taksi isteyecektim. Onlar da orayı bilmiyorlarsa, kimse bilemezdi. İstedim. Lale Hanım'ın evine bir taksi, mümkünse.

'Hangi Lale Hanım'ın?' dedi taksici.

Sinirlendim.

'Hayatınızda kaç tane Lale Hanım var, beyefendi, genç bey, delikanlı?' dedim.

Aslında, hiç yokmuş. Lale diye bir müşteri tanıımıyormuş. Genç bir çocuktü, bozuk bir Türkçe'yle konuşuyordu, belli ki İstanbul'a ilk kez askerden sonra gelmiş, hemşerisinin ortağı olduğu taksi durağında telefona bakma işiyle modern hayattaki yerini almaya başlamıştı.

'Peki, kardeşim, evladım,' dedim, 'bana şunu söyle: orası neresi?'

Orası Deniz Taksi'ydi.

‘Onu sormuyorum,’ dedim. ‘Yani burası neresi? Biz neredeyiz?’

İstanbul’da olduğumuzu öğrendim. Ona yakın bir bilgi benim elimde de vardı.

‘Ya kardeşim, yavrurum, onbaşım, acemi erim, onu sormuyorum. Nerede olduğumu bilmiyorum ve öğrenmek istiyorum. Bana nerede olduğumu söyle, Allah aşkına.’

‘Ben nereden bileyim senin nerede olduğunu?’ dedi.

‘Ya, çocuk, ben oradayım, yani buradayım, orası burası, yani ben, ne yazık ki, senin olduğun yerdeyim, başka zaman olsa senin ağzına sıçarım ama şu an sana muhtacım, bana şu basit bilgiyi ver: neredesin, ne yapıyorsun, iyi misin?’

Dayanamadım, telefonu kapattım. Lale’nin taksicisi o kadar olurdu. Lale’nin aşığı da bu kadar. Allah’ın köylü taksicisini bile etkileyemiyordum. En iyisi birşey yapmaya çalışmamaktı; birşey yapmaya kalkınca yüzüme gözüme bulaştırıyordum. Ama oturup bekleyemezdim de. Soğuktan ellerim ve ayaklarım donmak üzereydi. Böylece birşey yaptım. Camın önüne gidip koltuğa oturdum. Ayakkabılarımı çıkarıp ayaklarımı kalorifere dayadım. Karnım da acıkmıştı. İnsan gitmeden çay filan demler, kahve yapıp bırakır, birşey yapar; çok öküzdü bu Lale. Ulan, dedim, bir daha senin evine mevine gelirim, hayvan karı! Ev sahipliğinin ne olduğunu bilmiyorsan evine misafir getirmeyi nasıl akıl ediyorsun? Ayaklarım biraz ısınsın da, dedim, çıkayım; yürüye yürüye bir yerlere giderim nasıl olsa, bir yola çıkarım, bir kamyon, bir otobüs, bir minibüs, bir tür bir vasıta bulurum, nasıl olsa. Yağmur da fena yağıyordu. Islanacaktık. Islanalım, dedim, ölmeyiz ya. İçeride ıslanmaktan iyidir dışarıda ıslanmak, ve iyidir dışarıda üşümek içeride üşümekten, neden bilmiyorum. Karar vermek iyi geldi. Sakinleştim. O kadar ki, taksiciyi tekrar arayıp az önceki kabalığım için özür dilemeyi, ona durumumu anlayabileceği bir dille, yani türkü söyleyerek, açıklamayı denemeyi bile düşündüm. Ama denemedim. Oturmak, ısınmak daha iyiydi. Risksizdi bir kere, başarısızlık şansı yoktu.

Lale ne düşünmüştü acaba, beni bırakıp giderken? O uyanana kadar ben nasılsa dönerim mi demişti? Uyansa da beni

bekler mi demişti? Bekleyecektim, gelecekti, dönecekti de ne olacaktı? Tatili burada mı geçirecektik? Onunla bir hafta geçirmek isteyeceğimi nereden biliyordu? Hayır. Yani, nasıl emin olabiliyordu? Benden emin olmasına gerek yoktu; onun istemesi yeterliydi. Peki. O istedikten sonra. Ama istemiş miydi? Dönecek olmasa beni niye burada bıraksın, aç susuz, çaysız kahvesiz, içkisiz sigarasız, arabasız, şemsiyesiz, hatta tabancasız? Niye yem etsin beni vahşi rutubete ve Magnum'lu Enişte'ye? Gecedен memnun kalmamış olsa, duygusal ve cinsel performansımdan, hatta tekrar beraber olabileceğimize olan inancını kaybetmiş olsa, özgür insanlar olduğumuzu anlatmak için çağırır bir taksi Deniz Taksi'den, nasılsa nerede olduğunu biliyordu, çeker giderdi, ben de kalkınca atlar arabama basar giderdim Lale on yıl sonra tekrar arayınca kadar. Hayır. Arabamı almakla bana 'gitme' demişti, burası kesindi; ama şu da kesindi ki 'kal' da dememişti. Gitme ama kal değil. İki eylem arasında bir oluş hali, bir ara eylem bulmak bana mı düşüyordu? Gitmeyecektim ama kalmayacaktım da. Ne yapmaya çalışıyordu bu çok zeki kadın? Bugün için planı neydi?

Neyse, dedim. Neyse ne. Ve bize ne? Kusura bakmasın, onun planları benim planlarımla uyuşmuyor. Ne de olsa ben de plan yapmayı becerebilen bir adamımdır, uygulama garantisi veremesem de. Ayaklarım biraz ısınsın, kalkıp gitmekti planım. Ayaklarım da bir türlü ısınmıyordu.

Bir süre denizi seyrederek oturdum, arada bir öne uzanıp, buğulanan camı sehpanın dantel örtüsüyle silerek. Deniz, göğün karalığına bürünmüş, rüzgarın şiddetini özümsemiş, in-sanda iyi duygular uyandırmıyordu; 'gelme,' diyordu, 'yoksa karışmam.' Deniz de ıssızdı orada. Ne bir gemi, ne bir gemi düdüğü, ne fırtına soyguncusu balıkçı tekneleri, ne beleşçi kuşlar, hiçbir şey. Yakınlarda kayalık, yakınlarda deniz feneri olmalıydı, dolayısıyla. Ve deniz fenerinin bekçi odasında, küçük penceresinin önüne dayadığı masanın başına oturmuş dünkü gazeteleri okuyan bir adam; masanın kenarında bir küçük transistörlü radyo, yanındaki sehpa da tekgözlü bir elektrik ocağı üstünde kaynayan çay; koyu sarıya boyanmış, rutubetten kabarmış duvarlar, yer yer boya da sıva da dökülmüş; döşeme tahtaları çü-

rümüŝ, süngerleŝmiŝ, hatta kemirilmiŝ, bu soğukta aıkta kalmış ve üreyecek, çoğalacak, soylarını sürdürecek yer arayan böceklerin, kurtların, sineklerin istilasına hazır. Burada, yakınlarda bir yerde, hem de.

Böyle bir yerde daha fazla kalamazdım. Birazdan hava iyice kararacaktı. Karanlığa kalmak istemezdim. Yolda yığılıp kalmak, kurtlara sineklere yuva olmak istemezdim. Sigarasızlık da başıma vurmaya başlamıştı. Soğuk moğuk, çıkacağız, başımızın çaresine bakacağız, dedim. Bu son kararım. Ayaklarımı kaloriferden indirip ayakkabılarımı giydim. Sehpanın ıslak dantel örtüsünü düzgünce yerine serdim. Kalktım.

Kalkmasam da olurmuŝ. Çünkü o sırada kapıda bir tıkırtı duydum ve ilk tepkim korku oldu, yakalandım korkusu, enişteye ya da enişte adına çalışan birilerine ya da artık her kimin eviye ve her kim evine dönmüŝse, ona. A, ben de çıkmaya hazırlanıyordum, beyefendi, saygılar sunarım, yanlış anlamayın, Lale'yle aramda hiçbir şey yok, biz kardeş sayılırız, öylesine geçerken uđramıŝtım, işte, öyle yani. Keşke yatağı toplasaydım. Ben değildim, derim, ben yeni geldim. Gelenin Lale olabileceğini hiç düşünmedim; değildi; o olsaydı anlardım. Tıkırtı anahtar deliğinde birşeyler baŝarmak konusunda ısrar ediyordu. Ah, çantam yanımda olsaydı, ekseydim tabancamı! Hızla iki kardan birini seçmek zorundaydım: ya oturup her kimse girmesini, beni koltukta uysal uysal oturuyor bulmasını beklemek ya da kalkıp o aamadan kapıyı açmak, onu içeri buyur etmek; her iki durumda da masum olduğum anlaşılabilir olacaktı. Ama ansızın kesilen tıkırtı ve hızla onun boŝluđunu dolduran zil sesi beni seçim yapmaktan kurtardı. Demek kapıda anahtar vardı, girip çıkayım diye bırakmıştı Lale, ve ben gidip bakmayı akıl edememiŝtim, hayır, akıl etmiştim ama bakmayı unutmıŝtum. Aklıma küfrettim, ağzımdan buhar ıktı. Kapıya koŝturdum. Allahtan ayakkabılarım ayağımdaydı. Hole girdim, kapıya uzandım, açmadan hızla delikten dışarı bakıverdim katilimin hiç olmazsa resmi aklımda kalsın ve ileride hatırlayayım diye. Kapıda bir kadın vardı. Rahatladım. Kadınlardan korkmam. Keşke hayatta herkes kadın olsa ve kimseden korkmak zorunda kalmasam hayattaki tek erkek olarak. Gerilmiş, katılaŝmıŝ,

büzülmüş vücudumu derin bir solukla gevşeme sürecine sokup kapıyı açtım. Gülümsedim.

'Buyrun,' dedim. 'Kimi aramıştınız?'

Kimseyi aramamış, bulduğuna şaşırın, sadece evine geldiğini sanan bir kadının yüzü vardı karşımda. Elinde anahtar, kapıyı kendisinin açtığına kendisini inandırmak ister gibi bana doğru uzatılmış, öylece durdu. Temizlikçi değildi. O sırada tanıdım onu. Kadınları tanırım çünkü. Lale'nin kıymetli valideleleri! Ölmemiş, yaşıyor! On sene onu öldürmeye yetmemiş! Öyle bir damat bile yetmemiş! Dayanmış, acılı hayatına, annemiz.

'Sen de kimsin?' dedi kadın, anne.

O sırada adını da hatırladım: Aygen. Aygen teyze. Ne hoş adı vardı! Ve ne hoş kadındı, hala! Yaşlı, yorgun, ama güzel, algıötesi güzel. Çok hoşuma gitti onu görmek, kendi annemi görmüş kadar oldum. Anne annedir. Onun karşısında rahat olabildim. Ona açıklama yapmama gerek yoktu. Kız anneleri sırdaş olur çünkü, günahı saklamayı bilir.

'Siz Lale'nin annesisiniz,' dedim. 'Sizi hatırlıyorum.'

Hatırlanmanın bir tadı olmalı, ısıtıcı, güven verici bir etkisi; kadının yüzünde, omuzlarında bu etkiyi gördüm: korkulacak biri değildim: hatırlayan birinden korkulmazdı; anahtarı tutan eli yavaşça yanına düştü. Şaşkınlığı atlatıp hayatına kaldığı yerden, anahtarın kilitteki diğer anahtara takılıp onu zile basmak zorunda bıraktığı yerden devam etmek için bana doğru kırmıldandı. Kenara, içeri çekildim, ona yol açtım. Hole girdi, elinde büyükce bir çanta.

'Kimse yok mu?' dedi.

'Lale vardı ama gitti. Gelecek,' dedim. Böylece orada nasıl bir ilişki kapsamında bulunduğum da, onun gözünde, daha fazla soruya yer bırakmadan, kesinleşmiş oldu. Ve benim de, ayaklarımın ısınmasını filan beklemeden, bir an önce ve hangi şekilde olursa olsun gitmek zorunda olduğum. Daha fazla kalmak şansımı zorlamak olurdu. Arkasından bir de babası gelirse durumum tartışmaya açılabilirdi. Kız babalarına güven olmaz; onlar damattan yana olurlar, resmi damattan, devletin tanıdığı damattan.

'Ben de çıkıyordum zaten,' diye ekledim. Yalan söylemiyordum, üstümden belliydi; ayrıca siz de tanığımsınız. 'Aslın-

da daha önce çıkacaktım ama taksi bulamadım.’ Biliyorsunuz, bu da doğrudu. ‘Siz nasıl geldiniz?’

Kadın sohbet etmeye istekli değildi. Devam et, git, diyordu, niye hala duruyorsun? Cevap bile vermedi. Çantayı, büyük bir yükten kurtuluyormuş gibi, ayakkabılığın yanına, yere bıraktı, attı, daha çok. Ayakkabılığın üstüne oturdu. Yorgun, bu kadın, çok yorgun. Hatta, bitmiş. Başını arkaya atıp gözlerini yumdu. Saçlarında, yüzünde seyrek yağmur damlaları.

‘Taksiyle mi geldiniz?’ diye üsteledim.

‘Evet,’ dedi.

‘Taksi nerede peki?’

‘Gitti.’

‘Hay Allah. Sesini bile duymadım. Rüzgardan herhalde. Peki taksi durağı nerede?’

Bu soru hoşuna gitti.

‘Az aşağıda.’

Bir kış günü, tüm kış hayatının uzağındaki bir evde, bir yazlıkta, karşılaşan iki kişi birbirinin ilgisini çeker. Öyle, ‘Merhaba ve hoşça kal’ deyip gitmek istemezsin. Akılda sorular uyanır ve o soruları sormak istersin. Çünkü oradaysan zaten hayatında tuhaf şeyler olmaktadır. Bunları anlamak, ve birlikte anlamak, hiç olmazsa üzerinde konuşmak istersin. Onun orada ne yaptığı da benim orada ne yaptığım kadar soru işaretli bir düşünceydi. Dolayısıyla, herşeyimle hazır olduğum halde, hemen gidemedim. İçimden gelmedi. Acaba, dedim, kalıp biraz daha ayaklarımı mı ısıtsam, sorarsa, Lale’yi ve arabamı bekliyorum deyip? Bu kadın niye bu kadar halsiz görünüyor? Öğrenmek hakkım, içi tıka basa özen duygusuyla dolu potansiyel damadı olarak. Belki bir faydamız dokunur. Hem ya küfür ettiğim taksici, doksan bire ikinci tertip, beni sesimden tanır ve arabasına almazsa? Oturan kadını seyrettim. Kendini iyice arkaya doğru bırakmıştı ve o sırada omuzları yavaşça düştü, kolları da, kucağından yana doğru; derken, açılan avucundan anahtarı yere düşürdü; sonra usulca başı da omzunun üstüne düştü. Ne çok şeyi düştü, bir anda! Önce ne olduğunu anlamadım. Şaka yapıyor zannettim. Sonra baktım, kadın kendinden geçti, gidiyor. Öne doğru eğildim.

‘İyi misiniz?’ dedim.

Cevap yoktu. Duymuyordu. Bir tür kriz olmalı. İsterik ya da saralı biri değilse, kalple, damarlarla, tansiyonla filan ilgili bir kriz. Sonra, yakınlığının etkisiyleymiş gibi, vücudu da başının düşmüş olduğu tarafa doğru duvar boyunca kaymaya başladı. Tutmasam bütün varlığıyla serbestçe yere düşecekti. Tutum, tabii.

‘Kendinize gelin!’ dedim. ‘Düşeceksiniz. Duyuyor musunuz?’

Duymadığını söylemiştim. Olsun. Onu hafifçe sarstım, belki kendine gelir diye. Ama gelmedi. Bunun üzerine yumuşak bir sesle onu kendine getirmeye çalıştım.

‘Aygen Hanımın! Aygen Teyzeeee! Güzel bayaaan, tatlı bayaaan! Açın gözlerinizi.’

Kadında tık yok. Öldü mü lan yoksa, dedim, kollarımda? Sıçarız ha! Beni içeri atarlar, her taraf parmak izlerimle dolu. Lale de alehimde tanıklık yapar. Zaten eskiden beri aslında an-neme aşıkta bu sessiz sapık, sonunda aşkına cevap vermediği için onu öldürdü, asın bu iti Hakim Bey! Kadın külçe gibiydi; kollarımda giderek ağırlaşmaya başladı. Az sonra, onun vücudunun eğimlendiği tarafa doğru birlikte devrilmek üzereydik. O zaman başını duvara çarpar, iyice öldürdü. O anda da Lale içeri girip beni onun kanları içinde bulurdu. Baktım gücüm tükeniyor, kadını bir kolumun üzerine biraz daha yatırıp diğer kolumu bacaklarının altından geçirdim ve derin bir nefes alarak o külçe gibi vücudu kaldırdım. Kaldırdıktan sonra daha hafif geldi, havadayken. Havanın kaldırma kuvveti olduğunu bilmezdim. Ya da belki bir anda ruhu uçup gitmiş, o yüzden hafiflemişti. Ama hayır, ruhsuz hali bile yeterince ağırdı. Elli beş, altmış kilo vardı. Boyuna göre yine de zayıf sayılırdı. Hızlı, kısa adımlarla onu yatak odasına taşıdım. Ölüp ölmediğini bilmiyordum ama ölmemiş olmasına güveniyordum, hayat o kadar kötü olamaz, diyordum, birdenbire aklımın kimbilir hangi korkak köşesinden çıkardığım bir inançla. Kimse benim kollarımda ölecek kadar bahtsız olamaz.

Onu bizim yatağa yatırdım. İnsan, ne de olsa, korkuyor. Onu değil, kendimi düşünüyordum. Bir an önce kaçıp kendimi

kurtarmaya mı bakmalıydım, onu çürümeye bırakıp? Yoksa suni teneffüs, kalp masajı, elektroşok gibi yöntemlerle hayata kazandırmayı mı denemeliydim? Anlamam ki öyle işlerden. Hayatta tek bildiğim ilk yardım keyifsiz gördüğüm bir çiçeği güneşe çıkarmak, toprağını eşeleyip havalandırmaktır. Bu kadının neresini eşeleyecektim? Ambulans çağırırsam, Hızır Acil'den, onlara nereye gelmelerini söyleyecektim? Allahın siktirettiği yer bir tane değildi ki memlekette! Ne yapacağıma karar veremedim. Ama hiçbir şey yapmadan da duramadım. Nabzına bakmayı denedim. Yerini bulamadım. Belki atmıyordu. Belki de yerinde değildi. Bilmiyorum. Sonra boynuna baktım, korka korka. Belli belirsiz bir hareket vardı sanki, ama kasların çürüme hareketi de olabilirdi. Son çare olarak kulağımı kalbine dayadım, yumuşak göğsünün hemen kıyısına nişan alıp, ve iyice bastırdım. Kalın kazağının kulağımdaki hışırtısı geçince solgun ve az çok düzenli bir ses duyduğum kanısına vardım. Kalbin kendisi için çaldığı bir tür cenaze marşı, ya da yaktığı bir tür ağıt, kültürel tercihe bağlı olarak. Ölmemiş ama öldü ölecek. Eli kulağında. Bir daha Lale'yle annesinin öldüğü bu yatakta da yatamazdık. Enişte Tatili de başlamadan bitecekti. Kayınvalidesinin öldüğünü öğrenen enişte karısını o en acılı gününde yalnız bırakmamak için ilk uçakla dönecek ve levazımatçı ayarlama, cesedi morgdan teslim alma, imama yıkatma, defin ve mezarlıktaki soyguncu çocuklara su bahşişi verme işlerini üstlenecekti ve o sırada ben, camide de mezarlıkta da, sinik bir baş ve çakmak gibi gözlerle onun gücünü ölçmeye çalışacaktım en arka sıralardan, eşarplı kadın başları arasından. Ailenin en önde gelen erkeği olarak mezara ilk toprağı atmak üzere kutsal kürek ona uzatıldığında ben acaba arkasından yaklaşıp ensesine bir el sıkarak onu kürekle birlikte kayınvalidesinin yanına defnedip defnedemeyeceğimi düşünecektim Lale'nin o zamana kadar kusursuzlaştırıp icra aşamasına getireceği sonsuz tatil planı kapsamında.

Ölüyü, ya da hemen hemen ölüyü bırakıp pencereye gittim. Arka sokağa bakıyordu, ve arka sokağın deniz görmeyen daha ucuz, daha uzun vadeyle satılan evlerine. Ne sokakta kimse vardı, ne de karşı pencerelerde. Olsa zaten burada ol-

mazdık. Belki gözüm dışarıda olmalıydı; yardım dışarıdan gelecekti hayatın dışına atılmış bir başka kadını taşıyor olabilecek bir taksiyle. Yağmur durmamıştı. Bulutların yakınlaşan alacakaranlığı da.

Açlık, sigarasızlık, kahvesizlik, içkisizlik başıma vuruyordu. Aklıma kadının çantası geldi. O kalbinin müziğini nasıl bir finale taşıyacağını düşünürken hole gidip, hiç utanmadan, çantasını açtım, karıştırdım. Ne de olsa ona yardım etmek için buradayım, buna hakkım var, sigarasızlık hiçbir şeye benzemez, o da olsa aynı şeyi yapardı, beni anlardı diye kendimi avutmaya çalışarak, çantadaki sigaradan başka şeyleri görmemeye çalışarak, en altta bir paket sigara buldum. Mentollü sigaraydı, ama o da birşeydi o mahrumiyet bölgesinde. Ama çakmak? Çantayı biraz daha karıştırmak zorunda kaldım. Bulamadım. Bulamadıkça sinirlendim. Sinirlenince gözüm herşeyi görmeye başladı. Beyaz bir naylon poşet içindeki ilaçlar, yedek külotlar, bir Opium parfüm, aynısından bir deodorant, ağzı yarı açık ufak bir makyaj çantası içinde malum şeyler, o şeylerin arasında ortadan üstüste katlanmış bir çift prezervatif, Vay, dedim, demek faal ve tedbirli, vay vay, hadi hayırlısı, o zaman bu kadını yaşatmamız lazım, bir küçük el feneri, gömme pusulalı bir küçük ordu çakısı, herhalde bana karşı tedbir olsun diye, kredi kartı manyakları için yapılmış LV amblemlili ince uzun bir cüzdan, aynısından bir telefon defteri, ama devam etmemize gerek kalmadan, cüzdanın arasına sıkıştırmış ufak bir plastik çakmak. Ayakkabılığa oturup hemen bir sigara yaktım. Oh, dedim. Paketi ve çakmağı paltomun cebine koydum.

Oh deyince kafam daha iyi çalışmaya başladı. Çantadaki telefon defterinde Lale'nin telefon numarasının olması gerektiğini düşündüm. Yoksa da kadını, hiç olmazsa bunun için, yaşatmamız lazımdı ki oradan kurtulalım. Bir elimde sigara, telefon defterine baktım. Lale L harfinde günışığına çıktı, bilmediğim göbek adının harfinde değil, Allahtan. Hemen gel, arabamı getir ve beni bir daha arama. Ha, belki ilginç çeker, annen de burada, öldü, ölmediyse de ölmek üzere. Lale'ye küfür ettim. Ağzımdan bol duman çıktı. Telefon defterini alıp yatak odasına döndüm. Sigara hemencecik bitiverdi. Yolda, telefonun yanın-

da duran k ltablasında sigarayı söndürdüm. Defteri de paltomun cebime soktum.

Kadının duruşunda herhangi bir değişiklik yoktu, içinde vardıysa bile. İçinde vardıysa bile ona bir faydası yoktu. Aklım başıma geliyordu. Bu kadın için birşey yapmalıyız, dedim. Onu gözden çıkaramayız, feda edemeyiz. Hayatı onsuz bırakamayız. O faal ve tedbirli bir kadın. Yaşaması lazım. Yap birşey, boş durma, hiç mi film seyretmedin. Koç, tentürdiyot filan bul. Dur.  nce rahatlat. Rahat nefes alması için gereken ortamı hazırla. Peki, oradan başlayalım.

Oradan, onu soyarak başladım.  st  çok kalındı. Kocaman, ağır bir manto, altında kalın bir balıkçı yaka kazak ve dar kesimli, kalçasında iyice gerilen bir fitilli kadife pantolon giyiyordu. Ayağında bağcıklı, pantolonunun altından dizlerine doğru yükselen kösele tabanlı dar bir çizme vardı. Kadını fazla sarsmamaya çalışarak, azar azar bir o yana, bir bu yana oynatarak, hareketlerimin zarifliğine kendim de şaşırarak, gösterdiğim  zenden keyif alarak, mantoyu çıkardım, altından çekip aldım. Kazağı çıkarmak daha kolay oldu, esnediği için; yalnız, başını çıkarırken, burnuna takılıp kalmasın diye, yakayı biraz yırtmak zorunda kaldım, artık herhalde kızmaz,  lmezse. Kazağın altından uzun kollu, yuvarlak yaka, yakası   düğmeli bir fanila ıktı. Onu çıkarmaya gerek yoktu. Sadece düğmeleri çözüp yakayı iki yana doğru açtım. Ama asıl sıkıntı pantolondaydı. Yüksek belli ve çok dardı onun için. D ğmeyi  zd m. Pıt diye bir sesle pantolonun beli iki yana doğru kaçtı, göbek rahatladı, şişti, olduğu yerde yayıldı. M dahalemin sonuç verdiğini görmek hoşuma gitti. Sonra yataktan inip, geri çekildim ve eserimi seyrettim. Hava, temiz hava. Bu rutubet sağlam adamı bile hasta eder. Gidip camı açtım. Odanın havası bir anda değişti; her taraf titreşim doldu; kıpır kıpır oldu ortalık. Vücudu, cesedi bir süre bu yeni havanın yüksek voltajlı elektriğini emmeye bıraktım. Bu da bir tür şok tedavisiydi. Hem de doğal elektrikle, ilahi elektrikle. Bana da iyi geldi. Soğuktu ama canlı bir soğuktu,  ş ten değil, diriltten cinsten. Sonra pencereyi kapattım. Başının altına yastık koydum, yorganı göğsüne çektim ve onu kendi haline bıraktım. Ben elimden geleni yapmıştım.

Hadi bakalım, dedim, gerisi sana kalıyor. Sakın ölme, emi! Öldüysen de diril. Ben şimdi gidiyorum. On yıl sonra tekrar geldiğimde seni hala faal bulmak isterim.

Salona geçip bir sigara yaktım. Telefonun yanındaki koltuğa oturdum. Terlemiş, yorulmuştum. Biraz dinlendim. Akşam daha çok vardı ama hava kapkara olmuştu. Bir hayat kurtarmış olma ihtimalim hoşuma gidiyordu. Kurtarmış olmasam da bir ölüyü hakettiği konfora ve yatış kalitesine kavuşturmuş olmam bile, tek başına o bile, gayet soylu bir hareketti. Böyle duygulara ihtiyacım varmış. İyi oldu, Lale'den yediğim kazığı unutturdu. Ama Lale'yi ve arabamı unutturmadi. Sadece kızgınlığım geçti, iyi bir insan olarak. Cebimden defteri çıkarıp Lale'nin hala geçerli olduğunu umduğum telefonunu çevirdim. Pbx muhabbeti. Dahili numarayı bilmiyordum. Harici numarayı öğrenmem bile yarım gün sürmüştü. Uzun süre santrale bağlanmayı bekledim. Sonunda karşıma çıkan yaşlıca bir kadından beni Lale Hanım'a bağlamasını rica ettim. Ayrılmayın, dedi beni dijital bir müzikle başbaşa bırakırken. Peki, dedim. Bekledim. Kadın tekrar müziğin içinden çıkıp, 'Lale Hanım yerinde değiller. Hatları cevap vermiyor,' dedi. 'Arayın, o zaman,' dedim, ısrarla. 'Arayın ve mutlaka bulun. Önemli. Acele edin.' Kadın, 'Ayrılmayın,' deyip bana tekrar müzik çaldı. Müzik de, o sırada dikkat ettim, Bach'ın meşhur toccata'sıydı, füksüz, dijitalize, minyatür versiyonu, bir elektrik tamircisinin düzenlemesiyle. Yeryüzünde Bach'ı bizim kadar seven başka bir ulus yoktur, herhalde. Epey bekledim. Epey küfür ettim. Bir sigara daha yaktım. Ama hepsine değdi. Sonunda Lale karşımdaydı.

'Neredesin kız?' diye bağırdım, alçak sesle, ölüye ayıp olmasın diye.

'Notumu almadın mı?' dedi Lale, şaşırarak. Yanında birileri vardı. Dikkatli konuşuyordu. Başka şeylerle meşgulmüş gibi yapan ama onu dinleyen birilerine göz atarak konuşuyordu.

'Ne notu?' dedim. Yine kızın günahını aldık. Bizi düşünmüş, meğer.

'Sana not bırakmıştım. Görmedin mi?'

'Not mot yok. Arabam nerede? Burada mahsur kaldım.'

'Ben aldım. Hemen dönecektim ama işim uzadı. Birazdan çıkarım. Bekle.'

'Kızım,' dedim, 'beklerim beklemeye de, annen burada.'

'Ne?'

'Annen geldi. Öz annen. Babanın karısı.'

'Saçmalama. Ne işi var orada?'

'Ne bileyim ben! Geldi işte. Hasta. Yatıyor. Hem de çok hasta. Gel de hastaneye filan götür. Kadın ölecek.'

'Şaka mı yapıyorsun?'

'Ne şakası ya! Ben hayatımda hiç şaka yaptım mı? Kadın burada. Ölüyor. Benden söylemesi. Sana iyi işler. Hadi hoşçakal.'

Telefonu öfkeyle kapattım. Belki telgraf çekmeliydim. *Annen ölüyor. Öldü. Ölecek. Selamlar. Stop.* Annesinin öldüğüne inanmayan birine ne söylersin! Bana ne, dedim. Ben yapacağımı yaptım. Gerisini kızı halletsin. Ben basar giderim abi, az aşığıdaki taksi durağından. Ama, gizliden gizliye, telefonun çalmasını bekliyordum. Lale başka bir odaya geçecek, oradan beni arayacak, durumu anlamaya çalışacaktı. Ben olsam, hiç olmazsa, öyle yapardım. İnanmaya hazır ve korkmuş olurdum, çünkü benim annem ölürdü. Ama telefon çalmadı. Bekledim, ama çalmadı. Lale toplantısına kaldığı yerden devam etti, katılımcı meslektaşlarından özür dileyip. Kendisi bilir, dedim.

Not! Not nerede? Acaba notta muhtemel bir ölüm durumunda ne yapılacağı da önceden, sabahtan, yazılmış mıydı, tedbir olsun diye? Hiçbir yerde not yoktu. Anahtarlarımı ararken göürdüm, olsaydı. Belki yazmıştı ama bırakmayı unutmuştu. Belki bırakmıştı ama benim anlayamayacağım, takdir edemeyeceğim bir biçimde. Belki o an notu görüyordum ama not olduğunu ve bana bırakıldığını farkedemiyordum. Herşey mümkündü, Lale'nin ifade dünyasında, Allah'ın ısrarla siktiretiği bu evin gerçeklik ve yanılısama dünyasında.

Sigaralar midemi bulandırmaya başlamıştı. Bir daha içmek istemeyeceğimi düşündüm. Paketi ve çakmağı sehpaye bıraktım. Telefon defterini de onların yanına. Ne de olsa hırsız değiliz. Böylece kırık dökük anılardan başka birşey kalmamış olacaktı o maceradan geriye, az sonra, oradan gittiğimde. Öyle ki

birkaç gün sonra, düşündüğümde, gerçek olup olmadığını bile bilemiyor olacaktım. İleride bir gün, sadece mentollü sigara içtiğim bir anda, galiba gerçektir, diyecektim, bütün hepsi. Ama başka birinin hayatında gerçektir, benim hayatımda değil. Ve orada gerçektir, burada değil. Ve o zaman, şimdi değil. Artık değil.

Saat de dört olmuş. Az aşağıdaki duraktan taksi tutsam, bizim kalın kafalı taksiler koordinatörünü 'Bugün daha fazla ölüm kaldıramam, seninle daha sonra düello yapalım,' diye atlatıp, kırkbeş dakikada filan Yeniköy'de, seramda, kendi mekanımda olurum ve açarım radyomu, oturur karnımı doyurur, sıcak sıcak kahvemi, içkimi içerim, bu olanları da ait oldukları yere, edebiyat tarihine gömerim. Çırağımı arayayım, bana tam yarım saat sonra büyük bir Dominos sipariş et, diyeyim, ki ben geldiğimde henüz gelmiş ya da gelmek üzere olsun. Aç aç beklemeyelim, akşam akşam lotus yemek zorunda kalmayalım. İstemediğimiz hiçbir duruma düşmeyelim. Durumumuzu sakinlikte sabitleyelim. Hayatımızı kapatalım. Kapanalım. Uyuyalım.

Kalktım. Artık gerçekten gidiyordum, gittiğime kendim de inanıyordum, gitmiş sayılabileceğimi düşünüyordum ki kapının orada, cesedin çağırısı hayatımda yeni bir bölüm açtı.

3

'Neredesin!' diye inledi ceset. 'Yardım et!'

Öyle uzak ve kısa bir çağrıydı ki önce içimden geliyor zannettim. Buradayım, geliyorum, dedim, söylediğim gibi. Uzatma artık. Böylece içim anladı ve sustu, zannettim. Yerde kadının anahtarları duruyordu. Eğilip onları aldım, ayakkabılığın üstüne koydum. Kilitte duran anahtarı da kapı dışarıdan açılabilsin diye kilitten çıkarıp onların yanına bıraktım. O sırada Lale'nin eve nasıl gireceği sorusu aklıma takıldı. Bir ikinci anahtarı var mıydı? İnsan yanında iki anahtar taşır mı, aynı kilit için? Taşımaz herhalde, her önüne gelene anahtar dağıtan biri değilse. Kapıyı çalacaktı, bu durumda, Lale. Peki ölümler insana kapı açarlar mı? Açabilirler. Kapısına bağlı. Kapıyı çalanına bağlı. Lale'ye açmazlar. Kapıda kalır, Lale, ölümlerin evinde. Herşey bana 'Gitme,' diyordu. Bir iyilik yaptın, otur bir iki saat daha, anayla kızı birbirine kavuştur. Ama gidecektim, kim ne derse desin. Paltomun yakasını kaldırdım. Kapıyı açtım. Ve çağrı, gerçekten, bir kez daha, yine uzak ve kısa, ama gerçek.

'Yardım et!'

Bu kez kaynağı belliydi. Ölümünden çıkıyordu. Tedirgin oldum, sanırım. Ölümün yardımına yetişmek! Kendinden korkan ölüm! Tedirgin bir sesle geriye seslendim:

'Bana mı söylediniz?'

Cevap yok. Kim olduğumu bilmiyordu. Ben olmak zorunda değildim. Tanrı da olabilirdi seslendiği, sevgilisi de, rahmetli babası da. Tut elimi baba, yardım et, kurtar beni buradan, ya-

nına al, götür beni çocukkenki gibi, alıp oyuncak bahçesine götürdüğün günkü gibi. Tut elimden, baba. Yağmur yağıyor, perdesünün altına sakla beni.

Yatak odasına gittim.

Karşımda korkan bir kadın vardı, ağlamaya başlamış, ama ağlamaya gücü yetmeyen. Tek dirseğinin üstünde doğrulmuş, acı içinde, hareket ettiremediğini anladığım, vücudundan kopmuş gibi ayrı ve cansız duran diğer koluna bakıyordu.

‘Geldim,’ dedim. ‘Buradayım. Merak etmeyin.’

‘Koluma birşey olmuş,’ diye inledi. Bana bakmadı. ‘Kolum gitmiş. Kolum yok. Bir şey olmuş.’

Belki elektrik fazla gelmişti. Sınırları yakmıştık belki.

‘Sakin olun,’ dedim. ‘Kola n’olur? Sadece uyuşmuştur.’

Yanına gittim. Sakinleştirilmeye ihtiyacı vardı, güven verilmeye, babasını yanında hissetmeye: ‘Hadi, durun şöyle, size yardım edeyim. Yatın. Bana bırakın kendinizi.’

Beni kabul etti. Elimle sırtından tuttum; vücudu için için titriyordu, kemikleri titriyordu, incecik. Yatağa dayalı dirseğini serbest bırakıp koluma yaslandı. ‘Tamam, geçecek şimdi, bana güvenin.’ Vücudu yavaşça arkaya doğru yatırırken, diğer elimle çalışmayan kolu dirseğin biraz üstünden tutup idare ederek, çıkmayacak, kırılmayacak şekilde, omuzla uyumlu bir hareket içinde düzgünce yatağa yerleştirdim. Halen kısmen ceset sayılırdı, ölümün koldan başladığını varsayarsak, ya da elden. Dolayısıyla ona hala ceset diyebilirdim. Tabii tersi de mümkün. Yani ölmüş, şimdi diriliyor olması, bir tek kolunun ölü kalmış olması. Ama bu düşünceler yersizdi; o sırada ona karşı olan durumumda hiçbir değişiklik yaratmıyordu. Durumum, acı çeken, korkan biri karşısındaki daha az acı çeken, daha az korkan ve yardıma çağırılan bir adamın durumuydu ve düşünce ve hareketler bu yardım isteği, yardım ihtiyacı tarafından belirleniyordu.

Onu böylece yatırdıktan sonra daha fazla ne yapabileceğimizi, ölümün ya da dirilişin zorlu yolculuğunu nasıl kolaylaştırabileceğimizi düşünmeye başladım. Belki o bana birşey söyler, şunu şöyle yap filan der diye bekledim, yatağın kenarında, diz çökmüş halde. Gözlerini yummuş, doğrulmak için dirseğine

verdiği gücü şimdi ağlamak için kullanıyordu. Sessizce ağlıyordu, daha rahat ağlıyordu, sayemde, hıçkırarak, tıkanarak, boğulmak zorunda kalmadan. Ona güç vermişim, ağlaması için. Daha doğrusu, az miktardaki gücünü verimli kullanmasını sağlamışım. Ama güven de vermişim, sözlerimle. Buna inanabilir miydim? İnanmak isterdim. Ya da hiç olmazsa bilmek. Bu bana da güç verirdi, ve güven.

Az sonra iyi eliyle kolunu ovuşturmaya başladı. İşte işaret. Bunu ben yapabiliyordum.

'Durun,' dedim. 'Kendinizi yormayın. Ben yaparım. Siz gevşemeye çalışın.'

Yatağın kenarına oturdum. Kadının üzerinden öbür yana uzanıp kolu ovuşturmaya başladım. Bir yandan onu seyrediyordum gözlerinin kapalı olmasından yararlanıp. Her kadının kıskanacağı bir güzellik vardı yüzünde. Yüzü aynı Lale'nin yüzü. Burnu ondan daha düzgün çünkü Lale burnunu alırken babası devreye girmiş, burun kanatlarını biraz geniş yapmıştı. Saçlarının rengi de Lale'den daha açıktı, ince telli, düz saçlar, omuzlarından aşağı inen, uçlarda kendiliğinden gevşekçe biçimlenen lüleler. Bıyıksızdı, Lale'nin dudağının üstündeki sarı kılların tersine, ve sakalsızdı: şakaklarında saçlar herhangi bir tüy örtüsünden değil çıplak, parlak deriden ansızın çıkıyordu. Lale'nin yenilgiyi tattığı bu ayrıntıların dışında tümüyle aynı yüz, hatta aynı bakış, aynı gözyumuş, aynı ağlayış ki zamanında Lale'nin de ağladığını görmüş, 'Ağlama' demeden, hayranlıkla ağlayışını seyretmişim, annesinin, şimdi önümde yatan, can çekişen bu kadının ve sarhoş ihtiyar babasının o daha çocukken boşandıkları halde hala ne kavgalar ettiklerini, ona ne acılar çektirdiklerini anlatırken, o da ben de özel hayatın, kişisel hayatın ne olduğunu yeni yeni keşfetmeye çalıştığımız yaşlardayken. Kolu bıraktım, abartmayalım, ne olur ne olmaz diye.

'Elim,' dedi.

Anladım. Uzanıp bu kez elini elimin içine aldım ve ovuşturmaya başladım. Kolu iyileşmiş miydi acaba? Sordum.

Cevap vermedi. Başını yastığa daha iyi yerleştirdi, yastığın üstünden biraz daha arkaya attı. Daha rahat soluk almak ya da

başının ağırlığından olabildiğince kurtulmak istemiş olmalıydı. Az sonra çenesi hafifçe düştü. Hem ağzından hem burnundan soluk almaya başladı. Soluk alıp verme refleksif bir hareket olmaktan çıkmış da iradenin gücüyle, kasların zorlanmasıyla yapılıyor gibiydi, aralıklı, derin derin.

‘Daha iyi misiniz?’ dedim. ‘Kolunuz düzeldi mi? Eliniz düzeliyor mu? İyi geliyor mu?’

Cevap yok. Orada değildim. Düşündeydim ve bana düşünde cevap veriyordu, belki. Daha iyi, dediğini düşledim, ben de. Eli buz gibiydi. Öyle tek elle ısıtılacak gibi değildi, kimbilir ne kadar zamandır kansız kalmıştı. Eli kendime doğru çekip iki elimle ısıtmaya çalıştım. Yeterince ovduğuma, ısındığına inandıktan sonra eli kırmadan yerine bıraktım. El, bıraktığım yerde, kımıldamadan kaldı. Kol da kımıldamamıştı, bıraktığımda. Kadın da kımıldamıyordu artık, göğsünün inip kalkması dışında. Gözyaşları yanağında kurumuş gitmişti odanın rutubetine karışıp. Kirpikleri hala biraz ıslaktı yine de. Ağlarsın, geçer. Ağlayış geçer gider. Ağladığını da unutursun, ağlamayı da unutursun. Hep ağlayamazsın. Hep hatırlayamazsın. Acı, yorar.

Birazdan soluk alıp verışı yavaşlamıştı. Gözkapaklarının altında arada bir kıpırdayan gözbebekleri uyumadığını, kendisini düşündüğünü, kendi içinde olup biten bir hareketi, belki bir sızının akışını izlediğini, dinlediğini, seyrettiğini, belki onu yalnız bırakmayan, yanında kalan, içinde kalan biriyle konuştuğunu düşündürüyordu. Daha sakindi şimdi, hiç olmazsa. Daha az korkuyordu şimdi ve daha az korkmakla bana daha çok benziyordu. Korkuyorduk, ama daha az. Bu ne demek, tam bilmiyorum. Gitmekte acele etmemek olabilir, kendi adıma konuşursam. Karar vermekte acele etmemek olabilir, onun adına konuşursam. Yani ben biraz daha kalabilirdim onun bana ihtiyaç duymadığından emin oluncaya kadar, o da sinirlerin, kasların, eklemlerin, damarların, enzimlerin, hormonların sürpriz hareketleri karşısında telaşa kapılmayabilirdi. Bekleyebilirdik, karar vermeden.

Gözkapakları hiçbir kımltı yansıtmayana, soluğu derinden ve düzenli gelinceye kadar yanında oturup bekledim. Son-

ra, yatağı sarımsamaya çalışarak yanından kalktım. Yorganı boynuna kadar çektim, kenarlarını vücudunun altına doğru hafifçe sıkıştırdım hava akımı olmasın, sıcaklık dışarı kaçmasın diye. Zaten ince bir yorgandı, yazlık. Bu halde bu evde kalacaksa daha sağlam birşeye ihtiyacı vardı. Yerde duran mantosunu da alıp göğsüne doğru örttüm. Mantonun arkasında büyük, kurumuş çamur izleri dikkatimi çekti. Düşüğünü düşündüm, sokakta, yanında onu tutacak kimsenin olmadığı bir sırada. Belki de araba çarpmıştır. Belki de ormanda yürüyüş yaparken aşka gelmiş, oracıkta, yağmur ıslağı toprakta aşk olsun istemiştir. Bilinmez ki, gündelik yaşamın içinde bir kadını hangi ihtimallerin beklediği, ve onun hangi ihtimallere cevap verdiği.

Mentollü sigaraya sandığımdan daha kısa zamanda döndüm. Hava artık, bulutların karanlığının filan ötesinde, saati gelmiş, nihai olarak kararıyordu. Işıkları yaktım, hazır, elektrik düğmelerinin yerini görebiliyorken. Hem de bütün ışıkları yaktım. Her biri farklı tarzdaki, kimi ahşap gövdeli, kimi mermer, kimi krom kaplama, kimi ferforje ve hepsi de, besbelli, sadece işlev olsun diye oraya konmuş tüm avize ve abajurları. Yine de tatmin edici bir ışık elde edemedim. Belki semtin trafosundan elektriğin çoğunu deniz feneri çekiyordu büyük motorunu çalıştırmak için. Belki de, cimrilikten ya da tutumlulukları, ampullerin wattları düşük tutulmuştu; böyle ihtiyarlar vardır, babamdan bilirim. Bu son düşünce, evin Lale'nin çok ihtiyar babasına ait olabileceği ihtimalini aklıma getirdi. Böyle bir zevksizlik, böyle derme çatma bir ev, böyle antika ve böyle uyumsuz bir donanım ancak onun gibi yalnız yaşayan, aksi ve hatta düşman bir ihtiyardan beklenirdi. Bastonunu yürümek dışında her türlü amaç için kullanan bir adam. O zaman bile öyleydi, şimdi kimbilir nasıldır. Öyle bir adam böyle bir kadının eski de olsa kocası; böyle bir kadının hayatına girebilmiş bir adam, yine de. Hayat bazen insana ne hayaledilmedik ödüller veriyor! Belki kadını kaybettikten sonra aksileşti, kadın herkesin gözdesi olarak gençliğini yaşarken o yapayalnız yaşlanmak zorunda kaldığı için. Nefretin bir sebebi olur, değil mi? Sevginin olmaz ama nefretin olur. Nefret doğal eğilim de-

ğildir çünkü, rahatsızlık yaratır, mazur gösterilmek ister, açıklama ister, durumum gibi. Ama öte yandan, nefret etmek itiraz etmektir, bugüne. Enişte! Ah, enişte! Başımı belaya sokacaksın sen benim!

Ayaklarım hala üşüyordu ama kadının ellerini ovuştur-
maktan ellerim, vücudunu hareket ettirmekten vücudum ısın-
mıştı. Keşke insanın ayaklarıyla da yapabileceği birşey olsay-
dı, yürüyüp gitmekten başka. Aklım da ısınıyordu, düşündük-
çe. Bir şeyler yeyip içmezsem çok geçmeden kadının durumu-
na düşebileceğimi düşündüm. Kan şekeri filan. Lale gelir miy-
di? Evet, elbette, ama kimbilir ne zaman. Peki ben daha bura-
da ne kadar kalabilirdim? Lale gelinceye kadar? Hayır, kan şe-
keri filan. Buzdolabında belki yiyecek vardı, donmuş şeyler,
ama mutfak denen yerden nefret ederim, kokar çünkü. Hele
de kadın yüzü görmeyen bu rutubetli evin mutfağı, buzdolabı
kimbilir nasıl kokuyordur. Sabahleyin, yo öğleyin, uyanınca
mutfağın kapısından içeri şöyle bir göz atmıştım tezgahın üs-
tünde, kapıya yakın bir yerde, kızıl kızıl yanan on düğmesi ve
içinde taze koyu kahveyle beni bekleyen bir kahve makinesi
var mı diye, ama görememiştim. En çok o zaman kızmıştım
Lale'ye, konukluğumu önemsemediği için. Not yazıp bırak-
mış! Peh! Kahve yapıp bıraksaydı ya! A, belki kahve yapma-
makla not bırakmıştı. Zeki kadındı, Lale, çok zeki. Yaparak de-
ğil, yapmayarak anlatmayı bilirdi. Çünkü ne zaman ne yap-
ması gerektiğini ve yapmamasının ne anlama geleceğini bilir-
di. Ve sen, kimin ne zaman ne yapması gerektiğini bilen bir
adam değilsen onun küçük aklının ürünlerinden hiçbir anlam
çıkaramazdın, oturur, gelecek, yatacağız diye beklerdin. O sı-
rada yine çok kızdım Lale'ye. Beni tekrar aramamakla da bir-
şey demişti ve ben yine es geçmiştim anlamların hep uzağına
düşen bir adam olarak. Kalmıştım, salak gibi, onun aramama-
sındaki anlama değil, ölümün çağrısındaki acıya kulak verip,
çok pembe kalpli, çok nadir ve çok normal bir adammışım gi-
bi. Çok, çok! Kafamı sikim, dedim, mis gibi pizza da ziyan ol-
du. Neler vermezdim şimdi o pizzanın burada olması için! Bu-
rada pizza! İşte yeni bir fikir! Elbette bu insanlar da evlerine
yemek sipariş ediyorlardır, etmişlerdir, hala yemek yiyebildik-

leri eski güzel yaz günlerinde, telefonla! Telefonun yanımdaydım zaten. Telefon defterini (kadınınkini değil, evinkini) alıp içinde bir pizzacı, bir pideci, bir köfteci, bir dönerci, bir lokanta, bir kafeterya, bir büfe, bir cafe, bir pastane, bana yemek getirebilecek bir yerin telefonunu aradım harften harfe. K harfinde Kızılırmak Kebap Salonu'nun numarasını buldum. Hemen aradım. Bana kebab getirdiniz getirdiniz, yoksa sevgili komşunuzu, değerli müşterinizi ölüme terkedip işime gidiyorum, ona göre!

'Buyrun Kızılırmak Kebap,' diyen sert bir ses çıktı karşıma.

İyi akşamlar, diledim, öncelikle. Kendimi tanıttım, soyadımı vermeden. 'Acaba hangi kebab çeşitleriniz var?'

Kızılırmak Kebapları ve Yoğurtlu Kızılırmak Kebapları vardı, o an için, yalnızca, ve tabii çorba ve pilav, tatlı olarak da fıstıklı tel kadayıf. Kalın kalın konuşuyordu herif, sadece a ve u harflerinden oluşan sözcükler kullanıyormuş gibi. Bıyıklı bir herif olmalıydı, ağzından çıkan sesler bıyığına takılıp çatallaşıyor, kalınlaşıyor olmalıydı havaya dağılana kadar.

E iyi, dedim, gayet iyi, hele umduğumdan çok iyi, buraya kadar. Kebab kebaptır. Teslimat adresi konusuna, yani uzayın aramızda yaratabileceği soruna gelmeden önce bizi kalabalık ve bonkör zannetsin diye bol bol sipariş verdim, kadının uyarırsa yemek yemesi gerekebileceğini, hatta 'Çok acıktım, bu ne güzel koku böyle?' diye ansızın ayağa kalkıp başıma dikilebileceğini de düşünerek. Adam siparişleri not etti, sonra geri okuyup teyit istedi. Teyit ettim. İş imzaya kalıyordu.

Peki onları nereye göndersinlerdi.

Açık konuştum.

'Valla, kardeş,' dedim, 'tam adresi bilmiyorum ama, ben şu an sizin orada, Aygen Hanım'ın evindeyim. Aygen Hanım'ı tanıyor musunuz?'

'Ooo, hepimiz tanırız Aygen Hanım'ı,' dedi kardeş kebabçı, sert sesi hızla gevşeyerek, bir anda bıyıklarının kesmiş gibi parlayarak.

'Peki Aygen Hanım'ın evini biliyor musunuz?'

'Ooo, hepimiz biliriz Aygen Hanım'ın evini. Ne demek! Gayet iyi biliriz.'

Bir de bana anlatsan Şu evin nerede olduğunu, demek geçti çimden ama kendimi tuttum. O an yemek bilgiden daha önemliydi.

‘İyi o zaman, kardeş,’ dedim, ‘elemanını dört gözle bekliyorum.’

‘On beş dakika sonra sizde. Saygılar sunarım.’

Telefonu kapattım. Kadının itibarı sayesinde aç kalmaktan kurtulmuştuk. Bu kadında iş var, dedim. Varlığından herkesin doğal olarak haberdar olduğu, onu tanımadan edemediği, adını duyunca bir hoş olduğu bir kadın. Bir semte, bir kıyıkente malolmuş bir kadın, belki hatta adını vermiş, erkeklerin kişisel coğrafyalarında. Zamanında uzay olmuş ve durumunu hep muhafaza etmiş bir kadın. Birden göresim geldi onu. Yani merak ettim, nasıl diye. Kalkıp yatak odasına gittim. Oda karanlıktı. Yatağın diğer tarafındaki komidinin üstünde duran abajuru yaktım. Işık uykusunu delip bilincine çarpamadı. Küçük bir ışıktı elbette, öyle büyük bir uzayda. Ama bana yetiyordu. Kadının yanına yaklaşım eğildim, yakından yüzünü inceledim. Baş bıraktığım gibi hafif arkaya doğru atılmış, burun vücudun direnişine öncülük eder gibi, ışığa karşı gururlu, kulsursuz. Dudaklar hala az aralık, anlatmış, söyleyeceği herşeyi söyleyip bitirmiş gibi rahat. Yüzde artık acı işareti olabilecek hiçbir çizgi, hiçbir kıvrım, simetriyi bozan hiçbir hareket yok. Sadece herkes gibi uyuyan bir yüz şimdi, güzel bir düş görmeyi hakettiğine inanan, az sonra düş görmeye hazırlanan bir yüz. Benim ona bakışım değişmediyse, bakımımın epeyce değiştirdiği bir yüz. Yaşayacak, dedim. Yaşatacağız. Çok güzel kadındı, çok güzel. Uzun bakışların adamı değilimdir, hayaller, heyecanlar hayatımdan çikalı çok olmuştur ama, bu kadına bakmaya doyamıyordu insan, baktıkça gülümsemeye doyamıyordu. Onu çamurlar içinde süründüren, benim beceriksiz ellerime kadar düşüren böyle bir krizden sonra bile bir kadında böyle bir güzellik iradesi olsun, inanılır gibi değildi. İnsanın yanağına, alnına, dudağına usulca öpücük bırakıp, ya da hafifçe saçını okşayıp, ‘Merak etme, ben yanıdayım, rahat uyu’ gibi şeyler söyleyesi geliyordu. Baktıkça sevmek istiyordu insan, ne şekilde olursa olsun. Yüzünde sonsuza kadar

okunacak ama asla ezberlenemeyecek bir şiir vardı. Keşke, diye düşündüm, bu kadın benim birşeyim olsaydı, annem, karım, sevgilim, çok yakınım olsaydı, ona bakmak Lale'nin değil de benim sorumluluğum olsaydı, yanında olmak tuhaf değil de doğal görevim olsaydı. Bari beni tanıyor olsaydı. Tanıyordu tanınmasına, yıllar öncesinden, yüzümü şimdiki yüzle örtüştüremese de, hiç olmazsa kızının hayatında bir süre kalmış bir isim olarak. Ama iyi tanımıyordu, güvenecek kadar tanımıyordu. Uyandıığında, kendine geldiğinde, iyileştiğinde benden utanmayacak kadar tanımıyordu. Kederlendim, galiba. Cütlümsemem geçti. Zaten birazdan Lale gelir, dedim, Lale gelir ve ben giderim.

Salona döndüm. Pencereye gidip dışarıyı seyrederek kebabının elemanını beklemeye başladım. Doğrusu, kadının yanında geçirdiğim birkaç dakikadan sonra içimden yemek yemek gelmiyordu, iştahım kaçmıştı. Hatta, kadının yüzünde yaşayan gururlu yabancılik duygusuna, herkes için alabildiğine yaklaşılmaz olan yüksek zevkli şiire tanık olduktan sonra kendimi bitişik odada eğri büğrü bir tepsinin başına oturmuş, kan şekeri endişesiyle haşır huşur yemek yerken düşününce midem bile bulandı. Gidip sehpanın üstünden bir sigara aldım, yaktım. Fena sigara değildi yine de, tadı hoşuma gitmeye başlıyordu.

Pencereye gittim. Dışarıda zaten görülecek birşey yoktu. Gelecekte görülebilecek şeyleri doğru dürüst görebilmek için camı sildim. Örtü hala nemliydi. Ama ben ısınmıştım. Isındığımı farkedince paltomu çıkarıp koltuğa bıraktım. Sıcakladığımdan değil, daha çok, sanırım, adap gereği. Saat beşi geçiyordu. Koltuğa oturup beklemeye başladım, öne, cama doğru eğilip. Çok geçmedi, kebabının elemanı elinde geniş bir esnaf tepsişiyle, karanlığın içinden ansızın çıkıp apartmanın bahçesinde bitiverdi. İsteksizce yerimden kalktım. Zile basmasını istemedim. Neden, bilmiyorum. Belki tedirginlikten. Zaten basamazdı da, elindeki yükü.

Onu kapıda karşıladım. Sıcak bir karşılama olmadığı, onu şaşırttığım için üzgünüm. Ufak tefek bir oğlandı, on üç on beş yaşlarında. Tepsideki yemeklerin üstü düz beyaz bir ambalaj kağıdıyla örtülmüş, kenarlarda çocuğun avuçlarına sıkıştırıl-

mıştı uçup gitmesin diye. Uçup gitmemiştii ama ıslanmış, şeffaflaşmıştı. Sağol yavrum, dedim, borcumuz ne? Söyledi, buharların içinden. Borcumuzu ödedim, bol da bahşış verdim, paraları ıslak kağıdın üstüne yığarak. Yemekleri geri götürmesini söyledim. Çocuk alındı. Yüzü açıklama istedi. Onun da bir mesleki şerefi vardı, herhalde. Bunun üzerine açıklama yaptım, gönlünü almak için. Ani birşey oldu, hemen İstanbul'a dönmek zorundayız, o yüzden, dedim, yanlış anlama, yoksa senin kebabını hepimiz çok severiz, patronuna söyle, teşekkür ettiler, kusura bakmasın, inşallah bir dahaki sefere diyorlar, de. İknalı oldu. Üzüntüden, elimi cebime atıp ona biraz daha bahşış verdim. Hadi, dedim, zahmet oldu, sağol, çok sağol, iyi akşamlar. Kapıyı kapattım. Pencereye döndüm. Çocuk çıkıp gittiye bile çıkıp gidişini görmedim. Belki karanlığa daha çabuk girilen kestirme bir çıkış vardı ve orayı kullanmıştı. Öyle yaptıysa o da onun başarısıydı.

Benim başarım ise kadında saklıydı. Herkes hayatına eskisi gibi devam edecekti ben hayatlarına birkaç saatliğine, birkaç dakikalığına girip çıktıktan sonra. Çıktıktan sonra. Eleman uçarak lokantasına dönecek, patronuna durumu anlatacak, patronu önce inanmadan onu dinleyecek, sonra bana küfür edecek, elemana yeni talimatlar verecek ve beni unutup, paralarını kazanmış olarak işlerine devam edeceklerdi. Kadın belki bu gece, belki yarın uyanacak, kendisini kimin soyduğunu bile düşünmeden kalkıp giyinecek, çantasını, anahtarlarını alıp iyileşmiş olarak evine dönecekti. Lale bir şöförle arabamı gönderdikten sonra toplantıdaki başarısını mükellef bir akşam yemeğiyle kutlamak üzere iş arkadaşlarını, müşterilerini alıp şöförlü, yeni yıkanmış arabalarla gece hayatına çıkacaktı hayatını alt üst edebilecek bir hatanın kıyısından dönmüş, denemiş, olmadığını, olamayacağını görmüş, ve şimdi bir kez daha halinden, herşeyden memnun biri olarak. Ben ne yapacaktım, herkesin hayatından çıktıktan sonra? Nasıl hatırlamadan duracaktım çiçeklerin, çiçek dediğim çiçeksiz bitkilerin arasında, başım radyoya doğru eğilmiş, tohumları ayıklarken? Kadını hatırlamadan, zayıf ışığın önünde uzak bir zirve gibi kendini çizen haleli profilini hatırlamadan? Nasıl?

Ah! İşte arabam! İşte Lale, hayatımın şöförü!

Lale'ye kebabçının elemanına gösterdiğimden daha az saygı gösterdim. Onu kapıda karşılamadım, arabadan indiğinde beni camda gördüğünü bildiğim halde. Tahmin ettiğim gibi bir ikinci anahtarı yokmuş. Kapıyı çalmak zorunda kaldı. Kapı hemen açılmayınca, tekrar çalmak ve ona kırgın, kızgın, artık tam olarak hangisiyse, bilmiyorum, olduğumu düşünmek zorunda kaldı. Bunu düşünmek onu telaşlandırmadı; bir iki küçük müdahaleyle beni normale döndüreceğini biliyordu.

Gelgelelim, kapıyı açtığımda, karşımda beni nazlayamayacak kadar acelesi olan bir kadın buldum. Merdiveni koşa koşa çıkmıştı. O kadar acelesi vardı ki neredeyse içeri bile girmeyecekti. Kapıdan arabamın anahtarını verecek, karşılığında annesini alıp gidecekti, sanki. Gitmesin diye kapıyı hemen kapadım, anahtarı kilide sokup gösterişli ve gürültülü bir hareketle şak şak şak, üç kere kilitledim. Acelesi bence tümüyle numaraydı; bu numaraya izin vermeyecektim.

'Nerdesin, kızım ya?' dedim. 'Ben not bırakılıp uykuya terkedilecek adam mıyım? Üstelik not da yok. Hem beni bırak, anneni de mi merak etmedin?'

'Sakin ol, canım,' dedi. 'Geldik işte. Annem hala burada mı?'

'Yatıyor. Kadın hasta. Hastaydı. İyi ettim.'

Lale ayaklarının dibinde duran ağzı açık, içi iyice karıştırılmış çantaya baktı. Sen mi karıştırdın? diye soracak zannettim. Çantayı yerden alıp ayakkabılığın üstüne koydu, nedense. Kendi çantasını da omuzundan sıyrıp onun yanına bıraktı. Uzun deri ceketinin cebinden arabamın anahtarını çıkarıp bana uzattı, birşey demeden. Hemen aldım, ceketimin cebine koydum. Tatlı jipim! Bachlı jipim! Deposu full jipim! Artık özgürdüm. Artık kalabilirdim.

'Ne zaman geldi?' dedi, yanımdan geçip hafif adımlarla salona girerken. Annesinin salonda olmadığını görünce rahatladığımı farkettilim. Bizim odanın içine doğru uzak, çekingen bir bakış attı.

'Öğleden sonra. Bence hastaneye götür, bir baktır.'

'Nesi var?'

'Ne bileyim ben!'

'Yani ne oldu? Nasıldı da hasta olduğunı düşündün? Hastayım mı dedi?'

'Bayıldı. Gelir gelmez yığıldı kaldı. Beni görünce oldu herhalde. Sigaran var mı?'

'Çantamda.'

Hole dönüp çantasını açtım, içinden sigarayı aldım. Artık doğal geliyordu, bir kadının çantasını açıp içinden birşey almak. İki çanta yan yana duruyordu şimdi, biri büyük, hayatta çok şeye ihtiyacı olan, benim gibi yanında bir küçük kendine-yeterli ev taşımak zorunda olan seyyar birinin çantası, diğeri gayet küçük, hatta sadece zarif, içinde sadece cüzdan, parfüm, sigara, ince bir çakmak, minik bir fondoten kutusu. Hemen orada bir sigara yaktım. Paketi cebime koydum. Salona döndüm. Lale pencerenin önündeki koltuğa oturmuştu, koltuğun ucuna doğru, meşguliyet numarasında kararlı olduğunu, hiçbir şekilde kalamayacağını göstermek için. Yerimi kapmıştı, ama. Orada koca bir günü nasıl geçirdiğimi bilmiyordu. Bunları da zaten o yüzden yazıyorum, bilsin diye, annesi de bilsin diye. Karşısındaki koltuğa oturdum. Kültablasındaki sönmüş sigaralara dikkat etti. Az önce annesinin çantasına baktığı aynı bakış. Bu sigaraları sen mi içtin? diye soracak zannettim. Sormadı. Teftişe gelmiş, göz ucuyla tespitler yapıyor, sessiz sorular soruyor, sessiz cevaplar veriyor, soruları da cevapları da belki daha sonra bir üçüncü kişiye rapor etmek üzere kendine saklıyor gibiydi. Kendimden kuşkulananmaya başlıyordum. Bir şey yapmış olabilir miydim? Ya da yapmamış, yapmış olmam gerektiği halde? Ya da yakında bekleyen bir karar anı gelince yapmam gerekirken yapmayacak olabilir miydim?

'Keşke yiyecek birşey getirseydin,' dedim. 'Acıktım.' Dedikten sonra da acıkmadığımı, bir tepsi dolusu yemeği geri gönderdiğimi hatırlayınca şaşırdım. Belki Lale'ye kendini bana karşı suçlu hissettirmek için öyle söylemişim, bilmiyorum. Konu ben ve ihmal edilişim mi, yoksa annesi ve ihmal edilişi mi olmalıydı, karar veremiyordum.

'Notumu hakikaten görmedin mi?' dedi.

'Görmedim,' dedim. 'Belki bıraktım zannettin ama bırakmadın.'

'Bıraktım,' dedi. 'Başucuna bıraktım.'

'Bıraksan görürdüm,' dedim.

'Bıraktım,' dedi. 'Belki yere filan düşmüştür.'

'Peki ne yazıyordu notta, yere düşmeden önce? Apartmanı ortasından delip kapıcı dairesine düşmeden önce?'

'Ben dönmeden uyanırsan ara da bir plan yapalım diye ofisimin telefonunu bırakmıştım.'

Ah! Cinayet planı. Bu kız bana onu da yaptırır. Ben de hıyar gibi yaparım. Beni hapse atarlar, o da gider avukatımla evlenir, vekil vekildir diye. Eniştenin ailesi de beni içeride birilerine şişletir.

'Aradığımda niye benimle konuşmadın?'

'Uf. Neyin var senin şekerim ya? Toplantıdaydım. Hem de çok önemli bir toplantıdaydım. Bırakmama imkan yoktu.'

'Kızım, kendimden bahsetmiyorum. Annenden bahsediyorum. Kadın ölüyor diyorum, sen ay şimdi olmaz diyorsun. İnsan merak eder ya. Ya da merak etmiş gibi yapar. Hay Allah, yazık, ne yapsak ki filan der. Hemen geliyorum der gelmeyecek bile olsa.'

'Bırak Allah aşkına! Ben annemi tanı mıyım? Sen bile tanıyorsun. Hep böyleydi. İlgi çekmek için numara yapıyorlardı. Gelip buraya kapanacak, biz de birkaç hafta sesi soluğu çıkmayınca telaşlanıp onu aramaya başlayacağız, bulunca da nih bizi çok endişelendirdin, ay uy diyeceğiz. Yirmi yıldır numara. Bıktım artık.'

Nabzını arasa ve bulamasa yine böyle düşünür müydü? Biliyordum, eskiden annesini pek sevmezdi Lale, babasını da. Ama, değişmiş olmalıydı. İnsan yaşlandıkça geçmişteki kötü şeyleri unutup, affetmeye başlıyor, anlamaya, kabul etmeye başlıyor, kendimden, babamdan biliyorum, onunla iyi ayrılmıştık. Lale'de de aynı şey olmalıydı; bizim bütün o eski işkencecilerin sadece çok mutsuz oldukları için kötü olduklarını, hatta aslında kötü de değil, sadece beceriksiz olduklarını farketmeye, hiç olmazsa acımayı öğrenmeye başlamış olmalıydı. Hele de bu kadar güzel bir kadın sözkonusuyken. Anlamıyordum. Belli ki annesi bu akşamın temalarından biri değildi onun için. Numara! Ben numara yapanın Lale olduğunu

düşünüyordum, o da annesi olduğunu, belki hatta ben olduğumu.

'İyi,' dedim. 'Neyse. Sen bilirsin. Ne toplantıydı bu böyle?'

'Büyük iş. Ne zamandır beklediğim fırsat. Bağlayabilirsem hayatımın başarısı olacak. Üç nokta yedi milyon dolarlık bir bütçe, düşünebiliyor musun? İki ay içinde kullanacağız. Toplantı Cuma günüeydi ama adam yarın gidiyormuş, bugüne almak istediler. İyi ki işe gitmişim. Arayıp da beni bulamasalar ayvayı yemiştim. İnan Allah korudu. Tabii, hay hay, dedik, biz hazırız. Çok hoşlarına gitti. İşi sattım. Akşam, ha, bu akşam beni affedeceksin, pazarlık var, komisyonumuzu konuşup el sıkışacağız.'

'El! Dışarıda, yemekte, ikiniz, bütçe sahibiyle sen, başbaşa, doğal olarak. Hadi hayırlısı.'

'Yemek memek değil, canım. Birer drink alınır, o kadar. Ayrıca başbaşa olduğumuzu nereden çıkardın? En az dört beş kişi oluruz... Niye öyle bakıyorsun bana?'

Nasıl baktığımı bilmiyorum ama, herhalde ona o an sadece öyle bakabilirdim. İçim tiksinti dolmuştu. Yine eski boklar. Yine son anda küçük dönüşler yapan bir kadın. Hep aklına son bir şey daha gelen bir kadın. Ve yine yedek ben. Yine ikinci lig takım durumuna düşmüştüm onun gözünde. Demek enişte hepten üçüncü ligde oynuyordu. Kendime olduğu kadar adama da acıdım. İkimiz de birbirinden zavallı adamlardık ve birbirimizi yiyecektik Lale'nin hayattaki başarısına katkıda bulunmak, onun daha heyecanlı başka hayatlara giden yolunu açmak için. Eskiden, beni böyle durumlara düşürdüğünde, bir vaatle gözünü boyayan başka birileriyle plan yapıp beni günlerce onu beklemeye mahkum ettiğinde, sesim titreye titreye, 'Seni seviyorum,' derdim. 'Seni seviyorum. Lütfen bana acı çekirtme.' Derdim, kimbilir kaçınıcı kez. Derin bir soluk aldım, kadının, cesedin, kimseye numara yapamayacak kadar hasta yatan Anne'nin birkaç saat önce almaya çalıştığı ama alamadığı türden. Aldım ve verdim.

'Akşam senin,' dedim. 'İstedığın gibi kullanırsın.'

'Yaa üff ya! Böyle yapacağını biliyordum. Bir kere de beni şaşırt ya! Kıskançlık yapacak zaman mı? Lütfen. Biliyorum,

zamansız oldu, ama ne yapayım? Sadece para değil. Kendimi kanıtlamak için de önemli. Hadi, öyle bakma.' Kalktı, yanıma geldi, kucağıma oturdu. 'Yine başladı diyorsun ama inan başlamadım, inan düşündüğün gibi değil. Koca parası yiyen bir kadın olarak yaşlanmak istemiyorum. Kocama da gününü göstermek istiyorum. Al parayı, diyeceğim ona.' Sonra konuyu da değiştirmek, durumunu daha inanılır kılmak için işi kocasının ona meşgale olsun diye kurduğunu, büronun dekorasyonuna, makinelere filan iki yüz bin dolardan fazla para harcadığını söyledi. İlgiyle dinledim, zavallı eniştenin düştüğü tuzağı düşünerek. Adamcağız kendi parasıyla rezil olmak üzereydi, haberi yoktu. Onun durumunu düşününce kendime daha az acıdım. Gerçi içimden bir ses, gözünü karart, yap bir eniştelik, "Ben sana iki yüz bin dolar vereyim, bu akşam oraya gitme!" de diyordu ama, o bonkör sesi fazla dinlememe gerek kalmadı; o kadar param olduğundan emin değildim, yani o meblağı her durumda çıkartırdım ama birşeyler satmam, gidip kardeşime el açmam ya da bankadan özel bir tür evlilik ya da antienişte kredisi almam filan gerekirdi. İşte bu yüzden zamanında Lale'ye sahip olamamıştım, içtenlikle biliyordum ve şimdi itiraf ediyorum, onun da, önceki gece geç vakit, iyice serbest konuşmaya, olabildiğince içten olmaya, hatırlamaktan ve utanmaktan korkmamaya başladığı, kendini affettirmeye çalıştığı saatlerde itiraf ettiği gibi. Artık Lale'nin otuz bin liralık haftalığına karşı beş bin lira haftalıkla geçinmeye çalışan o eski imkanlarısınırlı çocuk değildim. Artık param vardı, aman aman bir para olmasa da, ya da aman aman bir paradan geriye fazla birşey kalmadıysa da, para çiçeklere, böceklerle, gazlara harcandıysa da. Fakat, cimri babam hakikaten çok cimriymiş, ölünce anlamıştık. Anlayınca, iyi ki cimriymiş, demiştik, kardeşim ve ben, bir sana, bir bana yaparken. Şimdi, hızla eriyor olmakla birlikte, hala makul bir miktar param vardı ama yine Lale'nin hedeflerine ve taahhütlerine yetişemiyordum. Yani fiilen yine Lale'den daha fakirdim. Yirmi yaşında da ondan fakirdim, otuz üç yaşında da ondan fakirdim. Söyleyecek birşeyim yoktu. Sustum. Elini saçlarımın içine sokup yüzümü cömert göğsüne biraz da isteksizce bastırarak beni hem ikna

etmeye çalıştığını hem de tehdit ettiğini farketmemi sağladı. Sonra hızla kalktı.

'Hadi,' dedi. 'Sigaranı bitir de gidelim.'

'Nereye?' dedim şaşkınlıkla.

'İstanbul'a,' dedi şaşkınlığıma şaşırarak. 'Sen evine, ben işime. Git, üstünü filan değiştir, dinlen. Yemekten sonra seni ararım. İstersen belki buluşur bir yere gideriz. Belki beni kahveye çağırırsın. Olmaz mı?'

'Olur da,' diye mırıldandım, 'annen ne olacak?' Olur demiştim ama içimden Lale'yle bir yere gitmek, birşey yapmak gelmiyordu. Onunla beraber yolculuk yapmak bile istemiyordum. Beni yeterince avutamamıştı. Avunacak gibi değildim. Meblağ beni çok aşırıyordu. Ayrıca, kadına da yazıktı, sessiz ve hasta ve faal ve çok güzel ve çok yalnızdı. 'Onu yalnız bırakamayız.'

'O alışkın,' dedi sesini alçaltarak, belki uyumuyordur, bizi dinliyordur diye. 'Ben gece bir ara arar, yoklarım. Merak etme. Onun tarzı bu. Şans işte, bizim geleceğimiz günü bulmuş. Ne komik ya! Ne yaptı seni görünce? Tanıdı mı?'

'Tanımaya çalıştı ama, bilmiyorum, tanıdıysa da belli etmedi.'

'Tanımıştır. O ne cindir bilmezsin sen.'

'Uğraşma kadıncağızla. Bak, hoşuna gitmiyor ama, beni dinle, bir doktora götür. Ciddi söylüyorum.'

'Tamam, bakarız. Hadi kalk.'

Kalkmayacağım, dedim içimden. Yazıktı kadına. Ona ben bakmıştım, şimdi onu soğuğa ve yabana atamazdım. O benim haleli zirvemdi. Varsın Lale ne bok yerse yesin, ben kalıp onun iyi olduğundan emin olacağım, o uyanmadan, iyi olduğundan ve beni tanıdığından emin olmadan gitmeyeceğim.

'Sen bir taksi çağır, git,' dedim. 'Ben bu kadını bu halde bırakamam. Kimse bu halde böyle terkedilmeyi hak etmez.'

Lale bana şaşkınlıktan küçümsemeye, oradan dehşete, sonra nefrete dönüşen bir yüz ifadeleri serisi içinde baktı, birşey söylemeden önce. Söylemesini de beklemedim.

'Bana öyle bakma,' dedim. 'Sonuçta senin yapman gereken birşeyi yapıyorum. Halini görseydin, anlardın. Biraz daha bek-

lerim, uyanınca giderim, belki o da evine dönmek ister, isterse götürürüm.'

'Saçmalıyorsun,' dedi Lale, yüzü nefretten dehşete, oradan küçümsemeye, sonra şaşkınlığa geri dönerek. 'Yine depresyona girmiştir. Kaçar kaçar gelir buraya, birkaç gün uyur, keyfi düzeline de geri döner. Normal birinden bahsetmiyoruz. Lütfen, bana annemi anlatmaya kalkma. Hem uyandığında karşısında seni görmek isteyeceğini nereden biliyorsun?'

Bilmiyordum, elbette. İçimde beni görmek isteyeceği şeklinde bir inanç yoktu. Ama bana ihtiyacı olacağını hissediyordum. Ayrıca Lale'ye de, onu kendimden nefret ettirmek pahasına, bir bağlılık dersi vermek istiyordum, sanırım, az da olsa, boşuna da olsa. Geldiğinden beri gidip, kapıdan içeri başını bile uzatıp şöyle bir bakmamıştı kadına. Yakında bekleyen o an. Geldi. Suçlu olmak üzereydim. Olacağım, dedim. Büyük ve kafa karıştırıcı bir suç sözü söylemek istedim, Lale'ye uzak gelecek bir tonda, onun uzaklığını da vurgulamak için, ve gülünç bir tarafı olmakla birlikte, ihtiyacımı karşılayan şöyle bir cümle kurdum:

'Bilmiyorum,' dedim. 'Ama riski göze alacağım.'

'Kulaklarıma inanamıyorum!' dedi Lale, neredeyse bağırdı, ellerini iki yana açıp çevresinde dönerek. 'Sen de kafayı yedin. Ya bu şehirde birşey var, ya da bende birşey var. Annem deli, kocam başka deli, sevgilim zırdeli. Ne yaparsan yap! Ben gidiyorum. Bir daha da gelmem. İki deli ne haliniz varsa görün. Ama beni aramayın. Adama geceyi beraber geçirelim diyorum, evine geleyim diyorum, o refakatçi kalmak istiyor. Hem de hokkabaz bir kadının başında. Hastaymış! Bok hasta! Olacak iş değil ya! Olacak iş değil!'

Merdiveni çıktığı aynı hızla telefona gidip oraya, Meltem Sitesi 10 numaraya acilen bir taksi istedi. Sonra, taksinin gelmesini beklemeden, çantasını alıp aşağıya indi. Sigarasını bende unutmuştu. Anahtarını ayakkabılığın üstünde unutmuştu. Annesini ölüm döşeginde unutmuştu. Beni başında unutmuştu. Notu aramayı unutmuştu. Yazmayı unutmuştu. Gidene kadar hepsini unutmuştu. Unutmasa gitmezdi. Unutmayacağını bilse gitmezdi. Kalırdı. Hepimiz kalırdık, sigara, anahtar, anne, ben,

o, not, araba, deniz feneri, yağmur. Birazdan içinde yeşil ışık yanan bir taksi geldi, arabamın yanında durup beklemeye başladı. Lale apartmanın girişinde ıslanmamak için saklandığı yerden çıkıp, zarif çantasını başına tutarak, koşa koşa bahçeyi geçti, taksiye bindi, taksinin kapısını yavaşça kapattı çünkü unuttu. Taksi, yolun devamı olmadığı için geri geri gitti, önce yeşil ışıktaki Lale, sonra kendisi, sonra farları sahnedan çıktı. O çıkınca sahne de karardı. Sabaha kadar bir an bile aydınlanmamak üzere tekrar karardı.

4

Lale'yi çok kızdırmıştık, istemeden, annesi ve ben. Çünkü deliydik biz, sırasıyla deli ve zirdeli, ve annesi ve ben artık bizdik, birdik, Lale'nin kızgın gözünde; ben, ayrıca, suçluydum da. Ve artık yalnızdık, kendi başımızaydık ve başımızın çaresine bakacaktık. Ama artık arabam geldiğine göre sızlanacak birşeyim kalmamıştı. Artık ne yapacaksam yapabilirdim. Hiçbir şey yapmayacaksam da yapmayabilirdim. Artık susup bekleyebilirdim, kendimi az önce hiçbir itiraz kabul etmeden atadığım tutkulu bakıcılık görevi kapsamında. Lale istediği kadar kızgın kalabilirdi.

Kadın uyuyor. Dinleniyor. Bir omzunu, iyi olan tarafını, uykusunun içinde yukarıya doğru çekmiş, çekince başı diğer yana düşmüş. Aynı anda hem omuz silker, hem de boyun eğer gibi. Vücudu itiraz etmiş, aklı dinlememiş. Parça parça bir vücut, her parçanın kendi hayatı var, her parçanın kendi duyguları. Her parça kendisi için ve başkaları için ve başkalarına karşı. Soluk alıp veriş, karnına, göğsüne bakıldığında, hatta dikkatli bakıldığında bile, farkedilmiyor. Kadın çok dinleniyor, mümkün olan en az gücü harcayarak. Önünde uzun bir gece var. Parçaların karşılıklı oyunlarıyla geçecek. O hiçbirini hatırlamayacak. Ben büyük bir kısmını hatırlayacağım. Sorarsa, onu üzmeyecek şekilde anlatacağım. Uyusun. Uyu, kadın, tatlı kadın, çileli kadın, uyu, dinlen, koru kendini aşta koruduğun gibi. Ben de dikkat edeceğim, korunmana, söz, erkek sözü, ben ki genellikle birşey yapmam, senin için elimden geleni yapaca-

ğım, kalışımın bir anlamı olacak, senin için de, seyredilmeyi, beğenilmeyi aşan.

Salonun sigara kokulu rutubetli havasına Lale'nin parfümü karışmış, kalmış.

Lale'den geri aldığım koltukta arkama yaslanıp, dışarıdaki deliren doğanın seslerini dinleyerek, beklemenin nasıl birşey olacağını düşünmeye başladım. Yetişkinlik hayatımın önemli bölümü bir kadını bekleyerek geçmişti ama bu öyle değildi. Öyle olmayacaktı. Bir kere o kadın gelmişti sonunda, ve kabul bile görmüştü. Ama bu kadın gelmeyecekti, gidecekti, gitmesini bekleyecektik. Gidişin, bitişin bekleyişi olacaktı onunla olacak şey.

Karşılamayacaktık onu, uğurlayacaktık. O kadına "Hoşgeldin," demiştik, "kalacak mısınız?" Bu kadına "Güle güle git," diyecektik, "yolun açık olsun." O kadının ne yapacağını hiç bilemeyecektik, kalsa bile, ama bu kadını, ki onun kalmayacağı kesindi, seziyordum, son gören biz olacaktık. O kadını beklemek melankolinin anatomisi üzerine kurulmuş bir bekleyiştir ve bir son öngörmüyordu. Şimdi bu kadını, Lale'nin hiç olamadığı gerçek kadını beklemek ise organizmanın dekompozisyonu ve, orası bizi ilgilendirmez ama, belleğin rekompozisyonu üzerinde ilerleyecekti tabii eğer kendine gelir de bana, kalmama, ses çıkarmazsa, kendini elletirse, geçmişini elletirse, zamansızca haksızca ölmekte olan bir kadın kendine doğru hücum eden koca bir geçmiş olduğu için. Bekleyecek ve görecektik.

Lale'nin burun deliklerime takılı kalan parfüm moleküllerinden kurtulmak için bir sigara yaktım.

Gerçek kadın. Bu nereden çıktı? Onun hakkında eskiden kalma bir düşünce olmalı, bir yargı. İşte gerçek bir kadın! demiş olmalıyım, Ataköy'deki evlerinde Lale'yi ziyarete gittiğim bir gün. Güzel bir gün olmalı, güneşli, ılık, havanın, sokakların tertemiz, insanların az ve kibar ve uzak olduğu bir gün. Bunu düşünelim. Sen bile tanıyorsun, demişti Lale. Lale birşey diyorsa birşey biliyordur da diyordur, ve mutlaka benden iyi biliyordur.

Benim tanıdığım kadın, diyelim, 1946'da İstanbul, Bakırköy, Türkçü Sokak'ta, tren yolunun kıyısındaki bir evde doğ-

muştı, ve otuz yedi sene sonra, on sekiz yaşında bir kız annesi olarak, 1983'te, Kasım sonuna doğru, eski kocasının evine, kızını ziyarete geldiği güneşli, ılık bir öğleden sonra, benimle tanışmış ve hayatla arasında yeni bir bağ kurma yolunda önemli bir adım atmıştı. Sonra, 1993'te, Aralık ayının işbu üçüncü günü, eski kocasının ya da babasının evine ölmeye gelmiş ve benimle tekrar karşılaşmış ve bir anlamda yeniden doğmuştu çünkü ölmesine izin vermemiştim, o da inat etmemiş, peki, demişti, şimdilik. Bütün yaptığı buydu. Bütün bildiğim buydu. Ne istiyordu benden Lale? Niye onu tanımak, tanımış olmak zorundaydım? O kadar kolay mıydı onu tanımak? Ve doğal? Onu herkes tanır, sen bile tanırsın. *Hepimiz tanırız Aygen Hanım'ı*, demişti sesi yumuşayabilen kebabçı. Ben sadece Lale'yi tanıyordum, ama demek annesini tanımalıymışım, ve, hakkındaki kısa, hazır yargılarımın ötesinde, iyi tanımalıymışım. Öyle anlaşılıyor. Pişmanlıklar sözlüğüne yeni bir madde ekleyelim, adına Aygen diyelim ve A harfindeki, Anne'den sonraki ilk madde-miz olsun ve yazımını kendimize sipariş edelim herhangi bir teslim tarihi koymadan.

Zaman geçtikçe soğuk arttı. Paltomu giymek zorunda kaldım. Neredeyse on sekiz saattir hiçbir şey yememişim. Ama kendimi aç hissetmiyordum. Susarsam, arabamda, kamp malzemelerimin arasında bir iki şişe su bulacağımı biliyordum. Ama susamamıştım. Ayrıca arabanın orasına burasına dağılmış bolca içki de vardı, viski ve votka olarak. Ama içkiye de susamamıştım. Gerçi içimden, alışkanlık gereği, içmek geliyordu ama nasıl desem, bir tür sorumluluk duygusu, beni, içmeyi çok istemekten alıkoymuyordu. Aç karnına içer de kafayı bulursan, gevşer, dağılırsan, diyordum herhalde, kadına nasıl tepki vereceksin seni çağırdığında? Nasıl yerinden fırlayıp odasına seğirtecek, ölümü kovalayacaksın? Sık dişini. Düşünme. Kendini düşünme zamanı değil şimdi. Şimdi kendini unutma zamanı.

Kendimi unutmak için kalkıp dolaşmaya başladım. Düşünmem gereken, kendimden daha büyük birşey vardı, kadın ve ölüm. Madem bu gece buradayız ve gece uzun ve zorlu olacak, diye düşünmeye başladım, durumumuzun etraflı bir tarifini yapmamız gerekiyor. Dolaşa dolaşa, çevremi tanımaya, arazi-

nin planını çıkarmaya, yatak odasını referans noktası olarak bize en iyi görüş ve en hızlı müdahale imkanı verecek oturma noktalarını saptamaya çalıştım. Telefonun yanındaki koltuk, elbette, en idealiydi. Ama rahatsız bir koltuktuk, üstelik kalorifere çok uzaktı. Pencerenin önündeki koltuk ise rahat ve nispeten sıcak olmakla birlikte odaya çok uzaktı ve aradaki yarım duvardan kurtularak oda kapısının direk bir görüntüsünü almak için biraz sola, içeriye, pencereden ve kaloriferden uzağa çekilmesi gerekiyordu. Mimar boku işte, diye söylendim. Salak mimar, daha iyi bir kolon yerleşimi bulmakla uğraşmamış, kolondan dış cephe duvarına dik bir duvar örerek akli sıra beceriksizliğini örtbas etme yoluna gitmişti; mal sahibini ve sırasında malın nihai alıcısını kandırdığını sanmıştı ama bir gün buraya benim gelip onun sanatını sorgulayacağımı hiç düşünmemişti. Uzmanı kandıramazsın. Yalan söyleyip, kötü iş yapıp hayatın akışına atamazsın. Bir gün gelir acı gerçek ortaya çıkar; biri anlar ve şöyle der: Ne lan bu? Hiç utanmadın mı? Bir gün, dedim, eğer bu kadının tüm sorumluluğunu ve hayat boyu bakım haklarını devralırsam, onu buradan alıp adam gibi bir eve, tercihan kendi evime götürürüm, eşyasız ama birinci sınıf bir mimarlık, mühendislik ve malzeme ürünü olan evime. Orada hiç değilse aramızda bayağılığın tembelliğin kolaycılığın ucuzculuğun köşedönücülüğün adamsendeciliğın engelleri olmaz. Evime güveniyordum, hatta serama da. Yani, gerekli eşyaları alınca güvenecektim. Hiç merak etmeyin, Aygen Hanım, siz iyi şeylere layıksınız, profilinizden belli, ve ben size, kimsenin umursamadığı size, 1946'dan beri herkesin sırt çevirdiği size, en iyi şeyleri sunacağım, yeter ki ölümün etrafımızda kol gezdiği, girip vurmak için fırsat kolladığı şu zorlu, soğuk, yalnız geceyi atlatalım, sabaha çıkalım. Göreceksiniz. Bana güvenin. Ben mi? Ben Nadir. Beni hatırlarsınız. Lale'nin kısmen sevgilisi kısmen ağabeyi kısmen soytarısı. Hatırlanabilir biriyim, dün öğrendim.

Koltuğu dediğim yere çektim, profilin en iyi görüldüğü, en rahat seyredilebileceği, ölümün gözden kaçamayacağı, hiçbir ölü noktaya sığınamayacağı bir noktaya. Düşük wattlı ampulleriyle gözü rahatsız etmekten, odayı adi bir sarılıkla buğulandırmaktan başka bir işe yaramayan sarfiyatsız ışıkların hep-

sini kapattım. Koltukla kadın arasındaki mesafeyi zifiri karanlıkta bile hızla gidebilecek şekilde kendimi ve etrafı hazırlamıştım; kapı ve içinde yatak ve üstünde kadın, hepsi tam karşımdaydı. Kalkıp dümdüz gidilecek şekilde. Hiç sapmadan doğruca yürü, kadına çıkarsın. Tamamdır, dedim. Nemli dantel örtüsü, demir kültablası ve sigaralarıyla camın önündeki küçük sehpayı da koltuğun sağ yanına doğru çektim, elimin altında olsun diye. Sonra gelip yeni yerime oturdum, yerleştim. Ve işte kadın, işte profil. Karanlığın derinliğinde bir yerde, solgun bir beyaz ışığın önünde, biraz yana ve arkaya doğru düşmüş de olsa, insanın gözlerini alamadığı aynı zirve, perilerin hurilerin oynaştıkları aynı zirve. Gözlerim oraya dikili, beklemeye başladım.

Sakin bir bekleyiş oldu, kimse karışmadı, hiçbir şey kımıldamadı, hiç ses çıkmadı. Öyle ki birazdan uykum geldi. Uyuduğumu sanmıyorum. Uyuyacak gibi oldum ama uyuyamadım. Vicdanım izin vermedi. Başımın her düşüşünde başımı kaldırdı, gözlerimi açtı ve bunu o kadar sık yaptı ki sonunda sıkıldım, ayağa kalktım. Henüz çok erkendi. O şekilde sabaha kadar dayanamazdım. Kimse dayanamazdı. Bekleyişime birşeyler katmam gerekiyordu, zamanı hızlandıracak, beni ayakta tutacak birşeyler. Nasıl şeyler, tam olarak, bulamadım. Ne de olsa yabancı bir evdeydim. Belki bir koşu içeriden bir kitap alıp gelebilirdim. Ama gider de seçemezsem, ya da karar vermeye çalışırken zamanı unutursam diye korktum. O yüzden yine o şekilde beklemeye devam ettim. Koltuğumla kadının yatağı arasında gidip geldim, gidip geldim, sonra gidip odadaki şezlong benzeri kolonyel koltuğa oturdum ve beklemeye orada devam ettim. Orası da zirvenin güneybatı cephesini veriyordu ki boyun, çene, dudaklar yakın ve canlı, uzanılabilir ve dokunulabilir gibi geliyordu insana, baktıkça. Ve özgür olmak gibiydi, bakmak.

Az sonra orada da uykum geldi. Uykuyla boğuşurken soğuk arttı; paltom soğuğa karşı zayıf kalmaya başladı. Sık dişini, dedim. Oturduğum yerde, hazır tek işim o iken, hazır inceleme imkanım da varken, hazır özgürlük varken, oyalanmak için kadını tanımaya çalıştım, ya da eğer Lale'nin dediği gibi

gerçekten tanıyor idiysem, tanıdığım kadını hatırlamaya. Oylanmak, zamanı hızlandırmak, uykunun yerine birşey koymak için, sadece. 1946'yı düşündüm, 1946 Ekim'ini, yirmi beş Ekim gecesini, saat on buçuk sularını, nasıl kadının, küçük Aygen'in, daha minnacık bir bebekken, mahallenin sevgilisi, babasının prensesi, annesinin haylaz uykusuz domuzcuğu iken şey yaptığını, mesela, tren sesini ne kadar sevdiğini. Çok değil, yüz metrelik bir bahçe içine kurulmuş üç katlı bir taş evde yaşardı bebek Aygen, evlerin çoğunun ahşap olduğu ve apartmanlara dönüşmek için yangın beklediği bir zamanda. En üst kattaki ebeveyn odasında, ceviz ağacından yapılmış gösterişli karyolanın anne tarafında duran demirişi bir beşiği vardı. Ama zamanının pek azını beşiğinde geçirirdi. Çünkü çok gazlı ve çok zor gaz çıkaran bir bebektir. Çok da iştahlıydı. Allahtan annesinin, Astrid teyzenin, sütü boldu da her ağladığında onu susturmayı başarabiliyordu. Ama memede uyuyakalarak susan bebek az sonra yine ağlayarak uyanıyor, bu kez kucağa alınması, sırtının pışpışlanması ve gazının her ne yoldan olursa olsun çıkarılması, çıkarılamasa bile ısrarla çıkarılmaya çalışılması için annesini yeni dalıverdiği uykusundan geri çağırıyordu. Hemen cevap veriyordu annesi, bu çağrıya. Ve verebildiği sürece verdi, diyelim altı ay kadar. Ama bir yandan, dilini anlamasalar da ilgiyle onu dinleyen eşe dosta bebek Aygen'in hiç iki saatten daha uzun süre uyumadığını, gece gündüz her iki saatte bir uyanıp meme istediğini, eğer iki saat dolmadan tren geçerse yine uyanıp meme istediğini zaman içinde eğlenceli bir bebek öyküsünden acıklı bir anne öyküsüne dönüşen bir yakınmayla anlatmaya başladı: uykusuzluktan ölücem, diye mırıldanıyordu arada bir, öğleden sonraları bebeği sevmek için eve doluşan kadın akrabalarla oturup açık bir çay içerken, gözleri halının her sabah fırçalanan püsküllerine takılmış, altı aydır uyku uyuyamıyorum... üç yıldır uyku uyuyamıyorum. Zamanla sadece heyecanını değil direncini de kaybetti kadıncağız; öyle olunca yorgunluğu, bitkinliği gözle görülür ve endişe verir bir hal aldı. Ailenin büyükleri bir sütanne tutup getirdiler, ama bebek Aygen başka bir memeyi öfkeyle reddetti ve öyle bir ağladı ki o gün, burnuna daha iri uçlu, daha koyu

renkli, yabancı kokulu bir meme yapıştırılınca, o sırada olanca hızıyla Bakırköy'den geçen on iki vagonlu, çift lokomotifli koskoca Berlin Ekspresi'ni bile duymadı. Sus, Allah aşkına, diye inledi annesi, sus, dayanamıyorum artık, ve arkasından o da ağlamaya başladı ve onu da susturamadılar. Evin erkeği İstanbul Caddesi'ndeki manifatura dükkanından acilen eve çağrıldı, ağlayanları sustursun, ikna etsin, yatıştırırsın, olmadı ağırlığını koysun ve onları kendine getirsin diye, ama adam ne yapıyorsa karısıyla kızını susturamadı. Olayı paylaşmak ve babayla akrabalara düşünce desteği vermek için eve ve bahçeye toplanan mahalle kadınları saatlerce anneyle bebeğin dinmek bilmeyen ağlayışını dinlediler. Sonunda baba dayanamadı, koşu koşu İstasyon Caddesi'ne gidip, semtin en prestijli doktoru, aynı zamanda dükkanının hatırlı müşterisi olan Dr. Karabet'i getirdi. Dr. Karabet bebeğe birşey yapamayacağını söyledi; sadece odayı boşalttırdı ve (benim bu akşam yaptığım gibi) bebeğin üstündeki fazla giysileri çıkarıp onun hava almasını, kendini rahat ve serbest hissetmesini sağladı; ter içinde kalmıştı zavallı bebek. Anneye de, şöyle göz kararıyla kilosunu kestirdikten sonra, evdeki kadınlardan birine kaydattığı emektar şırıngasıyla sıkı bir sakinleştirici yaptı. Büyük doktordu Karabet; o sakinleştirici yaparsa, karşı koyamaz, sakinleşirdin. Kadın da sakinleşti ve hemen oracıkta, orta kattaki misafir odasındaki sedirin üstünde, otuz saati aşacak uzun uykusuna daldı. O uyuduktan sonra bebek de sustu; doktorun zorlamasıyla onu hayatında ilk kez kucağına alıp sallayan aydınlık yüzlü, lavanta kokulu babasına yakın olunca, o uzun ağlayışın yorgunluğundan sonra, memesini elinde tutmanın zaferi içinde, huzurlu bir uykuya daldı. Babası az sonra onu babaanneye teslim edip işe gittikten, akşama doğru derme çatma katarlarında kömür taşıyan bir başka tren ağır ağır geçtikten sonra bile uyudu. Ama akşamleyin karnı acıkınca yine ağlayarak uyandı. Bu sefer sesi daha güçsüz çıkıyordu; uzun ağlamalar ona göre değildi ne de olsa, onun da gücü azalmıştı. Ama bu kez annesi uyanmadı, memesi gelmedi. Babaannenin ısıtıp sonra ılıttığı biberon içindeki sulandırılmış sütü reddetti. Annesi ve memesi üzerinde ısrar etti. Sonunda ağlama sesine da-

ha fazla dayanamayan babaanne demir beşiği aşağı indirtip annenin uyuduğu sedirin yanına koydurdu, bebeği de içine bıraktı, orada ağlarsa belki kendilerinin uyandıramadığı kadın uyanır da çocuğa süt verir diye. Babası, babaannenin yaptığı hareketi zalimce buldu ama o devirlerde anneye itiraz edilmezdi; o da edemedi. Sustu, annesi çıktıktan sonra kapıyı kapattı, ışığı söndürdü, beşiğin yanına bir sandalye çekip kızının ve karısının başında sessizce beklemeye başladı. Bebek ağlamaya devam etti, annesini ve memesini istemeye devam etti. Bu en doğal hakkıydı. Ama annesi yine duymadı, yine uyanmadı. Uyanmayacaktı da. Belli ki o da en doğal haklarından birini kullanıyordu. Bebek bir süre daha cılız bir sesle ağladıktan sonra sustu. Ama uyumadı; gözleri karanlığa dikili, öylece yattı. Açlığı geçtiğinden ya da beklemeye karar verdiğinden değil, sadece çağrısının cevapsız kalışını, hayatındaki ilk hayal kırıklığını kabul etmeye çalışıyordu.

Soğuk, çok soğuk. Rutubet gündüz kaybettiği toprakları geri almaya, bizi boğmaya başladı. Camı açmak iyi olabilirdi. Uşeniyordum. Yine de kalktım. Şişmiş ahşap doğramanın sesi kadını kımıldattı. Vücut aşağıya, yorganın altına doğru kendiliğinden kımıldayıverdi, ama kımiltı bitince yerini değiştirmemiş olarak kaldı, sanki aynı kımiltı içinde geri yaylanıp. Hareket ettiğini, tepki verdiğini görmek hoşuma gitti. Şokta, ya da krizde, her ne idiye geçirdiği şey, orada değildi artık; çıkmıştı, oradan dışarıya; beyin bir kısmıyla da olsa sinyalleri işliyor, gerekli yerlere gönderiyordu, eklemli, kaslı yerlere, hareketin icrasından sorumlu yerlere. Bu iyi, dedim, gayet iyi. Daha da iyi olacak, inşallah. Böylece kendimi ödüllendirilmiş hissettim, biraz moral kazandım. O moralle pencereyi iyice açıp içerdeki gaz dengelerini doğal seviyeye getirdim, biraz da temiz gaz depoladım ciğerlerimde. Dedim ya, iyi bir soğuktu, iyi şeylerle yüklü bir soğuk. Yine de soğuğun içime, içimize işlemesine izin vermeden pencereyi kapattım. Kapanış sesi de kadının vücudunda yankılandı. Demek, dedim, biraz daha gürültü yaparsak onu uyandırabileceğiz. Uyandırıp, yatakta arkasına yaslanmasını, belki bir kahve, belki çay, süt, artık evde ne varsa içerek olan biteni anlatmasını, bir yandan dikkatini kendinden çeke-

rek bana vermesini, beni incelemesini seyredeceğiz. O sen miydin? diye sormasını. Susarak cevap vermemi. Suskunluğumda özgürlük gibi olmayan birşey olduğunu şaşırarak görmesini ve musup, gözlerini iki avucunun arasında tuttuğu fincana indirerek bunu düşünmesini.

Ben! Ben kimbilir ne haldeydim. Traş olmamıştım, dişlerimi fırçalamamıştım, banyo yapmamıştım, iç çamaşırlarımı, çoraplarımı, gömleğimi değiştirmemiştim. Pis kokuyor olmalıydım lavanta kokuyor olmam gerekirken, ve bir serseriye benziyor olmalıydım bir günlük sakalımla. Beni bu halde görmesini istemezdim, hiç istemezdim. Gerçi arabamda tuvalet malzemelerim ve yedek çamaşırlarım vardı ama burada banyo filan yapamazdım, çiş bile yapamıyordum. İyisi mi, dedim, kadının kımultıları artınca, uyanmasına yakın, atlayıp gideyim abi, evime, beni bu halde görmesin, koklamasın. Karanlıkta kalayım onun için. Sonra nasılsa ziyaretine gelirim temiz temiz. Hatta belki o beni arar, bulur, ve kapımı çalar bir akşam üstü yağmurda bekleyerek. Belki de çalmaz, belki Lale'nin tahmini değil, benim tahminim doğrudur ve buraya ölmeye gelmiştir ve ölmeden gitmeyecektir. Ah, kadın ve ölüm. Temamızın bu olduğunu hatırlayınca yine gidip kendimi düşünmeye başladığım için kendime kızdım. Ben yoktum, kendi başıma, kendim için, ben yalnızca onun için vardım, ve onun içinden, yoksa orada bulunmaya hakkım yoktu, yoksa orada yerim yoktu. Bunu unutmamalıydım. Toparlandım. Dikkatimi tekrar zirveye ve zirveye yaklaşabilecek ölüme anında ve etkin biçimde müdahale etme becerime verdim. Uykum geldi. Elimde olmadan ayaklarımı uzatıp koltukta aşağı doğru kaykıldım, görüş açımı kaybetmeye özen göstererek. Yine de sanıyorum kaybetmeye başlamışım çünkü telefon çalınca kendime gelmiş gibi oldum. Korkuyla kadına baktım uyanacak mı diye, beni o ışıkta, o halde görecek mi diye. Ama tınmadı bile. Beyni elektronik sinyale açılmamıştı. Bu iyiydi, şimdilik.

Lale'ydi. Aramasını beklemiyordum. Araması beni sevindirmedi. Baktım saat on buçuğa geliyordu. Benim için erken, onun için geçti, o gece yapacağımızı söylediğimiz şeyleri düşününce. Özür dilercesine konuştu. Yemek uzamıştı, daha konu-

şulacak şeyler vardı ve bu gece ne olursa olsun konuşmaları gerekiyordu çünkü adam yarın.

‘Öyle,’ dedim, ‘buraya kadar getirmişsin, artık bırakamazsın.’

Sesinde bir uzaklık, bir alçaklık vardı. Bir tür vicdan azabı içinden konuşuyor olabilirdi. Belki içki içince annesine acımış, bana hak vermişti. Belki adam ona sulanmış, bu gece vermezsen bütçeyi unut demişti ya da demiş kadar olmuştu ya da işte aklı olan anlardı. Lale de telefonda benimle acelesizce konuşurken, sesimde, konuşmamızda ona seçimi konusunda bir şekilde yön gösterecek, yardımcı olacak, reddetme cesareti ya da kabul etme yüzsüzlüğü duymasını sağlayacak birşeyler bulmayı umuyordu.

‘Annem nasıl?’ dedi.

‘İyi,’ dedim, ‘gayet iyi. Birazdan uyanır. Ben de giderim.’

‘Çok iyisin,’ dedi. ‘Seni hak etmediğimi düşünüyorum.’ Verecek, dedim, vallahi de verecek, billahi de verecek. Kendini hor görme yoluyla verecek. 3.7 milyon için yüzde on komisyon alsa, bütçeden de yüzde on avanta koparsa, demek yarım milyona filan verecek, kendini hor görerek. Ona kendini değerli hissettirmek lazım, herhalde, bu durumda. Sen çok değerlisin. Benim için çok çok değerlisin. Bunu söyledim. Ama yetmedi.

‘Değilim,’ dedi. ‘Akşamleyin sana kötü davrandım. Mahalle karıları gibi davrandım. Anneme de haksızlık ettim. Kendimden utanıyorum.’

Ulan, dedim, yoksa verdi mi? Yoksa verdi de şimdi intihar filan mı edecek? Lale eskiden de böyleydi. Kendini acılı hissettiği zaman olur olmaz saatte arar, olur olmaz saatte telefonun çalmasına kızan babam içeride söylenirken, ben onu yatıştırmaya çalışırdım. Derdim ki o zaman, ‘Sen ne yaparsan yap, ben seni hep seveceğim.’ Böyle birşey derdim, ilkgençliğimizin pop şarkılarından direkt tercüme olmalı. Ne palavra! Artık sevmiyordum. Yani bilmiyorum. Artık beni yoramazdı. Üzemezdi. Dil döktüremezdi. Sadece zor durumda bırakabilirdi.

‘Böyle konuşma,’ dedim. ‘Şimdi bir iş yemeğindesin. İş düşün. İş kadını gibi davran.’

'Öf, canı cehenneme. Pişman oldum. Elin dalyarağının karışısında kırıtip duruyorum. Benim harcım değılmış böyle şeyler. Kendimden iğrendim. Gelip beni alsana. Gel buraya, masaya, marıl belime, al götür beni kimsenin suratına bakmadan. Hadi!'

'Güzel söylüyorsun da, gelemem. Anneni bırakamam. Hem traş filan olmadım.'

'Üff n'olmuş! Daha iyi. Gel, bir de yumruk indir kıllı burununa orospu çocuğunun. Ellemediğı yerim kalmadı amcık ağızlıının. Hadi!'

Hızla belli ettiğı üzere, epeyce içmişti Lale. Hedefi o kadar belli bir akşamda niye aklının karışmasına izin vermişti, anlamıyordum. Yani ne bekliyordu ki? Adam aynı işi çok daha iyi yapacak ve fiyat kırmaya hazır elli tane şirket dururken onu niye tercih etsindi ki? Özel bir sebebi olması çok normaldi. Bir çocuk bile bunu bilirdi. Neyse. Belki kendine çok güvendi, "bana yapamaz," dedi. O kadar parası olan ama böyle işlerle kendisi uğraşmayacak kadar çok parası olmayan bir adam herkese herşeyi yapar. Lale bunu kocasından biliyor olmalıydı.

'Gelemem,' dedim.

'Gelemezsın tabii. Baban bu saatte çıkmana izin vermez, değıl mi? Çıksan da zaten taksi paran yoktur. Aa! Pardon! Benzin alacak paran yoktur. Babandan da isteyemezsin şimdi. Bari annemden al.'

Kızın durumu ciddiye. Çökmek üzereydi. Aslında, belki doğrusu gidip onu oradan almak, getirip burada annesinin ayak ucuna yatırmak, sonra oturup başlarında beklemek olurdu. Yapabilirdim. Ama içimden Lale için birşey yapmak gelmiyordu, yıllarca onun ne istediğini bilen biri olması için dil dökükten ve boyumun ölçüsünü aldıktan sonra.

'Şöförün yok mu?' dedim.

'Var,' diye inledi. Ağlamaya başlamış, ama sessiz, içinden.

'Bin arabana, evine git, o zaman. Bir güzel uyu.'

'Çok kötüyüm,' dedi. Ağlama sesi. 'Sana ihtiyacım var, ama sen beni umursamıyorsun. Bana sarhoş muamelesi yapıyorsun. Sarhoşum ama kendimi kötü hissettiğim için sarhoş oldum. Kendimden iğreniyorum. Herif elini kıcıma koydu ve ben ses çıkaramadım. Sen de ses çıkaramıyorsun. Şaşkın herifin te-

kisin sen de, benden beter şaşkınsın. Gelip beni kurtaracağına şöförün yok mu diyorsun. Kocam olsa burayı basar, benim de ağzıma sıçar, bu ibnenin de götünü sikerdi. Sen kaçıyorsun. Bana kızmıyorsun bile. Kendine bile kızmıyorsun. Niye bu akşam gitmeme izin verdin? Niye gelip bana kendimi affettirmiyorsun? Sana güvenmeye ihtiyacım var.'

Haklı olabilirdi. Ama bence yine kocasına güvenmeye devam etmek zorundaydı. Gelgelelim bana kendimi kötü hissettirmeyi başarmıştı. Ayakta duracak, telefonu tutacak gücüm kalmadı. Kendimi koltuğa bıraktım. Sessizliğin içinde Lale'nin küçük, yorgun hıçkırıkları geliyordu. Daha arkada, kulak verilince, hıçkırıkların arasından arabalardan, kadınlardan, futboldan bahseden dağınık bir erkekler korusu ve ona eşlik eden synthisizer takviyeli bir müzik duyuluyordu, bir Bach uyarlaması mutlaka, sanırım partitalarından biri, elektrogitarda çalınıyor, bir tür punk temposunda. Kapalı bir kulübeden ya da müdürün onun için boşalttığı Müdüriyet'ten konuşuyordu Lale, ağlayabildiğine, küfür edebildiğine göre. Neresi orası? diye bile sormamıştım. Bundan sonra hiç sormazdım. Sustum, kapatсын diye bekledim. Kapatmadı. Bunun üzerine ben kapatmayı denedim.

'Hadi,' dedim, 'kapatalım artık. Evine git, uyu. Bu olanları unut. İleride hatırlamak istersen ben sana anlatırım. Merak etme, ben unutmam. Hadi hoşçakal.'

'Hoşçakal,' dedi. Sesi daha da uzaklaştı, koroya katılıp kayboldu. Parfümünü bir an yine burnumda hissettim, ahizeyi yerine asan çıplak kolundan yayılıp gelen yorgun, tükenmeye durmuş bir sandalağacı esansı. Sonra koro da kayboldu. Ev de. Ben de. Kadın, sanırım, kalmaya devam etti. Ona ve uzun uykusuna kızarak hayata dönmeyi denedim. Hepsi senin yüzünden, dedim. Bak, kız ne hale düşmüş, haberin yok. Sana aşık olacağım diye kızın gözünde ne hallere düştüm, görüyor musun? Duydun mu neler dedi bana? Cevap ver.

Bütün vücudumu ateş basmıştı. Işıkları açtım. Hole gidip kilitten evin anahtarını aldım. Kendimi dışarı attım. Fırtına arkasında iyi bir eser bırakabilmek için tüm hünerini gösteriyordu; beni görünce çalışmalarını benim üzerimde yoğunlaştırdı.

Sokağın orasına burasına, arabama, bahçe kapısına, kumsala, deniz kenarına, deli dalgaların dibine, gidilebilecek her yere savurdu beni ve bir güzel ıslattı ve galiba bir yerlerden biraz da elektrik verdi. Esasen çok romantikti. Yine ne varsa doğada var, biliyor musunuz, o doğa ki kadına da iyi gelmişti yoğun fiziksel ürünleri ve kimyasal yanürünleriyle. İstedğim tam olarak buymuş. Lale'yi üzerimden fırtınayla yıkayıp attım. Temizlik oldu.

Yukarı çıkmadan arabanın bagajındaki seyahat çantamdan bir paket sigara aldım, her zaman içtiğim taş gibi kısa Pall Mall. Kadınların korkunç sigaralarını içmekten bıkmıştım. Paketi hemen açtım, çantanın ön gözünden bir çakmak bulup bagajın içine eğilerek bir sigara yaktım. Hayatımda yine bana ait birşey. Çantadan bir küçük şişe de Macallan alıp açtım. Yağmur, rüzgar, ilahi elektrik kıvılcımları ve gezegenlerin müziği başımın etrafında uçuşurken, şişeyi başıma diktim ve göğsümü gere gere, kahramanca, içebildiğim kadar içtim. Sigara elimden uçup gitmişti. Kapağını kapatıp şişeyi paltomun cebine koydum. Bagajı kapattım. Apartmana girince sakın sakın bir sigara daha yaktım. Daha iyiydim.

Yukarıda, evde hiçbir şey değişmemişti. Herşey değişmek için beni bekliyordu. Ama artık değişiklik yaratmaya niyetim yoktu. Artık kadını bir an önce alıp götürmeyi düşünmeye başlamıştım. Lale nasılsa ev telefonumu bilmiyordu; ev telefonumu ben bile ezberle bilmiyordum, hiç kendimi evden aramam gerekmemişti, ya işte olurdu ya da sağda solda. Sigarayı salonda söndürüp yatak odasının kapısına gittim, kapıda durup ona bakarak bunu düşünmeye başladım. Götürsem ne olurdu, kucağıma alıp, arabanın arka koltuğuna yatırıp? Ya uyanır da bağırmağa başlarsa? Herşeyin sonu olur. Suçlu ben olunca polisler zaten suç mahallinde hazır, beklemekte olurlar. Arabada da tabanca var zaten, al başına belayı! Ehliyet ruhsat da kimbilir nerededir. Üstelik artık içkiliydik. Aman, boşver, canımız çıktı zaten; ayrıca riske girmeyelim, uyansın da kendi rızasıyla gelsin. Kadında da ne uyku varmış! Yatağa bir iki adım yaklaşıp öne eğilerek uykusuna baktım, ayın uyuyan yüzüne. Huzursuz. Daha önceki yüze göre huzursuz bir yüz. Biraz kırış-

mı, büzülmüş sanki, huzursuzluk, rahatsızlık, acı filan içinde; her ne ise, uyku kadar güçlü değil, ama uykuyu delip geçmeye çalışıyor. Bakışlarımdan mı acaba? Kokuyor muyum pis pis, içki, sigara, rutubet? Geri çekildim.

Salona döndüm, söndürdüğüm sigaranın söndüğünden emin oldum. Işıkları kapattım. Tekrar odaya girdim, zirvenin güneybatı cephesindeki eski yerimi aldım. Artık hiçbir şeyin beni, bizi, rahatsız etmesine izin vermeyeceğim, dedim. Telefon çalsa da açmayacağım. Kapı çalsa da açmayacağım. Burada böylece durup bekleyeceğim. Ta ki kadın uyanıp beni tanıyınca, "O sen miydin? O hep sen miydin?" deyinceye kadar. Ve bir kez daha beklemeye başladım. Herşey, bir kez daha, yolundaydı.

Tek birşey hariç. Unuttuğum birşey. Birazdan ıslak giysilerim sağlığım ve oradaki mevcudiyetim için ciddi bir tehdit oluşturmaya başladı. İliklerime kadar ıslandığımı biliyordum ama kurumam, kurulanmam gerektiğini hiç düşünmemiştim. Üşümeye, derken zıngır zıngır titremeye başlayınca aklım başıma geldi. Cebimden şişeyi çıkarıp biraz daha içerek ısınmayı umdum ama olmadı. Titremenin üstüne ıslaklık da pis bir yapışkanlık, sıvaşıklık şeklinde kendimi tiksinti verici hissetmeye yol açıyordu. Yapacak birşeyim yoktu. Titremek yorucuydu, bir de, çok yorucu. Kısa sürede halsiz düştüm. Dişlerimin çarpmasını, dizlerimin bükülmesini önleyemiyordum. Filmlerdeki gibi yapacaktım. Ama biraz daha cesarete ihtiyacım vardı. Şişenin geri kalanını bir dikişte bitirdim, içerek değil, boğazımdan aşağı boşaltarak, çünkü çenemdeki kasları, dilimi, dudaklarımı filan kontrol edemiyordum. Çaresiz, soyundum, külotla kalıncaya kadar. Külotum da nemliydi ama artık o kadar değil, küçük bir şişe viskiyle değil. Giysilerimi götürüp salondaki kalorifere astım. Banyoya gidip sert ve eski püskü bir havluyla alelacele vücudumu, saçlarımı kuruladım. Titremem biraz azaldı. Hazır koridora girmişken arka odalara bakıp üstüme örtebileceğim birşeyler aradım. Odalardan biri zaten boştu. Diğeri eski eşya deposu gibiydi. Üçüncü oda da tıka basa kitap doluydu. Bir de okumayan bir millet olduğumuzu söylerler. Nasıl ev burası böyle? dedim. Ne de olsa yazlık ev, sıçtığımanın evi. Derken kitapların aslında bir yatağın etrafında ve üstünde durduğunu

İlk defa farkettim. Kitapları devirip, baktım hep Almanca kitaplar, altlarındaki yatak örtüsünü ve çarşafı çektim, söke söke aldım, hemencecik vücuduma sardım. Onlar da nemliydi, mürekkepliymiş, ciltbezi boyalıydı, kötü kokuyordu, duygu ve düşünceyle ağırlaşmıştı ama başka çare yoktu, idare edecektik. Kitapızlı örtüler içinde oradan çıktım.

Kadının yanına döndüğümde biraz toparlanmıştım. Yalnız, ayaklarım kötü durumdaydı. Arasam belki kitapların arasında çorap da bulurdum, ikinci dünya savaşından kalma. Aramadım. Koltuğu yatağın diğer tarafına, pencerenin önüne çekip ayaklarımı kalorifere uzattım. Onlar da zamanla ısınacaktı. Herşey normale dönecekti. Bir daha böyle iğrenç durumlara düşmeyecektik. Kendimizi daha iyi korumaya çalışacaktık. Kimsenin umursamadığı işler yapmaya kalkmayacaktık. Bir daha kebapları geri göndermeyecektik. Bir daha üşüyünce kadının koynuna girip adam gibi ısınmak, karşılığında onu da kadın gibi ısıtmak istemekten utanmayacaktık. Bir daha ölümün işine karışmayacaktık. Bir daha kadere karşı gelmeyecektik. Bir daha önümüzde yol görür görmez arkamıza bakmadan basıp gidecektik hiçbir şeye tepki vermek, şekil değiştirmek, kılık değiştirmek, susmak isterken konuşmak, konuşmak isterken susmak, küfür işitmek, küfür etmek, solgun ışıktan ve kötü kokulardan ve uzamış sakallardan korkmak zorunda olmadığımız güvenli bir yere. Bir daha Lale'yi de kızdırmayacaktık. Deli miydik biz?

Yeter ki sabah olsun, dedim. Yeter ki sabah olsun ve şu kadının şu zor geceyi başka bir kriz geçirmeden sağ salim atlatsın. (Özlerimi yumdum, derin gevşeme solukları alarak aklımı huzura kavuşturmaya, düşüncelerimi, endişelerimi, hayallerimi yine ona yöneltmeye çalıştım.

5

Bebek Aygen bütün geceyi sütsüz ve mamasız geçirdi. Ağlamadı. Ağlamanın faydası olmadığını anlamıştı; ağlamak sadece başkalarını deli etmeye yarıyordu. O gece, zaman geçtikçe, yaratıcılığını zorladı ve ağlama dışında bir kendini ifade etme yolu geliştirdi. Ellerini, ayaklarını olanca gücüyle yere vurmaya başladı. Yemek masasında oturmuş, sesini iyice kısıttığı radyoda Nürnberg haberlerini dinleyen babası onu duyunca önce bebeklik olsun diye öyle yapıyor zannetti, sonra darbeler uzayınca, sertleşince, kısa, emir veren hecelerle birleşince yerinden kalkıp bebeğin yanına geldi. Beşiğin üstüne eğilip kendini gösterdi, eliyle karnını okşadı. Bebek sustu. Babası varlığının bebeğin dünyasında bir etkisi olduğunu farkedince sevindi; o da baba olmayı yeni öğreniyordu. Başucunda durup bebeği seyretmeye başladı. Bebeğin güzelliği, o günün bütün sarsıntısına rağmen canlı, sağlıklı görünüşü, varlığına cevap veren bakışları ona o gün yaşadıkları üzüntüyü unutturdu; usul usul bebeğin saçlarını düzeltti ve altı aylık bir yabancılıktan sonra ilk kez, bebeğin de bir kişiliği olduğunu ve şimdi onu tanımaya, anlamaya başladığını düşündü. Hiç merak etme, dedi, ben sana kızmayacağım, herkes uyusa da ben her zaman yanında olacağım. Elini uzattığında her zaman elime degeceğini bileceksin. Çağırdığında geleceğimi bileceksin.

Bebek Aygen babasının tatlı şeyler söylediğini biliyordu, bundan etkilendiğini de gizlemedi. Ama o an sözcüklerden daha fazlasına ihtiyacı vardı: hem kaka yapmıştı, hem de açtı. An-

latmak için yine bacaklarını vurmaya başladı. İnip kalkan bacakların rüzgarı az sonra kaka konusunu anlatmaya yetti. Babası odadan çıkıp merdiven boşluğundan aşağıya, babaanneye seslendi, alçak sesle. Babaanne ılık su ve temiz bezlerle yukarı geldi; yüzü asıktı babaannenin: bebeğin suçu yok, bebek bu, ağlar, ister, uyumaz uyumaz, diye söyleniyordu oğluna, ama ana dediğin el kadar bebeğe yenik düşmez, hiç iş yok senin karında, çok nanemolla çıktı. O devirde annelere sus denmezdi; adamcağız da diyemedi, ve kızıyla ve belki hatta uyuyan karısıyla birlikte yaşlı kadının yarattığı yeni gerginliğe dayanmaya çalıştı: bir yandan hala eski adete uyup annesiyle birlikte, üç kuşak bir arada, bir kuşak önce yapılmış dede evinde oturduğu için kendisine kızıyor, bir yandan da iyi ki annem var, yoksa ben nasıl yapardım bu işleri diye kendine ortak yaşamın nimetlerini anlatıyordu radyonun iki yanındaki bordo şapkalı, püsküllü abajurların zayıf ışığında gevşek kakanın nasıl önden arkaya doğru yavaşça ama kuvvetlice birkaç kez silindiğini, pudralandığını, temiz bezin nasıl altına serilip kenarlarından bağlandığını izler, öğrenmeye çalışırken. Bir dahaki sefere ben yaparım, dedi annesini yatıştırmak için. Yanlış bir girişimdi. Baban seni Almanyalar'da çocuk bezle diye okutmadı, dedi annesi sertçe. Sen git, paranı kazan; karını da uyandır, çocuğuna baksın, bakmayacaksa ben torunuma bakacak kadın bulurum. Oğluma bakacak kadın da bulurum.

Odanın havası buz gibi oldu. Hayatının en derin uykusunu uyuyan genç anne bile, elinde olmadan, sözleri duysa bile anlamayacak olduğu halde, yattığı yerde büzüldü. Çünkü babaanne boş konuşan, çok konuşan bir kadın değildi; düşünmeden birşey söylemezdi ve söyleyince ciddi ciddi söyler, duyulsun isterdi. Haftalardır sızlanan, söylenen, durduğu yerde uyuklayan, anlamadığı bir dilde gökyüzüne doğru kederli kederli bir takım laflar mırıldanan gelinine içerliyordu. Ben üç senede on buçuk ay arayla üç çocuk doğurdum, senelerce kucağında üç çocukla gezdim, gün geldi iki çocuğu aynı anda emzirdim, ama gıkım bile çıkmadı, diye söyleniyordu ahretliğim dediği yaşlı hizmetçisine. Bir gün bile gıkım çıkmadı, sen söyle Fatma, çıktı mı? Bir gün benim aman dediğimi, üf püf dediğimi duydu

mu? diyordu namaz sonrası kahvelerini içerlerken. Şimdi bir de bir elbe melbe birşeyler tutturdu. Oturuyor açık camın önünde, bebek kucağında, hava buz gibi, mır mır Şarkı söylüyor. Bizde kadın kişi camda durmaz, ayıptır, başımız derde girer. Ama gel de anlat. Yoksa kız iyi kız, zarif kız, saygılı kız, lcl kız, güzel kız, okumuş kız, belli, asil kız, kızını hakkaten seviyorum, sonra acıyorum da sabudur diye, anasını babasını Şehit vermiş gelmiş buralara, gariptir, emanettir, misafirdir diye, gönlünü hoş tutalım istiyorum, prensesler gibi yaşatalım istiyorum, herşeyimiz var Allah'a Şükür. Ama be kızım, kendine gvenmiyordun niye ocuk yaptın? Yaptın madem, çocuğu sefil etmeye ne hakkın var? ocuk uyumayacaksın diyorsa uyumayacaksın. O kadar. ocuk ne derse o olur. Biz yle gördük. O çocuğu veren Allah sana onu büyütecek gücü de verir. Yeter ki sen Allah'tan o gücü iste. Yanlışım varsa düzelt, Fatma! Dinsiz bunlar, dinsiz! hep o yüzden. Bakma, benim oğlum da gavur parasıyla beş para etmez, onun da itikatı kalmamış. O yüzden hayatta yüzü gülmez bunların. Hayatta oh diyemezler, bir işleri doğru gitmez. Neden dersen, Őkretmeyi bilmiyorlar, Fatma, ondan! Bir de büyük sözü dinlemeyi bilmiyorlar, biraz da ondan! Allah sonlarını hayır etsin, dedi Fatma, demiş olmalı.

Altının temizlenmesi, havalandırılması bebeği rahatlatmıştı, ama uyutmaya yetmeyecekti. Nürnberg haberleri uzundu. Babası, bebek nasılsa rahatladı, nasılsa uyumuyor diye radyonun sesini biraz açmış, sesi açtığı halde yine gidip radyonun dibine oturmuştu. Yanlış yapmıştı. Çünkü Aygen'in babası olmak öyle birkaç saatlik bir kursla öğrenilip bitirilecek Şey değildi; üstelik, anne bir süre görevden affını rica ettiği için, önce anne olmayı öğrenmeyi de Şart koşuyordu o eğitim, arkadaş olmayı öğrenmeyi de Şart koşacağı gibi. Çünkü Aygen sonsuz taleplerin, erken dikkatlerin, tatmin edilmez merakların ve hızına yetişilmez vücut süreçlerinin bebeğiydi. O durmazdı. Başkalarının durmasını da hoş karşılamazdı, ki babaanne de onun en çok bu yönünü seviyordu aynı bana çekmiş diyerek. Aygen'i Aygen olduğu için sevmiş herkes onunla birlikte koşmak zordundaydı, sevgisine kuşku ve kararsızlık karıştığı düşünülmesin diye. Çünkü sevgiye kuşku ve kararsızlık, hatta yorgunluk

karıştığı zaman hemen anlaşılır; sevginin sana ulaşma hızı, ulaştığı andaki sıcaklığı, yumuşaklığı sevginin kalitesi hakkında çok şey söyler, hele de Aygen gibi, annesinden sevginin en kaliteli halini öğrenmiş ve hiç unutmayacak bir bebeğe.

Bebek Aygen babasına tarihe tanıklık etmesi için bir beş dakika daha tanıdı, sonra yine devreye girdi. Kollar, bacaklar, heceler. Baba, Şahin Bey, akli ve kulağı arkada kalsa da, hemen koşup beşiğin yanındaki, sonra eğilip bebeğin gökyüzündeki yerini aldı; görülünce, iyi karşılandı. Belki gereğinden fazla iyi, çünkü bebek Aygen bu kez aklındakini anlatmakta altındakini anlatmakta sağladığı başarıyı sağlayamadı. Yani, daha doğrusu, o elbette en iyi şekilde anlattı, ama bu kez babası, akli arkada kaldığından mıdır, yoksa Aygence'ye henüz tam hakim olmadığından mı, şaşkın şaşkın ona bakıp kendi dilinde sorular sormaktan başka bir tepki veremedi. Ama anlamak istiyordu, neyse ki, ve konuşma dilinden sonra mimiklerin dilini, o da olmayınca işaret dilini denedi ve son çare olarak vücut diline başvurdu: onu kucağına aldı. Kucağa alınan Aygen oh dercesine babasının göğsüne kapandı ve onun göğsünde annesinin göğsünü aramaya başladı. Aldığı poplin tadı, yüzünü içine gömmesine izin veren yumuşaklıkla karşılaştırıldığında yüzünü geri iten sertlik ona annesinin göğsünün babasının göğsünde bulunmadığını kabul etmekten başka çare bırakmadı. Tam arayışından vazgeçiyordu ki o sırada birşey farkettiler bebek Aygen: babası o an sahip olduğu tek şeydi, son şansıydı. Serbest elinden de yardım alarak tekrar mücadeleye başladı. Kafası iyice karışan, bebeğin inatçılığı karşısında ne yapacağını bilemeden ayakta dikilen, Ah bir on dakikalığına uyansa diye karısına yalvaran gözlerle bakan Şahin Bey birazdan, belki bende süt olmadığını anlar diye gömleğini açtı, fanilasını boynuna doğru sıyırdı ve bebeğin ulaşmaya çalışıyor görüldüğü hedef önündeki engelleri kaldırdı. Bu da birşeydir, dedi bebek Aygen, ve dişetlerinin olanca gücüyle babasının göğsünü yakalayıp emmeye, ısırmaya başladı. Emmek boşunaydı, ama ısırarak, babasına küçük acı çığlıkları attırmak ve acıttığı halde reddedilmediğini görmek ona iyi gelmeye başladı; süt yoktu ama neşe vardı ve neşe açlığı unutturabiliyordu. Bir süre son-

ra, insafsız ısırlıkların yol açtığı yorgunluğa direnme gereği duymadan, babasının göğsünün annesininki kadar tatlı olmasa da en az o denli ona adanmış, en az oradaki kadar şımarabileceği, eğlenceli, güvenli bir yer olduğu duygusu içinde rahatça uyuyakaldı. Hayatta yeni birşey daha öğrenmişti bebek Aygen: babası sütsüz mütsüzdü ama komik adamdı. Ve iyi ki vardı, iyi ki orada, yanibaşındaydı.

Uyumayacağımı unutmşum. Galiba soğukta uyumamak imkansız. Uyandığında yerde yatıyordum; sırtım kalorifere yapışmıştı. Fazla titremekten yere düşmüş ya da azar azar kayıvermiş olmalıyım, son kayma hareketinden önceki bir yarılınçlılık halinde de inip kaloriferin dibine büzülüvermiş. O halde bile yüzümü yatağa ve kadına dönük tutmayı, ona sırt çevirmemeyi içgüdüsel olarak becermişim. Görüş alanım yatağın altıyla sınırlıydı. Kalkmadan önce, soğuk geceden kalan krampların açılması için kendime zaman tanımak, katılığımı anlayışla karşılamak zorunda kaldım. Ses çıkarmadım. Bilincim, neyse ki, yerindeydi. İçinde bulunduğum durumu, durumun yakın geleceğiyle ilgili düşüncelerimi ve muhtemel gelişmeler için hazırlamış olduğum tepkileri toplu bir halde önüme konmuş buldum. Ara vermeden devam edebilirdim. Sadece, doğrulurken, bir an, ya fazla uyuduysam ve kadın sessizce gittiyse? diye düşündüm, korktum.

Kadın oradaydı. Ölmemiş, yaşıyor. Dün ölmemişti ama yaşamıyordu. Kendini arkaya, duvara doğru çekip hafif dikleştirmiş, hemen hemen kitap okuma yatışında, sakince bana bakıyordu. Sakince, ve belli bir tanımayla, aynı koğuşta haftalardır yan yana yatan, aramızdaki küçük vazoda paylaştığımız aynı çiçeğin üzerinden her sabah göz göze uyanan iki eski hastaymışız gibi. Ama ben öylece bakakaldım. Sabaha böyle bir başlangıç yapacağımı düşünmemiştim. Aklım bocalamaya başladı. Konuşmalıydım. Yutkundum. Konuşamadım. Heyecanlandım. Aslında hiç olmazsa "günaydın" diyebilmeliydim ama ağzımı açamadım, içinde dilimi serbest bırakamadım. Kaslar, eklemler, o tür şeyler, henüz uyanmamıştı. O konuşabiliyordu ama, rahat rahat.

'Amma horladın ha,' dedi, sakince.

Kıpkırmızı olduğumu hissettim. Uzun zamandır o kadar küçük düşmemiştim, yani beş altı saattir, Lale'nin son telefonundan beri. Konuşmalıydım. Özür dilemeliydim. Omuzlarım düştü. Çaresizce ona baktım, "ne yapabilirim?" der gibi. Gülümsedi.

'Utandın mı?' dedi. 'Korkma. Şaka yaptım.'

Sonra başını önüne çevirerek kısaca güldü. Demek beni sevimli buluyordu, konuştuğuna, şakalaştığına göre. Ben uyurken beni izlemiş, gerekli soruları sormuş, gerekli cevapları vermiş, bana hayatında yer açmıştı. Kötü biri olmadığı titremesinden belli, demişti. Yakınlaşmıştık böylece, önce o, sonra ben uyurken. Isınmaya başladım.

'İyi misiniz?' dedim. 'İyi uyudunuz mu?'

Başı yine bana döndü. Evet diyen bir ifade, gözlerinde, dudaklarının kenarında. Zaten iyi görünüyordu.

'Bütün gece orada mı yattın?' dedi.

'Yok. Koltuktaydım. Yo. Dışarıki koltuktaydım. Sonra buraya geldim. Sonrasını bilmiyorum.'

Görüntünün arkasını görmeye çalışan bir bakışla üstümdeki şeylere baktı.

'Kalkabilecek durumda mısınız?' dedi. Lale'yle geceleyin bir haltlar karıştırmış ve giyinmeye fırsat bulamamış olabileceğimizi düşündü, sanırım. Lale'nin daha önemli işleri olduğunu nereden bilsin?

'Tabii,' dedim. Kalkmaya çalıştım, az önce doğrulmak için yardım aldığım kolumu ayağa kalkmak için kullanarak; diğer elim, saklı, sımsıkı üstümdekileri tutuyordu. 'Gece dışarı çıktım,' diye açıklamaya başladım. 'Islandım. Soyunmak zorunda kaldım. Ama uyuyakalmışım. Özür dilerim.'

'O zaman kalkmama yardım eder misin?'

'Tabii,' dedim. 'Hemen.' Ayağa kalktım.

'Yine yalnız mıyız?'

'Yo yo. Yani şey. Lale gitti. İş varmış. Neredeyse gelir.'

Yatağın yanına gidip dikildim, elimi uzattım, elini uzatsın diye bekledim.

'Bu taraftan,' dedi hafif bir rahatsızlıkla, sağ elini kaldırarak. Düşünmeliydim. Ama, sabah, işte. Sol tarafı hasta biri sağ tarafından kaldırılır, doğal olarak. Hasta olmasa bile insan ya-

tağın kapı tarafından kalkar, pencere tarafından değil eğer üzerinden atlamak zorunda olmadığı bir kocası yoksa. Elini tuttum, çekmek için elinde, kolunda onu çekmemi sağlayacak gücü aradım, bulamadım, zayıf bir kol hissettim yalnızca, sanki boşta duran, içi de boş. Duraksadım. Yüzünde kısa bir sıkıntı gölgesi, elini çekti.

‘Beni kaldırman gerekecek,’ dedi.

Elbette. Ama bunu tek elle yapamazdım. ‘Bir saniye o zaman,’ diyerek giyinmek için salona gittim. Giysilerim hemen hemen kurumuştur. Onları alıp odadan görülmeyecek şekilde, hokkabaz mimarın kısa duvarının arkasına saklanarak aceleyle giyindim. Üçüncü gün aynı çorap. Ayakkabılarımı da giydim. Ortaya çektiğim koltuğu yerine, pencerenin önüne geri çektim, yanına da sehpayı. Odaya döndüm. Mantosunu ve yorganı yana doğru atmış, dirseğinin üzerinde kendini az daha yukarı çekmiş, duruyordu. Diğer kolu hala çalışmıyordu anlaşılabilir. Bir tür felç midir, nedir. Bir an neresinden nasıl tutacağımı bilemeden şaşkın şaşkın ona baktım. Belki de sinirseldir, Lale’nin dediği gibi.

‘Şöyle omzumdan tut da kenara oturt. Ayaklarım çok fena şişmiş.’

Bir kolumu dirseğinin altından, diğer kolumu da dizlerinin altından geçirip onu havaya kaldırmaya çalıştım. Ne de güzel kokuyordu, bu pis evde. Ağırdı ama. Unutmuşum. Kaldırabilmek için dizimi yatağa dayamak zorunda kaldım. Yüzünü bana doğru çevirip onu yatağın kenarına oturttum, bacaklarını aşağı sarkıttım. Geri çekildim, nasıl durduğuna bakmak için. Gözlerini yummuş, dudaklarını sıkıyordu. Koluyla kendini destekledi.

‘Başım döndü,’ dedi.

‘Uzanın isterseniz,’ dedim. ‘Acele etmeyin. Belki yatmanız gerekiyordur.’

‘Bir şey yapmam gerekmiyor,’ dedi yavaşça. ‘Kimse bir şey yapma demedi. Komik, değil mi? Hastalara elli tane yasak konur. Bana herşey serbest. Neyse. Geçer şimdi. Az tut, ama.’

Önce şaşkırdım, nasıl tutacağımı bilemedim, elini uzatmadığı için –bir kadını elinden başka neresinden tutabilirsiniz? Bir

İlaha yanına oturdum, kolumu sırtına doladım. Kendini, ağırlığını bana bıraktı. Bana güveniyordu. Az sonra da düzeldi zaten, dediği gibi, gözlerini açtı, başı hafif sallanarak.

‘Uff... ne hayat! Sağol. Geçti. Bacağıma alışkınım da, kolum ilk defa bu kadar kötü oluyor.’

Kolumu çektim. Yanyana oturup önümüze baktık. Hastalığımı merak ediyordum ama soru sormak medeni bir hareket olmaz diye korkuyordum. Hem, aslında, öğrenecektim de ne olacaktı? İlaç mı yazacaktım? Çare mi bulacaktım? Okuyup üfle-yecek miydim? Ne, o zaman? Ben sadece hemşireydim, bakı-çıydım, muhababım ölümdü, bizi kuşatan, etrafımızda dönelen, bakışları altında çalıştığımız şey, ölümdü, bunu daha dün, kadını görür görmez anlamıştım. Şimdi tek diyebileceğim, di-yebileceğim herşey içinde aptalca olmayacak tek şey, şu olabi-lirdi: “Bu daha hiçbir şey değil.” O yüzden sustum. O da sustu. Ne de olsa aptal bir kadın değildi. Aptal olmayan biri aptalca olmayan tek şeyi duymama hakkına sahiptir. Gelgelelim, tü-müyle susmak da onu umursamamak olacaktı.

‘Ovuşturmamı filan ister misiniz?’ dedim, birkaç saniye sonra, aptal olmadığımız anlaşıldı, hıyarın teki olmadığımız da anlaşılınsın diye. Şimdi, yine kendimi fazla düşündüğümü düşü-nebilirsiniz, ama iyi düşünün, iyi düşünürseniz anlarsınız, as-lında kadını düşünüyordum.

‘İşe yaramaz,’ dedi yavaşça. ‘Öyle birşey değil. Sıkıntım şu çizmeler.’ Duraksadı, bir an nefesini tuttu, ayaklarına doğru bakarak, bir ayağını biraz kaldırarak.

‘A durun, ben yapayım!’ diye atıldım. Yeter ki birşey iste, yeter ki söyle! Kalkıp, önünde diz çöktüm. O da eğilmeye çalış-tı ama omzuna dokunup eğilmesini engelledim. ‘Bana bırakın.’

Sağ ayağı kucağıma aldım. Ayak, ve tabii çizme, davul gibi şişmişti. Pantolonun paçasını yukarıya çektim. Dar paça, baldır da besbelli şişmiş, zor çıktı. Yüksek konçların tepesindeki dü-ğüm iyice gerilmişti, doğal sürtünmeden ipler neredeyse birbi-rine kaynamıştı. Düğümün bir ucunu çekmeye kalktığımda, yanlış uçmuş, düğüm çözüleceğine iyice küçülüp kilitlendi, kördüğüm oldu. Bozuntuya vermeden, tırnaklarımla açmaya çalıştım. Olmadı.

'Olmuyorsa kes,' dedi.

'Olmaz olur mu?' dedim. 'Olacak.'

Bütün bir gün ve gece onu rahat ettirmeye, hayatın bu yanında tutmaya çalıştıktan sonra, bağları kesmek son anda ölme taviz vermek gibi olacaktı ki bunu kabul edemezdim. Derin bir nefes alıp, tırnaklarımı parçalamak pahasına, düğüme giriştim ve sonunda çözdüm. Çizmeyi çekip çıkardım, büzülmüş parmaklarıyla naylon çoraplı yumuşak bir ayak kucağıma düştü. Hazır başarı rüzgarını yakalamışken aynı işlemi diğer çizmeye de uyguladım ve aynı sonucu orada da elde ettim.

'Oh,' dedi kadın. 'İyi ki buradasın.'

Bunu duymak bana yeterdi! Hayatımızın koca bir gün ve geceden sonra geldiği noktadan memnun, ayağa kalktım. Kabul edilmek istemiş ve kabul edilmişim. Onaylanmışım. Artık orada resmi bir niteliğim vardı. Lale kaybetmişti, ben kazanmıştım. Ne? Güven. Evet. Yanında durup hevesle ona baktım, başka birşeyler istesin, beni daha fazla çalıştırsın, işlevimi kuvvetlendirsin diye. Hayır. Kendine döndü. Elini yine arkaya dayadı, gözlerini yumdu, bu kez başını da hafif arkaya attı; ayağını oynattı, eğip büktü, bileğinin etrafında döndürdü, bir tarafında kısıtlı da olsa bir serbestlik hissetmenin tadını çıkarmaya başlayarak. Gözüm o sırada hareketsiz duran diğer ayağa takıldı. Durumu daha iyi anlamaya başlıyordum: içimde ağır bir üzüntü yükselirken, sırf duruma isyan etmek ister gibi, sormadan, hareketsiz ayağı ellerimin arasına alıp ovuşturmaya koyuldum ki onu bile hissettiğini sanmıyorum. Şaşırdı, bir an, ama birşey demedi. Diğer ayağını yere bırakınca ben de o ayağı bıraktım, diğerinin yanına. Sarsılmıştım, belli etmemeye çalışsam da. Hasta olduğunu, bir yerlerinde sert bir takım hastalıklar olduğunu tahmin ediyordum ama o kadarını ummamıştım. Yavaşça ayağa kalkıp önünde dikildim, "hadi oturup ağlayalım," filan diyecekmiş gibi. Ama, yüzüne baktığımda, öyle bir duruşu vardı ki, ona bakma isteğinden başka herşeyi unutturuyordu. İçindeki yerçekiminin bütün dayatmasına rağmen kendini o dayatmaya bırakmamakta, diri ve eksiksiz olmakta kararlı bir hali vardı; geriye atılmış omuzlarının daha belirginleştirdiği, dikleştirdiği göğüsleri, fanilanın altında serbest, uçları

bert sert, kadının herşeye, içindeki ihanete bile meydan okuduğunu anlatıyordu. Ne olursa olsun ezilmeyecek, kendini hiç kimseye, hiçbir şeye ezdirmeyecek bir kadın olduğunu düşündüm. Önüne geldiğin, karşısına çıktığın zaman, planların, hazırlıkların, alışkanlıkların ne olursa olsun, hepsini değiştirmek ve onun esini altında yeni bir şekle sokmak zorunda kaldığın bir kadın, sana düşünceyi ve hareketi kendisi veren bir kadın. Kabul ettiren bir kadın.

‘Yapabileceğim başka birşey var mı?’ diye sordum işlevsellik aşkına bir kez daha kapılmaya başlayarak.

Gözlerini açtı. ‘Şu dolapta sabahlığım olacak,’ dedi.

Dediği dolapta ince pamuklu kumaştan uçuk pembe renk bir sabahlık vardı, aynı renk bir geceliğin üzerinde askıya asılmış. Sabahlığı alıp yatağa, yanına bıraktım. Teşekkür etti. Artık, besbelli, yalnız kalma zamanıydı. Ayağa kalkma, onu çok sıkın pantolonunu, çorabını çıkarma ve sabahlığını giyme zamanı. Sonra evdeki hayatına banyodan başlayabilirdi. Üşümediğine dikkat ettim. Sonra baktım, ben de üşümüyorum. Evin havası değişiyordu herhalde. Tam çıkacakken, durdum, benden utanmasına gerek yoktu, ne olduğum belliydi, buna inanabilirdi.

‘Soyunmanıza yardım etmemi ister misiniz?’ dedim. ‘Yoksa dışarı mı çıkayım?’

Buna hemen cevap veremedi. Zamana ihtiyacı vardı. Başta önde, gözleri hala ayaklarında, yüzündeki ifade değişmeden, zamanı sessizce kullandı, çok değil ama, birkaç saniye.

‘Kendi başıma zor olacak,’ dedi gözlerini kaldırmadan. ‘Yardım edersen iyi olur.’

Yardım ettim. El birliğiyle onu ayağa kaldırdık, pantolonunu, çorabını çıkardık. Aslında gecelikten çok pijama giymesi, ayaklarının çıplak kalmaması daha doğru olurdu. Sorduğumda evde pijama olmadığını, ama dolabın alt çekmecesinde çorap bulabileceğimi söyledi. Yine yatağın kenarına oturması için destek olup dolaba gittim. Çekmecede beyaz tenis çorapları buldum; yere diz çöküp çorapları giydirdim, giydirmek çıkarmaktan daha zordu. Artık daha rahat ve daha güvenli hareket edebilirdi. Yalnız, tutunmadan ayakta durmaya korkuyordu. Bir bacağı daha iyiydi de diğerine korkarak basıyordu, sürü-

yordu daha çok. Birlikte, uzun bir yürüyüşle, salona geçtik. O banyoya doğru dönmek istediğini hissettirdi. Haklıydı, unuttu muştum. Banyoya yalnız gitmek ister mi diye sormadım artık. Bırakmak tehlikeli olurdu. Yanında kaldığımı, onunla birlikte döndüğümü görünce ses çıkarmadı. Telefon sehпасının iki yanındaki koltukları geçip koridora girdik. Ayaklarının ağırlaştığını hissediyordum. Benim de ağırlaşıyordu. Bir şey yok, dedim kendi kendime. Gayet normal, hepimiz insanız, hepimiz hasta olabiliriz, hepimiz bakıma ihtiyaç duyabiliriz. Bunu anladığımı bilmesi lazım. Kendi başına yapamaz. Banyoya girdik. Rahatsız olduysa da rahatsızlığını gösteren bir hareket yapmadı, içinde sakladı. Birlikte külotunu indirdik; o tek eliyle rezervuara tutunarak bana düşecek ağırlığı azaltmaya çalışırken, onu kucağıma aldım ve yavaşça, düzgünce, klozete oturttum, düz duran bozuk bacağıyla kolunu diğerlerinin duruşuna getirdim. Oturup, yerleştiğinden de emin olunca, zor bir yaşantıyı tamamlamaya çalıştığını anlayabiliyordum, elbette o da artık anladığımı biliyordu, ben doğrulmazdan önce sıkıntılı bir nefes vererek başını omzuma gömdü. Utançtan, üzüntüden filan ağlayacak sandım. Elim avutma refleksiyle saçlarına doğru gitti. Ama ağlamadı. Elimi saçlarına değmeden geri çektim. Başı hala omzumda, anlayamadığım birşey mırıldandı, ya da bana öyle geldi, bilmiyorum.

'Ben dışarıdayım,' dedim, çıkmamı söylemeye çalıştığını varsayarak.

Başını omzumdan çekti, sadece arkaya değil, göz göze gelmemek için yana doğru da çevirerek. Dışarı çıktım. Kapıyı kapatıp biraz uzaklaştım. Salonun girişinde dikilip beklemeye başladım. Banyodan gelebilecek tehlike sinyallerine karşı kulak kabartınca, bir an, sanki bir koltuğun arkasından, ölümün nabız atışlarını duydum. Bizi dinleyen düşünceli bir akıl, bizimle beraber yaşayan, bazen saklanan, bazen de, şaşırıp, yüksek sesli düşünen, acemice yerini belli eden. Hatırladım, dedim, tamam. Ama kusura bakma, bekleyeceksin; sen de bizim kadar yorulacaksın; senin yolun da uzun, zavallı ölüm, en az hayat kadar uzun. O yüzden, boşuna bizi etkilemeye çalışma. Biz kendimizi biliyoruz.

Kadını –artık ona Aygen diyebilirim, ama demeyeceğim– mülona geri getirip dantel örtülü sehpanın diğer yanındaki koltuğa yerleştirdiğim zaman hastalığıyla neredeyse bir yıldır birlikte olduklarını anlattı. Adını da söyledi. MND, dedi. Bana hastalıktan çok banka ya da futbol takımı ya da motorsiklet adı gibi geldi. Kasları işlemez hale getiren bir sinir hastalığı, diye açıkladı. Birer sigara yaktık. Benim sigaramdan içti. Ona kendi mentollü sigarasını getirmeyi teklif ettim. O sigaranın onun olmadığını söyledi. On gündür hastanedeymiş, sigarası bitince hastabakıcıya para verip sigara almaya yollamış, önceki gün, alam da sadece bunu bulabildim diye mentollü sigarayla gelmiş. Ne yapalım, biz de idare ettik, dedi. Terapilerin arasında tekerlekli iskemlesinde balkona çıkıp Boğaz'ı seyrederek sigara içiyormuş. Doktorlar sigara içmesine ses çıkarmıyorlarmış. Hatta biri, üşümeyin, isterseniz içeride içebilirsiniz bile demiş. Zaten terapi de bir işe yaramadığı, aylardır boş yere parasını aldıkları için ona karşı mahcup davranıyorlarmış. Sohbet olsun diye anlatıyordu, bilgi olsun diye değil. İlaç, elektrik, sıcak su, masaj, uyuşturucu, herşeyi denemişler, ama zaten tedavi edilebilecek birşey yokmuş ortada; sınırlar yavaş yavaş vücudu terk ediyormuş. Bu son seferinde, ondan izin alıp, henüz deneme aşamasında olan yeni bir ilaç uygulamışlar. O da tansiyonunu düşürüp onu yere yıkmaktan başka işe yaramamış. Olsun, demişler, devam etmekte fayda var, bir ay sonra yine gelin, bir parti daha uygulayalım. Bir gün sadece boş boş önüne bakan bir çift göz olarak kalacağım, dedi. Görmeye, duymaya devam edeceğim, ama o kadar. Ne oldu, biliyor musun, onlara, Peki, dedim, aklım ne durumda olacak? Bilincimi kaybedecek miyim, düşünebilecek miyim? Bunu söylemek akıllarına gelmemiş. Onların bütün derdi el, kol. Bilincin yerinde olacak, dediler bir daha, herşeyin bilincinde olacaksın. Yani, dedim, düşüneneğim ama konuşamayacağım, öyle mi? dedim. Evet, dediler. Çişim gelecek ama çişim geldi diyemeyeceğim, öyle mi? dedim. Hayır, dediler, çişinin geldiğini anlamayacaksın. Bir tanesi dedi bunu, içeride sigara içebilirsin diyen genç çocuk, ötekiler ona bakıp niye söyledin diye kızdılar. Daha o kadar ilerlemedi. Ama artık aklım hep orada, hep altıma mı kaçırdım diye

merak eder oldum. Onunla da bitmeyecek, üstelik. Ne hayatı ama! Millet benim yaşımda torun torba sahibi olur, estetik yaptırır, genç aşık bulur, bense acaba altımı ıslattım mı diye düşünen bir çift göz olurum. Şans işte, başka ne diyeceksin? Bu da benim hayatım.

'Peki tek başınıza zor olmuyor mu?' dedim.

'Bu kadar değildi. İdare ediyordum,' dedi ve kararlı bir biçimde sustu. Soru sorulmasından hoşlanmadığını anladım. Kendi haline bırakılmak istiyordu, içinden gelince anlatmak. Hemen ben de kararlı bir biçimde sustum. Dışarıya baktık. Dışarıya bakarak söylediklerini düşünürken sesinin zaman zaman kalınlaştığına dikkat ettiğimi hatırladım. Fazla sigara içenlerde olduğu gibi, üşütünce olduğu gibi. Ya da belki doktorların dediği şeye yakın birşey, o sürece ait birşey. Böyle bir kadınla eli ayağı çalışmadan da yaşardım ama herhalde konuşmasından yoksun kalmak acı olurdu. Sohbet. Hoşsohbet. Bulunmuş ve kaybedilmiş. O zaman gerçekten çok şey kaybettiğimizi kabul etmek zorunda kalacağımızı düşündüm. İçimi ağır bir üzüntü kapladı. Bu kadını seviyorum, dedim. Belki kaybedeceğimi bildiğim için seviyorum. Benim idare edemeyeceğim, ikna edemeyeceğim kadar kendi dünyasına ait bir kadın. Benimle gelmez, kendini bana teslim etmez. Hoşsohbet bir adam değilim. Benim sadece hoş bir raslantı olduğumu düşünüyordur. Ve korkarım niye hala burada oturduğumu düşünmek üzeredir. Ne kadar kalmak istediğimi bir bilse!

Bir sigara daha yaktım. Kadın başını koltuğa dayamış, yüzü sakın, şekerleme yapıyor gibiydi. Ona anlatsam? dedim. O benden utanmadı, ben de ondan utanmasam? O nasıl ender görülen bir hastalıktan muzdaripse ben de ender görülen başka bir tür hastalıktan muzdarip olduğumu göstermekten çekinmesem, ve yardımını istemekten? Galiba yardım etmen gerekecek, demekten? Ben de onun omzuna başımı dayayıp, Anlat lütfen, diye mırıldansam? Ben onun vücudu olsam, o da benim aklım olsa, belleğim olsa, anılarım ve avunuşlarım olsa? İkimiz hoş bir sohbet olsak? Bunu ona söylesem. Bütün çıplaklığımla söylesem.

Birazdan yapacak ya da söyleyecek, isteyecek ya da verecek birşey kalmayacaktı. Zamanın sessiz geçişi bunu gösteri-

yordu. Artık bitiyordu. Birazdan izin isteyip kalkmak zorunda kalacaktım. O da sade düşlerinden, derin suskunluğundan başını sakince kaldırıp gülümseyecek, aramızda geçenleri uyardırmaktan korkmazsa teşekkür edecek, bir gün yine karşılaşmayı umduğunu söyleyecekti. Daha önce ben söylemek istediklerimi söyleyemezsem o böyle söyleyecekti.

‘Niye susuyorsun?’ dedi ansızın. Gözlerini bana dikmişti. Olduğum yerde büzüldüm. Ne demek istedi? diye düşündüm. Hissetti mi hastalığımı? Yardım etmeye, önümü açmaya mı başladı? Söyletecek mi bana?

‘Susuyor muyum?’ dedim. ‘Farkında değilim.’

‘Susuyorsun. Oysa susmaya hakkı olan benim. Suskunluk bu durumda bana yakışır.’

Güldü. Niye öyle söylediğini anlamadım, ama neşesi çok hoşuma gitti, öyle ironik filan değil, gerçek bir neşeydi, sadece biraz ölçülü. Cesaret veriyor, teşvik ediyordu.

‘Niye?’ dedim, ağzım aptalca bir merakla açık kalarak. ‘Niye öyle söylediniz?’

‘Ölecek olan benim,’ dedi. ‘Benim kafayı yemem lazım. Senin değil.’

Sustum.

‘Bunu sormak istiyordun, değil mi?’ diye devam etti. Başını yana eğdi; cevabımı anlamaya, anlayış göstermeye hazırdı. Ama bu sefer yanılıyordu. Sormak istediğim şey o değildi. Öleceğini zaten biliyordum. Benim aklımın da onun kolay nüfuz edemeyeceği gölgelikleri vardı. Rahatladım. Ama yine sustum. () devam etti.

‘Öleceğim. Üstelik acı çekerek öleceğim. Öyle söylemediler tabii, ama anladım. Belli yani, besbelli. Yalnız, son gün birşey oldu. Bak dinle. O genç doktor bir ara beni yalnız yakaladı. Bir daha buraya gelip boşuna kendinizi kullandırmayın, dedi. Olur, dedim, sağol. Biraz işgüzar bir oğlan. Ötekiler gibi üçkağıtçı değil, dürüst mürüst ama insan yine de doktorun o kadar açık sözlüsünü sevmiyor, benim durumumda. Baktım oğlan gitmiyor, kabız kabız başımda dikiliyor, aklında ne varsa söyle, dedim, ben şaşırım. Önünüzde zor günler var, dedi. Bana hastalığın seyrini anlattı, kafa benzetmesini de o yaptı, gözleri

bir noktaya dikili bir kafa. Ne dedim, biliyor musun? Boşuna anlatma, dedim, ben kendimden korkmam. Oğlan çok doluymuş, inatla anlattı. Sonunda da dedi ki, eğer, dedi, düşünür de geleceğinizle ilgili radikal bir karar verirseniz, size yardımcı olurum. Acı çekmeye karşıymış. Telefonunu verdi. Acemi çocuk. Giderken de tembih tembih öldü aman aramızda kalsın diye. Nasıl?’

‘Demek meleğimiz hazır.’

‘Hazır. Babamın bir lafı vardı, birinden hoşlanmadığı zaman sidiklinin teki derdi. Bu da öyle. Ölüm ciddi bir iş. Bir erkeğin elinden olacaksa hayattan korkmayan bir erkeğin elinden olmalı... İnsanı babası öldürebilse.’

Kadına korkuyla baktım. Gözleri denize doğru dalgın, yüzünde incecik acı çizgileri belirdi. Gelecek ölümü düşünmek kaybedilmiş sevgiyi hatırlamanın yanında hiçbir şeydi. Acı hayalgücüsüyle, korkuyla değil, bellekle, özleyişle geliyordu. Gelince, bugün de yarın da siliniyordu. Hayat kendi üstüne kapanıyordu, sırtını dönen uykulu bir çocuk gibi.

Genç doktoru anlıyordum: kadın ne kadar umursamasa da insan onun için birşeyler hissetmeden duramıyordu: onu öldürmek bile onunla özel bir ilişki kurmaktı. Doktor bu ilişkiyi öyle çok istemişti ki bütün geleceğini tehlikeye atabilmişti; ayrıca küçük düşmekten de korkmamıştı. Kadın anlamamıştı, ama ben anlıyordum. O uyurken ona tanrılık yapmak kolaydı, ama şimdi bilinciyle mücadele edemiyordum, bocalıyordum. Ölümlerle beraber olmak benim için daha kolaydı. Canlılara gücüm yetmiyordu onun da, bir kez canlanınca, anlamaya başlamış olabileceği gibi.

Bakışımın nasıl yorumlanacağına aldırmandan ona baktım. İnatla, ısrarla, son bir varoluş çabasıyla baktım. Öyle ki belleği bile bakışımından yoruldu, yavaşça çekilip onu akan zamana serbest bıraktı.

‘Beni görünce susan insanlardan nefret ediyorum,’ dedi. ‘Hasta olduğun, öleceğin ortaya çıkınca herkes senin hala yaşayan biri olduğunu unutuyor. Ölecek demek öldü demek, onlar için. Artık onlardan biri değilsin. İlk önce aranızdaki dil ölüyor. Etrafında senin dilini bilen kimse kalmıyor. Ana dilinde ölmüş,

yabancı dilde yaşayan bir kadın oluyorsun. Bir iki yakın arkadaşına söyledim ve onları kaybettim. Benden önce onlar öldüler, gözleri öylece yere dikili. Sadece benim için üzülüklerinden değil; gelip onlara ben bir sene içinde öleceğim diyen ve ağlamayan, sızlamayan birinin kafayı üşüttüğüne inanıyorlar, biraz da o yüzden. Ben de herkesle selamı sabahı kestim. Hastaneye o yüzden dadandım, orada rahat ediyorum; bazen dükkana gidiyorum, kasanın arkasında otururken kimse birşey anlamıyor. Arada bir, ayağa kalkabilince buraya geliyorum. Ama giderek zorlaşıyor. İstila hızlandı. Artık, bir yer seçip orada beklemek, bir de bir yardımcı bulmak lazım.'

'Burası olmaz,' dedim, teknik bir mesele üzerinde konuşuyormuş gibi rahat. Rahatlığım, eğer rahatlıksa, kadının konuşmasını takip edebilmekten, bir yere takılıp kalmamaktan geliyordu; sanki benim yazdığım bir konuşmayı dinliyor gibiydim. Bittiği zaman bittiğini biliyordum. Böylece daha ileri aydınlanma arayarak yersiz bir soru sorup kadının aklını geriye, birkaç satır yukarıya çekmek zorunda kalmadan bitiş noktasını başlangıç noktası yapmayı becerebiliyordum. Hayatta böyle insanlar az olsa gerek. 'Burası size layık değil. Burası Allahın sadece unuttuğu değil aynı zamanda ilelebet defterden sildiği bir yer. Kimsenin gelip sizi rahatsız etmeyeceği bir yer istiyorsanız ben size bulurum, hatta buldum bile, dün gece bunu düşündüm. Herşey hazır. Ben de hazırım. Size ben bakarım. Ben bakacağım. Ne Lale'nin, ne babasının, ne kocasının, hiç kimsenin sizi, bizi, rahatsız etmemesini sağlayacağım. Ben de rahatsız etmeyeceğim sizi, soru sormayacağım, sizi seveceğim ama aşık olmuş numarası yapmayacağım. Madem öleceksiniz, adam gibi öleceksiniz. Bunu sağlayacağım.'

Yüzümün alev alev yandığını hissederek sustum. Kimbilir nasıl kızarmıştım ve bu kızarıklık kadını kimbilir nasıl eğlendirmişti. Haklı! Kim karşısına geçip, kızının ilköğrenliğindeki hangi aşığı, adını bile hatırlamadığı bir adam, ona sefilce aşık olduğu her halinden belli olan bir adam, delice bir duygusallıkla delice bir aptallık arasında oradan oraya çarparak ona böyle şeyler söyleyebilir? Hayatta böyle insanlar daha da az olsa gerek. Çok güzel ve çok akıllı ve faal bir kadının son yolculuğunu

gururla tamamlamasını şeref meselesi yapan bir adam. Soluğum kesilmiş, soluk almayı, içimde kaldıysa vermeyi unutmuş, yanan, yaşarmak üzere olan gözlerle ona baktım. Titremesin diye alt dudağımı ısırardım, dişlerimin arasında sıkılı tuttum. Bekledim. Kadının dudakları gülümsemekle kahkaha atmak arasında kararsız kaldı. Gözleri iri iri, zümrüt, ışıltılı, nasıl birine bakıyor olabileceğine karar veremedim gözlerimin içinde gezindi. Onu eğlendirdiğim kadar şaşırttığım da doğruydum. Kaşlarının da aynı anlama çabası içinde çatılmış olması şaşkınlık ifadesini güçlendiriyor, ama umudumu da azaltıyordu. Uzun bir bekleyiş oldu. Havasızlıktan başım dönmeye başladı. Daha fazla dayanamadım: derin bir soluk alıp başımı cama çevirdim. Kaybetmişim. Oradan sevmek istediği iki kadını da kaybetmiş biri olarak gitmenin nasıl birşey olacağını düşündüm. Kimbilir acımla ne kadar gurur duyacaktım. Ama kadın, sanırım, benden daha etraflı düşünebiliyordu. Benim için birşeyler hissettiğini sandığımı söyleyerek ona haksızlık etmek istemem, ne de olsa ortada ahlaki sorunlar da var. Az sonra, hala anlayamamış, anlamasına yardım etmemi ister gibi konuştu, sakın, yavaş, biraz tedirgin belki, ama tedirgin etmeyecek kadar yakın bir merak içinde:

‘Seni sevmemi mi istiyorsun?’ dedi.

Daha fazla birşey anlatacak gücüm yoktu. Utancın da dip noktasına inmişim zaten. Daha fazlası intihar aşaması olurdu. O aşamanın az bu tarafında durup tekrar ona baktım. Sadece sesim, sözlerim değil, yüzüm de kendimi anlatmama yardımcı olabilirdi. Hem, artık neyi saklayacaktım ki? Kısaca cevap verdim.

‘Bir şey isteyecek durumda değilim,’ dedim.

‘Kızımın değil, benim sevgimi mi istiyorsun?’ dedi.

Cevap istiyordu. Bütün ilişki tek soruda toplanmış ve cevap istiyordu. Sıkıştırılmaya gelemiyordum. Olabileceğim kadar açık sözlü olmuşum. Daha ne söyleyebilirdim ki? Meseleyi yanlış yerde düğümlediniz, diyebilir miydim? Aslında birşey istemiyordum. Yani bilmiyorum, belki istiyordum ama o da nicede ölen bir kadındı, zor durumdaydı, eski sevgilimin anne-siydi, benden belki yirmi yaş büyüktü, annem olacak yaşta idi,

oğlu olacak yaştaydım, ve daha kimbilir ne dđđümler! Ah, sohbet, evet. Sıcak bir ev. Birlikte sakince beklenen bir son. Sevgi dediği ne ki? Seks. Ne ki!

'Ben seksten bahsetmiyorum,' dedim. Soluk alıp verişim düzelmeye başladı; kendime geliyordum.

'Kadınla erkek sonunda mutlaka seksten bahsederler,' dedi.

'Hayır,' dedim. Sesim fısıltıya yakındı, parlak bir fısıltı, la anahtarında la la der gibi. Bir an kendimden çok etkilendim, içim inançla berraklaştı; yerimden kalktım, bir adım sonra önünde diz çökmüş, ellerini tutarak ona bakıyordum. Başımı yüzüne doğru uzatabildiğim kadar uzattım ve bütün ruhumu ortaya koyarak gözlerine doğru konuştum.

'Sevgi değil,' dedim. 'Hayatın zaten çok uzağında kaldım. Sevgiden ne anladığımı da artık bilmiyorum. Hayır. Sadece size hayran olmama izin verin. Bana ölümü öğretin.'

*...this I feel, and make
Breathings for incommunicable powers.*

Wordsworth, "The Prelude"

6

Aygen kahveyi koyu seviyordu. Sütlü, ama koyu. Eskiden koyu kahve deyince sütsüz kahveyi anlardım, şimdi koyu kahve deyince çok bol kahveli, az sütlü, az şekerli kahveyi anlıyorum. Bir iki sefer ben de onun gibi içeyim, dedim, dediğime pişman oldum; her seferinde kalbim infilak edecek gibi atmaya başladı, zor yatıştırdım. Ben ki sert şeylere alışkınımdır, bir daha onun kahvesinden içmeyi göze alamadım. O ise, çirkin olmayacağını bilse, kahveyi kaşık kaşık yiyebilir. Kimbilir kaç yılını aldı vücudunu bu doza alıştırmak! Ve kimbilir kahveyi niye bu kadar sevdi! Büyütülen küçük tutkular, hayatın içinden titize seçilip alınan şeyler, kişiliğin süsleri.

Çiçeğin işi bitti. Çiçeklerin hızı insanın başını döndürüyor. Bazen bir iki gün içinde öyle bir serpiliyorlar ki sabah gelip baktığınızda tanıyamıyorsunuz. Yavaş ölüyorlar, ama hızlı diriliyorlar. Önce bir yaprak sararıyor, sonra bir dal, sonra yaprak düşüyor, sonra dal, sonra bir başkası. O sırada mesajı almadıysanız, önemli değil, birkaç gün sonra nasılsa alırsınız, o zaman bile zamanında harekete geçme şansınız olur. Bütün dallar düşmeden, gövdenin büyük kısmı kurumadan, şans bitmez. Harekete geçersiniz: orasını burasını keser, toprağını, yerini değiştirir, gerekirse saksısından çıkarır, özel bir fanusa koyarsınız. Şansınız her durumda çok yüksektir. Dirilmemekte direnen çiçek azdır. Sır bende değil, sır kökte. Kök, önemli birşey. Kök yaşamak ister. Yaşamak için herşeyi yapar; çiçeklerini, yapraklarını, dallarını feda ederek, küçülerek hayatta kalmaya çalışır. Bit-

kinin ölümü, aslında, kökün yaşama mücadelesidir. Bunu anlayan, bitkinin ölümünün sadece görüntü olduğunu, gerçekte, yaşamın dipte devam ettiğini, kökün daha bir süre alacak ve verecek şeyleri olduğunu bilir. Şans bitmez demekle bunu kastediyorum.

‘Bu tamamdır,’ dedim çırağıma. Arkamda dikilmiş, omzumun üstünden beni ve çiçeği seyrediyordu.

‘Nesi varmış?’ dedi, çekinerek. Hem çiçek hastalandığı için onu suçlayacağımdan korkuyor, hem de işi öğrenmeye, kendini yetiştirmeye çalışıyordu. Benden birşey öğrenemezdi. Konuşmayı sevmezdim.

‘Yalnızlık,’ dedim. ‘Bunu köşedeki çiçeklerin arasına koy. Etrafı boş kalsın, ama üstü de kapanmasın.’

Bu kısa cümlede anlayana çok bilgi var ya, neyse. Çırağım iki parmağıyla da kaldırabileceği küçük saksıyı yavaşça iki avucunun arasına alarak beni işini duyguyla yapan bir genç olduğuna inandırdı. Bir gün işi ve müşterileri içhuzuruyla ona bırakacağım zannediyor. Beni usta zannediyor, orayı da tezgah. Bir ara kendine adam gibi bir iş bulmasını söylemek lazım, hayat konusunda ciddiye. Henüz vakit varken gitsin, kurtarsın kendini.

Köşedeki çiçekler satış için hazırladığım saksı çiçekleri, çoğu nazlı, depresif çiçekler, senede bir ya da iki kez çiçek açmak için bütün sene tembel tembel uyuyan, çiçekleri olmadığı zaman da gövdeleri bir boka benzemeyen uyduruk şeyler. Tek özellikleri, orijinal renklerde ya da boylarda olmaları. Sözcğeli mi kızıl leylak benden başka hiçbir yerde bulunmaz, daha doğrusu benden başka kimse onunla uğraşmaz. Dolayısıyla, satılacak zamanı geldiğinde, yani çiçekçama zamanında, elinde kimse de olmayan birşey olmasını isteyen bir müşteri ona iyi para ödeyecektir, birkaç hafta sonra, çiçekler döküldüğünde sıkılıp atmak için bile olsa. Salak müşteriler. Allahtan sayıları çok değil, yoksa onlarla uğraşmaya dayanamazdım.

Çırağım köşede çiçeğe yer beğenirken içeri, ofisime girdim. Sabahleyin Lale aramış, not bırakmış, beni arasın diye. İki günlük sessizlikten, tacizin acısını paranın tadıyla yıkayıp attıktan sonra planlarına kaldığı yerden devam etmek niyetinde olmalı. Tekrar ararım, değil, beni arasın. Olur. Çok bekler. Dünyada pa-

ra kadar göze batan, varlığını duyuran başka birşey yok. Eline para geçen hoşlaşıyor. Para cesaret demek, herhalde o da gücün bir parçası oluyor. Lale'ye şöyle diyebilirim, karşılaştığımız zaman: Gücüne aşık oldum. Dilerim beni bir daha aramaz, kocamıyla ilelebet mutlu olur ve Aygen'le olan ilişkiyi tehdit etmez.

Pikaba Gould'un 55 Goldberg'ini koydum. Kanepeye uzandım, rahatsız edilmeden bir süre uyumak iyi gelecekti. İki geçedir, Aygen'in başında, yanında beklerken deliksiz bir uyku uyuyamıyorum. O sorunsuz uyuyor, ama ben hala nöbet beklemeye halinden çıkamadım. Belki eziyet çekmeden kendime inanamayacağımı düşünüyorum. Ama eziyet uykusuzlukla bitmiyor. Bir de işe gelmek zorundayım. İş konusunda titiz, hatta takıntılı. Daha ilk sabahımızda, saat dokuz buçuğa doğru bana, 'İşe gitmen gerekmiyor mu?' diye sordu. Şaşırdım. İşim yoktu, yani vardı da iş sayılmazdı. Ama sesi, bakışları, ona çalışan bir adam olmadığını anlatmayı denememin boşuna olacağını söylüyordu. Sabah işe gitmeyen bir adam olamazdı ona göre. Keşke yazarım, şairim, aktörüm filan deseydim, diye sonradan çok pişman oldum. Kalmaktaki istekliliğimi görünce, 'İşinden geri kalman doğru olmaz,' dedi, sevginin alıkoyma dürtüsüyle sorumluluğun yönlendirme dürtüsünün kararlı bir avutuculuk içinde birleştiği anne sesi ve bakışlarıyla. Sonra konuyu kapattı: 'Ben idare edebilirim.' Bunu göstermek için de ayağa kalktı, bir bacağına daha az yüklenerek ağır ağır mutfağa gitti, buzdolabından yiyecek birşeyler çıkardı. Çaydanlığa su koyup altını yaktı. Kendini çok zorladığı belli olsa da idare edebiliyordu.

Toparlandım. Evin telefon numarasını not etmeyi, kendi telefonumu bırakmayı, anahtarlardan birini yanıma almayı, 'Akşama görüşürüz,' demeyi ihmal etmedim. Lale'yle görüşürsem ona hastalıktan bahsetmememi tembih etti. Olur, dedim. Siz görüşürseniz siz de benden bahsetmeyin. Çıktım. Arabama binerken camdan beni seyrettiğini görünce memnun oldum. Evime gittim. Yavaşça gittim, dönüşte nerelerden sapmam gerektiğini ezberlemeye çalışarak.

Evim temizdi, sıcaktı, sıcak suyu vardı, temiz iççamaşırıları, çoraplar ve gömlekle dolu çekmece ve dolapları vardı. Bir gün o da oraya gelecekti. O geliyor diye yeni eşyalar alacaktım.

Onu kucağımda çıkaracaktım yeni evine, zevkle döşenmiş odasına. Ama hemen değil. Neden bilmiyorum. Ne kadar ısrar ettiysem de bir süre orada kalmak istediğini söyledi. Hem oraya teslim edilmek üzere tekerlekli iskemle sipariş etmiş, onun gelmesi gerekiyormuş. Galiba biraz yalnız kalmak istiyor. Galiba biraz da ürküttüm kadıncağızı.

İş! Neden acaba? Parasız olduğumu mu düşündü? Kapının önünde yatan yüz elli bin marklık gıcır gıcır arabam ona zengin değil, fakirleşen biri olduğumu mu düşündürdü? Yoksa yakında parasız kalacağım her halimden anlaşılıyor mu? Aslında haklı. Çalışmak lazım. Ama gel de çalış.

Sandığım kadar uyukum yokmuş. Kalkıp bir pizza sipariş etsem, bir de çay söylesem diye kendime tekliflerde bulunuyordum ki telefon çaldı. Çırağım baksın diye bekledim, ama bakmadı. Seslendim, duymadı. Lale'dir diye korkuyordum. Bunun üzerine telefon sussun diye bekledim. Susmadı. Bunun üzerine kalkıp cevap verdim. Korktuğum gibi, Lale'ydi. Korkuyordum çünkü ona nasıl davranacağımı bilmiyordum.

'Merhaba. Bana kızgın mısın?' dedi. Sesi alçak, küçültülmüş, çocuk sesi gibi. Şaka yapar gibi.

'Yok canım. Nereden çıkarıyorsun?'

'O zaman niye geç açtın?' Sesi birden büyüdü. Şakaymış.

'Duymadım. Yani geç duydum. Dışarıdaydım. Çok mu çaldırdın?'

'Önemli değil. Nasılsın? Niye aramadın? Not bırakmıştım.' Keyifsizmiş gibi yaptım.

'Ya ne bileyim. Daha yeni geldim. Arayacaktım.'

'Yalancı. Arayacak olsan dün arardın. İki gündür neredesin? Hiç mi merak etmedin? Benden intikam mı alıyorsun?'

'Ben? Saçmalama. Meşgulsündür diye.'

'Değilim. O öyle iki günlük birşeydi. Hallettim. Ne diyeceğim, müsait misin? Buluşalım mı?'

'Şimdi mi?'

'Yemeğe gideriz diyordum. Hadi, misafirim ol.'

Bir an düşündüm, gitsem mi gitmesem mi diye. Gitmek istemiyordum. Ama Lale'ye hayır demek zor geliyordu. İyi bir yalan uydurmalıydım.

'Arabayı çocukla servise gönderdim,' dedim. 'Burada kimse yok. İstersen sen buraya gel. Pizza söyleriz.'

İtiraz etmedi, pizza yiyecek biri olmadığı halde. Ona dükkanının yerini tarif etmek zorunda kaldım.

'On dakika sonra sendeyim,' dedi.

Telefonu kapattıktan sonra arabanın anahtarını alıp hemen çırağımı aramaya başladım. Onu seranın dışında, bahçede buldum. Banklardan birine oturmuş, sigara içiyordu. Geldiğimi duyunca ayağa fırladı. Ona anahtarı verdim. Arabayı hemen servise götürmesini, bakım yaptırtmasını, saat dörtten önce de gelmemesini söyledim.

'Ehliyet ruhsat içinde,' dedim. 'Beş bin bakımı, de. Arka turlar yanmıyor. Her tarafa, sileceklere, yağına, suyuna, frenine filan iyice baksınlar, tamam mı yavrurum. Al sana para. Pazarlık et, fatura iste. Hadi göreyim seni. Fırla. Yalnız, bagajdaki çantayı buraya getir. Ama, önce bana bir çay getir.'

Çocuk gittikten sonra bir sigara yakıp yıllar sonra yine Lale'yi beklemeye başladığımı acı bir heyecanla düşündüm. Bu kez gelecekti. Gelmesini çok istiyordum. Lale'yi değil, ama gelmesini çok istiyordum. Gelsin, sonra isterse hemen gidebilirdi. Kincilik yapıyor olabilirim. Sadece zamanım gelmiş de olabilir. Ama işte Lale sonunda bana geliyordu.

O gelmeden önce durumunu sormak için Aygen'i aradım. Bütün gün ne yaptığını merak ediyordum. Telefon meşguldü. Sonra tekrar aradım, yine meşguldü. Banyoya gidip dişlerimi fırçaladıktan, pizza siparişi verdikten, çay içerek beklemeye başladıktan sonra yine aradım, yine meşguldü. Canım sıkıldı. Gould'un bir yüzü bitmişti. Radyoyu açtım. Haberler vardı. Kapattım. Gould'un arka yüzünü çevirip çalmaya başladım. Çok sürmedi, beyaz bir Saab içinde Lale geldi. Dükkanımı caddeye bağlayan dar toprak yolda arabamdan kalan izleri takip edip izlerin başladığı yerde durdu. Onu dışarıda karşıladım. Çantasını alıp arabayı kilitledi. Neşeli bir gülüşle belime sarıldı. Aramızda her ne anlaşmazlık olduysa olduğu yerde kalacak, unutulacaktı. İçeri girince kapıyı kilitledim, açık-kapalı yazısını kapalı'ya getirdim, jaluzileri indirdim. Pizzacı alışkındı; gelince zile basardı. Başka hiç kimse bizi rahatsız edemezdi. Lale kısa-

ca sırtarak hazırlıklarına dikkat ettiğini gösterdi. Etrafa hayran olmasına izin verip onu yavaş yavaş ofis bölümüne geçirdim, oradan serayı gördü, heyecanlı takdir sözleri söyledi. Teşekkür ettim. Çay içer miydi? Evet. Konyak da? Evet.

Ama ikramı hazırlamama fırsat kalmadı. Nasıl oldu anlamadım, kendimizi yerde bulduk. Olacağı oydu. Yanlış anlaşilmaları, aksilikleri öfkeyle kovma, yeni bir başlangıç yapma gayreti içinde, öyle fazla soyunup dökülmeden seviştik. İyi oldu. Memnun kaldık, yüzümüz güldü. Ben, ayrıca, gurur da duydum.

'Böyle sere serpe şeyleri çoluk çocuk yapar sanırdım,' dedi Lale, gülerek, kalkarken.

'Sen hayatta hiçbir şey görmemişsin,' dedim.

Tam adı şakalara gülme, alınmış darılmış gibi yaparak cilveleşme zamanıydı. Seksin insanlara açtığı kredilerden biri de bu, yani kendini salabilme: iyi bir cinsel performanstan sonra kimse kimsenin akıl düzeyine dikkat etmez.

'Sen de beni hiç tanımamışsın,' diye karşılık verdi.

Daha fazla sululaşmamak için sustum. Mutfağa geçip iki fincan çay koydum. Lale plağın kabını inceliyordu. Çayları seh-paya bırakıp bar niyetine kullandığım dolaptan konyak ve kadeh aldım.

'Hadi gel,' dedim. 'İçelim.'

Konyağını çayın içine boşaltıp öyle içti.

'İşi ne yaptın?' diye sordum. 'El sıkıştınız mı?'

Bu soru hoşla gitmeyen bir geri dönüş olarak algılandı. Omuz silkmeye karşılandı. Onu unutacağız diye o kadar yerlerde sürünmüştük üstelik.

'Ciddiyim, kız,' dedim. 'İş önemli. İnsan işinden geri kalmamalı. Bak! Ben her sabah işimin başındayım. Valla. Ne yaptın? Sonuç ne?'

'Anlaştık. Haftaya başlıyoruz.'

'Yüzde kaç alacaksın?'

'On iki buçuk.'

'E iyi.'

'İyi. Ama artık umurumda değil. Sıkıldım.'

'Neden? Ciddi para.'

‘Öyle ama sıkıldım. Bana göre değil. Gerginliğe gelemiyorum. Senin işin daha zevkli. Şuraya baksana. Cennet. Beni ortak al.’

‘İyi artık! Evde beraber, işte beraber. Bir ayda birbirimizi yemeye başlarız.’

‘Evde beraber’ sözü Lale’yi gülümsetti. Onun eskiden de kullandığı çok bilmiş, sinsî bir gülüşü vardır, bilmezsiniz, insanı bütün içim göründü düşüncesiyle utançtan yerin dibine batırır, o gülüşle güldü. Salakça, tedbirsizce konuşmuştum. Alışkanlık işte, sadece alışkanlık, bugünü gelecek sanma alışkanlığı. Hemen düzeltmeye çalıştım.

‘Yani sözün gelişi.’

Lale ciddileşti. Çantasından sigara çıkardı, yaktı.

‘Selim öbür gün geliyor,’ dedi. ‘Tedirgin oluyorum. Ya seninle görüşemezsek? Ya görüşmeye kalkar da yüzümüze gözümüze bulaştırırsak?’

‘Bir süre görüşmeyiz,’ dedim için için sevinerek. ‘Çok uzun süre görüşmeden durduk. Şimdi de dururuz.’

‘Ya duramazsak? Ya çok uzar da işin tadı kaçarsa? Ya adamı ikna edemezsem, bırakmazsa? Korkuyorum. Düşününce çok geriliyorum. Üf, nereden aklıma geldi şimdi? Demin ne güzel kıkır kıkır gülüyorduk. Ha, ev dedin, o yüzden.’

‘Ama sözün gelişi dedim. Boşver. Bekleriz. Daha genciz.’

‘Alay mı ediyorsun? Daha çocuk yapmak istiyorum. Geç bile kaldım. Kırkında doğum yapamam ya. Hem, üç çocuk birden istiyorum. Elimizi çabuk tutmamız lazım. Neyse, dur bakalım. Sakin olmakta fayda var.’

‘Kesinlikle.’

Pizzacı tam zamanında geldi. Konu kendiliğinden kapandı. Pizzayı aldıktan sonra zili de kapadım. Artık bizi hiç kimse rahatsız edemezdi. Pizzayı mutfağa bıraktım. Gould bitmişti. P’lağın ön yüzünü çevirip tekrar çalıştırdım. Lale seraya çıkmış, çiçekleri seviyordu.

‘Bunları nasıl satıyorsun? Dışarıda tabelan yok. Ön tarafta boş.’

‘Ticarete pek meyilli değilim,’ dedim. ‘Birkaç kişi keşfetti, onlar geliyor. Pahalı şeyler istiyorlar. Bak bu masadaki çiçekler

ithal. Bir iki tanesi de benim özel imalatım. Bak, bu kırmızı sümbül için beş yıl uğraştım, dikkat edersen bayrak kırmızısı olduğunu görürsün. Çift renkli sümbül yetiştirip milli çiçeğimizi yaratma projem vardı, ama yarım kaldı. Kırmızıda kaldık. Ama tabii o da birşey.'

'Ama çok güzel!' diye gülümsedi, zevkle, çiçeğe öpecekmiş gibi eğilerek.

'Güzeldir. Üstelik tek,' diye zevkini paylaştım.

'Demek sen de çiçeklerle kafayı yedin.'

'Eskiden öyleydi. Artık sıkıldım ama. Yeni birşey yapmıyorum. Sabrım kalmadı. Öyle takılıyorum işte. Hadi, gel. Pizza yiyelim.'

'Ben şimdi yemem. Çay iyi geldi. Çay içerim.'

Benim de açlığım geçmişti aslında. Hiç seksi bir yiyecek değildi pizza, yağlı yağlı. Kendimizi on sene öncesinde sanarak teklif etmiş olmalıyım. Eskiden, onun geleceği günler, Yeniköy'deki pastaneye gider kalp şeklinde kek yaptırırdım. O gelmez, ben de oturur tek başıma yerdim. Bugün de öyle olacaktı.

Mutfağa geçip birer çay daha koydum. Gould hızlı hızlı çalıyordu. Tabii, daha gençti o zaman. Yaşlanınca o da yavaşlamıştı, herkes gibi. Herkes Goldberg'i her sene bir kez çalmalı, ya da dinlemeli, kendisindeki değişikliği görmek için. Lale içeri geldi. Fincanına konyak ilave ettim.

'Annenle konuştun mu?' dedim.

'Sabah konuştum,' dedi. 'Dinleniyormuş.'

Konuyu kısa kesmek istiyordu, hem annesinden bahsetmeyi sevmediği için, hem de annesinden bahsetmek o geceki rezaleti yeniden akla getireceği için. Ama ben konuşmak istiyordum. Aygen söyleme demişti ama aslında söylenmesi gerekiyordu. Lafı nereye vardıracağımı bilemeden, konuşmaya devam ettim.

'Sen depresyon filan dedin ama bana daha ciddi birşey gibi geldi. Bacaklarında sorun vardı galiba,' dedim.

'Hı,' dedi Lale isteksizce dışarıya bakarak. 'Geçen sene kayak yaparken düşmüş, kalçası çatlamış, sinir mi sıkışmış ne, biraz topallıyor.'

Şaşırdım. Zekice uydurulmuş bir yalandı, ve zekice bir ilgi-
sizlik içinde kabul edilmişti, sorgulanmadan, üzüntü duyulma-
dan. Kız annesinden nefret etmiş, annesi de kızına hak vermiş
ve bu nefreti kabul etmişti, ve eminim kendini savunmaya ge-
rek duymadan sessizce kabul etmişti. Lale eskiden de annesine
iyi davranmazdı ama terkedilme acısından ya da kıskançlıktan
ya da kadının ona fazla karışmasından falan öyle yapıyor sanır-
dım; yıllar geçtikçe, yeni ne olduysa ya da eski neyin üstüne
yeni şeyler eklendiyse, duygusu nefrete doğru büyümüştü.

'Bilmiyordum,' dedim. 'Ama oraya hastaneden geldiğini
böyledi. Doğrusu ben endişelendim.'

'Endişelenecek birşey yok. Arada sırada bir kliniğe yatıp fi-
zik tedavi yaptırıyor. İyi geliyormuş. Ameliyat olsa geçecek
ama korkuyor.'

Daha da zekice bir yalan. İki tarafın katkılarıyla sağlam
kurulmuş, sağlam yaşatılan. Üstüne gidilmeyecek bir yalan.
Bir anneyle bir kızın, dünyada birbirine en çok bağlı olacağını
düşündüğün iki insanın birbirinden bu kadar uzak olması
dehşet vericiydi. İnsan annesine ya da kızına güvenmeyecekse
kime güvenecek hayatta? Bu ilişkinin yerine ne koyabilirsin?
Beni mi? Ben bile kendimi oraya koyamıyorum. Ben. Lale için
geçmişinden geriye bir tek ben kaldım, sanırım. Bana bunun
için geldi. Bana bunun için geldi çünkü annesinin öleceğini
hissediyor.

Ağır bir sessizliğe gömülmek üzereydim. Kanepede, La-
le'yle yanyana, yüzlerimiz birbirine dönük, yukarı doğru çekil-
miş dizlerimiz birbirine değerek otururken.

'Sana başka birşey mi anlattı?' diye sordu Lale, sessizliğin
üzerimdeki ağırlığından tedirgin olarak.

'Yo. Bir şey anlatmadı. Ben de sormadım. Şey, yine hoşlan-
mıyorsun, görebiliyorum, ama,' dedim, 'beni dinlersen, annene
biraz yakınlık göster. Ölür kalır, Allah göstermesin, sonra ken-
dini çok kötü hissedersin. Tecrübeden biliyorum. Hatırlarsın,
benim babam da götün tekiydi rahmetli. Ama öldüğü zaman
çok üzüldüm. Şimdi onu nasıl arıyorum bilemezsin. Sana ço-
cukça gelecek ama, keşke hayatta olsaydı da götlüklerine de-
vam etseydi diyorum. İnsan yaşlandıkça daha çok özlüyor. O

yüzden, beni dinle, aranızda ne var bilmiyorum ama, ne olabilir ki, kadına biraz yaklaş. Kendin için yap.'

Lale bir an daha dışarı bakarak dediklerimi düşündü, daha sonra daha çok düşünmek için aklına not etti, sonra gülümsemeye çalışarak bana baktı.

'Ne yaptın o gece? Seni bunalttı mı? İçince çok konuşur.'

'İçmemişti. Zaten bütün gece uyudu. Kalkmasına yardım ettim, sonra eve geldim.'

'Hiç mi konuşmadınız?' diye üsteledi Lale. Anlattıklarına inanmıyordu.

Başımı salladım.

'Hiç. Yani nasılsın iyi misin. O kadar. Ne konuşacaktık ki? Kadın kendi derdindeydi.'

'Seni pek beğenirdi eskiden. Seni üzüyorum diye bana kızardı. Şimdi tekrar görünce memnun olmuştur. Kocamı hiç sevmez.'

Aygen'in telefonda Lale'ye benden bahsetmediğini anladım. O sözünde durmuştu, ben durmamıştım, yani sonuçta durmuştum ama durmamayı denemiştim, kadını ve sırrını kendine sakla diyen içimdeki sese rağmen. Bir daha denemeyecektim. İleride kimse denemediğimi söyleyemezdi. Ben bile normal olmaya çalışmıştım.

'Kocanı kendisinden başka kimse sevmiyor galiba.'

Lale benim çabama rağmen kocasını üçümüzün arasına girmesine izin vermeden kenarda tuttu.

'Hayret,' dedi, annesinden devam ederek, onu küçümsemeye çalışan bir sesle. 'Genç erkekleri pek sever oysa.'

Bu sözü nasıl karşılayacağıma karar veremedim. Sesinde hissettiğim küçümseme alay etmeye mi yoksa tiksitmeye mi yönelikti, belli olmuyordu. Niye şimdi annesinden o şekilde bahsetmeye başladığını da anlayamadım. Belki onunla ilgili küçük düşürücü birşey söylemeye hazırlanıyordu. Ne söylerse söylesin, benim için birşey değişmezdi. İkisinin ilişkisiyle ilgili düşüncelerim de değişmezdi. Kadını savunmaya devam etmek zorunda kalacak gibi görünüyordum. Bunalmaya başlamıştım.

'Bu yüzden mi ona düşmansın?' dedim. 'Genç oğlanlarla mı yatıyor? Yatıyorsa yatıyor, ne olmuş? Bekar kadın. Kimle isterse yatar. Baban adına kıskançlık mı yapıyorsun?'

Lale başını çevirdi. Aklına, dilinin ucuna gelen birşeyi söylememek için kendini tuttu, insan küfür edecekken son anda kendini tutar ya, öyle. Devam ettim.

‘Ne oldu? Yatmaması gereken biriyle mi yattı?’

Yine cevap yok. Meseleyi anlamaya başlıyordum.

‘Ama yatma işi, değil mi? Burası kesin. Hem de babanla evliyken yattı, babanı aldattı, değil mi? Yattıysa yattı. Bir şey mi yanı? Hem, kusura bakma ama, baban da makbul adam değil ki. Çocuğun yaşındaki kadınla evlenirsen böyle olur. Annene nevildığını hissettiremedi, onun hayatını dolduramadı demek ki. Kadının da yaşayacak bir hayatı vardı ve babana rağmen yaşamaya çalıştı.’

Lale söylediklerimden etkilenmedi. Oysa ben iyi konuştuğumu düşünmüştüm. Sonra, onu dikkatle izlerken, onun da o sırada kocasını aldatmakta olduğunu, bunu ikimizin de bildiğini, dolayısıyla annesinin durumunun daha farklı bir açıklamaya ihtiyaç duyduğunu farkettim. O açıklama da, herhalde, yabancı biri olarak, benim bilgi alanım içinde olamazdı. Böylece, savunmamda zaten fazla ileri gitmiş olmaktan korkarak sustum. Sonuçta onun anne babasından bahsediyorduk. Lale birkaç dakika sonra ilelebet sustuğuma inanınca bana döndü. Üzgünün görünüyordu.

‘Keşke o kadar basit olsaydı,’ dedi. ‘O zaman konuşmak da kolay olurdu, unutmak da.’

Konyak şişesine uzanıp yarıya inmiş fincanını ağzına kaldırdı konyakla doldurdu. Fincanından arka arkaya birkaç küçük yudum aldı. Unutamıyoruz, bari konuşmayalım. Konuyu açtığım için pişman olmaya başladım. Lale fincanı bırakıp dirseklerini dizlerine dayadı. Yüzünü avuçlarına gömdü.

‘Onun kızı olmak çok zor. Onunla ilgili herşey çok zor. Onu anlamak da zor, anlatmak da zor. En zoru da ondan vazgeçmek. Öyle güzel ki. Öyle masum ki.’

Sessizce ağlamaya başladı, avuçlarını burnunun altında birleştirip, arka arkaya hızlı gözyaşları döktü, sayısız ağlayıştan arta kalan son gözyaşları: az sonra kendiliklerinden tükenmişler. Birlikte gözyaşlarının kurummasını dinledik. Gould Goldberg’e ara vermiş, boş boş dönüyordu.

'Ondan kurtulmaya çalışıyorum. Kendimi bildim bileli yaptığım şey bu. Affetmek, anlamak filan değil, kurtulmak. Kurtulduktan sonra belki onu rahatça sevebilirim. Doktorum böyle söylüyor. Sen de bir daha ondan bahsetmezsen hayatımı zorlaştırmamış olursun.'

Böyle dedi ve sözlerinin doğru anlaşıldığından ve hareket edebilecek gücü kazandığından emin olmak için birkaç saniye bekledikten sonra fincanını alıp kalktı, acelesizce, kaçmaya çalışır gibi değil, etrafa göz gezdirir gibi, pikaba gidip sonsuzca döneduran kolu yavaşça kaldırdı, geriye getirdi, küçük bir çarpışma sesiyle plağın başlangıç çizgisine bırakarak müziği tekrar başlattı, ilk notaları plağa bakarak dinledi ve kulağı müzikte, gözü ileriye, boşluğa dikili, ağır ağır seraya çıktı.

Kulaklarımın utançtan ve belki üzüntüden de kor gibi yandığını hissederek, müziğin içimdeki boşluğu doldurmasını bekledim. Gould gençti, hızlıydı, amansızdı, önceden düşündüğü birşeyi aynı anda tekrar düşünmeye gerek duymadan kör bir kararlılıkla anlatıyordu ve ikna edemiyordu. Boşluk dolmadı. Herşeyi ve herkesi anlamış biri gibi davranırken, herşeyi ve herkesi anlamaya aldırmayan birinin hiç olmazsa kendini, doktor yardımıyla bile olsa, doğru anladığını görmek bana kendimi kendi dünyasında bile hiçbir inandırıcılığı olmayan, hayallerini bile gerçekten hayal edemeyen, kendini gerçekleştirmeye çalıştığında gerçeği rahatsız etmekten başka işe yaramayan bir adam gibi hissettiriyordu. Lale bile kendini benden korumak zorunda kalmıştı.

7

Böylece hayata karışmaktan, müdahale etmekten vazgeçtim. Mecbur olmadığım, açıkça mecbur edilmediğim hiçbir şeyi yapmamak, söylememek, ima etmemek konusunda kendime ihtar, yaptığım, söylediğim, ima ettiğim şeyler için de ceza verdim. Ceza kendime inanmamaktı: bu ne demek, biliyor musunuz? İçinden gelen herşeyden kuşkulanmak, herşeye itiraz etmek, herşeyi reddetmek, ve bunlar içinden geldiği için de kendinden tiksirmek, kendinden miden bulanmak, kendine kusmak demek. Elbette benimki gibi gelişmiş bir adalet duygusuna sahip biri nasıl başkalarına acımıyorsa kendine de acımaz, yasalarının öngördüğü en ağır cezayı bir alışkanlık, hatta bir içgüdü hızıyla verir ve aynı hızla tatbik eder. Çünkü cezanın düzeltici gücüne inanır. Son günlerde içine düştüğüm durumları, kadınların karşısındaki sıkıntılarımı düşününce bu cezaya ihtiyacım olduğunu açıkça gördüm.

Lale bir saat kadar daha benimle kalarak cezamın işleyişine tanık oldu. Yerimden kalkamadım, yanına gidip kendimi affettirecek, onu ve beni rahatlatacak birşeyler söyleyemedim, çayı bitince ona çay, çayına konyak isteyip istemediğini, acıkıp acıkmadığını sormadım, çiçekleri, bitkileri beğenisine sunamadım, herşeyi unutturabilecek yeni bir sevişme için girişimde bulunmadım. Öylece oturdum ve gitmesini bekledim. Gitmedi. Çayı bitince fincanını tamirat masama bıraktı, sonra ellerini arkasında birleştirerek bir süre çiçek tarhlarının arasında yürüdü, arada bir eğilip ilgisini çeken şeyleri yakından inceledi, rahatlar gi-

bi olduğunu hissedince ‘Bunun adı ne?’ diye seslendi, cevap alamayınca kapıdan içeri başını uzatıp bana artık barışalım diyen çocuksu bir yüzle baktı, olumlu cevap alamayınca nihayet gelip yanıma oturdu, dizini dizime dayadı, elimi eline aldı ve o yaşadıklarını unuttuğu halde benim niye hala asık yüzlü olduğumu anlamaya çalışarak merakla bana baktı. Elim de ona cevap vermeyince, ‘Ne oldu?’ diye sordu.

Ne olduğunu o sırada bilmiyordum, yani demin anlattığım ceza hukukunu filan. Ama vazgeçmediğini, gözlerimin arkasına bakarak ne olduğunu gerçekten anlamaya çalıştığını görünce birşeyler söylemeye çalıştım.

‘Bilmiyorum,’ dedim. ‘Kendimi kötü hissettim. Salak ve kaba biri olduğumu hissettim. Senden özür dilemeliyim. Anenden de.’

Neşeli bir hayretle baktı, ne söyleyeceğini bilemeden. Ben konuşmaya devam ettim.

‘Hatta doktorundan da. Hatta belki ondan bizzat gidip özür dilemem, gitmişken de kendime bir baktırmam yerinde olur.’

Bu kez Lale’nin yüzünde sevgi ya da sevgiyi çağrıştıran birşey gördüm. Bu, ne zamandır, yakınımıdaki hiç kimsenin yüzünde görmediğim birşeydi ve hoşuma gitti. Hala zaman zaman sevgi ya da o tür bir duygu duyabilen biri olduğunu bilmiyordum. Belki tedavinin sonucuydu.

‘Bu kadar büyütecek ne var? Geçti. Beni üzmem istemediğini biliyorum. Ben de seni üzmem istemedim. Tamam? Anlaştık?’

Sözde anlaştık. Lale’den yayılan iyi duygular bir süre daha devam etti ve giderek hararet kazanan bir öpüşme sonrası şekil değiştirerek karşılıklı oral seks servisiyle amacını çok aşan bir sonuca ulaştı. Ardından herşey yavaş yavaş tekrar normale döndü. Yani Lale’ye acıktın mı yeni bir pizza söyleyelim mi diye sordum, o da istemem, çay iyi, çay içelim dedi, ben kalkıp çay koydum, çayına konyak koydum, plağın arka yüzünü çevirip çalıştırdım, birer sigara yaktık, akşama neler yapmayı planladığımızı konuştuk, ikimizin de planı olmadığını öğrendik, Lale kardeşimi sordu, iyi, çalışıyor, pek görüşemiyoruz dedim, evlendi mi dedi, evlendi, bir de kızı var dedim anaokuluna gidiyor, adı da Nazlı, ah canım dedi, ne hoş, görürsen selamımı

söyle, başüstüne dedim, görürsem söylerim, ben de, onun bir köpeği vardı eskiden, Cingöz diye, küçük kara pis birşey, onun hatırını sordum, Lale duygulandı, öldü dedi, öldürüldü, büyük köpekler parçaladı, yapma ya dedim, yazık köpeciğe, hay Allah çok üzüldüm, eminim sen de üzülmüşsündür, baban da üzül-müştür, ikinizi de pek sever pek kıskanırdı, hatta beni sana do-kundurtmazdı da onu odaya kapatmak zorunda kalırdın, gerçi sen de dokundurtmazdın ya neyse, hatırlıyor musun, hayır, ha-tırlamıyorum, nereden hatırlayayım dedi, ama o ölünce babam Almanya'dan yeni bir köpek getirtti, bir Danua, altın renginde prens gibi bir köpek, bazen bende kalıyor ama o da kocamı hiç sevmiyor dedi, hay Allah dedim yazık kocana, ama dedim dik-kat et köpeği vurmasın, sonra bir sessizlik oldu, sonra Lale ben artık gideyim, ofise uğramam, çocuklara bir görünmem lazım dedi ben yokum diye işleri sermesinler, tabii dedim işini ihmal etme, işim bitince seni ararım akşama birşeyler yaparız, bir ye-re gideriz dedi, olur dedim bakarız. Kalktık, üstümüzü başımı-zı düzelttik, Lale arabasına binince dikiz aynasını kendine çevi-rip saçını başını da düzeltti, bahçede ileri geri manevra yaparak döndü, gitti.

Jaluzileri açtım, kapalı'yı açık'a getirdim, içerisi sigara du-manı olmuştu, dumanlar seraya gitmesin diye seranın kapısını kapattım, havalandırmayı açtım, pikabı kapattım, zaten boşu-na çalıyordu, bir dahaki sefere 81 Goldberg'i çalmalı diye dü-şündüm ve 55'i kaldırıp bir daha kendimi genç hissedeceğim kimbilir hangi uzak zamana kadar el sürmemek üzere kabına koydum.

Etrafta, havada, giden birinin ardında bıraktığı keyifsiz boşluk vardı. Koltuğun minderinde Lale'nin poposunun sıcak gölgesi duruyordu, fincanda yumuşak parmaklarının izleri, belki halıda saçından birkaç tel. En fenası da, üzerimde sadece parfümü, tükürüğü, vajinal sıvısı değil, ruhu da kalmıştı ve kaldıkça ağırlaştı üzerimde, odanın gerilmeye başlayan boşlu-ğuna sıkıntıyla bakınır, ne yapsam diye düşünürken. Atlayıp arkasından gitsem, dedim. Belki yetişirim, arabasının önünü kesip onu durdururum, gel kız evlenelim derim, o zaten dün-den razı, zaten kadınlar evlenmeye dünden razı olurlar, ve onu

tuttuğum gibi Maslak Merkez Camii'nin imamına götürür, basarım nikahı. Oradan doğruca bir jinekoloğa, spiralini çıkarttırmaya. Eniştayi de mafyaya havale ederiz, Lale'nin taciz bedeli olarak alacağı parayla; nasılsa sokaklar katil kaynıyor, kim vurduya gider pezevenk enişte, alacak verecek meselesi diye haberleri çıkar gazetelerde: ünlü sanayici Enişte Enişteoğlu'na hain pusu! Enişteoğlu magnumuna davranmaya fırsat bulamadan kırmızı ışıktaki çapraz ateşe tutuldu. Alttaki fotoğrafta eniştenin cansız bedeni gazete sayfalarıyla kapatılmış, sayfalar uçmasın diye kenarlarına taşlar konmuş, cesedin altından kızıl bir ırmak fotoğrafın dışına doğru akıyor. Polisler Lale'ye sorarlar: Düşmanı var mıydı? Hayır, der Lale, o insanları çok severdi. İnsanlar da onu. Tehdit telefonları alıyormuş diye duyduk, diye ağzını arar polisler. Hayır, der Lale, onlar teşekkür telefonlarıydı. Çünkü herkes ona müteşekkirdi. Fakir babasıydı o. Peki niye silah taşıyordu? diye sorar polisler. Türk olduğu için, der Lale, başka birşey için değil.

Hayır. Arkasından gidemezdim. Arabam yoktu bir, ikincisi ben bunları düşünürken zaman geçmişti, üçüncüsü de içimden gelen herşeye içimden geldiği andan bir an sonra dudak bükme şeklindeki gizli cezamı çekmeye devam ediyordum. Bu ceza çekiş şeklinin akli homojenliğe taşımak gibi bir işlevi olduğuna inanmanızı isterim. Düşündüğün şey üstüne düşünmeden düşünmek içhuzuru yolundaki en hayati haldir: insanı istemek, hesap kitap yapmak, korkmak, vazgeçmek zorunda kalmaktan kurtarır. Bu zorunluluktan kurtulduğunuz zaman dükkanların, lokantaların, barların, dişçilerin, eczanelerin, tamircilerin, bankaların, bakkalların ve taksilerin çalışma saatleriyle, arada bir de geçmiş zamanın karadüş saatleriyle çatışmalar yaşamanız ihtimali dışında, zamandan da büyük ölçüde kurtulursunuz. Hayatında hiçbir şey olmayan bir adamın hayatında zaman da olmamalıdır; onun için hayatta kalmanın en acısız yolu budur.

Böylece, son bir heterojen girişimle, en acısız yola geri dönmek üzere, kendimi cezama bıraktım. Konyağın geri kalan kısmı Lale'nin ruhunun ağırlığını azaltmaya yardımcı oldu. Çok geçmeden çırağım geldi, arabamı teslim etti. Bakım yaptırmış,

saatin dört olmasını beklerken bir güzel yıkatmış, üstüne de pasta cila çektirmiş.

'Aferin,' dedim çocuğa. 'Güzel olmuş. Peki arıza filan çıktı mı?'

'Çıkmadı. Herşey saat gibi işliyor,' dedi.

'Peki kaç lira aldılar?' dedim. 'Kazıklanmadın ya?'

'Para almadılar,' dedi. 'Daha garanti kapsamındaymış. O şekilde.'

'Aa,' dedim. 'İyi. O zaman ver parayı.'

Verdi. Küçük bir miktarı ona bahşiş olarak geri verdim. Sevindi. Ona göre büyük paraydı, neredeyse haftalığı kadar.

'Ben gidiyorum,' dedim. 'Arayan olursa not al. Bir iki saate kadar dönerim. Lale Hanım ararsa geleceğimi söyle, tekrar arasın. Ama başka biri ararsa bugün artık gelmez, ne gün geleceği de belli olmaz de. Anladın mı?'

Anlamıştı. İnsanın çırağına not bırakması, birşeyler tembihlemesi, çırağın da bunları not alması ve anlaması insanın işine dört elle sarıldığını göstermeye yeter, kanımca.

Kamp çantamı alıp bagaja koydum. Arabama binip Boğaz'a çıktım. Hava serindi, rüzgarlıydı, kuruydu. İnsanlar çift çiftti, gri ya da füme paltolar, kabanlar, anoraklar içinde, koyu koyu yürüyorlardı, ağırbaşlılığı, efendiliği, hanımlığı takdir eden ve her fırsatta gözeten gri bir ulusun evlatları olarak. Şöyle açık renkli, parlak birşeyler giymiş, tek başına yürüyen kimse yoktu. Kıyıdaki banka oturup gözlerini denize dikmiş kimse de yoktu, giyinik ya da soyunuk, yarı canlı ya da ölmek üzere. Olanlara bakınır, olmayanları aranırken Bebek'te trafik sıkıştı. Sağdan yokuş yukarı vurup Etiler'e çıktım. Direksiyonum beni nereye götürüyordu bilmiyordum. Tahmin edeceğiniz gibi bilmek de istemiyordum. Nispetiye'nin çıkışına doğru trafik yine sıkışınca arabayı sağdan bir sokağa sokup ilk bulduğum iki araba arası boşluğa park ettim. Az aşağıda Sumpathy Pub vardı. Oraya gittim. Kapıdakiler beni tanır. Hemen yerlere kadar eğilip buyur ettiler. Ceplerine her zamanki gibi para sıkıştırdım, saygıyla kabul ettiler. 'Aman ha,' dedim her zamanki gibi, 'etrafa göz kulak olun. Ben içerideyken basın masın istemem.' Beni gizli bir çevrede çok tanınan, iyi korunması gereken özel

bir adam sanıyorlar. Yakında, içeri tabancayla girmemi ve arada bir hadise çıkarmamı eminim anlayışla karşılıyorlar.

İçerisi sakindi. Bara oturdum. Barmen ne içtiğimi bilir. Ben bilmem ama o bilir. Ben ne bulursam içtiğimi düşünürüm, o tek birşey içtiğime inanır. Eminim o şeyi bana o layık görmüştür tanışıklığımızın bir aşamasında iyi şeylere layık bir adam olduğumu anlayınca, ve eminim pahalı birşeydir. Verdi, o şeyden. Ne, şimdi hatırlamıyorum. Bir tür single malt olmalı, olabildiği kadar yaşlı bir viski, yurda kaçak yollardan sokulan. İçtim. İçerken barmenle biraz lafladık. Bana güvendiğinden olacak, ya da belki hayallerini daha fazla içine hapsedemediğinden, kaçış planları yapmaya başladığını anlattı. Miami'ye giden bir şilepte bir iş ayarlamaya çalışıyormuş, bir hemşerisinin yardımıyla; artık bu memlekette kalmak istemiyormuş, çünkü burada olmuyormuş yani, yürümüyormuş. Ana, baba, karı, çoluk çocuk, işçiler, müşteriler, vergiciler, sigortacılar, mafyacılar, herkes insanın üstüne üstüne geliyor. Onun da artık burasına gelmiş, yani orasına. Gidip kafayı dinleyecekmiş şöyle birkaç sene, o deniz senin bu deniz benim, gezecekmiş, bir kere kapağı deniz yollarına attı mı nasılsa kendini sevdirebilir, şilepten turist gemisi barına zıplarmış. Yalnız hemşerisi işi biraz ağırdan alıyormuş, o da kuşkulanmaya başlamış acaba beleş içki içebilmek için onu kandırıyor ya da oyuyor mu diye. O yüzden, şimdi, yanlış anlamayacağımı bildiğinden soruyordu, acaba benim deniz nakliyatı konusunda ona yardımcı olabilecek bir tanıdığım var mıydı ve vardığıysa onu ona tavsiye edebilir miydim? Ben mi? dedim. Bu sorunun geleceğini tahmin etmemiştim. Sıkıldım. Güzel güzel dinliyorduk oysa, vakit geçiriyorduk, kimseye zarar vermeden, kimseden zarar görmeden.

'Var tabii,' dedim. 'Yalnız, onların güvenlik soruşturması çok sıkıdır. Eğer bir su kaçağın varsa geçmişinde, hiç kalkışma derim.'

Yo. İşte buna garanti verebilirdi. Sicili tertemizdi. Ne sağcılık solculuk yapmıştı, ne hırsızlık, ne tecavüz, ne adam yaralama, ne de başka birşey.

'Onlar bulur,' dedim. 'Hiç mi karına tokat atmadın, hiç mi

maçta sahaya şişe fırlatmadın, hiç mi senetin protesto olmadı, hiç mi İstiklal Marşı okunurken yerinde sallanmadın, hiç mi patronunun arkasından küfretmedin? Etmişsindir, yapmışsındır. Onlar bulurlar. Hem mahcup olursun, hem de durduk yerde sicil lekelenir. Sen gene hemşerinle halletmeye çalış. Ha, en nihayet baktın olmuyor, baktın başka çaren kalmadı, o zaman tekrar düşünür, ne yapabileceğime bakarız.'

Adam hiç olmazsa umutlarını canlı tutabileceği için sevindi. Henüz herşey bitmemişti.

'Bakarız, değil mi efendim?' dedi.

'Bakarız tabii,' dedim. 'Ha, Miami olmaz da, ne bileyim, Monaco olur, Manchester olur, Montreal olur, Mogadişu olur. (Olur, olur. Nasılsa bir yere gidersin. Bakarız. Allah büyüktür. Sıkma canını. Yalnız, benim karnım aç. Sen bana şurdan güzel bir Çin böreği yaptır, emi. Biraz da sosis tava filan. İki gündür doğru dürüst birşey yemedim. Yiyeceğim yiyeceğim hep unuttuyorum. Hatırlayınca da yemek kısmet olmuyor. Hadi, göreyim seni.'

Barmen, adı Mehmet ya da Mahmut olmalıydı, büyümesi oniki yaşında filan durmuş gibi küçücük ağızlı, kedi burunlu, dar, uzun kafalı bir adamdı, gülmeye çalışınca ağzı da burnu da yanakları da gülmek için gerekli esnemeyi gösteremiyor, elele verip, acı içinde gerilmiş bir yüz yaratıyorlardı. Dolayısıyla, sevinci de acı bir sevinç oluyordu. Acısı kimbilir nasıl olurdu. Görmek istemezdim.

Maehmuet özel yüzünü alıp tezgahın altından geçerek üst kısmında kasap dolapları tarzında yuvarlak bir pencere olan az llerideki kapıdan mutfığa girdi, sanırım siparişimi garsonla iletmek yerine aşçıbaşına bizzat teslim etmek, gitmişken de ayaküstü iki fırt sigara içmek üzere. Geldiğinde, acı acı sevinen yüzünde kendinden memnunluk denebilecek üçüncü bir ifade vardı. Sanırım, sadece iki fırt sigara içmekle kalmamış, iki büyük yudum cin de yuvarlamıştı aşçıbaşının zuladaki şişesinden. Üçüncü ifadenin de benimle ilgisi varmış. Bana doğru eğilip alçak sesle sır verdi.

'Madem açsınız, sizin için ekstra birşey sipariş ettim. Eminim bayılacaksınız. Ama ne diye sormayın. Sürpriz.'

'Eksik olma,' dedim. 'Çok ince düşüncelisin. Çok sürpriz inceliklerin var. Müşterin olmaktan çok mutluyum, eğer o mutluluk sadece sana ait değilse.'

Bu arada ben ikinci kadehi bitirmiştim. Üçüncüsü önüme konurken, yanında Maehmuet'un devam etmeden önce gerekli gördüğü sade kahveyle, kapı sanki ağır çekimle açıldı ve göz-kamaştırıcı bir ağırbaşlılık içinde ünlü gazeteci Adil Hakkioğlu'yla ünlü ödüllü yazar Metin Destan girdiler. İkisi de koyu renk kostümleri içinde, Destan Hakkioğlu'ndan daha sade bir kravat takmış ve Hakkioğlu'nun kaskatı duran yeleğine karşılık, gömleğinin yaka düğmesini kendini daha genç ve seksi biçimde dağınık gösterme niyetiyle açık bırakmıştı. Arkalarında üç garson ve müessese müdürü, önlerine geçmeye cesaret edemiyor, yanlardan kollarını uzatarak onları masalarına götürüyorlardı. Halının üstünde kayıyor gibiydiler, hatta onlar duruyor, masalar ve duvarlar, hepimiz ve herşey onlara doğru saygıyla ilerliyor gibiydi, gidelim de üstümüze otursunlar diyor gibi, ve en önemlisi onlar bunu hak ettiklerini biliyorlardı. İyi tanırdım ikisini de. İkisi de olamadığım şeyleri hatırlatırlardı bana, olabildiğim şeyleri değil. Havadaki saygıdan hoşlanmayan Maehmuet, ki bana olabildiğim şeyleri hatırlatıyordu, kulağıma eğilip yeni bir sır verdi:

'Bakmayın artistliklerine,' dedi, 'ikisi de tekerlek.'

Hayret içinde dönüp yüzüne baktım. Dudak dudağa geldik.

'Yapma ya!' dedim. 'Nereden biliyorsun?'

Cevabı özel yüzündeydi. Bir gözünü kırpıp dudağının o tarafını gözüne doğru büktü. Anlatmak için o kadar acıya katladığına göre bilginin beni etkileyeceğini, hatta belki, eğer sandığımdan daha zeki bir adamsa, rahatlatacağını, düşünüyor olmalıydı. Belki de adamlara karşı eski bir karşılaşmadan kalan ciddi bir nefreti vardı ve gizlilik, ağzısızlık gibi hayati bir meslek ilkesini çiğnemek pahasına onlardan intikam alıyordu.

'Anladım,' dedim. 'Sen bilirsin.'

'Neler görüyoruz burada, efendim. Bir bilerseniz hayatta neler oluyor. Ve neler öğreniyoruz, her gün. Neler neler.'

Başını iki yana sallayarak Black Bush logolu küçük bir havluya tezgahın üstünde önceki kadehten kalan izleri sildi, yan

gözle onları izleyerek. Gözlerini önüne indirdiği an oturduklarını anladım. İki de eski arkadaşım, liseden. İki de bizim okulun zengin çocukları arasında orta halli aile çocuklarıydı ve bizimle arkadaşlık etmek için can atarlardı. Biri Ankara'lı memur çocuğu, diğeri Samsun'lu esnaf çocuğuydu ve aramızda, yatılı olmak gibi fazladan bir itibarsızlığa sahiptiler. Çalışkandırlar ama. Bazen, o yüzden, ilgi görürlerdi. Şimdi onları görünce, beni görürler ve tanımazlar, ya da tanırlar ve tanımamış gibi davranırlar korkusuyla, onları tanımamış gibi davranmak zorunda kalıyordum. Kötü raslantı. Durduk yerde moral bozukluğu. Neyse ki onlara karşı yalnız değilim. Maehmuet benden yana.

Üçüncü kadehim çok çabuk bitti. Yemeğim geldi. Çin böreği, rengarenk soslarıyla filan, insanın hayvansal düzene olan inancını pekiştiriyordu.

'Bu sadece başlangıç,' dedi Maehmuet, tabağı önüme koyarken, yarattığı etkiden hoşnut. Aşçıbaşının yanına sıvışıp iki kadeh daha yuvarlamayı hakediyordu. Yemeğin yanına soda açıp köpüren bir bardak halinde ikram etti. Teşekkür ettim, çok çok. Ruh halim değişti. Maehmuet iki adım geri çekilmiş, birilerinin siparişini hazırlıyor, göz ucuyla da beni izliyordu. Bir şey istemediği zaman bu kadar akıllı görünen biri, diye düşündüm, niye kafayı öyle Miamiler'e filan takar ve gelip bana dert yanar? İşini yaparken saygı talep edecek kadar yetenekli bir adam, ama kendinden bahsederken şapşal ve yalak. Kimlikler, belki. Hayatı ve işi ayrı. Hayatını işiyle örtemiyor. Buradan çıkınca yapayalnız, buradan çıkınca bir hiç. Başka türlü hissedemiyor. Akılda yapılacak bir ayarlama; yapılması zor bir ayarlama.

'Ne yapıyorlar?' diye sordum Maehmuet'ae, böreğimi yerken. 'Görebiliyor musun?'

'Biri sipariş veriyor, öteki daha menüyü inceliyor,' dedi Maehmuet, kaşlarının altından kısaca bakıp. 'Bunlar balıkçıdır. İtleri sorar sorar, sonra balıkla rakı isterler.'

Ona bakmadım ama muzipçe sırtıttığını görebildim. Ben de elimde olmadan sırtıttım.

'Ben bunların çocukluğunu bilirim,' dedim önüme bakarak, kendi kendine konuşma sesiyle ama onun dinlediğini bilerek.

'Dostunuz olduklarına inanmam,' dedi alim barmenim.

'Değiller. Öyle lise arkadaşlığı. Zoraki arkadaşlık. Aynı sınıftaydık.'

'Aynı sınıfta olamazsınız. Bunlar fakir doğmuşlar. Belli. Ben zengin adamı gözünden tanırım. En kötü tekerlekler bunların arasından çıkar, parayı sonradan bulunca.'

'Daha önce burada görmedim onları.' Böreğimin son dilimi. Keşke bir tane daha söyleseydim. Onunla böyle dedikodu yaptığıma inanamıyordum. Ama adamın konuşması çok tatlıydı. 'Sık geliyorlar mı?'

'Size bakıyorlar. Bakmayın.'

'Ne? Kim?'

'Onlar. Garsona sizi soruyorlar.'

'Siktir! Yani siktirsinler.' Keşke arkada bir gözüm olsaydı. Karşımdaki ayna, içki şişelerinin arkasında, onları içine almıyordu; alması için sağa doğru kaymam gerekirdi. Aman, neyse. Siktirsinler hakaten. İşim mi yok! 'Börek süpermiş. Kesmedi valla.'

'Afiyet olsun efendim. Şimdi frankfurteriniz geliyor.'

Tabağı alıp tezgahın yan tarafına koydu, garsonlar alsın diye. Telefonu istedim. Hemen uzattı, sonra iki dakika izin isteyip kendini aççıbaşının yanına attı. Dükkanı aradım. Çırac Lale Hanım'ın aradığını söyledi. Tekrar arayacakmış. Kardeşim? Hayır, başka hiç kimse aramamıştı. Hiç mi? Tek bir Allah'ın kulu bile mi? Hiç. Saat altıyı geçiyordu. Ona çıkabileceğini söyledim; kimsenin aramadığı bir dükkanda boş boş durmasının alemi yoktu. Titiz bir işyeri sahibi olarak, havalandırmayı ve şalterleri kapatmayı unutmamasını tembih ettim. Sonra Lale'nin ofisini aradım. Yine dahili numara hokkabazlığı. Santrale bağlanmayı beklerken yine bozulmuş bir Bach, bu kez üçüncü süitten arya. Yakında her müziğin bozulmuş bir Bach olduğunu düşünmeye başlayacağım. Oradan oraya dolaştık, sonunda Lale'nin toplantıda olduğunu öğrendik. İyi, dedim, aradığımı söyleyin, sonra yine ararım. Sonra Aygen'i aradım. Telefonu bir kadın açtı, köylü sesli, belki temizlikçi, nereden çıktıysa. Hanım o an müsait değilmiş. İyi, dedim, ben Nadir, aradığımı söyleyin, birazdan tekrar ararım. Kimseye ulaşamıyordum, elektro-

nik yollardan. Birader de aramamış, itoğlu it! Hava sıkışmaya başlıyordu, dışarıdaki kış akşamının tüm kirli havası, başımın çevresinde. Böreğin tadını hatırlamaya çalıştım, moralim bozulmasın diye. Barmenin muhabbetini. Bırakayım daha çok konuşsun, anlatsın. N'apalım, benim arkadaşım olmak zordur. Tam o sırada karşı duvardaki kasap kapısı açıldı ve barmen, arkadaşım, anlayıcım, arkasında yeni yemeğimi taşıyan bir garsonla imdadıma yetişti.

'Oh! Tam zamanında geldin,' dedim. 'Süper adamsın valla. Bugünün yıldızı sensin. Bugünü ve seni unutmayacağım.'

Sözlerim beyaz yüzündeki kızarıklığa kızarıklık ekledi. Acı acı gülümseyerek başını eğdi, gözünün kenarıyla garsonun ta- bağı ve yeni çatal bıçağı yerleştirmesini denetledi. Aklına bir- şey söylemek geldi, anladım, ama söylemek için, yerinde belli belirsiz sallanarak, garsonun uzaklaşmasını bekledi. Adam iç- tikçe açıyordu, açıldıkça benim de içimi açıyordu. Gerçek bir yıldızdı.

'Bugün biraz canımız sıkıldı, galiba,' dedi.

Başka bir zamanda başka biriyle böyle bir konuşma yap- mazdım. Ama o akşam, ah o akşam!

'Öyle,' dedim. 'Sıkıntı işte. Kadınlar. Hayat. Herşey üstüme üstüme geliyor, senin lafını kullanırsak. Aslında ben onların üstüne üstüne gidiyorum, onlar da sert savunma yapıyorlar. Du- vara toslayıp duruyorum.'

'Bu işleri siz benden daha iyi bilirsiniz ama, efendim, bana kalırsa kadınlardan birşey istemeye gelmez. İsteddiğiniz zaman, kadın birşeyi olduğunu fark ediyor. Ona bunu farketmemek lazım.'

'Enteresan,' dedim. 'Hiç bu şekilde düşünmemiştim.'

Maehmuet devam etmek için onay aldığıını anladı.

'Neden derseniz, farkedince kafası karışıyor. Tanrı bizi ka- fası karışmış kadınlardan korusun, efendim.'

Sözleri benim durumumla ilgili birşey anlatıyor muydu, bana bir ışık tutuyor muydu, emin değildim. Ama bu sözlerden şikayet etmek için bir nedenim yoktu. Ne de olsa kadın değil- dim, ne de olsa bir yıldız konuşuyordu ve herhalde bir bildiği vardı.

'Evet,' dedim, ilgiyle. 'Tanrı. Tabii.'

Sosis ince bir işçilik ürünüydü. Daha çok bir sosis dolmasıydı: dev gövdesinin içi herhangi bir kırığa ya da çatlağa yol açmadan bir baştan bir başa dikkatle oyulmuş ve içine sırasıyla patates, havuç ve brokoli püresi doldurulmuştu: aynı şeyi yediğinizi sanırken her iki dilimde bir bir tattan yeni bir tada, bir renk ve kokudan yeni bir renk ve kokuya koşuyordunuz, hem de oturduğunuz yerde. Keyiften gülmeye başladım. Hayat bazen benim bile yüzüme gülüyordu. Bir şey söylemek için başımı kaldırıp barmene baktım, gülümseyerek beni seyrediyordu ve birşey duymayı bekliyordu.

'Buraya belki elli kere geldim,' dedim. 'Niye daha önce bana böyle yemekler vermedin?'

'Daha önce aç olduğunuzu söylememiştiniz,' dedi.

'Sen beni öldüreceksin bu akşam,' dedim.

'Hizmet için buradayız, efendim,' dedi. 'Afiyet olsun.'

'Yaşa, varol. Bizimkiler ne yapıyor? Hala bana bakıyorlar mı?'

'Medyadan arkadaşlar? Arada bir. Endişelenmeyin. Birazdan burası dolar, herkes etraflarına üşüşür, sizi unuturlar. Rakı-ları da geldi zaten.'

'Niye daha önce görmedim bunları burada?'

'Bunlar weekend'ci, esasen. O yüzdendir.'

'Hayat niye bu kadar şakacı, Memü? Sana Memü diyebilir miyim?'

'Bana ne isterseniz diyebilirsiniz, efendim.'

'Sağol. Hayat, diyordum, niye bu kadar şakacı? Yani, hayatımı yaşadım bitirdim sanıyorsun, sonra bir gün bakıyorsun hayatın koca bir soru işareti. Bir akşam elli kere geldiğin bir bara elli birinci kere geliyorsun, bakıyorsun içi doldurulmuş bir sosis dilimi hayatından daha lezzetli. Elli kere konuğu olduğun bir barmen, elli birinci konuklukta bakıyorsun sana karşı bandedandan da kardeşinden de daha anlayışlı, daha özenli bir adam. Yirmi yaşından otuz üç yaşına kadar on üç senen, insanın hayatının şekle girmek için tek uygun dönemi, bir kadını kovalamak ve oturup beklemekle geçiyor, sonra kadın gelince bakıyorsun sen aslında onunla yaşamayı değil annesiyle ölme-

yi istiyorsun. Şu sosise bak. Ben ne kendimi ne başkasını bunun beni mutlu ettiği kadar mutlu edemedim. Kendimi karakterli, zengin, cool bir adam sanırdım, ama şu iki ortadirek şöhretinin kendilerine biçim verme hırsını görünce kendimi rahatsız hissediyorum. Keşke, bile diyemiyorum, hayatım kendini koca bir keşke kabusu olarak başıma tebelleş ettiği halde. Niye şimdi bütün bu şakalarla karşılaşmak zorunda kaldım, Memü? Niye şimdi? Bir gün bir telefon çaldığı, kadın aradığı ve işte benim zamanım da geldi, artık yaşayabilirim dediğim için mi? Sonunda dışarı çıktığım için mi? Sonunda açım dediğim için mi? Sonunda eski arkadaşlarımı hatırlamayı kabul ettiğim için mi?

Sosisin son dilimini ağzıma attım. Soğumuştı. Memü'ye baktım. Elinde bir garsonun getirdiği sipariş fişi, kımıldamadan bana bakıyordu.

'Çok güzel konuşuyorsunuz, efendim,' dedi. 'Bence bunun için değerdi.'

'Neye, Memü?' dedim. 'Hayatıma mı?'

Memü sakın, düşünceli, anlayışlı, sevecen.

'Hayatı iyice dinlendirilmiş, yıllanmış bir viskiye benzetmeme izin verirseniz, efendim,' dedi, 'size hayatın karanlığı sevdiğini söyleyebilirim.'

Bu sefer ben, kımıldamadan ona baktım. Adam beni ağlatacaktı. Sarhoş olduğumu hissettim.

'Ölümden bahsediyorsun, Memü,' diye mırıldandım, başım karanlığa doğru dönerek. Ölüm bu, düşündüğüm şey, önümdeki şey. Bir evde beni bekleyen şey. Bir bekleyen, bir beklemeyen.

'Kıvamdan bahsediyorum, efendim,' dedi Memü. 'Olmaktan.'

8

Bunlar daha hiçbir şey değilmiş. Memü daha çok anlatmış, içkilerle, yemeklerle, sözcüklerle, ve çok dinletecek, çok dinleyecekmiş. Akşam, daha, külbastı akşamı olacakmış.

Sık dokulu bir kekik tülüyle kaplanmış, limon kabuğu rendelenmiş pilavla ve sebze haşlamalarıyla güçlendirilmiş büyük bir külbastı tabağı, üstüne taze bir limon-kekiğı dalı bırakılmış kaz ciğeri eşliğinde önüne kondu. Aynı anda neşeli bir maden suyu bardağı, sahneye girmeye çekinen bir el tarafından çabucak eskisiyle değiştirildi. Bildiğim tüm kokulardan daha güzel bir koku tezgaha serilip kalmış ruhumu önüne kapıp göğe yükseldi. Gözlerim iri iri açılmış, yüzümde dans eden kılcal damarları, midemde tempo tutan sabırsız enzimleri hissederek tabağa baktım. Ağzımı açabilmek için birkaç kez yutkunmak zorunda kaldım. Yiyebilir miyim? diye izin istemek için baygın gözlerle Memü'ye baktım. Ne duruyorsunuz? diyordu Memü'nün yüzü.

'Rüyada gibiyim, Memü,' dedim ete bir kenarından, arzu dolu bir giriş yaparken. 'Sen sadece günün yıldızı değil, aynı zamanda rüyaların efendisisin. Bana yeni şeyler gösterdin.'

Konuşmayın da yeyin, diyordu Memü'nün sevinçten acı çeken yüzü.

'Peki, Memü, sustum.'

Sustum ve külde pişmiş etin dünyasına kapandım. Zaten Memü'nün başka işleri de vardı. İçerisi dolmaya başlamıştı. Sanırım, külbastıyı duyan gelmişti, ya da külbastıyı ünlü ga-

keteciyle ünlü ödüllü yazarın seksileştirdiği bir ortamda yemek isteyen. Gelenler, neyse ki, benim yanıma, bara değil de onların yanına, masalara oturdular. Ama külbastı yiyemediler. Memü onlara yaptırmadı. Kimse de gelip neden yaptırmayacağını diyemedi.

Kaz ciğerinde ılık bir rüzgarın zaman zaman denizden getirip başınızın çevresinde kısaca, şöyle bir çeviriverdiği anlaşılmaz, uzak bir hayata ait ama size gizemli bir biçimde yakın geliveren kokular gibi belli belirsiz bir koku, bir esans, ve bir tat vardı ve kendi gizeminin gizilgücüsü bazen bilincinize dokunuyor, tam adı konarak yakalanacakken kaçıveriyordu. Çiçek kızları gibi oynuyordu insanla, o şey. Ve neden sonra, bir kenara alıverdiğim incecik, dipdiri limon-kekiği dalı üzerinde düşünürken uyandım: nane vardı kazciğerinde, sıvı ya da gaz şeklinde yedirilmiş. Çok uyanık adamdı bizim bu Memü. Ona nane kullanmayı nereden akıl ettiğini sorduğumda dikkatimden ötürü beni takdir ettiğini belli etti ve kulağıma eğilerek, keyifle anlattı sırrını: kaz ciğerini, seyreltilmiş nane yağı içinde bekletilmiş Doğu Karadeniz meşesinden yapılmı minik fiçılar içinde bir süre dinlendiriyormuş ve meşenin o hayat dolu beraber gövdesinde filtre edilen nane, kazciğerine incecik bir tat olarak sızıyor ve ciğere rüya gibi bir karakter katıyormuş. Üstelik, böylece, bitkisel ve hayvansal hayatın kremasını tek bir tabakta topluyormuş.

‘Neden buna ihtiyaç duydun?’ dedim. ‘Yani nane, meşe filan. Sonra bu pilavın üstündeki limon kabukları. Hiç görmemiştim. Yani nereden aklına geldi.’

‘Bana ait olması için,’ dedi Memü, inançla. Sonra durdu, galiba bunun yeterli cevap olmadığını farketti ve biraz ciddileşti. ‘Bilmiyorum. Can sıkıntısı. Memnuniyetsizlik. Tatminsizlik. Herhalde. Herşey bana eksik geliyor. Hatta, herşey bana çok yalnız geliyor. Nasıl desem, çok sade. Hatta, kaba saba. Çok müziksiz.’

‘Müzik!’

‘Şu sizin arkadaşlar gibi. Kutudan, koliden, çuvaldan, teneke, şişeden çıkan şeyler; paketin üstünde adı yazıyor. Üstünde havyar yazıyor, emantel yazıyor, bordeaux yazıyor. Oku-

muyorsun bile, bakınca tanıyorsun. Ne olduğu ortada işte Neyse o. Muhteviyatı belli, tadı belli, son kullanma tarihi belli, Tarifi bile üstünde. Keep refrigerated, add sugar, serve chilled. Ne yapayım ben öyle damgalı, fiyatı belli şeyleri? Hayatta iyi şeyler, özel şeyler başkasının yaptığı şeyler değil, efendim, yapmadığı şeyler. Ben onu yapıyorum. Başkasının yapmadığı şeyleri seviyorum. Paketlenmemiş, serbest şeyleri.'

'Çok güzel anlatıyorsun, Memü,' dedim. 'Tabii onların üzerinde ne add edileceği de yazmaz.'

'Çok doğru, efendim.'

'Yalnız, müzik işini anlamadım, Memü.'

'Onu ben de çok anlamıyorum, efendim. Serbest şeylerin bana bir müziği varmış gibi geliyor. Bir seferinde vitaminlerle ilgili bir yazı okurken serbest radikaller diye bir söze rastlamıştım. Zararlı şeyler mi, zararsız şeyler mi hatırlamıyorum, yanlış dikkat etmedim ama, nasıl hoşuma gitti biliyor musunuz o şeyler, yani isimleri, bütün meslek yaşamımda serbest radikalleri kovalamaya başladım.'

'Free radicals. Bilirim, Memü. İnsanı yaşlandıran, kanser yapan şeyler. Zehir onlar. Yalnız, Miami işini düşünüyorum da, sosyal yaşamını da serbest radikallik temeline oturtuyorsun gibime geliyor.'

'Haklısınız, efendim. Miami ya da Manchester, dediğiniz gibi. Hatta Mogadişu. Öyle bir radikalliği beceremezsem, yanlış ilk sıkı fırtınada batacak külüstür bir şilepte kara bir tayfa olup oradan Queen Elizabeth'in barına ya da mutfağına zıplama serüvenini, buradaki hissemi satıp bir tekne alacağım. Bir yandan kaptanlık kurslarına gidiyorum. Atlayacağım, efendim, köpeğimi alıp, ver elini okyanus.'

Memü'nün orada hissesi olduğunu bilmiyordum. Müessenin büyük hissesi onunmuş. Hatta kurucusu oymuş da, sonradan, para idaresinden anlamadığını farkettiği için yanına bir akrabasını ortak almış. Bu, garsonlar ve içerideki gizli aşçıbaşı üzerindeki etkisini de açıklıyordu. Ama gel zaman git zaman, insanlardan 'bay gelmiş' Memü'ye. Herkes tekerlekmiş. O sırada 'tekerlek' sözcüğünü ibne anlamında kullanmadığını anladım: yukarıda sözünü ettiği standart imalat ürünü, yani araba

ya da kamyon lastiği anlamında kullanıyormuş ama, itiraf etti, öbür anlamda kullandığının sanılması da hoşuna gidiyormuş çünkü herkes onun herkesle ilgili herşeyi bildiğini varsayıyormuş. Birlikte güldük, Memü'yle, tatlı tatlı güldük.

'Zehir mehir,' dedi sonra Memü, neşeli bir kadere-boyun-öğmişlikle. 'İsimleri çok güzel ve çok anlamlı. Serbest radikaller. Kurban olayım öyle hayata.'

'Alem adamsın, Memü,' dedim. 'Cidden alem adamsın. Sınıflama ve plan yapabiliyor olmandan bilhassa etkilendim.'

Memü saygıyla iyice yakınıma girdi, yüzüme eğildi. Temiz nefesini hissettim.

'Kanımca, efendim,' dedi, 'siz de bir serbest radikalsiniz. Bunu siz bilmiyorsanız bile radyal gövdeli arkadaşlarınız biliyor, o yüzden yanınıza gelmeye korkuyorlar. Hala ikide bir size bakıyorlar. Küstahlığımı size olan hayranlığımıza verin ama, efendim, derim ki gidin yanlarına, onları kanser edin. Göreceksiniz, bir anda yaşanıp çökecek tekerlekler, havaları sönecek, yere yapışacaklar.'

'Bundan nasıl emin olabiliyorsun, Memü?' dedim keyifli bir şaşkınlıkla.

'Birincisi siz hayatta gördüğüm en iyi huylu serbest radikalsiniz, efendim, ikincisi de onların sırtında onar tonluk kamyon var, frenin ucundaki adamlar onlar, yoldan çıkamayanlar. Tatlıya kadar bir onbeş dakikanız var, efendim. Bu zamanı onlara ayırın. İnanın çok memnun kalacaksınız.'

'Bilmiyorum, Memü. Önce bir iki telefon açmam lazım.'

Memü telefonu uzattı. Saat yedi olmuştu. Bu saatte Lale'yi bulamazsam şaşırırmamalıydım. Yine de aradım, ararım dediğim için. Santral operatörü, sekreter, sonra bir başka sekreter... Gereğinden fazla adam istihdam ediyordu Lale, eniştenin paralarıyla, taciz paralarıyla. Lale Hanım çıkmıştı. Peki, dedim, sonuncu sekretere, bana ev telefonunu vermenize izin verdi mi, acaba? Hayır, ev telefonunu veremezdi. Eh, normaldir, ısrar etmedim. Ararsa, dedim, aradığımı ve onu bulmak için, sizin osuruklu sesinize katlanmak dahil, herşeyi yaptığımı söyleyin lütfen. Bunu yaparsınız, değil mi? Cevap beklemeden telefonu kapattım. Sonra kardeşimi aradım, Memü'nün eski moda bir

gögüs korsesi gibi içime yerleştirdiği cesaretle. Onun da tembihli ve korkak bir sekreteri vardı. Ben de o şirketin patronuydum aslında, ama ciddiye alınacak bir patron olmadığım, sanırım, herkesçe biliniyordu. Kardeşimin Bach düzenlemesi daha düzgündü, galiba Webern tarafından yapılmıştı, babamızdan kalan şirket için özel olarak, ve saygın bir Avusturya orkestrası tarafından çalınmıştı. Yapıtın ortasına doğru kardeşim aceleyle telefona çıktı, sanki ellerini yıkayamadan alelacele heladan çıkmış, ahizeyi tutmadan, uzaktan konuşuyordu.

'Ha, söyle, Nadir,' dedi.

'Hiç,' dedim, yüzüm kızararak. 'Öyle, hal hatır sormak için aramıştım.'

'İyidir. Senden?'

'İyi. Bir yaramazlık yok ya?'

'Yok. İş güç işte. Sıkışık.'

'Peki. Seni tutmayayım.'

'Oldu mersi.'

Kapattık. Daha doğrusu o kapattı. Ben, off düğmesine basamayacak kadar güçsüz kalmıştım. Memü üzüntüyle bana bakıyordu, baktığını belli etmeden. Canım sıkılmıştı. Neyse ki sırada tatlı vardı, neyse ki Memü hala oradaydı ve tatlıdan sonra müthiş içkiler hazırlayacaktı bana. Boşver, dedim, sıkma canını. Bu herif böyle işte, ancak tanımıyorsun ya. Lale! Bari onu bulayım. Tekrar Lale'nin ofisini aradım. Sonuncu sekretere beni hatırladın mı, kızım, evladım, demin Lale Hanım'ı aramıştım, dedim. Elbette hatırlıyordu. Şaşırdım. Bir de belleği zayıf bir millet olduğumuzu söylerler. Madem, dedim, bana ev telefonunu veremiyorsun, onu evden ara, benim, emekli albay sesiyle konuşan bu adamın telefonunu ver, ya da evinin telefonunu verip veremeyeceğini sor, çünkü önemli, çünkü sen benim kim olduğumu biliyor musun, küçük kadın?! Ona barın numarasını verip telefonu öfkeyle kapattım. Bir süre telefonun çalmasını bekledim, ama kimse aramadı. Memü'nün garsonla işaretleşmesinden tatlımın hazır olduğunu, ama Memü'nün benim hazır olmadığımı inandığı için tatlıyı beklettiğini anladım. Arayacak son numaram Aygen'di. O da benimle konuşmazsa Memü'den bana serbest radikallerin intiharı konusunda ne düşündüğünü

anlatmasını isteyebilirdim. Telefon uzun uzun çaldı. Ne Aygen açtı, ne de köylü kadın. Artık, belli olduğu üzere, herkes akşam planlarından beni çıkarmıştı. Neden öyle oldu, anlayamadım. Telefon beklemeye mahkum bir adam, bir gün telefon açmaya kalkınca mümkün olan en büyük başarısızlığa da mahkum olduğunu anlıyor. Anlamaya mahkum adam. Demek bu gece buradayız, ya da kimbilir nerede. Gece beni geçecek. Geçileceğim yine, gece ve kadınlar tarafından. Aygen'in zirvesinden uzağa düşüp. Hayatın zirveleri, sıradağları, şafakkızılı yamaçlarının sen, çiçeklenen tanrının polenleri. Öf. Çünkü biz hissettiğimiz zaman buharlaşır gideriz. Nefes nefes çıkar gideriz kendimizden dışarı. Telefonu tezgaha bıraktım. Keşke herkes ölmemiş olsaydı. Babam bile. O bile olurdu. Otursaydık rakısının başına, ve bana annemden sonra nasıl kadınlar konusunda başarı kazanamamış olduğunu anlatsaydı. Ondan eski zamanın kadınlarını ve erkeklerini dinleseydim, radyo, tayyör, kravat, siyah beyaz film ve Impala zamanlarındaki usulü, adabı, sohbetleri, erken gelen uykuları, başağrısız erken sabahları.

Memü bana küçük bir kadeh likör hazırlamıştı, iki yudumluk; telefonu alıp yerine onu bıraktı. İçtim, bir yudumda.

'Bir tane daha koy, Memü,' dedim.

Yeni kadeh, bu kez daha dolu, eskisinin yerini aldı, alır almaz boşaltıldı.

'Sağol, Memü,' dedim. 'Neydi bu?'

'Soğutulmuş Drambuie ve iki damla acı limon, efendim,' dedi.

'Acı limon. Sağol, Memü. Sağol. Tatlımı arkadaşlarımın yanında alacağım.'

Arkadaşlarım onlara geldiğimi görünce balıklarını bırakıp duygulu memnun gülümsemelerle ayağa kalktılar, masadan birkaç yarım adım atıp beni yolda karşıladılar. Ben gelmesem onlar gelip davet edeceklermiş de yemeğimin bitmesini bekliyorlarmış. Bilirim, hassas çocuklardır. Onları birdenbire çok sevdim, öyle 'ya gördük ama emin olamadık, acaba mı dedik' numarası yapmadıklarını görünce. Öpüştük, sonra bir an dikiyip, öpüşmenin yetmediğini görünce bir de hafiften kucaklaştık, gevşek kollarla. Ne de olsa hazırlık dahil yedi sene aynı sı-

nıfta okumuştuk, ve bir keresinde bana kopya bile vermişlerdi son sınıfta organik kimya sınavında, eterler, esterler filan, öyle karışık formüllerle uğraşırken, hem de sonradan kimya mühendisi olacak bir adama. Lan nerelerdesin? Çok hayırsız çıktın ha! Oğlum asıl siz nerelerdesiniz? İnsaf abi, kaç yıl oldu, insan bir arar sorar. Valla, hayat işte, iş güç. Çok istedim ama olmadı bir türlü. Biz her mezunlar yemeğinde seni de görürüz diye... Beni aralarına oturtular, masanın kısa kenarına, birlikte seyretmek için.

İyi çocuklar, iyi. İyi ki geldim. Ulan Memü, nesi tekerlek bu çocukların? Bak, ikisi de pırlanta gibi, hatırşinas çocuklar.

'Çok zaman oldu abi be,' dedi Adil, gazeteci olan.

'Vallahi ya, yaşlandık,' dedim.

'Biz yaşlandık da,' dedi Metin, yazar olan, aramızdaki ırk ayırımına hafif bir giriş olarak, 'sen hiç değişmemişsin. Aynısın lan, tıpatıp aynı. Kilo bile almamışsın.'

'Olur mu abi?' dedim. 'Ben eskiden böyle miydim? Kızlar karnımda trampelen atarlardı. Şimdi şu göbeğe bak. On beş kilo fazlam var.'

'Belli olmuyor. Boylu poslu adamsın,' dedi Adil, beni şöyle bir süzerek, boyumu posumu unutmuş gibi.

Bu doğruydu. Birinden on, diğerinden onbeş santim uzundum. Onların bir yetmiş civarındaki tipik Türk boylarıyla karşılaştırıldığında dev sayılırdım. Bunu kendi duygusal durumumla ilgili şimdiye kadar söylediklerime bakıp ufak tefek bir adam olduğumu düşünmemeniz, beni doğru hayal etmeniz için söylüyorum. Hah! Aklıma geldi: Zavallı pis babam bana şöyle okkalı küfürler etmeye kıyamaz, hep 'Boyun devrilsin!' diye küfür ederdi çünkü boyumu annemden aldığımı bilir, bunun için bile annemi kıskanırdı. Neyse, kısaca uzun boyluyum.

'Siz maşallah, ikiniz de çok iyi görünüyorsunuz,' dedim, gülümseyerek.

'Eh işte, yuvarlanıp gidiyoruz,' dedi Adil. 'Neler yapıyorsun, anlat.'

'Hiç,' diye başladım ve kısaca hayatımdan bahsettim. Bir şey saklama, farklı görünme gereği duymadan aklıma geleni anlattım. Evlenmemiş, boşanmamış, çocuk yapmamış ve hiç ça-

lışmamış olmama şaşırıldılar. Peki nasıl geçiniyorsun? dediler ilgiyle, bir an konudan eğlence malzemesi çıkacağını umarak, ama hemen sonraki an beni hatırlamakla başlarına bela almış olabileceklerinden korkarak. Babadan filan, dedim, kaldı birşeyler Allaha şükür. Sağda solda birkaç ev var. Şirket de var, birader bakıyor. Biz de o şekilde yuvarlanıp gidiyoruz. Yüzlerinden önce kıskançlıkla hayranlık karışımı arkadaşça bir rahatlatma, sonra da küçümsemeyle reddetme karışımı serin bir alay ışığı geçti. Neyse ki hızlı geçti.

‘Ballı adamsın, maşşallah,’ dedi Adil. Tabağına döndü.

O sırada yanlış cevap verdiğimi, benden asıl duymak istediklerinin uzak ülkelerde geçen marjinal serüvenlerin ardarda eklenmesiyle oluşan fantastik bir hayat anlatımı olduğunu, beni öyle görmeyi tercih edeceklerini anladım. Öyle anlatsaydım, onlar için tatlı hafif bir kahraman olma şansım vardı. Onları memnun etmek isterdim. Ama artık çok geçti.

‘Hayatın en ideal halini yaşıyorsun, demek,’ dedi Metin, çatal bıçağa sarılarak. Normal bir adam olduğumu duymak hoşuna gitmişe benzemiyordu. Normal bir adam olmam, galiba, hala onların ülkesinde yaşayan, etrafta dolaşan, ayağa takılabılır, can sıkılabilir bir adam olmam demektir. ‘Ben şiir yazıyorsun sanıyordum. Kitabını şöyle bir karıştırmıştım. Neydi? Selamlık Sabahlık? Neydi tam adı ya?’

Duymazlığa geldim. İhtiyacı olmadığı halde kendini benimle karşılaştırmaya mı çalışıyor, ya da beni kendimi onunla karşılaştırmaya ve yenik olduğumu görmeye mi zorluyor, yoksa, uzak ihtimal ya, samimi de hepimiz hepimizin herşeyiyle alay edebiliriz atmosferi yaratıp eğlenmeye mi çalışıyor, anlamadım. Boşverdim, alınganlık yapmış olmayayım diye. Susacaktım, ama ani bir karar değişikliğiyle sadece söylediklerinin ilk kısmını kabul ettiğimi göstermek için cevap verdim.

‘Hayatın yüksüz hali,’ dedim. ‘Bir şikayetim yok. Hal işte. Mecburiyetsizlik hali.’

Adil gülümsüyormuş gibi bana kısa bir bakış atıp balığı üzerinde çalıştı. Metin, çatalı bıçağı tabağın yukarısında iki yandan birbirlerine dokunarak, devam edecek miyim diye bekledi, etmeyeceğimi anlayınca bozuldu. Adamın gözlerinde ür-

pertici bir ışıklandırma sistemi vardı, şeytanın deniz fenerleri gibi kara kara yanıp sönüyordu küçük mavi ışıklı ince gözlük camlarının arkasında. Ondaki değişimi görünce birden içimi ki-bir bastı. Bozulsun orospu çocuğu, dedim kendi kendime. Kitabıma laf ederek beni etkileyemeyeceğini, benimle oyun oynanmayacağını anlasın. Bu düşüncemi beğendim, çünkü çok netti, her an her yerde duyulacak ama hiçbir zaman inanılmayacak türden. Böylece Metin'in müdahale etme süresi doluncaya kadar bekleyip, kendinden memnun bir adam olarak boşluğu onlara fırsat bırakmadan yeni bir temayla ben biçimlendirdim:

'Benden bu kadar,' dedim. 'Şimdi siz anlatın. Okuldan sonra ne yaptınız?'

Anlattılar, yavaş yavaş, gönülsüzce, yemeklerine dönerek. Karşılaşmamızın ilk duygusal etkisi geçmişti. Normalleşmiştik. Eski arkadaşlar gibi heyecanlı değil, sadece arkadaşlar gibi sakinlik artık. Metin'in gözündeki kara ışıklar da söndü gitti o kadar ki az sonra acaba hayal mi gördüm, yoksa benim içim mi kötü? diye bile sordum kendime. Ne de olsa çok içmiştim. Memü, uzaktan, çatal bıçakların çalışmaya başladığını görünce tatlımı gönderdi. Yine nefes kesici birşey geldi, bir tür parfe; akşam akşam yemeklerden bahsedip size epey eziyet ettim zaten, bir de tatlı tarifi yapmayacağım, merak etmeyin. Yalnız, bizimkilerin tatlıyı görünce balıklarını bir an önce bitirme çabasına girdiklerini söylemekle yetineceğim. Memü'ye uzaktan elimle bir kraliyet selamı gönderdim, o da uşak tarzında aldı. Bizimkiler buna da dikkat etti; gözlerinden birşey kaçmıyordu arkadaşlarımdan.

Önce Adil anlattı, sonra o anlatırken yer yer Metin lafa girdi. Aynı hikayeyi aynı anda iki kez dinlemiş oldum, bir tür stereo formatında, ya da eko efektiyle, ama yine de dikkatimi kaybetmeden, her iki kanalı da takip ederek, ilgiyle dinledim. Hikayeleri azmin, hırsın, disiplinin, çalışkanlığın, dayanıklılığın, dirayetin, iradenin, kararlılığın ve o tür, onlarla eş ve yakın anlamlı diğer tüm şeylerin örnek hikayesiydi, üstelik bana hikayenin kısa versiyonunu anlatmışlardı. Bugüne geldiklerinde duraksadılar: her normal Türk gibi onların birer milli karakter olarak bugünlerini gayet iyi biliyor olmam gerektiği halde, al-

çakgönüllülük gereği bilmediğimi varsaysınlar da, “ben *Düşünce* gazetesinin Türkiye’nin gündemini belirleyen, başbakan kadar forslu genel yayın yönetmeni oldum” ve “ben de kitapları beş yüz baskı yapan, sinemaya, tiyatroya, televizyona, gazete-ye, hatta hayata uyarlanan, resimleri genç kız odalarının duvarlarını süsleyen bir romancı, şair, tiyatrocu, denemeci oldum,” desinler mi yoksa demesinler mi, karar vermeden boş boş yüzüme baktılar.

Sıkıntılarını farkedince, gerisini bildiğimi, mesleki gelişimlerini eskiden beri gururla izlediğimi söyledim. Yalan da değildi. Ben başarının her türüne kızgınlık duyan, her başarının altında yalaklığın ve puşluğun yattığına inanan o öfkeli adamlardan değilim. Neden, bilmiyorum. Belki umursamadığım için. Belki kıskançlık yorucu bir hal olduğu için. Bilmiyorum. Benim çiçeklerim var. Eskiden şiirlerim de vardı. Bir kitabım bile vardı, yılın gelecek vaat eden genç şairi seçilmemi sağlayan ama sonra rahmetli Akşit Göktürk’ten başka kimsenin fazla beğenmek, üzerinde yorulmak istemediği, kısa karışık kaotik bir şiir kitabım, belki bilirsiniz, *Celan Sunağı* (YKY, 1985). Aslında güzel kitaptı ve küçümsemeye çalışsa da Metin puştı yalağı bile bunca yılda unutamamıştı. Adil’s’e zaten hiçbir şeyi fazla umursayacak birine benzemiyordu.

Kısa zamanda büyük iş yaptınız, dedim, siz de kendinizle ne kadar gurur duysanız azdır. Bu tür birşey işte. Ama özel hayatınızı bilmiyorum, dedim. Ne yaptınız, ev bark, çoluk çocuk işleri ne alemde? Aslında bunu da biliyordum. İki de boşanmıştı, geç gelen ve intikam duygusuyla gelen zenginliğin doğal sonucu olarak. Şimdi gazetelerin “sosyete güzeli” dediği türden, saçları sarı boyalı, ince bacaklı, kendilerinden daha uzun boylu genç kadınlarla beraberdiler. Ama bilmiyormuş gibi dindim, onlar da bildiğimden kuşkulandılar, ne de olsa görüntü ve eğitim itibariyle magazinle ilgilenecek adama benzeriyordum. Ama magazin benim bile kaçamadığım birşey olduğunu onlar bile bilmiyorlar. İkinin de birer çocuğu varmış, eskiden kalma, çocuklar şimdi annelerindelermiş.

‘Evlenmekte acele etmişiz,’ diye itiraf etti Adil. ‘Sen birşey içmiyor musun?’

'Barmen birazdan gönderir,' dedim.

'Yirmi iki yirmi üç yaşında, hayatımız disipline girsin, kafamız boş işlerle karışmasın, kendimizi işimize verebilelim diye okulu bitirir bitirmez evlendik, ama yanlış yapmışız,' dedi. Çoğul konuşması Metin'i de kastettiğinden değil, sadece büyük adamların konuşma alışkanlığı gereği idi.

'Ben üniversitede aşık olmuşum,' dedi Metin. 'Ama işte, aşk dediğin, malum. Çocukluk.'

'Malum,' dedim. 'Şaşırmadım.'

Metin balığına baktı, yenecek neresi kaldı diye. Balık bitmişti. Onun bile yiyebileceği bir tarafı kalmamıştı. Belki beni yemek isterdi, neremden başlayacağına bir karar verebilse. Başını kaldırıp garson aradı. Garson o an dibinde bitti.

'Benim karım,' dedi Adil, 'bana ayak uyduramadı. Kendini hiç geliştiremedi. Ben işimde yükseldikçe benimle gurur duyacağına beni kıskanmaya başladı. Dır dır dır, yıllarca başımın etini yedi, yok nereye gidiyorsun, yok kaçta geleceksin, yok beni neden götürmüyorsun. Ulan, götürdüğüm zaman ağzını açıp iki çift laf edemiyorsun ki! Milletın karşısına geçip karım demeye utanıyordum anam avradım olsun ya! Çiçek Pasajı muhabbetine gitmiyoruz ki, kadın. Bunun bakanı var, generali var, büyükelçisi var, işadamı var. Üst düzey insanlarla muhatapsın. Sonunda dayanamadım, çağırdım avukatı, ne istiyorsa ver, beni şundan kurtar dedim. Ciddi para ödedim kadına, hala da ödüyorum. Geçen ay yine dava açmış, nafaka yetmiyor, enfasyondan eridi, dolara bağlayalım diyor. Nasıl?'

'Hay Allah,' dedim.

'Allah kurtardı abi, seni,' dedi Metin, durumu yeni öğreniyormuş gibi. Önüne temiz tabak almış, yine yemeye girişmişti, masanın her yanını kaplayan sayısız meze tabakları arasında gezinerek; yedikçe acıkıyordu sanki. 'Giden para olsun. Özgürlüğünü aldın ya, gerisini boşver.'

'Öyle,' dedi Adil. 'Vicdanım rahat. Herkes biliyor, elimden geleni yaptım. Onu İngilizce kursuna bile gönderdim.' Keyifle güldü.

'Benimki para istemedi,' dedi Metin, Adil'in gülüşüne bir an sonra, ağzındakini yutunca katılarak. 'O da öyle bir cins.

Maksat solculuk olsun. Bavulunu alıp geçti karşıma, salak hayranların da kara kaplı kitapların da senin olsun, dolmakalemlerin de kışına batsın inşallah dedi.'

Masada ağır bir kahkaha patladı. Ben güleyim diye anlatılmış birşeydi ama onlar da katıla katıla güldüler. Erkeklerin kalın olmadıkları için mutlu oldukları yeniyetmelik anlarından biriydi, on beş yaşındaymış gibi neredeyse zıplaya zıplaya şakanın keyfini çıkardık.

'E yazar karısı tabii,' dedi Adil, kahkaha dalgası dağılırken gözyaşlarını silerek. 'Orijinal birşey söylemesi lazım. Benimki olsa direk götünü sikim derdi.'

Adil kendi kendine gülmesini biraz daha uzattı. Metin sırtarak tabağına karides aldı, üzerine minik cam sürahidен zeytinyağı-limon olması gereken birşey döktü. Aramızdaki gerginliği gidermeye çalışıyor sanıp umutlandım. Eğlendiğimden daha çok eğlenmiş gibi yaptım.

'O bakımdan, Nadircim,' dedi, sürahiyi elinde tutup, 'evlenmemekle hayatının en akıllı tembelliğini yapmışsın.'

O kadar gülmüş olmasak akıllı tembellik sözünün akılsız tembelliklerimi çağrıştırmak, yaralamak için söylenmiş maksatlı bir söz olduğunu düşünür ve moralimi bozmasına izin verirdim. Ama akıllı tembelliklerim içindeki en akıllı tembelliğimi çağrıştırdığını düşünmeyi tercih ettim. O kadar derin bir aşağılık kompleksi içinde olmadığını, iyi geçinmeye çalıştığımı, gerginlik yaratacak beyanlarda bulunmaktan kaçındığımı görüyorsunuz. Yine de galiba, hayatımı değerlendirmeye tabi tutmak, ne olduğunu, neden öyle olduğunu, öyle olmasının nasıl olduğunu anlamak ve kabul etmek, bir gün bütün bunlara zaman ayırmak zorundaydım. Hayatım, çünkü, tanımsız, tarifsiz, değeri tespit edilmemiş bir yabancı taş parçasına benziyordu. Metin, gizli gizli, bu taşın adı bir taş, bir çakıl taşı olduğu kanınıdaydı. Belki haklıydı, ama kötü kalpliydi.

'Evlenebilsem evlenirdim,' dedim. Bunu ciddi ciddi söyledim, söyledikten sonra daha da ciddileştim. O kadar ciddileştim ki arkadaşlarım yavaşça çatal bıçaklarını bırakıp dikkatle beni dinlemeye, taşı mercek altına almaya hazırlandılar. Memü konuşacağımı, susayacağımı anladı. İçkimi gönderdi.

Onlara Lale'yi anlattım, kötü kalpli olmakla kendine acıyor olmak arasında gidip gelen dengesiz bir ses tonuyla. Önce, kötü kalplilik çizgisinde, ağızlarının suyu aksın diye, ismi lazım değil, onu mutlaka tanıdıklarını, gazetelerde sık sık lifestyle ilahesi olarak görünen popüler bir kadın olduğunu söyledim (yani sizin yattığınız kadınların Allahı olan bir kadın, demek istediğimi anladılar). Sonra, diğer çizgide, geçmişe ve kendime döndüm ve hiçbir şeyi saklamadan, hemen hemen size anlattığım kadar açık bir biçimde, biraz süsleyerek, biraz araya meditasyon ve yan karakterler katarak, biraz uzatarak, biraz sıkılarak, ama asla sıkıcı olmayarak, hızlı ve inandırıcı bir biçimde ama basmakalıp olmaktan kaçınarak aşkımlı boylu boyunca ortaya serdim. Aşkımı ortaya serince hayatımı da ortaya sermiş oldum ve hayatım, bir aşk ve bir aşk anlatımı olarak ikisine de önce ilgi çekici, sonra hayranlık verici, derken göz yaşartıcı, ve yaşadığımız günlere geldikçe bir an sevinç verici ama ardından, şaşırtıcı, akıl dışı ve, nihayet, korku verici geldi –benim için de, benden de korktular. Beklenmiş, hakedilmiş ve kazanılmış bir aşkı, tam kazanma anında, tam ödül olarak somutlaşıp önüne konduğu anda elini uzatıp almayan bir adam, onlara hayatını geride hiçbir şey bırakmayacak kadar bonkörce –peki, aptalca– harcamış, ziyan etmiş, çürütmüş bir adam olarak göründü. Ağır bir hastalığa tutulmuş bir adam olarak, ya da. Ağır bir akıl hastalığına tutulmuş olduğum için benden korktular. Değerlicene bir taş, ama kıratı düşük. Biraz daha toprağın altında kalması lazım; erken çıkmış; hava ve ışık yaramamış. Bir şey söylemediler, elbette, ama bakışlarından anladım.

'Halen beraberiz galiba,' dedim. 'Bitti demediğimize göre. Ama benim için sanki hiç başlamadı. Ne bileyim abi, artık istemiyorum. Sadece beni istemesine izin, isteyince de cevap veriyorum. Hepsi o. Biraz şaşkınım. Yıllarca bana dönsün diye bekledim, sonunda döndü, ama o zaman da beklediğim şeyin onun bana dönmesi olmadığını farkettim. Yani döndüğü iyi oldu tabii. Gençlikten kalan, usul usul kanayan bir gurur yarası vardı, o kapandı. Adalet duygusu tesis edildi. Buralar tamam. Ama buralar birkaç saatte gezilip bitirilen yerler, müze gezer gibi. Şimdi, bunlardan sonra, ne düşünüyorum, biliyor musu-

nuz? Aşk sahip olmak değilmiş. Aşk kadın değilmiş. Aşk vücudun ele geçirilişi değilmiş. Neymiş, biliyor musunuz?’

Üçümüz de gülümseyerek birbirimize baktık. Hasta bir adamı dinlediklerini biliyorlardı, artık: çünkü sadece hasta bir adam bu devirde hala aşkı tarif etmeye girişebilirdi. Şaşırılmaya hazır, gülümseyen bir merakla sessizce, onlarla alay ediyor olmam ihtimaline karşı da zekice bana baktılar.

‘Şuymuş: Aşk insanın kendi umutsuzluğuna inanmasıymış. Ve kendisiyle başbaşa kaldıkça, kendisini dinledikçe, ya da bunları yaptığı için, o umutsuzluk inancını ölümcül bir mutluluğa dönüştürmesiymiş. Ya! Buymuş, aşk! Böyleymiş. Böyle olmadığı durumda ise sadece seksmiş ve her seks gibi hayatın kullan-at haliymiş, prezervatiflerin üstünde yazar ya tek kullanımlık diye, öyle. Sonuçta tabii ne oluyor, yani benim durumumda, kız geri gelmekle bir kez daha ağzıma sıçmış oluyor.’

Sustuk. Sözlerimin etkisi ben dahil hiç kimsenin beklediği gibi olmamıştı. Onlar tahminlerinin aksine rahatsız oldular, çünkü söylediklerim konuyla ilgili tüm gerçeğin ilgilenilebilir, belki üzerinde daha da konuşulabilir bir kısmı olmakla birlikte sanırım ses tonum kendini fazla önemseyen bir adamın ses tonuydu, içinde belki saldırgan birşey vardı ve onları rahatsız, hatta tedirgin etti. Bana gelince, hayattaki tek sırrını, tek buluşunu, tek hazinesini akşam karanlığında dikkatsizce çamura düşürüp kaybetmiş biri gibi, eğlence duygumu bir anda kaybedivermiştim. Sessizliklerini, kararsızlıklarını görünce, Canlarını sıktım herhalde, diye düşündüm, ve sevimli olunabilecek bir konuda sevimli olmayı beceremediğim için kendime kızdım. Onlar da, sanırım, sarhoş olduğumu o ana kadar farketmedikleri ve beni serbest bıraktıkları için kendilerine kızdılar. Eminim şimdi Nereden bulduk bu deliyi? diyorlardır. Hatırlayabilirsem aynı şeyi Memü’ye de anlatıp fikrini sorayım, o beni anlar, bir serbest radikal ve bir sarhoş babası olarak.

‘Niye susuyosunuz lan?’ dedim. ‘Kötü mü konuştum? Yoksa aramızda bayan mı var?’

‘Yoo,’ dedi Adil, en yakındaki garsona bakıp parmağıyla tabağını işaret ederken. ‘Çok hoş, çok başarılı.’

Metin dudağını bükmüş, kara kara bana bakıyordu masum mavi camlarının arkasından.

‘İnandırıcı bulmadım,’ dedi. ‘Palavra sıkıyorsun. Hiç kimse bir kadını on sene beklemez. Hiçbir kadın da on sene kendini bekleyen bir adama geri dönmez. Bence şiir yazmayı bırakmakla iyi etmişsin.’

Son cümleyi tabağındaki karideslere bakarak söyledi, ve söyler söylemez kaldığı yerden, iştahla, yemeye devam etti sanki karideslerden özür diliyordu bu hıyar için sizi beklettim, kusura bakmayın, diye. Adil yan gözle Metin’e kısa, hoşnutsuz bir bakış attı: haklısın ama söylemesen daha iyiydi diyen bir bakış, iki meze incelemesi arasında. Ben dehşet içinde Adil’e baktım, ondan açıklama bekler gibi. Ne istiyor lan benden bu pezevenk? Bunu kendime sordum. İçimdeki kısmen-değerli-taş ışıldamaya başladı. Yüzüme şehvet gibi bir duyguyla birlikte alevler yükseldi, aklımı fokur fokur kaynatmaya başladı. Bir de yazar olacak sıçtığımin çocuğu! Ölümü önünde görünce bile tanımayan adamdan yazar mı olur?

‘İnandırıcı bulamazsın çünkü sen kadınlara sadece para yoluyla yaklaşabilen bir adamsın,’ dedim. ‘Başka türlüünü hayal bile edemezsin. Olsa olsa hayal edeni kıskanırsın. Bu götlükleri de hala beni kıskandığın için yapıyorsun.’

Metin, koskoca Metin Destan, arkadaş arasında bile olsa hakaret edilmeyi kabul edemezdi. Hakaret ya da alaycı hakaret girişimi sandığı şeye gösterişli bir küçümsemeyle cevap verdi.

‘Hadi canım. Benim ne olduğumu herkes biliyor,’ dedi omuzlarını silkerek.

‘Senin ne olduğunu ben herkesten iyi biliyorum,’ dedim. Bir kez ilk soluksuzluğu yenip konuşmaya başlamıştım ya, artık üstüne gidebilirdim. Akıllı tembellik ha! Palavra ha! Sen görürsün. ‘Ve bildiğim kadarıyla herşeyi yapabilecek bir adamsın. Yanlış anlama, bunu kötü anlamda söylüyorum, Metin, yani senden herşey beklenir anlamında, yoksa senin herşeye gücün yeter anlamında değil.’

Böyle dedim ve herşeyi çığrından çıkarmak için gereken adımı atmış oldum.

'Kızlar, kafayı mı yediniz? Ne biçim konuşuyorsunuz böyle?' dedi Adil. 'Şurada tatlı tatlı karılardan bahsediyorduk.'

Adil'i umursamadım. Gözümü Metin'in gözüne dikmiş, cevap versin de pata küte birbirimize girişelim diye bekliyordum. Metin, niyetimi anlamış, ağzı sımsıkı kapalı, gözlerinde kara ışıklar yanıp sönerek bana bakıyor, kendini zaptetmeye çalışıyordu. İyi de ediyordu. Edeceğinden de kuşkim yoktu. Ama susacak, susturulacak gibi değildim. Hesapta kitabımın adını hatırlamıyor. Beni bırak, Celan'la alay edebilen bir adam. Önde gelen yazın adamı. Haklıymışsın, Memü, serbestçe haklıymışsın.

'Ben yine karılardan bahsediyorum,' dedim, Adil'e.

'Ya uzatma artık,' dedi Adil. 'Hasta mısın, nesin oğlum? Bir şey demedi ki herif! Geyik yapıyoruz işte.' Rezalete doğru gidiyoruz diye korktu, herhalde; ne de olsa ekiptiler. O sırada serserice birşey söylediğimi farkettiler, ama kendimden utanmama izin vermedim, sonuçta onlar utanılacak adamlar değillerdi, kızdıkları zaman daha kötüsünü gözlerini kırpmadan yapabilirlerdi.

'Sen karışma!' dedim. Sonra yine Metin'e döndüm.

'Sen,' dedim, 'herşeye küçük küçük sataşan ama hiçbir şeye düşman olamayan bir adamsın, ve nasıl bir adamsan öyle bir yazarsın. Sadece tartışma ve gerginlik yaratıp satış yapmak, bahis konusu olmak için oraya buraya sataşan ama vurmaya korkan, birinin kendisine vurmasından daha da çok korkan, kavga çıkartıp kaçan bir adamsın ve öyle bir yazarsın. Okuldayken herkesi müdüre şikayet eden, hain bakışlı bir çocuktun, şimdi de öyle bir adamsın. Tatillerde boş okulda kendini herşeye hakim hissetmek için memleketine gitmez, on beş gün tek başına yatakhane kalırdın. Seni hatırlamak zorunda kaldığım için üzülüyorum.'

Sonra sakinleştim, konuşma isteğim geçti. Anlamsız birşey yaptığım inancına kapıldım. Aklım dışarı çıktı, gitti, uzaktan bana baktı ve ağır bir hayal kırıklığı içinde dudak büktü. Aygen'in profilini gördüm, gözleri kapalı, dudakları hafif aralık, kusursuz burnu gökyüzüne doğru yükseliyordu. Onu öpmek istedim. Burnuna binip göğe uçmak, düşmek, saçlarına tutu-

nup tekrar tırmanmak, öyle delice operatik şeyler. Ama o da benden uzak kalmayı tercih etmişti. O da telefon arkasındaki başarısızlıklarından biri olarak kalmayı tercih etmişti. Gidecek hiçbir yer. Bekleyen hiç kimse. Gözlerimi önüme indirdim. Onlarda, arkadaşlarımda yaratmış olabileceğim etkiyi merak etmiyordum. İstedikleri kadar kızabilirlerdi, hırslı, intikamcı, kinci piçler. Şimdi ağızlarının payını vermiş mi oluyorum? diye sordum kendime. Sıçayım ağızlarına! diye cevap verdim. İçkimi alıp kalktım.

‘Keşke eğlenmeyi becerebilseydik,’ dedim. ‘İkinize de iyi akşamlar, çocuklar.’

Ve arkama bakmadan, ama bana bakan Memü’ye bakarak bara döndüm, yerime oturdum. İçkimi ona uzattım.

‘Şunun üzerine biraz buz koy, Memü,’ dedim. ‘Ateş bastı.’

9

Belki nevrastenidir, dedi Aygen, dün gece. Ya da ona yakın birşey, tanıdık birşey.

Ne? dedim.

İçindeki, dedi.

İçimde birşey olduğunu nereden çıkarıyorsun? dedim.

Sustu.

Ben sana teşhis koymaya kalkıyor muyum? dedim. Daha çok sustu, yani yüzüyle, bakışlarıyla, omuzlarıyla, memeleriyle de. Ben buyum işte, herkesle kavga eden bir adam. İlgî bekleyen, ama ilgiyle ilişki kuramayan bir adam. Niye birdenbire sinirlendiğimi o da anlamadı, ben de. İkimiz de biraz sarhoştuk. Beni hatırladığını itiraf etmeye başlamıştı. Aslında, beni ilgi çekici buluyordu, herkes gibi. Şimdi, güleceğinizi biliyorum, söylemenin usulden olmadığını da biliyorum, ama yine de söyleyeceğim: Yakışıklı bir adamım. Hem de öyle böyle değil. Bu, üçüncü kişilerin ve benim ortak görüşümüzdür. Hani derler ya, Allah herşeyi vermiş, boş zamanında, özene bezene yaratmış, öyle bir adamım, şeklen. Bu, bir roman kahramanı için olağan bir durum değildir, hele de birinci tekil kişi için, bu, yani çok yakışıklı olmak, ve bu, yani bunu söylemek. Yanlış anlamayın, bunu kişisel bir ihtiyaçtan söylemiyorum, ne de olsa bu bir film değil, ben de yakışıklı olmak zorunda değilim. Bunu övünçle de söylemiyorum. Sadece memnuniyetle söylüyorum ve kendim için değil, Aygen'i anlamamızı, ona hak vermemizi kolaylaştırmak için söylüyorum. Neden, dersiniz, o

kadar içki içtikten, o kadar gevşedikten sonra, onun gibi vücudunun yarısı gitmiş, zırt pırt tansiyonu düşüp bayılan, uydu-ruk ağrı kesiciler ve sakinleştiriciler dışında ciddi bir ilacı olmadan ölümü bekleyen bir kadın bile bana bakarken aklına cinsel birşeyler gelmesini engelleyemiyordu. Engelleyemezdi. Yakışıklılığın üstüne, bir de yakışıklılığı önemsemeyen davranış tarzını ve yüzümdeki her ifadeden dışarı yayılan ruhsal farklılığı (evet, Allah ruhumu da düşünmüş) katarsanız bir kadının bana baktıkça Ah şimdi on yaş daha genç olacaktım demeye bile fırsat bulamadan gözlerini cinsel bakış açısına sokmuş olması, benim için, gayet normal karşılanması gereken bir durumdur. Aygen de o gece, geç vakit, karşılıklı epeyce içki içtikten sonra, o bakış açısına giriverdi ve benimle o açıdan da ilgilenmeye başladı. Onu bunun için suçlamıyorum. Aksine, takdir ediyorum. Onu benimle ilgilenmeye on, on iki sene öncesinin 'yakışıklı, kibar, hafif mahcup çocuk' ansımasından başlayıp oradan şiir, sonra intihara yatkınlık, derken nevrasteni temaları üzerinde devam ettiği için suçluyorum. Çünkü alındım, darıldım, kırıldım. Çünkü içimdeki şey o kadar basit olamazdı. O kadar, yani adı konacak kadar. Onunki gibi, sonu belli olacak kadar. Olsa, doktor söyledirdi. Yok, demişti, doktor, koca ayaklı bir kadındı, kemikten yapılmış bir köpek yavrusuna benzeyen çıplak koca ayaklarına ince pembe bantlı bir ayakkabı giymiş, bir de tırnaklarını uzatıp pembe pembe boyamıştı, biliyordum bana içi gidiyordu kadının yaz sıcağında, ama onunla yatmak için deli olmalıydım, yok, demişti, hiçbir şey yok, içinizde, ne nevrasteni, ne şizofreni, ne de başka bir tür birşey, içinizde hiçbir şey yok, iyisiniz. Yalan söyleyecek değil ya, koca doktor. Ve şimdi, onun bilemediği şeyi bu kadın bilecek değil ya! Uzmana saygı göstermek lazım. Bir iki dakika sonra sordum:

Nereden aklına geldi nevrasteni? dedim. Ya da ona yakın birşey.

Sylvia Plath'den, dedi, ve senin şiir kitabından, vaktiyle Lale vermişti, *Celan Sunağı*, değil mi?, tatlıydı, oradan. Şiir bazen öldürür, bilirim.

Böyle deyince biraz sakinleştim. Kadın boş konuşmuyordu.

Plath'i çok severim, dedi. İkinci çocuğuma hamileyken düşük yaptım. Kanamam durmak bilmedi. Lösemiden filan şüphelendiler. Lösemi diyemediler, ama değil de diyemediler. On beş gün hastanede yattım, yapayalnız. Kocam beş on dakikalığına gelip gidiyordu. Bir gün bir şiir kitabı getirdi. *Ariel* diye. Şaşkın herif, bakmış içinde arı filan diyor, eğlencelidir, okur, oyalanırım diye almış. Acılı günler geçiriyordum, öleceğim diye korkuyordum, başımı dik tutmaya çalışıyordum. Ama o kâdâr gençtim ki, o kadar yalnızdım ki. O kitap kendimi tekrar sevmemi sağladı. Yani, tekrar hissetmeye başladım. Hissedince hayal kurabiliyorsun, hayal kurunca da korkmuyorsun. Ölüm hayalinden bile korkmuyorsun. İntihar, hayalinde yazdığın kendi şiirin oluyor. Sonra hayat nasıl zevkli, nasıl çekici bir intihar oyunu gibi geliyor insana, anlatamam. Yıllar sonra senin şiirlerini okurken o günlerim aklıma geldi. Bu çocukta kadın kalbi var, bu çocuk hiç mutlu olamaz, demiştim. Öyle işte. Oradan aklıma geldi.

Söylediklerinden hem duygulanmış, hem de biraz rahatsız olmuşum. Ne demek, kadın kalbi? Olur mu lan öyle şey! Her neyse. Olgular üzerinde durmayı tercih ettim. Plath'in şiirlerini pek bilmezdim. Kadın olduğu için, herhalde. Kadın kalbi kadın kalbini kıskanacağı için, belki de, kimbilir.

Plath'de nevrasteni mi varmış? dedim.

Öyle okumuştum, dedi.

Haksızlık etmişler. Bence bir şair bir hastalıktan daha büyüktür. Peki intihar duygusu ne oldu? dedim. Yani... denedin mi?

Durdu, düşündü, bakışları boşlukta kaybolarak gülümsemi; dalgın dalgın, güzel güzel gülümsedi. Cevap vermedi. Vermeyecekti. Soru sormakla onu yine kendi dünyasına hapsedmişim. Kapandı gitti. Beni istemekten de vazgeçti. Sağlam koluyla içkisine uzandı. Aramızdaki küçük sehpa da bir şişe votka, solgun ışığı olduğundan da solgun hissederek, kımıldamadan önümüze bakarak oturduk.

'Bir kadeh daha ister miydiniz, efendim?' dedi Memü, çekingen, istemeyin diyen bir sesle.

Memü bu. Bu adam da boş konuşmaz. Sorduğuna göre, sınıra yakın bir yerde olmalıyım. Sormasa belki dururdum.

‘Evet, Memü,’ dedim. ‘Lütfen. Bol buzlu.’

Memü bu sefer daha yavaş hareket etti. Beni buz kalmadığına inandırıp içeriden taze buz istedi. Buz gelinceye kadar bir on dakika geçti. O sırada limonlu bir soda daha içmemi sağladı.

‘Arkadaşlarım hiç değişmemiş, Memü,’ dedim. ‘Beni de hiç unutmamışlar. Hem de hiç. Herşeyi ama herşeyi olduğu gibi hatırlıyorlar, yani eskisi gibi. İnsan değişmiyor, Memü, haklısın. Ben de değişmemişim. Hala sivri dilli, ukala bir adamım, sevecek birşeyi olmayan, kendini herşeyi küçümsemek zorunda hisseden adamlar gibi. Yoksa seninle Marakeş’e gidip esraramı başlasak, Memü, doğu batı müziği sentezi yapacağız bahanesiyle?’

Memü anlayışlı bir gülümsemeyle baktı. Adam bir mimikler alimiydi. O kadar küçük bir yüze o kadar anlatımı nasıl sığdırıyordu, inanamıyordum.

‘Müzik, Memü. Bu konuda da haklısın. Kadın dün gece ölüm şiirinden bahsetti ama bence hissettiğini söylediği şey müzikti. Aklından birkaç güzel sözcük geçti diye şiir sandı ama müzikti, esasen. Bach’ın *Füg Sanatı* öyle bir hisle başlar. Zarif kımiltılarla ölümün orasından girer burasından çıkarsın, si bemolden si’ye dünyanın en kısa yolunu en uzun biçimde katedersin. Si, Memü, si. Tüm notaların en beteri. Dalgın bir anında gerçek bir si duysan başında bir tel bile saç kalmaz. Ve bizim *Sanat* tam öyle bir hisle bitecekken bitemez, çünkü korkak ölüm izin vermez, Memü, bitmesine, inan bana, öyle, izin vermez.’

‘Evet, efendim,’ dedi Memü.

‘Sağol, Memü,’ dedim, ‘inandığın için. Madem inanıyorsun, gerisini de söyleyeyim. Ne, biliyor musun?’

‘Ne, efendim?’

‘Ölümü bile korkuttuğuna göre, insan ruhu ölümden daha büyük. Kadın, ifade edemedi ama, eminim bunu kastetti. Hastanede şiir okurken buna inandı; insan ruhunun olanaklarını görünce, yani anlayınca, yani müzik şeklinde hissedince kendini daha güçlü hissetti. O yüzden, bak şimdi düşünüyorum, daha iyi anlıyorum, o yüzden hiç intihar etmeye kalkışmadı, ne o

zaman, ne daha sonra, ne de hatta şimdi, en intihar etmesi gereken zamanda.'

'Anlıyorum, efendim,' dedi Memü, kibarca.

Anlamadığını biliyordum, ama anlattıklarımı değilse de beni anlıyordu, yani anlatma isteğimi, çenemin düşmesini.

'Kadın yaşamak istiyor, Memü, sonuna kadar yaşamak istiyor. Akli çalıştığı sürece yaşamak istiyor. Eminim hiç vazgeçmeyecek. Çünkü aklın, ruhun sınırsızlığını gördü ve büyüledi. Şiir bazen de yaşıtır. Seversen yaşıtır.'

'Elbette, efendim,' dedi Memü.

'Üff, Memü ya,' dedim, nihayet içmeme izin verdiği içkiye sarılarak, 'sarhoş muhabbetine katlanıyormuş gibi konuşma. Sarhoş olmadığımı biliyorsun. Tamam, biraz sarhoşum ama, sarhoşça konuşmuyorum, sadece gaza geldim, düşündükçe heyecanlandım, o kadar.'

'Özür dilerim, efendim,' dedi Memü, yabancılaşmamak, yakın ve içten kalmak için yüz kaslarıyla çaba göstererek. 'Sadece heyecanınıza katıldığımı göstermeye çalışıyordum. Yoksa, size bütün kalbimle inanıyorum. Sarhoş ya da değil, her haliniz benim için makbuldür, efendim.'

Bu sefer ben, nasıl söylesem, fena oldum. Kalbini kırdım diye telaşlandım.

'Yanlış anlama, Memü,' diye atıldım. 'Ben eğlenelim diye öyle söyledim. Ciddi değildim.'

'Ben sizi yanlış anlamam, bana güvenebilirsiniz.'

'Sağol, Memü. Gerçekten. Sana minnettarım. Ağır mesajların adamısın. Hermetik bir tarafın var. Neden heyecanlandım, biliyor musun? Çünkü anladım. Ne zamandır hiçbir şeyi anlamıyordum. Bizim arkadaşlar ne yapıyor?'

Memü önce kaçamak, sonra uzun bir bakış attı bizimkilere.

'İyi görünüyorlar,' dedi.

'Ah. Onlar hep iyi olur. Hayatta hiçbir şey onların moralini birkaç dakikadan daha uzun süre bozamaz. Bozmasına izin vermezler. Kuşku duymadan yaşamak zorundalar.'

'Tatlı söylemişler,' diye sırttı Memü. 'Sizinkinden yediklerini sanıyorlar. Garson kahvelerini götürüyor.'

'İçsinler de siktirölüp gitsinler. Aslında benim de gitmem

lazım. Hatta çoktan gitmiş olmam lazımdı. Ama nereye? Ki-me? Şu telefonu verir misin? Kimse aramadı değil mi beni bu-radan?’

Aramamıştı. İyi de yapmıştı, Lale, aramamakla. Ya da sek-reteri, ona ulaşip beni aramasını istediğimi söylememekle. Ara-masını istemiyordum, artık. Arayacaktı da ne olacaktı? Yat yat, ne yani? Yattık işte. Geçti gitti. Yani geçmiş olsun. Yani inşallah geçmiştir. Ona hayır demeyi becermem lazım. O beni vaktiyle nasıl yüzüstü bıraktıysa, nasıl en taze halini benden esirgeyip başkalarına gittiyse şimdi sıra bende. Değilse de olmalı. Allah enişteye başışlasın. Hadi kızım, evine, kocana dön. Arada bir görüşürüz, yeter de artar. Bir şey söyleme, kararım kesin. Sana artık aşık değilim. Uzun zamandır değilmişim. Aşk değilmiş, sen değilmişsin. Arkadaşlarım bile inanmadı. O yüzden işte sa-na döndüm, artık seninim numaralarını yemem. Ben orada kal-madım, şimdi görüyorum; acı beni oradan almış götürmüş, kimbilir nereye. Hadi hoşçakal.

Aygen’i aradım. Cevap vermedi. Köylü kadın bile açmadı telefonu. Uyuyor ya da baygın mıydı? Ve yapayalnız? Yanında olmam gerekmiyor muydu, bu saate kadar? Gerekiyordu. Emi-nim, bana güvenip kadını göndermişti, neredeyse gelir, deyip. Aslında her gün düzenli olarak oraya gitmeme şaşırıyordu; za-man zaman, acaba yalnız mı kalmak istiyor? diye düşünmeme yol açacak ufak hareketler yapıyordu, belki bilerek, belki bilme-den. Ve zaman zaman, bana bilerek eziyet ettiğini hissediyor-dum, zoraki aşığımıymışım gibi. Bu yüzden, onu sadece hasta gi-bi görmeyi, ondan birşey beklememeyi, sadece kendimi karşı-lıksız vermekle yükümlü kişi olarak görmeyi beceremiyordum. Becerebilirdim, aslında, ve bir süre de becermiştim o kendine gelene kadar. Ama kendine geldikten sonra buna izin verme-mişti; kadın olduğunu unutamamıştı, ben erkek olduğumu kendime saklamaya hazır olduğum halde. Kadın ve erkek, de-mişti, ortak hayatımızın kutuplarını belirlemek için. Ardından flörtü hatırlatan çekingenlikler, planlamalar, kuruntular geldi. O kadar ki bu akşamki gecikmemi benim evime taşınmayı ka-bul etmediği için alınganlık yapıyorum şeklinde yorumlayabi-lir. Oysa sadece cesarete, cesaretimin tazelenmesine ihtiyaç du-

yuyor olabileceğim aklına gelmez. O da kadın, sonuçta. Ölen bir kadın da kadındır. Kadınmış. Belki nasılsa geleceğimi düşündüğü için telefonu açmadı. Belki üzerimdeki tüm soru işaretlerini kaldırdı.

Birazdan çıkıp gideyim. Fazla içtim. Ağır ağır giderim, trafik sakinleşmiştir. Saat dokuz. Dokuz buçukta çıksam onda onda olurum. Anahtarımınla açar kapıyı, girerim. Uyuyor olur. Ya da yerde baygın. Düşerken başını sehpanın sivri köşesine çarpmış, başı yarılmış; kan başında ve yerde kurumuş, kararmış. Pansuman yaparım. Saçlarındaki, alnındaki kanı temizlerim. Sonra onu kucağıma alıp yatağa götürürüm. Temizlikçi kadına yatak takımını değiştirtmeyi akıl etmişse, onu yatırdıktan sonra yanına kıvrılıveririm. Üşürüm. Üşüyünce ısınmak için ona sarılırım, ısınmak için ve kabusları sırasında debelenip yere düşmesini engellemek için. Baygınlıkları uzun sürüyor. O da ayrı bir tür hastalık sanırım, belki bir tür epilepsi, ani tansiyon düşüşü diye geçiştirmeye, konu etmemeye çalışsak da. Sabaha karşı uyanır, uyanırsa, ve susamış olur. Kalkıp ona su getiririm; sırtından destekleyip doğrultur, bardağı dudaklarına uzatırım. Hemen uykuya dalmazsa, bu kez dinlenmek için, başı ağrıyor olur. İlacı başucundaki sehpa. Analjezik, antienflammatuar, antipiretik. 2 x 500 mg, bir miktar mayi ile. Ağır ilaç. Bir gün, ben yokken, son çifti ne zaman aldığı unutup overdose yapacağından korkuyorum. Sonra yüzü ızdırap içinde kırışmış, kaşları çatılmış, ama şikayet etmeden, yanı üstüne dönüp, başını, böğrünü, omzunu seğirten çabalarla ağrıyla mücadele eder. Saçlarını okşayıp ona güç vermeye çalışırım. Bu gece, gidersem, şiir de okurum, güç versin diye. Trakl'dan uzunca bir düzyazı, isterse. *Traum und Umnachtung*. Beni anlatacak birşeyler. Niemand liebt ihn. Onun için hatırlarım.

'Yol için ufak birşey ister miydiniz, efendim?' diye sordu Memü.

'Yol için erken, Memü. Sen bana aynısından bir tane daha ver. Daha vaktim var.'

Memü istekten memnun olmadı, ama itiraz da etmedi. Ne de olsa serbestlik ve serbestliği sınırlamaya kalkarsak serbest olmazdık, hiç olmazsa serbest radikal olmazdık. Öte yandan

sevmekte ve endişelenmekte de serbesttik. Memü'nün içini rahatlattım.

'Merak etme, Memü. İyi şöförümdür. Daha doğrusu, arabam sağlam arabadır.'

Memü üzgün üzgün gülümsedi.

'O zaman acele etmeden, yavaş yavaş için. Bir de, mümkünse, düşünmeden için. Ama önce bir soda alın, lütfen. Ah! Arkadaşlarınız toparlanıyorlar.'

Dönüp arkadaşlarıma baktım. Kalkmışlardı, etraflarında pervane olan garsonlarla. Adil bir elinde purosunu, çakmağını zengin bir hareketle ceketinin çakmak cebine koyuyordu. Metin'in gözleri duvarların ötesinde geziniyordu. Önüme döndüm.

'Adamlarla iki çift laf edemedik. İçleri düşmanlık dolu heriflerin. Hayatta iki arkadaşım vardı, onları da kaybettim, Memü. Üstelik etkili kişilerdi. Bitiremeyecekleri iş yoktu memlekette. Yeter ki Abi büyüksün de. De, canımı al. Öyle adamlar. M'li başka neresi var, Memü, dünyada, gitmediğimiz?'

Memü'nün yüzüne ikiyüzlü bir sırıtma geldi. Sesini yükselterek konuştu, soluma doğru bakarak.

'Galiba konuklarınız var, efendim.'

Etkili arkadaşlarım yanibaşımdayken bittiler. Dövüş etmeye geldiler sanıp bir an heyecanlandım. Ama hayır, onlar öyle bir salaklık yapmazlardı, uluorta. İsterlerse beni sonradan, herşey unutulduktan sonra, birilerine marizletirlerdi, bir sokak arasındaydık. Bu akşam emniyetteydik.

Adil elini enseme koydu, ağabeyce bir saç okşama hareketi mi desem, güç hissettirme mi, anlayamadığım bir hareketle.

'Abicim,' dedi, 'seni bilmem ama biz böyle ayrılmak istemedik.'

Döndüm, elimi içgüdüsel olarak beline attım. O sırada Metin de bir adım arkasından gelip yanıma yaklaştı.

'Eski günlerin hatırı var, abi,' dedi, karakterli bir ses ve o sese yakışır bir duruşla. 'Birbirimizi bu kadar kolay haralayamayız. Unutalım, gitsin.'

Sol elini Adil'in yanından bana uzattı, el sıkışmak için değil de elele tutuşmak için, sanki, avucunu yere dik değil, paralel tutarak. Diğer elimle de onun eline karşılık verdim. Artmış

bir sarhoşlukla, yavaşça, sevgi dolu bir erkekler yumağı olduk; Sumpathy bar kamuoyu bizimle kendini daha güçlü hissetti, çok daha güçlü, iç ve dış düşmanlara karşı. Kimse bizi yıkamazdı. Oradaki yüzler, gözler öyle söylüyordu.

‘Unuttuk bile,’ dedim. ‘Özür dilerim. Hıyarlık yaptım.’

‘Ben özür dilerim,’ dedi Metin. ‘Kitabına öyle dediğim için. Haklısın. Kışkandıydım. Doğruya doğru. Kendimi yine birden o yaşta hissettim de o yüzden oldu.’ Elini sıktı.

‘Aman abi, aramızda lafı mı olur?’ dedim. Elini sıktım, mukabele şeklinde.

Adil ortamıza, diğer ikimizin havadaki hayali ortak kulağına doğru eğildi, ayıp birşey söyleyeceği belliydi, Memü’den ve halktan gizli.

‘Ulan,’ diye mırıldandı, ‘biz helada otuz bir yarışı yapmış adamlarız. Birer tek de burada attırdık işte, n’olmuş?’

Güldük, kıkır kıkır. Gençlik mesajını almıştık.

‘Tamam baba,’ dedim. ‘Helada olan helada kalır. Gelin, birer yolluk alın, öyle gidin.’

‘Hadi ikram et, o zaman,’ dedi Adil.

İkisi iki yanımdaki taburelere oturdular. Onları uğurlamaya hazırlanan garsonlar bu yeni çağın ezici sıcaklığı karşısında ezilip dağıldılar karanlık köşelere doğru. Memü onlara kafasına göre küçük birer güle güle kokteyli hazırladı. İçtiler. Adil cüzdanından bir kart çıkarıp bana uzattı, orada direkt telefonunun ve ev telefonunun yazdığını da önemle belirtti; çok etkilenmiş gibi yaptım. Kartı ceketimin göğüs cebine koyuyordum ki Metin müdahale etti, kartı alıp arkasına kendi ev numarasını yazdı; çok mütehassis oldum.

‘Mutlaka ara,’ dedi Metin.

‘Ama mutlaka!’ dedi Adil. ‘İlk fırsatta beraber birşeyler yapalım.’

‘Olur, ararım,’ dedim.

‘Ama lafta kalmasin,’ diye uyardı Adil. Duraksayan bakışları bir an sen niye bize telefonunu vermiyorsun diye sordu, sonra vazgeçti. Sorsa ne cevap verirdim, ne yalan uydururdum, bilmiyorum. Herhalde numarayı verirdim, hayır diyemeyeceğim için, pişman olacağımı, hatta aramayacaklarını bile bile.

'Kalmaz, abi,' dedim, elimle göğüs cebime dokunarak.

'E iyi o zaman,' dedi Metin, 'bize müsaade.'

Kalktılar. Kayıp garsonlar karanlık köşelerden hayata geri dönüp dört koldan etrafımızı sarmaya başladılar. Onların aydınlanan yüzlerine sevinç yayarak vedalaştık. Benden sonra Memü'nün de elini sıktılar, ona torunlarına anlatacağı bir anı vermek için. Sonra gittiler. Herkes rahatladı; hayat normale döndü; sesler yükseldi, sigara dumanı ve içki ve yemek kokularıyla ve solgun ışıklarla birleşerek bara nihai barbar atmosferini geç de olsa teslim etti.

'İyi oldu,' dedim Memü'ye, 'tekrar karşılaşırsak hiç olmazsa selamlaşabileceğiz.'

'Evet,' dedi Memü, 'bu devirde bu da birşeydir.'

'Hem de ciddi birşeydir ve kutlanmayı hakeder. Aynısından bir tane daha ver, Memücüm, gaza geldim bak, arkadaşlarımızın geride bıraktıkları sıcaklığa ve kartvizite kadeh kaldıralım.'

Ondan sonra da kalkmayı hep unuttum, kalıp birkaç kadeh daha içtim. İçerisi giderek kalabalıklaştı, hava ağırlaştı, yalnız kadınlar bollaştı, aramızda boş tabure bırakmadan bara oturmaya, yan yan bana bakmaya, çakmak istemeye filan başladılar, Memü'yle sohbet imkanı kalmadı, midem bulanmaya başladı, Aygen'i düşünerek kahve içtim, derken baktım, saat de on biri geçiyor, canlı müzikçi bir grup Bach'ın kimbilir nesini bozmaya hazırlanıyor, onun üzerine kalktım. Memü hesabı isteme girişimimi baştan reddetti, hatta ona beni konuk etme fırsatı verdiğim için inanılmaz bir kibarlıkla teşekkür etti; ben de köylülük olmasın diye para lafı etmedim. Vedalaşmak için ona elimi uzattım ama o beni kapıya kadar geçireceğini söyledi. Geçirdi de. Vestiyerdeki kıza, paltomu giydiren garsona ve kapıdaki korumalara yüklü bahşişler verdim. Jipim barın önüne çekilmişti, bekletilmeye tahammülü olmayan hatırlı müşteri arabası olarak. Arabama binmeye hazırlanırken, Memü çekingen bir sesle istersem bana bir şöför verebileceğini söyledi. Kabul etmedim. Adam bana zorla kaza yaptıracak, şeytanı dürtükle-yip duruyor, diye içimden söylendim. Ona konukseverliği ve dostluğu için teşekkür ettim.

'Kendinize iyi bakın,' dedi Memü. 'Dikkatli sürün.'

'Tamam, Memü. Bu konuyu kapat.'

Arabaya bindim. Camı açtım. Memü gömleği ve yeleği içinde, arkasında avanesi, arabanın yanında dikiliyordu. Gözden yitip gitmemi seyredecekti, besbelli. Ama gitmedim. Onun o ışıklı görüntüsüne bakarken aklıma gemi işi geldi, şilep işi.

'Ya Memü,' dedim. 'Bu kadar zengin adamsın. Benimle kalla bulmak için mi Miami konusunu açtın, yardım istedin? Yok, ciddi idiyse, bana ihtiyacın yok ki. Neden? Aklıma takıldı. Sorabilir miyim, sakıncası yoksa?'

Sorum Memü'yü yaraladı. Yüzü kederli bir hal aldı. İçki isteyen bir hal. Gözleri o kederle kaldırım boyunca sıralanmış bodur ağaçları taradı, aralarında ona ait ya da onu korkutan birşey varmış gibi. Sonra eğildi, bana doğru; ellerini kapıya yasladı.

'Beni anlayacağınızı biliyorum,' diye mırıldandı, sözlerini ve yüzünü arkadaki adamlardan saklayarak. 'Sadece şu... Yani, nasıl söyleyeyim... Yıllar var, biliyor musunuz... Yıllardır kimse benim için birşey yapmadı. Ne annem babam, ne karım, hiç kimse. Kimseden de birşey isteyemedim şimdiye kadar, isteyecek kimsen olmadı. Hayal ettiğim herşeyi gizli tutup unutmaktan yoruldum. Çocuklar saklamıyorlar ama. Güvendikleri biri olunca söyleyiveriyorlar. Benimki de öyle. Dinleyeceğinize inandığım için anlattım. Hayal olsun diye.'

Önüne baktı. Ellere baktım. Yüzündeki hüznü görmeye dayanamayacaktım. Öylece kaldık.

'İyi ki anlattın, Memü,' dedim sonra. 'Senin adına da kendi adıma da sevindim. İçinde birşey yaşatmak zor, değil mi? İnsansız da olmuyor, değil mi, Memü?'

'İyi bir dost, efendim,' dedi Memü. 'İyi bir dost olmadan hayal de olmuyor.'

'Sana layık bir dost olmaya çalışacağım, Memü,' dedim. İçimden ağlamak geliyordu. Kendimi tuttum. 'Umarım başatabilirim. Yıllardır ben de susuyorum, Memü. Ama belki bir gün ben de sana kendimi anlatmaya çalışırım. Belki sen de sıkılmaz, beni dinlersin.'

'Her zaman yanınızdayım,' dedi Memü.

'Hadi hoşçakal,' dedim ve ağladığımı görmesin diye hemen hareket ettim. Hareket eder etmez, Memü arkamda kalır kalmaz da ağlamaya başladım. Yo, kendime ya da benzerlerime acıdığım, halimize bakıp duygulandığım değil, ama daha çok, konuşmayı beceremediğim, çatırtıyla üstüme yıkılmakta olan bütün bir geçmişe karşı kendimi savunamadığım, haklı çıkaramadığım, mazur gösteremediğim, kayıplarımı daha fazla görmezden gelemediğim, yıkıntılardan kaçamadığım, geleceğimi de artık reddedemediğim için, ve anlayamadığım başka kimbilir nasıl şeyler için hıçkırığa hıçkırığa ağladım. Biraz kendime karşı, biraz kendim için ağlıyordum. Kendimden af diliyordum, sanki. İstmeden oldu, demeye hazırlanıyordum.

Dar bir sokaktı. Yolun iki yanına park etmiş arabaların arasından güçlkle geçebildim. Caddeye çıkıp Boğaz'a inen yollardan herhangi birine doğru yöneldiğimde, İstmeden oldu, demeyi başarabildim. Hatta fark etmeden oldu, diye devam ettim. Kendimi gözümde fazla büyütmüş olmalıyım, hayatımın bir yerinde, belli bir yaşında, birşey kazandığımı ya da kaybettiğimi ya da sadece kendi halimde birşeylerle meşgul olduğumu sandığım bir sırada, hayatın değişebilir ve benden uzağa ve bensiz gidebilir olduğunu akıl edememiş, bundan korkmak gerektiğini bilememiş olmalıyım.

Etiler'e doğru dönecekken, uzakta sarhoş avına çıkmış bir polis arabasının ışıklarını, gece polislerinin fosforlu giysilerini gördüm; durdurulmayı kabul edemezdim. Polislerin farketmesine aldırmadan sağa yanaşıp U-dönüşü yaptım, Ulus yoluna girdim. Arkamdan gelen olmadı. Bari Ortaköy'e ineyim, dedim. Orada da polis varsa Balmumcu'ya çıkar, E-5'e dalarım.

Hava çok soğuktu. İnce bir yağmur yağıyordu. Cam açıktı. Polisleri atlatmış olmak küçük bir ödül gibi hoşuma gitti. Ama hala ağlıyordum, çise şeklinde de olsa. Ağlamaktan ve camdan vuran, yağmurla yüzüme yapışan soğuktan burnum akmaya, kaşınmaya başladı. Camı kapattım. Kaloriferi açtım. Sonra torpido gözüne uzanıp rastgele bir Bach kasedi aldım, teybe koydum. Ne çıkacak diye beklerken, kendimle az önceki gibi konuşmaya devam edebilecek miyim diye düşünürken yüzümde

ki ıslaklığı paltomun koluyla silmeye çalıştım ve ne olduysa o sırada oldu.

Aslında ben birşey yapmadım. Sadece yol, aklımın başka yerde olmasını fırsat bilip, daralmış, kıvrımlanmış, yamaç aşağı inmeye başlamıştı. Oysa ben hala düz ve geniş ve sakin bir yolda olduğumu sanıyordum. O yokuşun her zaman indiğim Ortaköy yokuşu olmadığını, arabayı fazla hızlı sürdüğümü, viraji alamayacağımı farketdiğimde zaten yeterince ağlamış bulunuyordum. Yeni birşey yapmam gerekmedi. Sadece nasıl kurtulabilirim diye düşündüm. Böyle bir durumda insanın aklının motordan da saatten de daha yüksek devirde çalıştığını söylemeliyim. Virajdan sıyrılmakla bitmeyecekti. Hemen aşağısında koca bir ağaç, asırlık çınar mıdır, evliya selvisi midir, bilmem kaçınıc Mehmet'in çişini yaptığı devlet meşesi midir, ne boksa ve neden kesilememiş ve etrafı yüksek kaldırım taşlarıyla korunmaya alınarak yolun ortasında bırakılmışsa, yolu iki yanından daracak iki şeride bölüyordu birkaç metreliğine. Soldan girsem kenardaki duvara çarpıp takla atacak, sağdan girsem yolun dışına uçup yamaçtaki evlerin çatısına gömülecektim. Hemen debriyaya yüklendim, vites küçülterek yavaşlamayı denedim ve virajdan sıyrılmayı başardım. Ama araba yine de kaymaya başladı. Ağaç karşımda hızla büyüdü. Direksiyonu zaptetmek zorlaştı. Sağa mı, sola mı derken belki bir işe yarar diye el frenini çektim, işe yaramadı. O andan sonra zaten ölümle baş başa kaldık. Ayırt edebildiğim ilk duygum utanç oldu. Korkmadım. Hiç olmazsa ölümden korkmadım. Sadece kolumun bacağımın kopabileceği, beynimin bağırsaklarımın dışarı fırlayıp yola saçılabileceği düşüncesi utancımı tedirginliğe dönüştürdü. İnsan güzel ölmek istiyor, temiz ölmek istiyor. Kemerim bağlıydı, neyse ki; camdan dışarı fırlamayacağıma güvenebilirdim. Arabaya da güvenebilirdim. Herhalde boynum kırılarak öleceğim, dedim. İntihar etti, diyecekler diye üzüldüm. Keşke öyle olsaydı, hiç olmazsa yanlış anlaşılmamış olurdu. Direksiyonu sımsıkı tuttum. Duvara doğru gidiyordum. Frene bastım, bıraktım; arabanın burnu ağaca döndü ve tüm frenlerin yavaşlatmak yerine hızlandırdığı araba olanca hızıyla, müthiş bir gürültüyle ağaca çarptı.

Çarptı, ama durmadı. Ölmedim. Ölmeyi unutmuş gibi oturmuş, kazayı seyrediyordum. Önce ağacı devirdik, üstünden uçtuk, gökyüzünde gidiyoruz zannettim. Cidden. Yıldızları saydığımın değil. Çarpmanın şiddeti bana o an farkedebileceğim bir zarar vermemişti. Ama bir an resmen havada, kara göğün içinde uçtuk, sonra ters dönüp yere düştük. Feci bir gü-rültü de o zaman çıktı. Milleti uyandırdım diye korktum. Sonrası daha kötüydü. Bitinceye kadar bayılmış ya da ölmüş olmak için dua ettim. Takla atmanın ne zor olduğunu düşündüm, yokuş aşağı takla ata ata, her taklada başımı tavana, kapıya, kapının camına vura vura, canım yana yana giderken; bağır-mak için çok dişimi sıktım ama sanırım bir ara bağırdım. Dört ya da beş takla saydım; demek oluyor ki başımı en az sekiz ya da on kez çarpmış olmalıyım. Gerisini sayamadım. Başta olma-sı ve bilincimi kazanın büyük bölümünü takip etme açısından kurtarması gereken şey geç de olsa oldu; ölüyorum, dedim ve birden, gece yanımdan hızla geçip gitti.

10

Ölmek hiç kolay değilmiş. Ölmek için çok acı çekmek gerekiyormuş, hiç olmazsa benim katlanabildiğimden daha çok. Aslında sürpriz oldu, ölmediğimi görmek. Kurtarıcıları vardı, değişik çevrelerden, değişik yaş ve meslek gruplarından: mahalle sakinleri, kardeş sürücüler, polisler, ambulansçılar, çokluk çocuk: beni enkazdan çıkardılar, aldılar, hastaneye götürdüler, emin ellere teslim ettiler. Onlar da gözlerime ışık tuttular; etimi delip göğsüme, karnıma plastik borular soktular içimde hapsolmuş, kalmaya çalışan ölümü dışarı akıtmak için; burnuma maske taktılar; durumum ciddiydi; benim için çağırdıkları ciddi birilerinin gelmesini beklerken, vakitten kazanmak için, saçlarımı kazıdılar. *Çabuk, çabuk, çabuk!* dediler film makinesini getiren adama, *çok çabuk!* Herşeyi gördüm, daha doğrusu duydum, anahatlarıyla da olsa, yorumsuzca da olsa. *Adam alkollü!* diye bağırdı biri, uyarılması gereken başka birine. *Üff, bu kafa ne olmuş böyle ya?!* dedi yanımdan geçen bir ses, üzerime doğru eğilip. *İğne hazır,* dedi bir kadın, genç biri. *Hadi o zaman,* dedi başka biri. Başladılar. Yaşayacaktım.

Ama yaşamak da hiç kolay değilmiş. Yaşamak için de ayrıca acı çekmek gerekiyormuş. Alçılar, çelik askılar, pansumanlar, kapanmayan yaralar, patlayan, tekrar atılan, alınan dikişler, kaynamayan kemikler, hele o lanet olası sondalar, serumlar, iğneler, filme, tomografiye, MR'a taşınmalar, oranı buranı acıtan dikkatsiz hastabakıcılar, gelmek bilmeyen asansörler, sıcak ve havasız odalar, kötü yemekler, hiç de porno filmlerdeki gibi

davranmayan ağzısıkı hemşireler. Nihai olarak kendime geldiğimde on gündür uyumakta olduğumu, beyindeki ödemin temizlendiği ufak bir kafa operasyonundan sonra dört gün yoğun bakımda kaldığımı, yoğun bakımdan çıkınca, tansiyonunun güven verdiği bir sırada, bir de kemik operasyonu geçirdiğimi, kırılan omzuma ve çok kırılan koluma çiviler çakıldığını öğrendim.

‘Şanslıymışsınız,’ dedi doktor, ‘sizi buraya getirdikleri için. Başka bir hastaneye gitmiş olsaydınız, el altında beyin cerrahi olmayan bir yere, yani, öyle işte.’

‘Anladım,’ dedim. ‘Artık hep buradan alışveriş yapacağım.’

Doktor bir aksilik olmazsa bir iki hafta sonra çıkabileceğimi tahmin ettiğini söyledi, tabii istersem, yok eğer istemezsem dilediğim kadar kalabilirdim paramı ödediğim sürece.

Başım sargılıydı. Boynumda boyunluk vardı. Vücudumu kontrol ettim. Yara izlerini saymazsak, bacaklarım, kalçam, sağ kolum sağlamdı. Bütün göğsüm sargı beziyle sıkıca sarılmıştı. Kaburgalar da doğal olarak kırıldı. Yüzüm çizik içindeydi. Ellerim de öyle. Zayıflamıştım. Zayıflayınca burnum sivrilmiş, yüzün tamamı adına konuşur olmuştu. Bir hemşire günde birkaç kez gelip serumun içine ağı kesici enjekte ediyordu ki günün çoğunu onun yolunu gözleyerek geçiriyordum. Başım ağrıyordu; hep ağrıydı. Ve, söylediklerine göre, daha da ağrıyacaktı.

‘Yalnız mıyım?’ diye sordum hemşireye. Çünkü insan, hayatta olduğunu görünce, hemen hayat içindeki durumunu bilmek istiyor. Anlamadı, hemşire, hangi anlamdaki yalnızlığı kastettiğimi. ‘Yani,’ diye açıkladım, ‘ailem, arkadaşlarım, sevgililerim, burada olduğumu biliyorlar mı? Biliniyor muyum? Gelenim gidenim var mı, yoksa sahipsiz hasta statüsünde miyim, fakfuk fon kapsamında?’

‘Ha o anlamda!’ dedi hemşire ve beni o anlamda yalnız olmadığını temin etti. Ben önemli bir hastaymışım, bir kere başhekim benimle bizzat ilgileniyormuş. Ayrıca arayan, çiçek gönderen, gelip doktorlarla görüşen, kapıdan gözyaşları içinde bana bakıp giden çok insan varmış, kardeşim, mesela, her gün uğruyormuş.

'A! Sahi mi? Bugün uğradı mı?' dedim.

'Hayır. Ama bir ara mutlaka uğrar. İşleri sıkışık da olsa mutlaka uğrar.'

Kardeşim akşama doğru geldi. Çikolata getirdi. Onu aylardır görmüyordum. Kaza olmasa belki yine görmezdim. Patronluktan çok memnun görünüyordu. Onu seviyordum ve öyle görmek istemiyordum, diğerleri gibi bir başarı müridi olarak. Babam bile öyle değildi, öyle olmadan da para kazanılabildi. Memnun görünse de bana karşı mahcubiyetini, şirkete sessizce el koyuşunun utancını saklayamıyordu; benim için üzüldüğünü de anladım. Koluma dokunabilmek için sağ yanıma geçti. Dokunmadı, ama. Cesaret edemedi, sanırım, ya da alışkın değildi, yakınlık göstermeye.

'Ulan direktten döndün, ha,' dedi.

'Öyleymiş,' dedim.

İlk iş bana kazayı anlattırdı. Sadece aşırı hız ve dikkatsizlik sonucu olduğunu öğrenince canı sıkıldı. Herşeyi bilmediğimi söyleyerek itiraz etti. Hatırlamıyor olmam doğalmış. Hayır, dedim, saniye saniye hatırlıyorum. Canı daha çok sıkıldı. Uzatma, dedi. Polis raporunda, bir görgü tanığının ifadesine göre, plakası alınamayan bir araç arkadan gelip beni sıkıştırmış, sağ çamurluğa vurarak arabanın kontrolünü kaybetmeme yol açmış; öyle denmiş, öyle kayıtlara geçirilmiş. Yapma ya, dedim, öyle mi olmuş? Öyle, öyle, dedi, her bakımdan en doğrusu bu. Öyle olmuş olmasını ben de tercih ederdim, ama öyle olmamıştı. Yine de sustum.

'Anlamadığım şey,' dedi, sesini alçaltarak, 'arabada tabanca buldular. Tabancayla ne işin var Allah aşkına? Deli misin sen?'

'Pederin tabancası ya,' diye kendimi savundum. 'Dağ bayır geziyorum diye çantaya koymuştum, ne olur ne olmaz diye. Nerede tabanca?'

'Polisler üstüne yatıyorlardı ama Adil abi halletti. Bende şimdi, kasada. Ama bir daha sana vermem.'

'Adil abi mi? Adil abi kim?'

Bizim Adılmış! Çok lazımdı! Kazaya, benim bıraktığım yerden itibaren Adil dahil olmuş. Lafa bak: Adil Dahil. Neyse. Polisler beni morga göndermek için Sağlık Bakanlığı'nın hu-

zurlu ambulansını beklerlerken, zaman geçirmek için üstümü aramışlar, kimlik, telefon defteri filan bulmak umuduyla, ve ceketimin göğüs cebindeki karta ulaşmışlar. Eh, etkili bir kart, elbette, önüyle de arkasıyla da. Tedirgin olmuşlar, ulan bu herif sırtı sağlam birine benziyor, medya ve sanat dünyası arkasında, bir yanlış yapmayalım, demişler ve beni tanıyıp tanımadığını sormak için o numaradan utana sıkıla Adil'i aramışlar. Adil, nasıl olduysa, beni tanıdığını söylemiş, söylemekle kalmamış, duruma el de koymuş; ne gerekiyorsa yapılıns! diye ricada bulunmuş polislerden ve eklemiş: Ben de hemen geliyorum, dahil oluyorum. Bunun üzerine polisler yaşamam gerektiğine karar vermişler ve hemen gerçek bir ambulans çağırılmışlar, arabaya ve yola dağılmış eşyaları da titizce toplayıp çantaya koymuşlar: viski şişeleri ve tabanca da o sırada ortaya çıkmış ama onlar, gerekirse başka yerde bulundu, hatıta hiç bulunmadı durumuna tabi tutulmak için ayrı bir torbada muhafaza edilmiş. Adil tabancayı polislerden almış. Ayrıca, sigorta mevzuları için, polis raporunda da hastane raporunda da alkolden bahsedilmemesini sağlamış. Sigorta hasarı tam olarak karşılayacakmış! Aslında karşılamazmış ama Adil abilerin grubuna ait bir şirket olduğu için, Adil abi dahil olmuş. Uzatmayın, demiş, sevdiğimiz bir kardeşimizdir, neyse ödeyin.

'Ya!' dedi kardeşim. 'Adam büyük dostluk gösterdi. Yoksa hem ruhsatsız tabanca taşıma, hem alkollü araç sürme, kamu malına zarar verme filan derken başımız epey derde girerdi. Yani girmezdi, neticede biz de hallederdik, o kadarına gücümüz yeter, ama uğraşırdık, bu kadar kolay olmazdı.'

'Şimdi Adil'e teşekkür mü borçluyuz?' dedim, somurtarak. Adil'e değil, ona o kadar hayran olduğu için kardeşime kızırıyordum. Kendine yeni bir idol bulduğu belli oluyordu. 'Allah bilir en sevdiğin yazar da Metin Destan'dır.'

'Ha, o da geldi. Hem de kaç kere. Öyle sıkı dostların olduğunu bilmiyordum. Sen de az buz bir adam değilmişsin.'

'Araba ne durumda?' dedim.

'Hurda olmuş,' dedi. 'Hurdacıya sattık.'

'Bana aynısından bir tane daha al,' dedim, kıskanç çocuk

somurtmasıyla, o ikisine hayran olduğu için kardeşimi cezalandırmak isteyerek. 'Çıkınca kapıda istiyorum.'

'Acele etme, istersen. Belki bir süre araba kullanmasan daha iyi olur. Hem bu kolla nasıl araba kullanacaksın?'

'Ya sen al,' diye üsteledim. Yorulmaya başlıyordum. Nefrete alışkın değildim. 'Otomatik al.'

'Ama üzerine çok para koymak gerekecek,' dedi kardeşim. 'Sigorta parası sıfırını almaya yetmiyor.'

'Koy o zaman,' dedim. O konuda son sözümü söylediğim belliydi, tartışacak durumda olmadığım da belliydi. Bu herif de bazen babamı bile aratıyor, diye düşündüm. 'Şirkette para yok mu?'

Şirket deyince kardeşimin yüzünden pembe bir tozbulutu geçti. Şirketin parasını kullanma konusunda herhalde bazı görüşleri vardı, bir yeri gelince bana iletmek üzere kesinleştirip aklının bir kenarına yazdığı. Artık şirketten aklına estikçe para çekmek yok, gibi. Ama şimdi yeri değişti. Çaresiz kabul etti, dağılmış vücuduma hürmeten.

'Peki,' dedi, hem ısrar ettiğim için bana kızarak, hem itiraz edemediği için kendisine kızarak, hem de bana karşı para hesabı yaptığı için kendinden utanarak. 'Hallederim.'

'Hastane masrafları ne oluyor, bu arada?' dedim.

'Ödüyorum,' dedi. 'Dert etme.'

'Kafa ameliyatı filan çok yazmıştır,' dedim, çekinerek.

'Yazdı, ama hallettim.'

'Çıkınca sana öderim,' dedim.

'Saçmalama,' dedi. Bu kez kendinden iyice utandı; araba almaya itiraz ettiği için pişman oldu ve babamlık yapmayı bırakıp çocukluğumuzdaki, ilk gençliğimizdeki kardeşlik ruhunu yakalamaya çalıştı. Henüz tam olmak istediği gibi bir işadamı olamamıştı, çocukcağız; kalbinde onu zaman zaman geri çeken, unutmamasını engelleyen birşeyler vardı, annemin hayaleti, belki. Ben ölsem şirketi ayak bağı olmadan daha rahat idare edebileceği düşüncesinin cazibesıyla ben ölsem hayatta kimsesinin kalmayacağı düşüncesinin dehşeti arasında gidip gelmişti, sanırım, kazayı duyunca. 'Parayı pulu düşünme,' diye devam etti. 'Bir an önce iyileşmeye bak. Dinlen. Uyu. Hemşirelere asıl.'

Büyük kaza atlattın, çok büyük. Arabanın halini görseydin, nasıl sağ çıktığına sen de şaşardın. Kıymetini bil, hayata sarıl. Şakası yok, en ufak hatada gidiyorsun.'

Kardeşim ertesi gün tekrar uğrayacağını söyleyerek gitti.

Odada camın önüne dizilmiş birkaç çiçek vardı, aranjman, mevsim çiçekleri, yapma kuşlarla, kelebeklerle süslenmiş, daha çok doğum yapan kadınlara gönderilen cinsten; solmaya başlamışlardı, kimse onları o şapşal sepetlerinden ya da jelatinlerinden çıkarıp, plastik süslerinden arındırıp bir vazoya, suya koymayı, kaloriferden uzağa bir yere yerleştirmeyi akıl edemediği için. Bunu ben yaptım, bir hastabakıcıya talimat vererek. Sık sık camı açıtırıp temiz hava solumalarını sağladım. Biraz da taze çiçek aldırıp aralarına koydurdum, birlikte daha iyi dayanacaklarını bildiğim için.

Ertesi gün dükkanımla bağlantı kurdum. Çırağım sesimi duyunca duygulandı; iyileşeceğime sevindi; daha benden öğreneceği çok şey vardı. Çiçeklerin sağlığını sordum, iyi olduklarını öğrendim.

O gün Adil aradı, geçmiş olsun dedi. Ona tüm yaptıkları ve çiçekleri için teşekkür ettim. Lafı mı olur? dedi. Sen olsan aynısını benim için yapardın. Hadi istirahat etmene bak. Arkasından Metin de aradı, büyük geçmiş olsun dedi. İyi dilekleri ve çiçekleri için teşekkür ettim.

Daha sonraki gün Lale geldi. Onu tanımakta zorluk çektim. Kocasını aşağıda bekliyormuş, belki o yüzden, gergindi. Adam birşeyler döndüğünden kuşkulmuş gibi bir an yanından ayrılmıyormuş, onu nazlamaya, şımartmaya, yeniden kalbini kazanmaya çalışıyormuş. Ama çok bekler, dedi. Sonra üzüntüyle bana baktı. Neden? dedi. Şaşırdım. Ne? dedim, ne neden? Neden yaptın? dedi. Beni sevmiyor musun? Seni sevdiğimi bilmiyor musun? Ben yapmadım, dedim, bir araba gelip beni sıkıştırdı. O gece beni aramışsın, dedi. Düşündüm ki acaba yine eskisi gibi mi yaptım sandın ve moralin bozuldu da o yüzden mi oldu. Kendimi suçladım, oysa seni aramıştım, ama bir kere adım çıkmış ya, belki aramadım sanmışsındır filan diye. Yok, dedim, beni sıkıştığını belli ederek; merak etme, seninle ilgisi yoktu, senin için ya da senin yüzünden ölmek istemem, için

rahat olsun. Bozuldu. Neyse, dedi, şimdi yorgunsun, ne dediğini bilmiyorsun, istirahat et, sonra uzun uzun konuşuruz. Ha, dedi, annem geçmiş olsun diyor, sana bunu gönderdi. Çantasından bir kitap çıkarıp başucumdaki sehpaye bıraktı. Bakmadım ama ne olduğunu biliyordum. Annesini merak ettim, ama sormadım. Ama o söyledi. O da hasta galiba, dedi, bütün vücudu kaskatı olmuş, tekerlekli iskemle kullanıyor. Kalk seni bir doktora götüreyim dedim ama kabul etmedi. Ne yapayım, zorla güzellik olmaz. Öyle, dedim, nasıl olsun. Artık gitmesi lazımdı, annesinin bir arkadaşını annesi adına ziyaret etmekle görevli olduğunu söyleyerek kandırdığı kocasına, geri. Geldiği için teşekkür ettim. Şu uyuz heriften kurtulur kurtulmaz tekrar gelirim, rahat rahat otururuz, dedi. Zahmet etme, dedim, hiçbir şekilde zahmet etme, asla, ben akşama sabaha çıkıyorum, iyice düzeleyim, seni ararım ya da belki aramam.

Yar-ı vefakar'a, bir an önce iyileşip aramıza dönmesi dileğiyle. Timur (imza). 14/12/967.

Kalan günlerimi *Ariel*'i okuyarak geçirdim. Daha doğrusu okumaya çalışarak. Çünkü okumak kolay olmadı. Aklım sandığım kadar berrak değildi, kendimi uzun süre birşeye veremiyordum. Hemen yoruluyordum, dikkatim dağılıyor, gözlerim yaşıyor, gözkapaklarım düşüyor, başımın ağrısı şiddetleniyordu. Aklımdan kuşkuya düştüm. Hatta, bir ara, okumayı mı unuttum, diye korktum; sonra baktım okuyabiliyorum, bu sefer acaba İngilizceyi mi unuttum, yani kaybettim, diye korktum. Ezberimdeki dizeleri hatırlamak için kendimi zorladım, biraz hatırladım, biraz da hatırlayamadım. Allahtan o ara doktorlar beyin fonksiyonları tetkiklerine, testlerine, ölçümlerine başladılar da belli bir miktar konfüzyonun çok doğal olduğunu söyleyerek beni rahatlattılar. Zamanla herşey yerli yerine oturur, dediler, ama düzenli olarak egzersiz yapmalısınız. Yani, kafanı çalıştır, dediler. Çalıştırdım, hem de onların inanabileceğinden çok daha fazla, beynimin çeperlerini gerdikçe gererek. O kadar ki sanatsal tüketim için kullandığım yabancı dillerim iki üç günde bilincimdeki inançlı pozisyonlarına geri yerleştiler; ezberim de hızla bana dize yetiştirmeye başladı, zenginkara dağarcığını cömertçe açıp. Böylece, kalan son günlerimi *Ariel*'i

gerçekten okuyarak geçirdim. Aygen'i düşündüm sık sık: bana neredeyse otuz yıllık kitabını –herhalde hayatta en sevdiği şeylerinden birini –kalbini –kadın kalbini gönderdiği için anlatılmaz bir sevinç duyarak, onu özleyerek, dinleyerek, başımın ağrısını unutarak.

Çıkınca ne yapacağımı biliyordum.

Bir gün, kendimi nispeten iyi hissettiğim bir gündü, çünkü ilk kez, hastabakıcının yardımıyla da olsa, helaya gidip çişimi adam gibi yapabilmiştim, ördeksiz, bizzat hela deliğine, Adil'le Metin ziyarete geldiler. İyileşmemi kutlamak için beni tekerlekli iskemleye oturtup aşağıya, hastanenin cafe'sine indirip sütlü-kahve ısmarladılar. Uslu uslu konuştuk, kazayı ele aldık, inceledik, şaştık kaldık. Allah Allah, dedik.

'Emniyet müdüründen bizzat rica ettim,' dedi Adil. 'Seni sıkıştıran aracı polis her yerde fellik fellik arıyor. Bütün İstanbul polisi seferber oldu. Yakalanması an meselesi. Dünyayı dar edicem pezevenge.'

Biliyorduk, isterse ederdi. Ama kime? Öyle biri yoktu ki. Olsun, onlar bulurlar.

'Füme rengi bir Honda'ymış,' diye devam etti.

'Bana Mazda gibi gelmişti,' diye mırıldandım, dalgın dalgın.

'Yok yok, Honda'ymış,' diye susturdu Adil. Sen bu işlerden anlamazsın, diyordu. 'Bulucaz, hayırlısıyla. Az kaldı. An meselesi.'

Konuyu değiştirmek için onlara hal hatır sordum. Adil hayatındaki son kadını anlatmaya başladı. Etraftan duyulmasın diye alçak sesle konuşuyordu. Bir gazeteciymiş o da, yengemiz, meşhur bir gazeteci; bu sefer ciddilermiş, galiba. Sır ama ha! Artık bana sır vermekten korkmuyorlardı; ölümle kolkola gzen bir adam olduğumu görmüşlerdi ne de olsa. Metin de ilkbaharda çıkacak yeni kitabından bahsetti. Çok başarılı olacağına inanıyormuş. Sonra oturuşunu değiştirip daha ağırbaşlı bir halde konuştu. Aslında, bugün sözünü etmeyi düşünmüyordum ama iyi olduğunu görünce söylemeye karar verdim, dedi. Hayırdır? dedim. Yoksa o sen miydin, Mazda'nın içindeki, ya da Honda'nın? He he he. O Japon arabası kullanmaz, dedi Adil. Metin'in herkesten gizlediği bir Porsche'si olduğunu söy-

ledi sırta sırta. Metin dudak büktü, onaylamadan, reddetmeden, sadece sözünün kesilmesinden hoşlanmadığını gösteren sert bakışlarını masaya dikerek. Ciddileştik. Metin boğazını temizledi.

‘Şimdi, dostum,’ dedi ve kısaca yeni kitabı için düşünülen tanıtım çalışmalarından bahsedip bana o süreçte çok faydamın dokunacağına inandığı bir pozisyonda iş teklif etti. Hatta kimse benden iyi yapamazmış, ve yapsa bile o benden başka kimseye güvenemezmiş, devir kötüyümüş, insanlar ahlaksızmış, o benim çocukluğumu bilirmiş ve ne kadar güvenilir bir adam olduğumu. Tanımlamaya çalıştığımda ortaya bir tür menajerlik resmi çıkıyordu.

‘Yani futbol takımı gibi mi?’ dedim.

Cevap vermedi. Kitapla ilgili büyük planları varmış: dünyada ilk kez bir roman piyasaya mevcut tüm iletişim kanalları kullanılarak ve aynı gün tüm olası sanat dallarına uyarlanmış olarak çıkacakmış, yani kitap piyasaya çıktığı gün kitabın çekimleri halen büyük bir gizlilik içinde devam eden on üç bölümlük dizi filmi tv’de ve meydanlardaki dev ekranlarda, o diziden hazırlanan pilot filmi sinemalarda, drama versiyonu tiyatrolarda, radyoda, fotoromanı gazetede yayınlanmaya başlayacakmış, roman karakterlerinin üç boyutlu maketleri de büyük süpermarket, oyuncakçı ve kitapçılarda piyasaya sunulacakmış. Hem de aynı gün, aynı saatte! Kimsenin kaçamayacağı bir roman yazdım, dedi, hem de hiç kimsenin, hiçbir şehrin.

‘Yok ya?!’ dedim.

‘Ya!’ dedi. Adiller’in grubu bünyesinde kurulan bir prodüksiyon şirketi yaklaşık altı aydır bütün bu hazırlıkları yürütüyormuş.

‘Kitabın adı ne?’ dedim, kararımı kitabın adına göre verecekmişim gibi.

Bir an birbirlerine baktılar. Bana biraz daha güvenebilirler miydi, henüz istedikleri evet cevabını almadan? Belki. Hayır.

‘Adını beğeneceksin,’ diye içimi rahatlatmıştı Metin. ‘Yeter ki evet de.’

‘İyi de neye evet diyeyim?’ dedim. ‘Yani kitabın futbol maçı versiyonunu da mı yapacağız?’

'Aa, enteresan,' dedi Adil. 'O projeyi de sen geliştir.'

'Teklifime evet de,' dedi Metin.

'Diyeyim de abi,' dedim, 'teklifin ne?'

Daha ayrıntılı anlattı. Bu kez daha iyi anladığıma göre prodüksiyon şirketi ile Metin, büyük Metin Destan arasındaki irtibatı sağlayacaktım.

'Ha, anladım,' dedim.

'Kafamızdaki plan,' dedi Adil, 'senin zaman içinde bütün prodüksiyonun başına geçmen.'

'Kafamızdaki plan ve kalbimizdeki dilek,' diye vurguladı Metin, sevgi dolu bir gülümsemeyle. 'Sadece ticaret değil. Yine uçümüz eskisi gibi hep beraber olalım istiyoruz. Eski günlerden kaç kişi kaldık geriye, şunun şurasında? Millet ufalandı gitti, bir uçümüz ayakta kaldık bizim sınıftan geriye. Eski dost hiçbir şeye benzemez. O yüzden.'

'Çok etkilendim,' dedim. 'Güveniniz için teşekkür ederim.'

'Cevap vermekte acele etme,' dedi Adil.

'Düşün,' dedi Metin. 'Nasılsa burada düşünmek için bol bol zamanın var.'

'Düşün,' dedi Adil, bana doğru eğilerek, hala dostça ama şimdi biraz da uyaran bir sesle. 'Kendini de düşün. Çünkü biz sadece işi değil, seni de düşündük. Sen de öyle yap.' Sonra göz kırpıp arkasına yaslandı.

'Evet, abi,' dedim. Arkama yaslandım. Adil'in bana doğru eğilişine ona doğru eğilişle cevap vermiş olduğumu farkedince kendime kızdım. İçimde bücürce birşeyler olabileceğinden kuşkulandım. Gururumu yükseltmeye çalıştım.

'Yine de adını bilmediğim birşey üzerinde düşünemem,' dedim. 'Takdir edersiniz.' Sütlükahveden sakince bir yudum aldım.

'Peki,' dedi Metin. 'Senden mi saklayacağız? Romanın adı, *Osman'ın Son Arzusu*. Oldu mu?'

'Elbette,' dedim. 'Çok güzel. Peki. Artık biraz dinleneyim. Yoruldum. şimdi beni geri götürün, sonra tekrar konuşuruz.'

Gittiler. İyi ayrıldık. Bir daha onlarla karşılaşmamayı umdum.

Hastaneden çıkmam ilk tahminlerinden daha uzun sürdü. Herşeyin kusursuz olduğundan emin olmadan beni bırakma-

yacaklardı. Kusurlu birini topluma salamazlardı, ne de olsa, ne de o kadar önemli bir iş teklifi almış birini iş hayatına. Bilhassa yürüme, dengede durma ve uyku düzeni konusunda yardıma ihtiyaç duydum. Verdiler.

Kardeşim, dediği gibi, tekrar geldi, ama dediği gibi ertesi gün değil, üç gün sonra. Gecikme sebebini açıklamadı. Ama kusuruna bakmayayım diye arabayı sipariş ettiğini söyledi. Bu kez bana daha fazla zaman ayırmış görünüyordu. Kalkabildiğimi görünce, o da beni alıp cafe'ye indirdi. Düşünceliydi. Paradan bahsedecek diye tedirgin oldum. Ama hayır, beni düşünüyordu. Millet deli gibi beni düşünüyordu, işi gücü bırakmış beni düşünüyordu, sanki bensiz hiçbir iş yürümüyordu. Utana sıkıla kazanın ikimize de düşünme fırsatı verdiğini söyledi. Annemin hayaleti, dedim kendi kendime, arada bir görünüp ona beni işaret ediyor. Annemi özledikçe, elinde olmadan, beni düşünüyor. Sonunda açık açık konuştu: Artık hayatıma bir çeki düzen vermem gerektiği kanısındaydı, öyle devam edemezdim. Evlenmeyi düşünmeye başlamalıydım sözgelimi, düzenli bir hayat için. Bir iki ay sonra, kendimi iyi hissedince, şirkete dönmemi, beraber çalışmamızı öneriyordu. Bana ihtiyacı vardı, hem. Hayatımızı zorlaştırmayalım, dedi, kolaylaştırmak elimizdeyken. Yaşlanıyorduk, yaşlandıkça şansımız azalıyordu. Hayatı kendi haline bıraktıkça hayat karmaşıklaşıyordu, karmaşıklaştıkça bizi daha çok esir alıyordu. Haklısın, dedim. Dizginleri ele almak, hayata bir çeki düzen vermek hala mümkünken karmaşıklığa teslim olmayalım, dedi, alçak sesle, masanın üstünden bana doğru eğilerek, kendini yere doğru alçaltarak. Zor olduğunu anlayabiliyorum, ama inan herşey kafada bitiyor, dedi, yani insanın kendisinde bitiyor. A evet, dedim, bunu söylediler. Düşün, burada düşünmek için çok zamanın var, düşün, kendini ikna etmeye çalış. Yoksa, dedi, söyleyeceklerinin sonunda bir uyarı notu olarak, böyle yaşamaya uzun süre devam edemezsin. Yakında, bir gün, tükenirsin, bitersin.

Sonra gitti, tekrar geleceğini söyleyerek.

Önce serumu, sonra uyku ilaçlarını yavaş yavaş azalttılar, ağrı kesicilerde bir indirim gitmedilerse de. Çokça açıklama

yaptılar, şimdilik herşey yolunda da görünse kafa yaralanmasına bağlı olarak ileride çıkabilecek sorunlardan bahsettiler, hazırlıklı olayım diye. Ne yaparsanız yapın, bir daha kafanızı bir yere çarpmayın, diye tembih ettiler. Strese, depresyona, yüksek tansiyona karşı da kendinizi koruyun, çünkü bunlar şu an beyninizin bir yerinde pusuya yatmış bekleyen başka bir hastalığı tetikleyebilir, dediler. Korktum, doğrusu. Delirmek istemezdim. Psikiyatrimla yatmak istemezdim. Ne gibi? dedim. Epilepsi gibi, dediler, delirium gibi, dementia gibi, disosiyatif füğ gibi ya da. Füğ mü? dedim. Daha neler! Hem de prelüdsüz! Yani çok uzak ihtimal ama, dediler, biz yine de sözünü etmiş olalım. Söylemeye çalıştığımız şey şu: Bundan sonra kafanız en hassas noktanız, fiziksel ve ruhsal etkilere en açık, en iyi korumanız gereken yeriniz, bunu bilin. Eh, yaşınız da pek genç sayılmaz artık. Bir daha bu kadar kolay toparlamazsınız.

Canım sıkıldı, tam bitti, yırttım, basıp gidiyorum derken. Siz beni daha buradayken hasta edeceksiniz, diye azarladım onları. İşte, dediler, demek ki bugünden başlayacaksınız kendinizi korumaya, demek ki kendinizi önce bizden korumaya başlayacaksınız.

Nörotik kahkahalarına katılarak kendimi korumaya başladım. Gülünce göğsüm acıdı.

Kardeşimin dediği gibi orada düşünmek için çok zamanım vardı. Düşünmeye çalıştım da. Ama düşünemedim. İnsan öyle kolay kolay düşünemiyor, hele de koca bir hayat üzerinde. Düşünceyle hayat arasında kendi kendine kurulan bir uyum var, aşk gibi tıpkı, zorla olmayan, istemenin yetmediği, talimat kabul etmeyen birşey. O uyum o şekilde kurulana kadar ne desen, ne yapsan boş, boş ve etkisiz ve geçersiz. Böylece düşünmeye hazır olmadığımı anladım. Hayatla aramda her ne olacaksa kendiliğinden olacaktı ve olacağı varsa olacaktı. Öte yandan, aklım da, ne zaman kendi haline bırakılsa, hep kazaya gidiyordu, kendi yarattığın, başlattığın, yol açtığın inanılmaz bir gücün, bir sürecin seni nasıl elin kolun bağlı, bir koltuk, bir ayna, bir şişeymişsin gibi dünyanın en karanlık köşesine uçurduğunu, kaldırıp bir kenara attığını, sonra, sonucu görmeyi bile bek-

lemeden, arkasını dönüp gittiğini düşündüm. Bilinçsiz yattığım yerde hızla ölmekteyken nasıl hayatın etrafıma toplanıp benim için birşeyler yapmasını beklemiş, yardım etmeye çalışan ellere nasıl istekle, nasıl uysallıkla kendimi bırakmış olabileceğimi düşündüm. Kurtarılmayı nasıl da istemiş olabileceğimi düşündüm, titreye titreye. Bekleyecektik, daha.

Çıkmadan bir iki gün önce Lale telefon etti. Benim için değil, kendisi için arıyordu. Ağlıyordu. Adam onu çok bunaltıyormuş. Bana yardım et, dedi. Edemezdim. Tabancam da yoktu artık. Sıkma canını, dedim, gevşek ol, stres yapma. Sen beni sevmiyorsun, dedi. Seviyorum ama kendimi korumam lazım, dedim, inanmıyorsan doktorlara sor, konsül ekibine, yoksa kafayı üşütebilirim, beyin kanaması geçirip ölebilir ya da felç olabilirim, kolaylıkla; o yüzden benden birşey bekleme ve beni germe. Kendi sorunlarını kendin hallet. Kocanı kendin vur. Beni unut. Tabii bunları kendi dilimde değil, onun dilinde söyledim ama yine de kızdı. Bir daha aramadı. Gelmedi de.

Çıkmadan bir gün önce Adil aradı. Onları unutmuştum. Düşünüyorum, dedim, bol bol düşünüyorum. Daha iyileşmedim, kafam hala biraz bulanık. İyileşince seni ararım.

Sonra bir gün beni bıraktılar.

Kardeşim geldi, giyinmeme yardım etti, hesabı ödedi ve çıktık. Beni kendi evine götürdü, ailesinin yanına. Küçük kızını, Nazlı'yı görmek, doğumundan beri ilk kez, çok hoşuma gitti, çok duygulandım. Karısı da beni iyi karşıladı, kırık kemiklerime değmeden hafifçe sarılıp öptü, sağlam omzumu sıvazladı. Benim için yemekler yaptırmış, misafir odasını hazırlatmış ama istersem salondaki kanepede de yatabilirmişim, artık nasıl rahat edersemmiş, orada kendi evimdeymişim. Teşekkür ettim. Banyo, dedim. Çok pistim. Vücutumdan korkmayan bir hemşire sık sık gelip kendinden nemli mendillerle vücudumu silmişti ama haftalardır su ve sabun diye kıvranıyordum. Banyo yaptım. Kolumdaki alçı alınmıştı ama izi ve yara izleri iğrenç duruyordu; bütün vücudum, kel kafam, yüzüm iğrenç duruyordu. Zaman alacak, demişlerdi, yara izlerinin geçmesi, bir kısmı da tamamen geçmeyecek, kalacak, ne yazık ki. Kendimi çok çirkin buldum.

Birkaç gün onlarda kaldım. Çocukla oynamak alışkın olmadığım bir duyguydu, sakinleşmeme yardımcı oldu, o benim yüzümdeki yaraları incelerken, ben ona Barbieler'in dünyasında senaryolar üretmeye çalışırken, göğsüme çarptığında onu korkutmamak için çığığımı bastırırken, babalığın nasıl birşey olduğunu anlamaya başladım: zor birşeydi, dikkat ve bağlılık isteyen birşeydi, tatlı birşeydi ama, ödül dolu ve sonsuz. Acaba Lale'yle evlenseydim, dedim, böyle tatlı, huzurlu, sağlıklı bir kızım olur muydu? Lale iyi bir anne olur muydu? Ben iyi bir baba olur muydum? Yoksa sadece Lale'ninki gibi bir çocukluk, benimki gibi bir gençlik dramına fikir babalığı mı yapmış olurdu Lale'yle evlenmek ve çocuk yapmakla? Nereden bileceksin! Nazlı da benim çocuğum sayılır, diye avuttum kendimi. Buraya daha sık gelirim, onunla oynarım, onu severim. Bu bile birşeydir benim için.

Bana iyi baktılar. Bir Cumartesi akşamı, yakın arkadaşları olan ve görür görmez aşık olup evlenmek isteyeceğimi sandıkları bir kadını da alıp beni dışarıya yemeğe götürdüler. Konuşkan bir kadın değildi. Bana pek ilgi duymadı, biraz yaralarımı ve çivilerimi sordu o kadar; kazayı bile anlattırmadı. Yenge kadının ilgisini bana yöneltmeye çabalayıp durduysa da pek başarılı olamadı. Beni önceden fazla şişirerek anlattıklarını, kadının hayal kırıklığına uğrayacağını hesap edemediklerini anladım. Fazla lüks, fazla bakımlı, fazla kontrollü, herşeyinin çok değerli olduğuna inanan bir kadındı; yenge ona benden bahsetirken, o yan yan bana bakarak, boş işlere girmem, diyordu, ortada risk almaya degecek bir durum yok. Altta kalmamak için ben de onun farkında değilmişim gibi yapıp biraderle alçak sesle, öne doğru eğilerek iş konuşmaya çalıştım. Birader memnun oldu, kadına boşverdi; işle ilgilendikten sonra evlenmesem de olurdu. Yemek erken bitti.

Ertesi hafta sonuna doğru evlerindeki düzenin eskisine dönmeye çalışarak huzursuzca kıpırdandığını, benim artık heyecan ve özen unsuru olmaktan çıktığımı farkedince, iyileştigimi, gitme vaktimin geldiğini anladım.

Yengeye teşekkür edip, çocuğa sık sık onu görmeye geleceğimi söyleyip, serin, kuru bir Pazartesi sabahı, ait olduğum ye-

re gitmek üzere onlardan ayrıldım. Kardeşim sabah çıkarken o gün kendimi iyi hissedersen şirket gelmemi, ısınma turlarına başlamamı önermişti, laf arasında, beni birdenbire ürkütme için, öylesine aklına geliveren bir fikirmiş gibi. Arabama binince kendimi oraya gidecek kadar iyi hissediyor olamayacağımı düşündüm. İçimden gelmiyordu; iyi olsam gelirdi. Kamp çantam, kuru çamur rengini almış, yıpranmış, içinde eski ihtiyaç maddelerinin bir kısmıyla bagajda duruyordu. Torpido gözündeki bir iki Bach bile vardı, en iyisinden. *Magnificat*'ı dinleyerek yola çıktım, ve yokuşlarda, virajlarda yavaşlayarak, ağaçlardan uzak durarak, kalabalıklardan kaçınarak, en az girilen yollara girerek, döndüğümü kimseye belli etmemeye çalışarak, vücudumdaki tüm kırıkları, kemiklerimdeki tüm çivi deliklerini, etimdeki tüm dikişleri tiz birer sızı halinde yeniden hissederek, yağmur başlamadan hedefime varmayı umarak, yolun en sağından, ağır ağır yol aldım.

*Away! away! for I will fly to thee,
Not charioted by Bacchus and his pards,
But on the viewless wings of Poesy,
Though the dull brain perplexes and retards.*

Keats, "Ode to a Nightingale"

11

'Kafan çok şeker olmuş,' dedi Aygen.

Fazla bükemediği parmakları ve fazla hissetmeyen avucuyla başımı okşadı, olmayan saçlarımı geriye atar gibi. Beni görünce gözleri yaşarmıştı; tekerlekli iskemlesinde vücudunun üst kısmını ve hafifçe başını da arkaya doğru atarak, yarı hayali bir hareketle kolunu uzatmış, ona sarılmamı istemişti. Eğilip sarılmıştım, benim için açtığı incisiltılı boynunu, ayışıklı saçlarını koklamıştım sonra uzun uzun, yorgun sesiyle beni ne kadar düşündüğünü anlatırken. Ölmediğime sevindiği için kendimi çok canlı hissetmişim. Ölmediğime sevinmekle kalmayıp döndüğüme de sevindiği için. Vücudunun kımıldayabilir, dokunulmak isteyebilir her yerini, bir an farkında olmadan dudaklarını da, sevincine ortak ettiği için. Yaşadığımı gerçekten anlar gibi oldum, ait olduğum yere gerçekten geldiğime inanır gibi.

'Sensiz gidemezdim,' dedim, saçlarının içine doğru, kalan günlerimizin fügüne ad vermek için. 'Bir daha beni göndermeye kalkma. Bir daha gitmem.'

Sonra önüne, yere oturup onu seyrettim, eli elimde, ben, aşık adam, aşık, adam. Ben, ölmeyen adam. Ben, dönen adam, dönen genç adam. Saklayacak, kuşku duyacak, utanacak birşeyim yoktu artık, onca yara bereden sonra. İyi eğitilmiş, iyi terbiye edilmiş, iyi sınav vermiş bir kahraman gibi hissediyordum kendimi; sınavdan sonra hayatta kalmış ve ona dönmüş olmak bana her hakkı veriyordu. O yüzden rahatça seyrettim,

elini bırakmaksızın, elini elimde, kucağında tutarak, hatta, türlü şeyler anlatmak istiyormuş gibi, bazen sıkarak, bazen okşayarak, sonunda dayanamayıp öperek, hissedebilen tek elini öperek, ışıklar saçarak gülümseyen ıslıl ıslıl ölen kadının. Eli cevap doluydu. Elimi uzun bir süre elindeki cevapları dinlemeye, elim aldığı cevaplardan memnun, kucağında durdu-
ça da kasıklarının varlığını hissetmeye bıraktım. Bir ara, hissedip hissedemediğini düşündüm, düşündüğüm anda da kızardım, gözlerimi kaçırdım, elim bir an kaçmak ister gibi titredi, sonra yerinde kaldı. Elimi bırakmadı. Elimini ağırlığını kasıklarında duymak, duymasa bile elimini orada olduğunu bilmek, sanırım, ona birşeyler anlatıyordu, belki de sadece anlatmaya çalışıyordu, kendi kendine sorduğu bir soruyla: Hissediyor muyum?

‘Göndermem,’ dedi. ‘Gidince gelmen uzun sürüyor. Bir daha bu kadar beklemek istemem.’

Gülümsedi. Artık anlaşmıştık; artık anlıyorduk. Bir bahçe-
deki çalı çırpıyı, kuru kökleri toprağa takılı kalmış bitki artıklarını temizleyip toprağı yeni çiçeklere hazırlamış gibiydik. Bir hayat projesiydi bu da. Soğuk güneşin altında da olsa, tükenmiş bir toprakta da olsa, zayıf tohumlarla da olsa yaşatılacaktı. Yaşatacaktık. Çok istiyordum. Ve isteğim ona, kadına, çiçekleri hatırlatıyordu.

‘Zaten belki istesem de bekleyemem.’

Bu da füğümüze onun verdiği addı. Buruk, ama ağırbaşlı; üzgün, ama korkusuz. Bir ad, bir tema. Ağırbaşlı burukluktan, korkusuz üzgünlükten, bir anda, yarı çılgın bir eğlence çeşitlemesine geçmeye hazır bir sessizliğin hemen önünde.

‘Bir ayda çok kayıp verdim. Şimdi diğer bacağım da sessiz. Bu kolum da gitti gidecek. Aslında bıraksam giderdi. Ama bırakmadım. Genç şair konuğum geldiğinde karşılayacak birşeyim olsun istedim.’

Yüzünde o bilen gülümseme, dudakların bir yüze verebileceği o en biçimli gülümseme, elimi sıkmaya çalıştığını hissettim. Durumumuzun hem alay konusu olabilecek, hem de sevimli bulunabilecek tuhafliğini anladığını, kabul ettiğini gösteriyordu o gülümsemeyle. Eli elime ipek bir eldiven gibi değdi.

Sonra, evet sonra, daha fazla dayanamadım ve yüzündeki gülümsemenin cesaretimi kırma, beni yarı yolda bırakma tehlikesine karşı gözlerimi yumarak, uzandım ve dudaklarından öptüm, güçsüz, çekingen bir beklentiyle, uzun uzun, ta ki o da dudaklarını aralayıp, sanki biraz da denemek ister, olup olmayacağını görmeye çalışır gibi bir tedirginlikle cevap verinceye kadar. Hissediyor muyum? diye düşünerek belki, bir yandan. Belki, bir yandan da hissedişin göğsünden aşağı inmediğini görmekten, aklının karanlığında kasıklarının titremesini ara-maktan korkarak. Az sonra, korktuğum gibi yüzünü yana çevirerek değil, daha incelikli bir kımlıyla boynunu hafifçe geriye atarak dudaklarını çekti. Yüzünde hafif bir kızarıklık vardı, gözleri kapalıydı, üst dudağı serbest bırakılmış bir yay gibi rahat, hoşnut.

'Hoşgeldin,' dedi, sesinde şaka, gözleri yarı açık, gülümse-mesi belli belirsiz bir kendinden geçmeyle ya da kendinden geçme hayaliyle karışıp yüzüne yerleşirken. Bir an gözlerime, ta içlerine dikkatle bakıp tekrar gözlerini yumdu, başını daha da arkaya yatırdı, uzaklaşmak, bittiğini anlatmak için. Sesi şimdi biraz acıklı, 'Hayatı özleyeceğim,' diye mırıldandı.

Kendime gelebilmem zaman aldı. Gözlerimi ondan ayır-madan geri geri bir iki adım atıp karşısındaki koltuğa kendimi bıraktım. Sonunda oldu, diye düşündüm, yüzüm, gözlerim ve belki ondan farklı olarak kasıklarım da yanarken. Ve ondan farklı olarak derin bir nefes almak zorunda kaldım. Aklım da yanıyordu: öpüşmenin kendisi, kendi tadı, belki gururu dışın-da, anlamını da düşünüyordum, daha doğrusu anlamı olup ol-madığını. Anlam olsa değişim de olurdu. Ama değişecek birşey yoktu. Değiştirebileceğimiz birşey yoktu izin vererek ya da red-dederek ya da zorlayarak ya da isteyerek. Ölüm. Oradaydı. Ay-gen sakindi çünkü biliyordu. Ben, ben de biliyordum, ama ba-zen, şimdi olduğu gibi, hatırlamam gerekiyordu. Şikayet etmek yok. Biz buyuz. Çoğu baştan kaybedilmiş bir aşkın son olasılık-ları. Sona hazır. Hep hazır. Hatta sona gelmiş. Son için gelmiş. Son aşık olmak için. Olmuş.

Birazdan Aygen geri çekildiği, içinde kendini hissetmeye çalıştığı kapalı dünyadan çıkıp, herşeyin yolunda olduğunu,

beklenmedik ya da değişen birşey olmadığını onaylayan bir ses tonuyla bana seslendi:

'Hişt! Uyudun mu, şair?'

Gevşiyorduk.

'Çiçekçi, daha çok. Başiboş çiçeklerin çiçekçisi. Sera etkisindeki şiirlerin şairi. Bach şöförü. Neyse, vazgeçtim. Kafam nasıl ama? Ya yüzüm? Ne hale gelmişim, değil mi? Bak.'

Arkasını da görsün diye başımı döndürdüm, eğdim, eğildim. İlgile baktı. Üzöldü. Bir şey demedi.

'Bu izlerin çoğu geçmeyecek,' diye devam ettim, kendimin onun fiziksel çöküşüne yaklaşmış göstermeye çalışmanın coşkusuna kapılarak. 'Hele bir de vücudumu görsen.'

'Belki bir gün onu da görürüz,' dedi, sıyrıtmaya başlayarak. 'Sende bu inat varken, ne yapar eder görmemizi sağlarsın.'

Sözünü bitirir bitirmez de neşeli bir kahkaha attı. Önce ben de gülecek gibi oldum, sonra utanıp kızardım, son olarak da onu eğlendirdiğıme sevinerek cevabıyla uzlaşmanın bir yolunu buldum. Hiç açık vermeye gelmiyor, diye düşündüm bir yandan da. Ya dikkatli ol, ya da onun kadar rahat. Rahat. Peki. Yine de o an verecek zekice bir cevap bulamadım. Sustum. Ama tam değil.

'Ben yokken ne yaptın?' dedim, gerçekliğe sığınarak. Ciddi ciddi dinlemek istediğimi göstermek için arkama yaslandım.

'Ne yapmış olabilirim sence?' dedi. Gözleri vücudunda dolaştı. 'Kahve içtim durdum. İskemleye alışmaya çalıştım. Denizi seyrettim. Lale aramasın, babası aramasın diye dua ettim. Sonra niye kimse beni aramıyor diye üzöldüm. Bu kadını ayarladım. Tuvalete taşınmaktan utanmamayı öğrendim. İyileşirsen döner misin diye düşündüm. Dönersen ne kadar kalırsın diye düşündüm. Sonra kalsan ne olur diye düşündüm. Bol yemek yeyip kilo almaya çalıştım çünkü ileride o kilolara ihtiyacım olacak. Korktum. Yanımda hoş biri olsa korkmazdım, konuşurdum çünkü, konuşurduk. Ya da yazabilseydim. Arada bir de ağladım. İnsan o kadar yalnız olunca herşey bir tuhaf görünmeye başlıyor, bulanık camların arkasındaymış gibi, şaşkın oluyorsun. Yanında biri olmayınca sen de olmuyorsun. Hayat iki kişi için yaratılmış sanki. Ne bileyim. Öyle öyle zaman geçti iş-

te. Bir sürpriz olmadı. Bir sabah uyandığımda kendimi birdenbire iyileşmiş bulmadım. Ama inanır mısın, çok rüya gördüm. Tatlı rüyalar. Hani, uyanmak üzere olduğunu farkedince uykuya daha çok sarıldığın türden. Sinemaya koşturuyorsun, araba sürüyorsun, yüzüyorsun, yemek yapıyorsun, kadehe şarap koyuyorsun, tırnaklarına oje sürüyorsun. Ayıp şeyler bile gördüm. Bir gece sabaha kadar bir adamın göğüslerini okşadım. Öyle, n'apıym. Hayat aklıma takılıyor demek ki.'

Bakışları denize uzandı, süzüldü ufka doğru denizin üstünden. Güneşsiz bir ufka giden koyuyeşil deniz. Üzerinde süzülen bakışlardan habersiz. Renginin kendi rengi olmadığından habersiz, o rengin ayıprüyalargören başkagüzel ölen bir kadının göz rengi olduğundan bile habersiz. Bilse, belki onu denizkızı yapar sırf o rengi kaybetmemek için. Yeter ki baksın, sadece baksın diye.

Renk değişmeye başladı, denizin üstünden eve doğru yeşilce geri çekilip.

'Ayşe'ye söyleyeyim de bize kahve yapsın. Ya da önce birşeyler mi yemek istersin? Aç mısın? Açsan Ayşe sana—'

'Hayır hayır. Kahve yapsın yeter.'

Ayşe saklandığı mutfaktan çıkıp siparişi aldı, onu ortadan kaybolmak zorunda bırakan bana kızgın bir bakış atarak. Orada ayağımızın altında dolaşıp hayatımıza karışacağını düşününce kadına tiksintiyle baktım. Ondan hoşlanmadığımı, hatta o sırada aklımda onu işinden etme planları şekillendiğini anladım. Onun işi benim aşkımdı, benim bakımımıydı. Aslında kişisel birşey olmadığını bilmeliydi, Ayşe. Kıskançlıkla ilgili birşey olduğunu, Aygen'e kimseyi dokundurtmayacağını bilmeliydi. Bunu Aygen de bilmeliydi.

'Bu kadın gerekli mi?' diye sordum, birşeyler düşündüğümü saklamadan.

'Deli misin? Elim ayağım o benim. O olmasaydı çürür giderdim.'

Kadını hararetle savunduğunu görünce daha dikkatli konuşmak zorunda kaldım. Yeri sağlamdı Ayşe'nin, şimdilik.

'Öyle mi?' dedim. 'Burada mı kalıyor?'

'Artık öyle.'

‘Öyleyse belki onu akşamları serbest bırakabiliriz,’ dedim alçak sesle, yüzümü kararan denize doğru kaçırarak. ‘Artık ben olduğuma göre.’

‘Sen arkadaşımın,’ dedi. Sakindi. ‘Bakıcım değil. Sana minnettar olmak istemem. Çünkü olmam. Çünkü olmamı istersin.’

Başımı çevirmek, üstelik gözlerine bakmak zorunda kaldım. Kaçamayacağım birşey söylemişti. Üstelik, cevap da vermeyeceğim birşey. Belki haklıydı, belki de haksızlık ediyordu, bilmiyorum. Kendi gözümdeki görüntüm deniz gibi karardı. O gün oraya kendini ve hayatı anlamış bir adam olarak geldiğimi sanıyordum oysa.

‘Benimle böyle konuşma,’ demeyi becerebildim sadece. Tekrar denize döndüm. Sıçtığımin denizi! Kara bok! Tuzlu su işte, altı üstü! Tüm güzel bitkileri öldürecek tuzlu su! Rutubet! Elli türlü kuş ve böcek, solucan, kurtçuk! Kum! Başka hiçbir şey değil. Deniz düşmanım. Deniz kıyısında iyi birşey yetişmez. Kimse yetiştiremez. Tekrar Aygen’e döndüm.

Niye buradasın? diyorum delice bir cesaretle, öfkeyle.

Ne? diyor. Şaşkın.

Niye buraya geldin? Niye inatla burada yaşıyorsun? Denizi mi seviyorsun? Denizi çok mu seviyorsun? Seviyorsan nesini seviyorsun? Denizin ne olduğunu sanıyorsun? Hele de bu mevsimde!

Ne oldu? Niye kızılıyorsun? Seni kızdıracak birşey demedim ki.

Dedin. Ama önemli değil. Son haftalarda çok daha kötü şeyler de duydum. Hem de en eski arkadaşlarımdan. Hem de kardeşimden. Hem de doktorlarımdan. O yüzden önemli değil. Bunu da kaldırırım. Ama bana niye bu siktiğimin evine kafayı taktığını söyle.

Doğru konuş. Burası babamın evi.

Böyle olacak. Burası babamın evi: bilgi, ama aynı zamanda uyarı. Susmak zorunda kalacağım, hatta belki özür dilemek, affedilmezsem de kalkıp gitmek. Üstüne gitme. Bırak. Burası babasının evi, ölüm onun ölümü. İstedığı gibi ölür. Ta ki istese de ölecek gücü kalmayana kadar. Bekle.

‘Kötü birşey söylemedim,’ dedi. ‘Niye alındın?’

Gerçekten de söylemiş gibi görünmüyordu. Sadece yılların aşk deneyimlerini topladığı aşk bilgileri kitabından hazır bir alıntı yapmıştı. Alınan olan oydu, kuşkulanana, korkana. Söz onu korkutuyor, diye düşündüm. Yanlış bir söz, yersiz ya da eksik ya da fazla bir söz. O yüzden soru sorulmasını sevmiyor; yaşıyor ama yaşadıklarının söz konusu edilmesini sevmiyor; dünyasının kurcalanmasını sevmiyor. Söz. Düşünce. Artık düşünmek istemiyor. Düşünülmek de istemiyor. Yaşamak ve ölmek istiyor. Yaşatılmak ve öldürülmek. *İnsanı babası öldürebilse.* Kalırsam, yeterince kalmama izin verirse, bir gün benden onu öldürmemi isteyecek.

Boyunmdan yanaklarıma, saçlarıma doğru sızlayan acı bir sarhoşluk içinde gülümsemeye çalıştım.

‘Alınmadım,’ dedim. ‘Biliyorum, sen kötü birşey söylemezsin, hiç olmazsa ben sana soru sormadan.’

O da gülümsedi, isteksizce de olsa, ve endişe gidermeye yönelik bir sesle konuştu:

‘O kız seninle benim aramdaki gurur perdesi. Bunu anlarsın, değil mi?’

‘Evet. Elbette. Özür dilerim.’

İskemlesini vitese taktı, arı vızıltısına benzer bir ses içinde yanıma sokuldu.

‘Aa, hadi, dazlak şair, gül biraz. Başında kep olsaydı ben sana kızarmıydım?’

Yanağımı okşadı.

‘Artık kahvelerimizi içelim mi? Soğudu zaten. Sonra dışarı çıkar, hava alırız. Beni gezdirirsin. Bir aydır dışarı çıkmadım.’

Ayşe elindeki tepside kahveler, normal sesler gelsin de içeri girebilsin diye beklediği pusudan çıkıp servis yaptı. Kahveleri aramızdaki dantel örtülü sehpaye bırakıp mutfakta yokolmaya çekildi. Belki o da bir davranış eğitiminden geçmişti orada kalma hakkını kazanmadan önce.

Ev eskisinden daha sıcaktı. İçinde düzenli bir biçimde yaşadığı hissediliyordu. Silinip süpürülüyor, havalandırılıyor, mutfağında yemek yapılıyor, yatakları toplanıyor, banyosu tuvaleti temizleniyordu. Yine de rutubet, denizin ve yağmurun gücü evde hala kendini hissettiriyordu, sık sık buğulanan cam-

larda, terleyen duvarlarda, soğuk koltuklarda. Ne yapılırsa yapılsın yeterince ısıtılamayacak bir ev. O mevsime ait olmayan bir ev. Kimseye ait olmamış bir ev. Aile eskilerinin getirilip rutubete terkedildiği bir ev. Ölen bir baba ve sonrası.

Bazı eşyaların yerleri değiştirilmişti, Aygen'in şarj edilebilir aküyle çalışan tekerlekli iskemlesine seyahat yolları açmak, onun ev içinde olabildiğince çok yere kendi başına, iskemlesinin hareket kolunu oynatarak gitmesine olanak tanımak için. Sessiz çalışan, iyi niyetli, sorun çıkarmayan bir makineydi iskemle: yüzlerce yıllık tekerlekli iskemle soyunun en yeni jenerasyon, extra donanımlı bir örneğiydi: gerektiğinde sırtlığı arkaya doğru yatırılıyor, ayaklığı öne doğru kaldırılıyor, sırtlığın arkasındaki küçük tekerlek uçlu tutma kolları teleskopik bir açılımla arkadan, ayaklığın arkasındaki küçük tekerlek uçlu bozular da aynı şekilde önden uzatılarak iskemleyi gayet sağlam ve gayet pratik bir sedye gibi kullanmayı mümkün kılıyordu, zaten zor olan hayatları biraz olsun kolaylaştırmak için. Hemen çözemediğim daha başka bir çok ayrıntısı, konfor seçeneği ve aksesuarı vardı. Hasta, gerekirse, kalan bütün ömrünü orada geçirebilirdi, yatırılıp kaldırılarak, alınıp götürülerek, nihayet yana doğru yatırılıp tabutun içine devirilerek. Etkin bir tasarım ve iyi bir yatırımdı, arkasında yapışık duran, logolu, seri numaralı alüminyum plakadaki slogana göre, ve kuşaklar boyu güvenle kullanmak içindi.

Soğumuş, tadı kaçmış kahveleri içtikten sonra Ayşe gelip, Aygen'i banyoya götürdü. Bu işi bir saate bağlamış olmaları, mesela iki saatte bir, gibi. Sanırım onu klozete oturtup birşey olacağı varsa olsun diye bekliyor, ya da eğer zaten birşey olmuşsa temizliyor. Şans, artık. Ya da belki düzenli bir yeme içme programı varsa iç organların çalışma düzeni de az çok yerine oturmuş, kendini saate bağlamıştır. Kapıyı kapattılar, birşey duymadım. Döndüklerinde kadın, Ayşe, kendinden daha iri bir kadını indirip kaldırmaktan kızarmış bir yüzle kendini mutfığa atıp, orada kısık sesle çalışan televizyonun başında çok haktığı dinlenmeye çekildi.

Aygen'i sıkıca giydirip yeni iskemlesinde dışarı çıkardım, yürüyüşe, ya da sürüşe, nasıl tanımlanabilirse itilen iskemle

içindeki o hareket. Sıkıca giyinmek, yani battaniyelere, şallara sarınmak konusunda o ısrar etti: üsütür, herhangi bir enfeksiyon kaparsa, tedavisi zor, hatta, açıkça, imkansız olacakmış ki, asansöre binerken aynadan gülerek bana bakıp zaten sonunda öyle öleceğini söyledi.

‘Nasıl?’ dedim. ‘Nasıl öyle? Yani üsütüp mü?’

‘Henüz bilmiyoruz. Bakalım, şansımıza hangi virüs çıkarsa.’

Bu ayrıntıyı daha önce düşünmemiş olduğum için canım sıkıldı. Oysa hastanedeki nörologlara anlattırabilirdim. Evet ama hastanedeyken ölüm aklıma gelmemişti; yaşam olduğunu düşünüyordum bana göz kırpan ve benimle flört eden, kalbimi kazanmaya çalışan şeyin. İkinin aynı şey olabileceği ise, ki ihtimaldir, nereden bileceksiniz, hiç aklıma gelmemişti. Ben yaşadıysam herkes her şekilde yaşar diye düşünüyordum, ya da, ben ölmediysem kimse ölmez. Belki şöyle düşünmem gerekiyordu: Bu sessizlik de ne? Bu koku?

‘Virüs, öyle mi? Bakteri, mikrop filan? O kadar basit, ha? Nezle olur gibi.’

‘Herhalde. Havadan ya da temasla geçecek birşey, dedi oğlan. Bir gün bir şekilde birşey geçecek, normalde bağışıklık sistemine takılacak birşey o gün geldiğinde bakacak yol açık, grip yerleşecek, üreyecek. Ciğerlerle ilgili birşey olacak, tahminlere göre. O doktor oğlanın tahmini. Yoksa bu hastalık öldüren bir hastalık değil, bu aşk gibi birşey, insanı sadece ölüme hazırlıyor. Ölüm başka bir yerden gelecek.’

Belki benden gelecek. Belki şimdiden getirdim, havaya saldım virüsü belki hatta öpüşürken dudaklarından içeriye.

‘O zaman şu an risk altındasın. Ben de senin için bir riskim. Beni içeri almakla risk aldın. Belki sana ölümü getirdim. Mümkün, değil mi?’

‘Benim için artık herşey mümkün. O yüzden aldırma. Keyfine bak.’

Sustum. Dikkatsizlikten ölüme sebebiyet vermek olacaktı, suçum. Bir trafik kazasında arabanın içine sıkışıp kalmış bir yaralıyı çıkarmaya çalışırken yanlış bir kemiği oynatıp adamı öldürmek gibi. Bunu da hiç düşünmemiştim, hayatın insana, hayır, insana değil, sadece bana, oynadığı küçük oyunlar olabi-

leceğini, hem de kendi yazdığım senaryoyu oynadığımı sanırken: onu sevdiğimi, koruduğumu sanırken aslında öldürmeye başlamış olabileceğimi. Benden onu öldürmemi istemesine bile gerek yoktu. Ne kadar önemsiz bir adam olduğumu düşünüp güldüm. Belki arkadaşlarımla iyiyürekli teklifini kabul etmeliydim.

Binaları kumsaldan ayıran yürüyüş yolu boyunca, deniz fenerinin olması gereken yere doğru ağır ağır ilerledik. Hafif bir rüzgar bize doğru esiyordu, soğuktu. Aygen başını arkaya yaslamış, gözlerini yummuş, temiz havanın tadını almaya çalışıyor, birşeyler düşünüyor, arada bir gülümsüyordu. Üşümediğine dikkat ettim. Hatta gittikçe gevşedi: betona gömülmüş çakıl taşları üzerinde gidişin yarattığı sarsıntı sanki tatlı tatlı uykusunu getirdi. Başını soğuktan koruyan şal yavaş yavaş çözülüp açıldı, sonunda usulca ensesine ve omuzlarına dökülerek kum rengi saçlarını rüzgara bıraktı: saçları canlandı, dalgalandı, dalgalandıkça şalın altında kalan uçlar da kurtulup rüzgara katıldı, geriye doğru bir küçük kaçış dansı yaparak. Yana doğru eğilip yüzünü seyrettim. Dudakları da aralıktı rüzgarı içmek ister gibi. Uyumuyordu ama güzel bir düş görüyordu. Düşünde olduğumu, vücudumu okşadığını, yara izlerimi öptüğünü, saçlarının vücudumda dans ettiğini düşledim, ürperdim. Bir şey söylemek istedim. Bir şey yapmak istedim. Tek yapabildiğim düşünüyüşümü düşünmeye devam etmek oldu.

Az sonra evler arkada kaldı; yol toprak oldu, dikleşti; kumsal kayalıklarla kesildi ve deniz yanbaşıma geldi. Orası deniz fenerinin olması gereken yerdi, içinde yaşlı gururlu bir adamın çaysuyu buharıyla ısınarak deniz ve ışık güncesini yazıyor olması gereken yer. Orada durduk. Denize döndük. Gözlerini açmadı. Deniz renksiz.

'Burayı sevdiğimi nereden biliyorsun?' dedi.

'Bilmiyordum,' dedim.

'Uçurumun kıyısındayız,' dedi.

'Biliyorum,' dedim. Suda mı ölmek isterdi, ölmek isteyince? Suda Ölüm. Kimdi o? Mr Eugenides? Hayır. O İzmirli. Ah, Phlebas, Finikeli. Sorunu neydi? Ticaretten mi ölmüştü? Sadece

denizci bir ulusun evladı olduğu için mi? Ulusal kader olduğu için? Martılar. Hiç kuş yok. Çünkü hayat yok, av yok. Kendimizi aşıya atmamızı bekleyecek değiller ya.

‘Soğuk,’ dedi. Şikayet değil. Davet mi?

Ellerimi omuzlarından aşıya, göğüslerine, karnına doğru indirdim, arkasından hafifçe sarıldım ona. Kolalı gibi duran, erişilmez göğüsler. Ona kitabını vermeyi unuttum. Saçları yüzüme değerek uçtu. Yanağını yanağıma doğru yatırdı. Manolyanın pençeleri, kendi kokusuyla sarhoş olmuş, hayattan hiçbir şey istemeden. Sözcükler kuru ve kımltırsız. İtecek, sürececek kimse yok, sözcükleri.

‘Ölmek istemiyorsun, değil mi?’ dedim.

‘İntihar etmeyi mi kastediyorsun? Ne oldu? Uçurum deyince mi aklına geldi? Yoksa kitabı mı hatırladın?’

‘İkisi de. Sonra kendi ölümüm de var. Ne de olsa ben de az çok ölmüş sayılırım. Şu! İçimde seni yaşatacağıma dair bir inanç var.’

‘İçinde yaşatabilirsin elbette.’

Gülümsedi, gülümsemenin, belki aşık olunmanın da tadını çıkararak.

‘Öyle değil. Sanki sen yeterince istersen olur diye hissediyorum. Bir tür hayat olur. Ben olurum, sen olursun, ikimizin hayatı olur ve belki o hayata sen de bağıllık duyarsın. Cennetle cehennem evliliği olur belki. Özel bir tür evlilik olur.’

Gözleri kapalı, gülümseme daha solgun. Başını hafifçe çevirip dudaklarını dudaklarıma yaklaştırdı.

‘Beni hiç hayal ettin mi?’ dedi. ‘Nasıl olabileceğini hiç düşündün mü? Beni düşünmeye zorlayıp ağlatmak mı istiyorsun?’

Gözlerini açtı, uzanıp beni hafif hafif, uzun uzun öptü. Sonra dudakları dudaklarımda, öylece durdu.

‘Yakında belki bunu bile yapamayacağım,’ dedi. Dudaklarını çekti. ‘O yüzden, bir erkek beni yaşatamaz. Belki konuşup mutlu edebilir, ama o kadar. Oturup sohbet edelim. Sen de daha fazlasını düşünme. Mutsuzluğu kovalamanın anlamı yok. Konuşabildiğimiz sürece yanımda kal, arada bir dudaklarını uzat, yeter. Sonra, sustuğum zaman, gidersin.’

Sussa da gitmeyeceğimi biliyordum. Belki o da tahmin edebiliyordu, bırakıp gitmeyeceğimi. Sözlerinin beni etkilediğini ama o etkinin bir süre sonra geçeceğini, belki, biliyordu. Belki, hatta, içinde gizli birşey, gitme, diyordu çünkü gözleri, gözlerindeki ısrarlı ışık, onun gururunu yalanlayan daha gerçek bir anlatım taşıyor gibiydi. *Gitme. Sonuna kadar burada kal. Sonunda sustuğum zaman beni sen öldür.* Sadece cesaretimden emin olmadığını düşündüm.

‘Bana bırak,’ dedim. ‘Bana güven. Bu sefer hayal kırıklığı olmayacağım.’

Sonra doğrudum. İskemlenin arkasına geçtim. Tekrar yola koyulduk. Başını tekrar sessizce arkaya attı. Ne düşünüyordu, bilmiyorum. Ama fazla düşünmesi hoşuma gitmiyordu, önüme retorikli engeller çıkarıp duruyordu. Düşüncelerini dağıtmak için şiir konusunu açtım, hastanede yatarken *Ariel*’i defalarca okuduğumu söyledim.

‘Sevdin mi?’ diye sordu, pek de heyecanlanmadan.

‘Sevdim,’ dedim, ben de pek heyecanlanmadan, ne de olsa insan otuz beş yaşında yeni duyuş şekillerine pek hızlı nüfuz edemiyor. ‘Sana dokunamıyorum. Elimi alevlerin içine uzatıyorum. Yanmıyor.’

‘Poppies. Stings’i deneseydin.’

‘Denedim. Ölmeye değer sanıyorlardı ama benim iyileştirecek bir ruhum var, bir kraliçem. Nasıl?’

‘Çok kurnazsın,’ dedi eğlenmeye başlayarak. ‘Anlaşıldı. Seninle oynanmıyor.’

‘E oynanmaz. Ben şairim.’

‘Çiçekçi demiştin.’

‘Yani simgesel anlamda. İmge zenginliği olsun diye. Kötülük çiçekleri gibisinden.’

‘Kötülük çiçekçisi.’

‘Hah. Onu da yaptım. Lale beni terkettikten sonra epey bir zamanımı deli profesör kılığında geçirdim. Selim diye, manyak bir eczacı arkadaşım vardı. Afganistan senin, Pakistan benim, Tibet kimbilir kimin, yeni opium çeşitleri bulacağız diye dağ bayır dolaştık. Senin poppies, yani. Ne yaptık ettik, botanikçiyiz, kelebekçiyiz diye özel izin aldık, Çin’e bile gittik.

Maksat piçlik olsun. Bir şey bulamadık. Ben bir tür zambak keşfettim ama ondan da tohum alamadım. Elimizde fotoğraflar, kurumuş yapraklar ve kopmuş kelebek kanatlarıyla kös kös geri döndük.'

'Bulsanız ne yapacaktınız opiumu?'

'Şiirini yazacaktık.'

Güldü. Onu güldürdüğüme sevindim. Kendime güvenim arttı. Boşluğa gözlerini dikip düşünüyormuş gibi yapan küskün adam resminden soluk kesen anıları, maceraları ve hikayeleriyle ilgi toplayabilen adam resmine geçişin verdiği hızlı bir gurur var, onu duydum.

'Vallahi. Bir anlamda öyle,' diye devam ettim. 'Yeni bir opium olması yeni bir kökün tüketilmemiş olanakları olması bakımından önemliydi, değişik olanaklar sunabilme, değişik fikirler verebilme potansiyeli bakımından. Olsaydı, yeni tüketim yolları bile bulunabilirdi.'

'Siz de zengin olurdunuz tabii.'

'Yo. Şiirden kim zengin olmuş?'

Yine güldü. Yine gurur. Ayaküstü, yeni bir adam oluyordum. Daha doğrusu, lise yıllarımdaki neşeli, rahat, çekici çocuk, diğer çocukların arkadaşlık etmek için can attıkları, öğretmenlerin ders sırasındaki ani parlak şakalarından çekindikleri. Öyleydim. O zaman annem hayattaydı. Sonra üniversitede, üniversiteye de iyi başladım, annesiz ama yine de iyi çünkü annem beni o zamana kadar yeterince sevmişti, aşık oldum, Lale'ye aşık oldum, annesinin, Sylvia Plath'ın bir şiirine vereceği adı verdiği bir kıza, aşık oldum, kaldım. Annesini hiç sevmemiş, annesi tarafından yeterince sevilmemiş bir kıza. Böylece acaba Lale'nin bana vermediği sevgisiyle ilgili birşey mi arıyorum, kendimi aşık sanırken? Yoksa kendi anneme dönüş yapmaya mı çalışıyorum? Aman, sikmişim Freud'u! Kalbimin sesi daha güzel. Şu an çok güzel. Ve bu kadın en güzel kadından daha güzel, en karanlık kadından daha karanlık, tüm hayattaki en son kadından daha son. Acaba Bach'ın kaybolmuş eserleri arasında bir *Kadın Kantatı* var mıdır, Ruslar tarafından Aşağı Saksonya'daki bir özel kütüphaneden Leningrad'a kaçırılmış, ya da Stalingrad'a? Bulunsa ve yayımlansa beni haklı çıkarır

mı? İlk seslendirilişin galasına davet edilir miyiz ölümcül hastalar kontenjanından?

Yol biraz daha ileride dikenli çalılıarın arasına girerek kayboluyordu. Devam edebilmemiz için iskemlenin çim biçme aparatı olmalıydı. Denize arkamızı dönüp yoldan çıktık, ağır ağır yamaç aşağı indik; dengesi bozulmasın diye iskemleyi hafifçe kendime doğru yatırarak sadece arka tekerlekleri üzerinde sürdürdüm. Aygen eğimden zevk alarak başını iyice arkaya attı, yüzünü, gözlerini bana açarak, beni sakince seyrederek.

'Niye öyle bakıyorsun?' dedim çünkü bakışı giderek tuhaflaşmaya başladı, ya da belki ben bakıldıkça kendimi bakılan çiçekler gibi hissedip rahatsız oldum.

'Hiç anlamaya çalıştın mı?' dedi. 'Kendini. Niye burada olduğunu, beni, senin için ne düşündüğümü? Hı?'

'Boşver,' dedim kararlı bir karşı çıkışla, bir an iskemlenin kontrolünü kaybedeceğimden, yürütme kollarını bırakıp onu yokuş aşağı salıvereceğimden korkarak. Kolları sıktım, sıkınca yürüyüşüm de yavaşladı. 'Deminki sorun daha iyiydi: Beni hiç hayal ettin mi? Soru soracaksan bence oradan devam et. Soruma cevap vermedin, de. Ettin mi etmedin mi? Ettinse nasıl ettin, de. Çok ısrar edersen o soruya bir cevap veririm.'

'Hayır hayır. Seni rahatlatacak soru o değil. O beni bile rahatlatmaz.'

'Rahatsız olduğumu nereden çıkardın?'

Rahatsız olmaya şimdi başlıyordum, nereye varmaya çalıştığını, bana ne söyletmeye çalıştığını, beni neyi düşünmeye başlatmak istediğini anlayamıyordum. Önümde bir tuzak mı vardı, yakalandığım kapana ek olarak? Korkmaya başlıyordum.

'Üff. Hemen alınma. Ne sıkıntılı adamsın. Peki. O zaman şöyle söyleyeyim. Dinliyor musun?'

Gözlerini arkaya doğru devirip, beyazlarını göstere göstere bana baktı. Alt dişlerinin bembeyaz içlerini görebiliyordum, güç bekler gibi, ya da belki rüzgardanmış gibi belli belirsiz titreyen dudaklarının arasından.

'Dinliyorum. Beni korkutma, bak. Cesaretimi kırmaya çalışma. Hele git mit hiç deme. Söz, sana yaralarımı göstermeye çalışmayacağım.'

'Ben de onu kastediyorum. Kaç seneydi? Sekiz, on?'

'Ne?' Derin bir soluk aldım.

'Kitabın, canım. Lale'yle arkadaşken.'

'Yedi, tam olarak. Ama o zaman Lale beni çoktan bırakmıştı.'

Gözlerimi kaçırmaya çalıştım, ama bırakmadı, gözlerinde tuttu.

'O zaman, yedi sene önce, hani sana söylemiştim ya, Lale bana kitabını gösterdi diye, okudum diye...'

'Evet,' dedim. 'Demiştin. Beni eşcinsel sandığını söylemiştin.'

'Yapma. Bak, o zaman, yani yedi sene önce, şimdi sana bakınca kendini üzgün hisseden bu kadın, o zaman, gizli gizli, o genç çocuğun aşığı olmayı çok istemişti.'

12

Karanlığı sevmiyordu. Gece yatarken başucundaki lamba açık kalsın istiyordu. Uyanırsa ölmediğini, hala hayatta ve babasının evinde olduğunu, benim de yanında olduğumu, telaşlanıp soluksuzluk krizine girmeden, hemen, o an görmek istiyordu. Bu zayıflığını hoşgörmemi istedi. Sorun olmadığını söyledim. Ama benim içime de bir korku düştü. İlk gece, ki o zaman henüz içmeye başlamamıştık, sıkıntılı bir uykunun aralıklarında doğrulup doğrulup yaşıyor mu diye kontrol ettim. Her seferinde onu yaşıyor buldum: orada, o haleli zirve, olanca gururuyla yanibaşımda huzurlu bir yükseklik içinde yatmış uyuyor oluyordu. Sonra bir süre uyuyamıyordum. Bir kez ona bakmaya başladıktan sonra! Tekrar uyuyabilinceye kadar dirseğimin üzerinde uzanıp yüzünü, ince geceliğinin altında daha da uzaktaki, daha da yüksekteki bulutların arasında yeni bir zirve gibi duran göğüslerini, göğüsüçlerini seyrediyordum. Bazen, yorganı usulca sıyırıp, ışığın önündeki silüetinin burnuna, sonra dudaklarına, sonra çenesine, sonra göğüslerine, sonra sakın ve serin göbeğine doğru ışıl ışıl yükselip alçalışını, sonra bacaklarının arasına inmeden hemen önce son bir ılık şişkinlik yaparak tamamlanışını izliyordum. Gizli birşey yapmıyordum, bu sefer. Yorganı aşığı doğru sıyırışımı hissediyor, gözlerini açmasa da uyanıyor ve beni dinliyordu. Onu seyretmem hoşuna gidiyordu. Böylece, sessizce, ben onu seyrediyordum, o da benim onu seyredişimi dinliyordu. İkimiz de birbirimizin ne yaptığını biliyorduk. Bilmek ayrıca hoşumuza gidiyordu. Sadece, ikimiz

de ondan sonra ne yapacağımızı bilmiyorduk. Böyle sürüyordu bu ta ki ışığın önünde zirveler inip çıkmaktan gözlerim yoruluncaya, başım bazen göğsüne, bazen boynuna düşüp uyuyakalıncaya kadar.

Kabus endişesinin yol açtığı uykusuzluğun büyümlü heyecanını yaşadık birkaç gece. Öyle ki, ilk geceden sonra, onun karanlık korkusu geçmiş, lambayı daha çok benim onu seyretmem için açık bırakmıştı ve gecenin, sabahın bir saatinde, uykusundan üzerinin ağır ağır açıldığı duygusuyla uyanmak isteyerek uykuya dalmıştı. Sonra, o heyecanın kendisi, her ikimiz için de, kabusa dönüşmeye başlayınca, daha rahat uyumak ve daha zor uyanmak için içkiye başvurduk. Bu da, korkarım, benim fikrimdi.

Işık yine her gece açık kaldı.

Sabah ben ondan önce uyanıp ışığı söndürdüm.

O uyurken odadan çıkıp salondaki malum koltukta kahve ve sigara içerek yorgun bulutları, koca göbeğini bir türlü yerleştiremiyormuş gibi kıpırdanıp duran denizi seyrederek uyanmasını bekledim. Gazeteyi karıştırıp okuyacak birşey aradım, bulamadım.

Yine çok geç olmuştu.

Ayşe her sabah yaptığı gibi gazeteleri almış, çayı demlemiş, kahvaltıyı hazırlamıştı. Mutfaktaki küçük televizyonunu açıp, kısık sesle Bach konseri dinleyerek kalkmamızı bekliyordu. Aygen uyanana kadar biraz daha bekleyecekti. İyi kızdı Ayşe, iyi perdeydi.

Aygen hala tatlı tatlı uyukluyordu. Kalktığımı duymuş, uykusunun içinde birşeyler mırıldanmıştı. Birazdan kalkacak demektir. Neşeli sarhoşluk olunca, sarhoşluk, insanın üzerine yapışmıyor. Teflon tavadaki omlet gibi oluyor, daha çok, Ayşe'nin her sabah bizim için hazırladığı ve tahta bir bıçakla ortadan ikiye bölüp tabaklarımıza kaydırıverdiği, sonra yanına oturup, küçük parçalara bölerek Aygen'e yedirdiği. Neşeli sarhoşluk, çünkü iyi içiyorduk, iyi yapacak başka pek birşeyimiz olmadığı için. Öğleden sonra içmeye başlıyorduk; gün boyu, gece boyu içiyorduk, ağır ağır, hemen sarhoş olup keyfimizi kaçırmamak, akşam akşam sızıp kalmamak için, şöyle sabahın ikisine, üçüne

kadar dayanabilecek şekilde. Bazen küçük kazalar oluyordu, Aygen hissederek değil göz kararıyla tuttuğu kadehi her zaman iyi tutamadığı için; ama üzerinde durmuyorduk; buna gülmeyi de öğrendik. Gülüyorduk ve çok da sohbet ediyorduk. Bir yandan da şiir okuyorduk, bazen ezberden, bazen kitaplardan –bu, iyi yaptığımız başka birşeydi. Böylece kana ince incu yedirilmiş, uysallaştırılmış alkol vücudumuzda sadece en sevimli oyunlarını oynuyordu. Sabaha karşı, artık esnemelerin önünü alamaz olunca, Aygen’i yatmaya götürüyordum. Ama önce, banyoya gidiyorduk: onu bir süre yalnız bırakıyor, sonra hafif makyajını temizlemesine, dişlerini fırçalamasına yardım edip yatak odasına getiriyordum; geceliğini giydiriyor, yatırıyor, yatağa rahatça yerleşmesini sağlıyordum. Yerleşir yerleşmez, soluğu sakınleşir sakınleşmez, benim de pijamalarımı giyip yanına uzandığımı görür görmez uykuya dalıyordu ve pijamalarımı giyip yanına uzanır uzanmaz, uykuya daldığını görür görmez uyudu demeye bile fırsat bulamadan ben de uykuya dalıyordum.

Rahat uyuyorduk, iyice uyuyorduk. Uyandıığımızda başımız bile ağrımıyor oluyordu.

‘Bu sabah yatakta kahvaltı edeceğiz,’ dedim Ayşe’ye, mutfak kapısından içeri başımı uzatıp televizyona göz atarak. Baktım, Rostropovich, viyolonsel sütünlerinden birini çalıyor, ikinci sütün, allemand. İyi danslar, Ayşe. Ayşe itiraz etmeden kalkıp tezgahta, fırının yanında beklettiği yumurtalara yöneldi. ‘Bu sabah ben yedireceğim,’ diye ekledim. ‘Sen tepsiyi hazırla, yeter.’ Buna da itiraz etmedi. Akıllı kızdı Ayşe, hayal gücü geniş, hoşgörüsü bol, disiplini tamdı. Arka taraftaki küçük odada Aygen’in babasının yirmi otuz ciltlik Goethe’leriyle koyun koyuna uyuduğu için belki. Bana karşı dilsiz, yine de. Neyse ki sağır değil. Belki ona Gretel ya da Gretchen demeliyim, ya da Frau Margarete, dilini çözmek için. Belki o zaman kim olduğumu anlar. ‘Sesini biraz daha açabilirsin, çekinme,’ diye noktadım konuşmamı. Ayşe’nin zamanı işlemeye başlarken banyoya gittim. Allemand arkamdan yetişti. Eminim Aygen’e de ulaşmıştır, sabah ikramım olarak, ve içini kıpırdatmaya başlamıştır.

Aygen'in kişisel bakım konusundaki titizliğini gördükten sonra onun yanında kaba saba, pasaklı bir herif gibi kalmamak için ben de vücuduma daha iyi davranmaya başladım. Gerçi onun gibi şaşırtıcı bir güzellik terbiyesi içinde gün aşırı kuaför getirtmiyorum, saçlarıma fön çektirmiyorum, uçlarını düzeltirmiyorum, iki günde bir buzluçam kavanozlar içindeki rengarenk kremlerle maske ve masaj yaptırmıyorum ama, dikiş iplikleriyle örülü vücudumu, kesik izleriyle dolu yüzümü, ne zamandır dışı yüzü görmemiş dişlerimi her sabah ince ince elden geçirmeye, onun standartlarına yakın tutmaya çalışıyorum, kendimi karşımda görmek, o halde görmek, ölümle yaşamın birbirine karıştığı o travesti heykei görmek hiç hoşuma gitmese de.

İş konusunda da buna benzer, yani kendimi onun alışkanlıklarına göre yeniden ayarlamam gereken bir durum oldu. Kısa beraberliğimizin ikinci sabahında, kendime tanıdığım hayatiçi serbestliğin gereğinden fazla olduğuna karar verip, daha önceki uyarılarıma rağmen kendini tutamayıp, bana işimi ihmal etmemem, hiç olmazsa telefonla işyerimdekilere varlığımı hissettirmem gerektiğini söyledi. Şaşırdım. Bunu beklemiyordum. Bıraktık, saldıkt sanıyordum. Hayır. Bırakmak, salmak ne demekmiş? Bunun üzerine ona işyerimi etraflica anlatmak zorunda kaldım: oranın işyeri değil, bir tür fantezi merkezi, deney mahalli, müzikhol locası, neticede kişisel kuytu bir yer olduğunu, benim için de Türkiye için de ticari bir anlam ifade etmediğini, yazar kasası bile bulunmadığını, vergi dairesine de kayıtlı olmadığını, dolayısıyla iş hayatımın da getiri değil götürü, kazanç değil kayıp üzerine kurulu bir sistem olduğunu söyledim, üstüme gelmesin, bana yarın korkusu aşılamaya çalışıp durmasın diye. Merak etme, dedim, bir miktar param var, ayrıca babamın şirketinde hissem, ayrıca ayrıca çok hatırlı kişiler olan eski dostlarımdan aldığım iş teklifi var ki hala değerlendiriyor olmam mümkün henüz onları arayıp üzülerək kabul edemeyeceğimi söylemediğime göre. Olsun, dedi, yine de ara, sor. Dediği gibi yaptım. Hayat giderek sonuna gelse de bizim hep devam edeceğimiz gibi davranmak zorunda olduğumuz kesindi. O da, her

sabah dükkanını arayıp bilgi alıyor, talimatlar veriyor, fırsat bulursa öğleden sonra bir ara uğrayacağını söylüyor. Bu da bir tür ticaret terbiyesi olmalı. Aslında, kardeşimle daha iyi anlaşılırdı.

Bir de telefon var, ciddi problem. Kimse gelmiyor ama herkes arıyor. Kimsenin onu göresi gelmiyor ama herkesin onunla kısaca da olsa konuşası geliyor. Kısaca, çünkü kimseyle doğru dürüst konuşmuyor. Yine de herkesin telefonuna çıkıyor. Ölüm tarihi kesinleşti mi diye arayan bir iki arkadaşı, niye beni aramıyorsun diye hesap sormaya çalışan eski kocası, ve herif tekrar deneyelim diye ısrar ediyor, yapıştı, yakamdan düşmüyor diye rapor veren Lale var. Hepsi, sonuçta, hayatımıza müdahale ediyorlar Bir çok kez şu telefonu fişten çekelim dedim, birkaç kez şu telefonu açık bırakalım dedim, bir kez da bak artık şu telefonu camdan aşağı atacağım dedim ama hiçbirini yapmama, ya da Ayşe'ye yaptırmama, izin vermedi. Bu da, kabul etmek zorunda kaldım, onun güzellik terbiyesi gibi, ticaret terbiyesi gibi, herhalde, sosyal terbiyesi.

Zor kadın, zor.

Hayatına gireceksen kendine yer açacaksın, omuzlarınla, dirseklerinle, yoksa o kimseye hayatında yer açmıyor kapıyı açmasını, girmen için açık bırakmasını saymazsan.

Banyodaki uzun işim bitti. Mutfağa döndüm.

'Hazır mı?' dedim Ayşe'ye neşeyle. Cevap tepsi somutluğu içinde beni bekliyordu. Tepsiyi aldım. 'Sesini daha da açabilirsin,' dedim çıkarken. Üçüncü süit çalışıyordu, üçüncü ya da beşinci bölümdü sanırım, Bourree ya da Sarabande, çıkaramadım. Aslında biraz gözlerimi yumup kulak kabartsam çıkartırdım ama kahvelerin sabah dansı bizi bekliyordu.

'Günaydın,' dedim Aygen'e neşeyle odaya girerken. 'Tahminen sıfır nokta üç gram kafein ihtiva eden kahven kanına karışmaya geldi.'

Tepsiyi komodinin üstüne bıraktım. Yüzüne doğru eğilip beni öpebilsin diye ona dudaklarımı uzattım, günün ikinci ikramı olarak. Sonra da onun gözükapalı ikramını kabul ettim. Gece yatarken iyi geceler tatlı rüyalar törenine zaman bulamadığımız için sabahleyin bu işleri biraz abartıyoruz.

'Bugün yatakta yiyoruz. Hadi bakalım, tembellik yapma, uyan.'

Gözleri yumulu, başını yana doğru yatırıp kedi gibi sesler çıkararak nazlanmayı tercih etti. İncişıklı boynu serin serin yanağına değdi. Kahvenin kokusu burnumun önünden geçerek boynunu yalayıp burnuna uzandı.

'Biraz daha uyusaydık,' dedi başını yastığa gömmeye çalışarak, ama kahvenin kokusunu içine çekmekten geri kalmayarak.

'Biraz daha uyusaydık akşam olacaktı,' dedim.

'Olsaydı,' dedi. 'Bugün böyle bir tuhafım. Hiç uyumamış gibiyim.'

'Hadi, aç gözlerini. Sonra ben kendimi anlatmaya başlar, seni uyuturum. Hadi bak, taş gibi kahve yaptırdım sana.'

Kahve onu ikna etti. Gözlerini açıp başını kaldırdı, doğrulamak istediğini anlatmak için. Kollarının altından tutup doğrulmasına yardım ettim, arkaya doğru çekip arkasına yastık koyarak dik durmasını sağladım. Esnedi, ağzını eliyle kapatmak zor geldiği için yana doğru kaçırarak. Yatağın kenarına oturdum.

'Neyim var bu sabah böyle? Hay Allah. Çok mu içiyoruz dersin?'

Duraladım. Ama kahveyi değil, içkiyi kastediyordu.

'Valla, içiyoruz işte. Ama biz hep içtik.'

'Belki artık içmesek daha iyi olur. Kafam mı bulanıyor, nedir? Biraz dinlenelim. Bugün içmeyelim, ha?'

Kahvesini dudaklarına uzattım. Ağzı yanmasın diye yoklaya yoklaya küçük bir yudum aldı. Gözleri yeşil bir enerjiyle yandı, söndü. Fincandaki kahve yeşilce dalgalandı. Kahve çiçeği. Belki bir gün böyle bir çiçek yaparım. Adını da Aygen'in Sabah Kahvesi koyarım.

'Olur. İçmeyelim. Ne de olsa alkolik olmadığımızı da görmemiz lazım. İstersen çıkıp hava alalım. Seni gezdireyim. Kaç gündür eve tıklıp kaldık. Şu uçurumun oraya gidelim. Orayı sevdim. Saçlarını uçuşurken görmek hoşuma gidiyor. Ya da istersen seni Yeniköy'e, serama götürüyüm, çiçeklerimi göstereyim. Kendine bir çiçek seçersin.'

Cevap vermedi. Kahveyi bırakıp tepsiyi aldım, bacaklarının üstüne koydum; omleti dilimlemeye başladım.

'Hadi bakalım, ağzını kocaman aç.'

Ağzını hafifçe açtı, sonra kapattı; başını iki yana salladı.

'T ih. İstemiyorum.'

'Neden?'

'Canım istemiyor. Belki sonra. Kahve içeceğim.'

İsrar etmedim. Çatalı bıçağı tabağa bıraktım. Ayşe'ye seslenip tepsiyi almasını söyledim. Ayşe planların, ve havanın, beklenmedik bir biçimde değiştiğini, birşeylerin ters gittiğini anlayıp televizyonun sesini kısıttıktan sonra odaya geldi. Bach yüzünden değildi, oysa. İçinden kahvemini alıp tepsiyi ona uzattım. Tepsiyi çabucak alıp gitti.

'Sen niye yemiyorsun?' dedi Aygen.

'Sonra beraber yeriz,' dedim. 'Neyin var? Ne oldu?'

'Gece doğru dürüst uyuyamadım,' dedi.

Şaşırdım.

'Hay Allah,' dedim. 'Ben de az önce iyi uyuyoruz dedim. Mahcup oldum bak. Bir daha kendime inanmayacağım. Beni uyandırsaydın ya.'

Kahvesini uzattım. İçmek için hareket yapmadı. Elim yavaş yavaş geri düştü.

'Denedim. Ama duymadın. Dürtükleyeyim dedim, elim oynamadı. Bir daha üstelemedim. Bağırarak halim yoktu ya. Sabaha karşı bir ara dalmışım. Kötü kötü rüyalar gördüm. Ruh halim yine değişti galiba. Tekrar ilaca başlasam iyi olacak.'

Başını çevirip dalgın dalgın karşıdaki cansız, bekleyen evlere baktı. Boynunun bir yanına doğru ince kırışıklıklar birikti. Kahveyi bıraktım. Elini tuttum, kucağında ellerimin arasına aldım. Başını çevirmeden gözleriyle ellerimin hareketini takip etti. Elini sıktım, sonra okşadım. Benim için yeterince canlıydı ama içimdeki hiçbir duygu o an ona, eline, birşey anlatamıyordu. Dokunarak anlatamıyordum. Yine de elini bırakmadım. Hazırlıklı olmaya çalışmamız gerektiğini konuştuğumuzu hatırladım. Sonra, hazırlanmaya çalışmayı da unutmak için içtikçe içtiğimizi düşündüm. Onu topu topu bir hafta mutlu edebilmişim. Artık etkim geçiyordu.

'İstiyorsan başla,' dedim. 'Ama bence öyle bir gecelik bir-

şeydir. Aklına birşey takılmıştır. Bugün değişik birşeyler yaparsan unutursun.'

'Değişik ne yapabilirim, değişik birşey düşünmekten ya da söylemekten başka? Bekleme şeklini bile değiştiremeyen bir kadın?'

Sustum.

'Ne yapabilirim? Ha! Değişik bir rüya gördüm. Babamla karda yürüyorduk. Annemin parçalarını arıyorduk. Çok soğuktu. Soğuktan ağlayamıyordum. Babamın elinde bir dal parçası vardı, kara saplayıp duruyordu. Seslen, diyordu bana, kulağı buralarda bir yerde olmalı, sen seslenirsen duyar. Seslenemedim. Duyar diye korktum. Şunu uzatsana.'

Kahveyi uzattım. Arka arkaya birkaç kısa yudum aldı.

'Babamın üstünde yakası kürklü siyah paltosu vardı. Uzaklaştıkça beyazlaşıyordu. Bulanık bir beyazlık. Öyle yere bakına bakına kara karıştı gitti. Arkasından gitmek istedim. Kımlidayamadım. Senin eline uzanayım, beni çek istedim. Elimi uzatamadım. Baktım elim kar olmuş. Öylece bekledim. Babam gelmedi. Bir baba nasıl gelmez?'

Acıyla bana baktı, gözlerini iri iri açarak. Gözlerimde cevap mı aradı, soru mu aradı, sorunun cevaplanamaz olduğu ifadesini mi aradı, anlayamadım. Bir şey söyleyemedim.

'Babasını rüyasında kaybeden bir kadını, işte,' dedi. 'Annesini rüyasında bile göremeyen bir kadın. Özlemeye korkan bir kadın.'

Gözlerini yumup başını arkaya yasladı. Onun için üzülmele kendim için üzülme arasında bocalıyordum. Gece boyunca o bilinciyle boğuşurken benim çenem sarkmış, horul horul uyuduğumu düşününce kendimi aptal, gereksiz, hafif hissettim gece eve hırsız girdiğini sabah kahvaltıda öğrenen karkersiz bir köpek gibi. Gözlerimi elimdeki kahveye indirdim. Ruhunu neşe hırsızlarından koruyamamıştım. Sarhoş köpek!

'Değişik, değil mi?' dedi az sonra.

'İlacın nerede?' dedim sıkıntıyla. 'Getireyim.'

'Ayşe getirir,' dedi. 'Acelesi yok. Kahveni içsene. Bana da içir. Bu müzik ne?'

'Bach.'

'Acıymış.'

'Dans müziği, hesapta.'

'Eski zamanların dansları. Benim iskemlenin sesine benziyor.'

'Hadi, iç. İç de kalkalım. Çıkalım, gezelim.'

Kahveden bir yudum aldı. Kalkmak istiyormuş gibi yapmadı. Başu bu kez diğler yana eğilmiş, mutfaktan zayıfça gelen müziğle kulak verdi. Uzak, solgun bir dans, sadece eski dansları bilen birinin dans olabileceğine inandığı ağır ritimler içinde bir erkekle bir kadının konuşmadan harekete geçirebilecekleri bir dünyaya dair acelesiz birşeyler anlatmaya çalışıyordu, kendine anlatır gibi bir düşüncelilik içinde.

'Gezelim,' dedi iç çekerek. 'Kaldır beni. Bugün büyük gün. Elimini gidişini kutlamamız lazım. Aslında artık kollarımı kestirebiliriz, boşuna ağırlık yapıyorlar.' Sonra bana baktı; yüzündeki sorulmamış soruya kendi yüzündeki alaycılığı hızla yalayan, bükülen, titremeye başlayan dudaklarıyla cevap verdi. 'Gitti,' diye hıçkırdı. Gözleri dolu dolu, ama ağlıyor olmamak için iri iri açılarak bana baktı. 'Öyle iyi dayandı ki gitmeyeceğine inanmaya başlamıştım. Buraya kadarmış. Kötü bir rüya görmemi bekliyormuş.'

Başını geriye atıp gözlerini daha da açtı, gözkapaklarını hızlı hızlı kırıştıtararak, gözyaşlarını geri göndermeye çalıştı. Ölümü yakınımızda, aramızda görür gibi oldum, dudaklarında, boynunda gölgesini gezdirirken. Ne yapacağımı bilemeden, elimde iki fincan kahve, öylece oturup onu ve ölümün ona dokunuşunu seyrettim gözyaşlarının ışıltısı uzun upuzun kirpiklerine yayılır, kirpiklerinin içinde dağılırken. Sadece biçim ve aşk dolu yüzüne değil, acı çekişine de hayran olmayı öğrenmem gerekeceğini, ölümün bana oralı olmadan ona istediği zaman ve istediği kadar yaklaşabileceğini, vücudunun neresine isterse yerleşebileceğini düşündüm. Hala sadece seyirci ve öğrenci ve düşünürdüm. Belki iyi bir seyirci ama kötü bir öğrenci ve sıkıcı bir düşünür. Onun bir ölümü kadar bir hayatı da olduğunu, o hayatı tutabildiğince kendinde tutmak istediğini uzun zamandır biliyordum ama biliyormuş gibi davranmayı akıl edememişim. Hayat olmasını istiyordu: sadece çok yakın bile

olsa gelecek olmasını, ve beklenti olmasını, beklentinin heyecanının vücudundaki ince sarı suskun tüyleri titreştirmesini de istiyordu. Bence o hayat çabasını görememiş, yüz yıllık koltuklara oturup karmakarışık şiirler okumakla, sarhoş olmakla yetinmiştim vücudunda hayatı aramak, bulmak ve ona tattırmak dururken, vücudumu tatması için ona sunmak dururken. Kendimden utanmak için çok nedenim vardı. Oraya güçlenmiş olarak döndüğümü sanmıştım. Belki bir kaza daha geçirmeliydim yeterince güçlenmek için ya da belki o biraz daha ölmeliydi. İmkansız bir adamım, dedim. Sıfır bir adamım. Memü'nün sözünü ettiği gerçek tekerlek benim.

Gözlerine bakıyordum, acı içindeki güzelliğine, güzel olmak için kimseye ihtiyaç duymayan gözlerine. Gözyaşlarına baktığımı sandı.

'Öyle bakma,' dedi. 'Ağlamıyorum. Geçti zaten.'

'Ağla,' diye mırıldandım, öyle zayıf ve yuvarlak bir sesle ki ben bile duyamadım.

'Boş iş,' dedi derin bir nefes alarak. 'Ne ağlayacağım! Kendi kendimi kandırdığıma kızıyorum sadece. Hadi, vinç bey, kaldır beni de gideceksek gidelim.'

'Peki,' dedim aynı mırıltıyla ama bu kez yerinden kımıldamayan bendim. Kirpiklerindeki ışıltıların arasında kıpırdanmaya başlayan bana acı çektirme, beni azarlama isteğine anlayışla boyun eğdim, ta ki bir süre sonra konuşacak gücü kendimde buluncaya kadar.

'Seni hayal kırıklığına uğrattım, değil mi?' dedim. 'Benimle ilgili olarak da kendini kandırdığını düşünüyorsun. Buna da kızılıyorsun. Bana da kızılıyorsun.'

Sıradan birşey söylüyormuş gibi davranmaya çalıştı. 'Yo,' dedi, omuz silkme gibi belirsiz bir hareketin eşlik ettiği yabancı bir ses tonuyla. 'Sen şairsin. Şair gibi davrandın. Bir şey beklemiyordum. Bence iyi vakit geçirdik. Daha iyisi can sağlığı.'

Gülüyormuş, gülmek istiyormuş gibi yaptı. Ben de, o büyük günün benim büyük günüm olmadığını hatırlayarak, sustum. Böylece bana olan kızgınlığını hafif bir tokatla geçiştirmiş olduk. Gururum yara almıştı ama bunu da hızla unuttum. Hızla unuttum herşeyi, onu kucağıma alıp iskemlesine oturtur, sa-

bah bakımı için Ayşe'ye teslim ederken, ve sadece aşık olduğumu düşünüp bununla avundum. Ona gelince, o, o gün, iyi kötü kullanabildiği tek elini de geri getirilmez biçimde kaybettikten sonra, uzun süre huzursuz bir sessizlik içinde kaldı; hastalığı yeni bir aşamaya gelmişti ve hayatı artık eskisinden biraz daha zor olacaktı –hayattan elini ayağını çekmek tam anlamıyla bu olmalı. Sabah bakımı sonrası salona döndüğünde hayatında nelerin değiştiği çıplak, sert bir biçimde görünür oldu: daha önce kısa düşüncelerle sık sık aklımızdan geçtiği için hazırlıklı olduğumuzu sandığımız mutlak kıymatsızlık: o kadar sarsılmakta elbette haklıydı.

O gün hayatımızın o güne kadarki en zor günü oldu. Ona kahve içirmeme izin verdi ama kahvenin yanında çok sevdiği sigarasını içmek istemedi ağzına sigara uzatılmasını kendine yakıştırmadığı için. O gün sigarayı bırakmak zorunda kaldı ki böyle olacağını daha önce hiç düşünmemiş. O gün telefonlara çıkmadı, dükkanını aramadı. O gün kitap okumadık, oysa o gün için aklımda Stefan George vardı, gece, finali de Trakl'ın ne zamandır okumadığım deli şiirleriyle yaparız diyordum. Olmadı. Kendime güldüm. Onunla bir daha hiç şiir okuyamadık.

Kahveden sonra onu hava almaya çıkardım, sitenin ara sokaklarında dolaştırdım, küçük uçurumun oraya götürdüm ama dışarıda fazla kalmak istemedi. Eve dönmeden, kahvaltı etmediğini hatırlayıp, ona kebab ısmarlamayı teklif ettim. Ben yemem, ama seni beklerim, dedi. Karşında oturup yemek yiyemem, dedim. Yeme o zaman, dedi. Üf peki, dedi sonra ve çarşıya inip kebabçıya gittik. Boş salonun tek müşterileri olarak, tüm personelin sessiz saygılı meraklı acıyan kıskanan bakışları altında haliyle kebab yedik, kahve içtik. İyi ki gelmişiz, dedi kebapı yedikten sonra, buraya daha sık gelelim. Kalkarken, lokantanın sahibi, personelinin ve karşı dükkan kapılarından bizi izleyen komşu esnafın takdir ve hayranlık dolu bakışları altında benden izin isteyip Aygen'in 'aracını' çarşı çıkışına kadar bizzat sürerek hem onunla aynı öykü içinde yer almanın torunlarına miras kalacak ayrıcalığını yaşadı, hem bir efsaneye karşı son vazifesini yerine getirdi, hem de memleketin naif insanları babı altında bize komediyle dramı aynı anda yaşatarak morali-

mizin düzelmesine yardımcı oldu. Sağolsun. Şu an bizi okuyorsa ona buradan selam gönderiyorum. İlk fırsatta ziyaretine gideceğim.

Eve dönünce, hep oturduğumuz yerde, salondaki büyük pencerenin önünde oturup birer kahve daha içtik. Geziden, mangalda pişen etin zengin kokusundan, karşılaştığımız alçakgönüllü insanların sevecen davranışlarından sonra biraz daha iyiydik. Çok değil, ama biraz daha iyi. Aygen bir ucundan yakaladığı iyi olma duygusunu kaybetmemeye, suskun kalmamaya, asık yüzlü olmamaya, şikayet ediyormuş görünmemeye çalıştı; sadece, gözlerini zaman zaman yakında ama derinde bir yerlere doğru aranınırken yakaladım. Düşünüyordu. Akşam üstü, bir ara annesinden, babasından bahsetti; belli ki onlara aklını açmaya başlamıştı ve artık özlemekten korkmadığını hissediyordu: sık sık kederlense de, şimdi, düşünürken arada bir gülümsüyordu, oradan anladım.

Annesiyle babasının otuzların Berlin'inde başlayan aşklarını anlattı ağır ağır, parça parça: üniversitenin kütüphanesinde çalışan Dresden'li gencecik bir kızla 33'de baba parası yemek üzere Berlin'e gelmiş, gelmişken biraz daha kalayım demiş, kalmışken, pedere ayıp olmasın, bari bir de İnşaat Mühendisliği tahsil edeyim demiş, sonra bir gün ödev için kitap ararken yolu bir kez kütüphaneye düşünce birdenbire bütün zamanını kütüphanede geçirmeye başlamış, çok geçmeden bugüne bugün Dresden'lilerin eniştesi sayılırız diye memleketteki arkadaşlarına, kuzenlerine gurur mektupları yazmış İstanbullu şımarık ve inatçı bir delikanlının Berlin'in en aşk dolu gecelerinden en kabuslu gecelerine uzanan, hayatın izin verdiği en büyük savaşı da içinde yaşatmak ve o savaştan daha büyük olmak zorunda kalan çıplak aşklarını.

İçeriden, Ayşe'nin yattığı odadan babasının bir karton kutu içinde duran anı defterlerini getirtti, sevdiği bazı bölümleri ona okumamı istedi. Dinlerken, bazen beni susturup ezberinden okumaya ya da anlatmaya başladı, sustu, derin soluklar aldı, tekrar anlattı. Anlattı, sustu, beni dinledi, başını arkaya dayayıp gözlerini yumdu, kendine anlattı. Sonra defterleri kutuya koydurup geri gönderdi.

İlacına başladı. Bir anksiyolitik, 1 g.'lık tabletler halinde. Te-
dirgin oldum. Her özün 1 gramı ciddi birşeydir; sözgelimi bir-
kaç gram kafein insanı zor durumda bırakabilir.

'Gevşek olmam lazım,' dedi. 'Aslında bu ilaca hiç ara ver-
memem lazımdı. Düzenli al, demişti çocuk. Hata ettik.'

İlaca ben gelince ara verdiğini anladım. Kendimi yine fena
hissettim. Ama artık kendimden de eksik kalışımdan da yorul-
maya başlamıştım. İyi yanlarım da vardı, onları düşündüm,
sözgelimi alkaloidler konusundaki bilgimi ve stoğumu ve iliş-
kilerimi, ve onun da benim de avuntumuz olsun diye ortaya at-
tım.

'Olsun,' dedim. 'Bunlar kesmezse ben sana daha sağlam
birşeyler bulurum. Arayı kapatırız.'

'Aman, Rilke milke deme de, ben böyle idare ederim.'

'Haksızlık etme,' dedim. 'Orpheus'u dinlerken az mı tebes-
süm ettin, az mı hayallere daldın? Ve bu az şey mi?'

'Az değil, fazla,' dedi. 'Opium filan diyordun da ben de he-
veslendiydim.'

'Hiç merak etme,' dedim. 'Bu konuda bana gerçekten gü-
venebilirsin. Bu konuda mahcup olmam.'

Göz kırtım, sırtıtım. O da hafifçe sırtıtı.

'Hadi bakalım,' dedi. 'Göreceğiz.'

Bu, hayatımızda tozlu bir zamanın başlangıcının işaretiydi.
Ertesi gün İstanbul'a inmeyi, gelirken donanımlı gelmeyi dü-
şündüm, hemencecik. Onun için çok daha fazlasını yapmaya
hazırdım, yapacaktım da, ve göreceksiniz yapacağım da. Be-
nimle gurur duyacaksınız. Benden nefret edeceksiniz.

Akşamleyin eski kocası aradı. İkinci kez arıyordu ve bu
kez onunla konuşmakta ısrar etti. Niye telefonuma çıkmıyor?
diye bağırdığını duyabiliyorduk. Baskı altında kalan Ayşe tele-
fonu adamın suratına kapatmaya cesaret edemediği için çare-
sizce Aygen'e baktı. Sizi vermiyorum diye bana küfür etti, dedi
alıcıyı avucuyla kapatarak, adam küfür ettiğinin bilindiğini bil-
mesin diye. Ne diyeyim? Sen de ona küfür et, dedi Aygen. Ayşe
küfür edemedi. Dur ben edeyim, diye davrandım. Sen karışma,
diye beni oturttu. Meşgul sonra sizi arayacak de öyleyse, dedi.
Kız öyle dedi ve kapatmadan, son bir çabayla, titreyen bir sesle,

lütfen bizi boş yere rahatsız etmeyin, diye ekledi. Aferin, dedim içimden, bu kız adam olacak, Goethe sayesinde. Ona gülümse-dim. Beş dakika geçmedi, bu sefer Lale aradı. Anladık ki babası onu arayıp annesini şikayet etmiş, telefonuma çıkmıyor diye, Lale de arayıp hesap sormak istemiş niye babamın telefonuna çıkmıyorsun diye. Tuhaf bir millet! Aygen onunla da konuşma-dı. Sonra onu ararım diye mesaj gönderdi. Lale küfür etmedi ama mutlaka arasın diye tembihte bulundu. Hazır yeri gelmiş-ken, hazır bombardımanın dumanı yerdeyken, Aygen'e bir kez daha telefonu fişten çekmeyi teklif ettim artık bu kez mutlaka kabul eder umuduyla, ama kabul etmedi: bu sefer buraya üşü-şürler, dedi, onları telefondan idare etmek daha kolay.

'İyi de ne istiyorlar bunlar senden?' dedim. 'Dertleri ne? Niye bir varmışın bir yokmuşsun gibi davranıyorlar?'

Soru sormayacaktım! Olsun, zaten ona sorar gibi sorma-mıştım, öyle, ortaya sormuştum, Allaha filan. Ama cevap on-dan geldi; sanırım artık yeterince kızdığım belli oluyordu.

'Kötü geçirilmiş bir hayat,' dedi. 'Hepimiz elele verip her-şeyin içine ettik. Hepsi o. Kimse kimseden istediği hiçbir şeyi alamadı, kimse kimseye vermesi gereken hiçbir şeyi veremedi. Hiçbir zaman. Şimdi alamamanın da verememenin de acısını çekiyoruz. Üstelik, o acıyı birbirimizden çıkarmaya çalışıyo-ruz.'

'Daha çok o ikisi senden çıkarmaya çalışıyor, bana kalırsa,' dedim.

'Haklılar,' dedi. 'En büyük hatayı ben yaptım. Ben günah işledim ve yakalandım. Affetmediler. O zaman beni affetmedik-leri için şimdi ben de onları affetmiyorum.'

'İyi yapıyorsun,' dedim.

'Ama onlara yetmiyor,' dedi. 'Affetmemi istemiyorlar. Ama affetmememi de kabul edemiyorlar. Etrafımda dolanıp bak biz seni hala affetmiyoruz demek istiyorlar, acı çek, kahrol, diyor-lar. Tek dertleri bu. Ben umursamadıkça daha da azıyorlar. Canları cehenneme! Af istemiyorum. Af dileyecek birşey yap-madım. Günah işledim, ama aşık olan bir kadın günah işleyebi-ler, Tanrı bunu anlar.'

13

Aygen'in günahı Lale'nin travması olmuştur. Aygen bir tek buna üzülüyordu. Kocasını Lale'yi altı yaşında ondan almıştı, boşanırken, annelikten de çocukluktan da aşktan da anlamayan bir mahkeme heyetinin gerekçeli kararıyla. Gerisi, çocuğu anesinden kaçıran, çocuğa annesini unutturmaya çalışan, annesini kötüleyen, kendisine acındıran bir baba, yeni davalar, yeni düşmanlıklar, yeni tehditler, yeni nefretler, tekrar kurulması giderek imkansızlaşan bağlar. Anne de kız da birbirlerini kaybettikçe kaybetmişlerdi. Lale büyüdüğünde, annesine hayatında sınırlı bir yer açmaya başlamış ama hiçbir Şeyi unutmadığını da her zaman hissettirmişti; geriye dönüp bütün o boşa harcanmış zaman için pişmanlık duymamak için de annesini anlamayı, kabul etmeyi, sevmeyi tercih etmemişti  unk  o zaman o da zaten babasından onu annesiz bırakmasının intikamını almak için kendini aşkın fethine ve erkeklerin cezalandırılmasına (en çok da benim; arada en fena beni harcamıştı Lale) adanmış bulunuyordu lise yıllarının bir kısmı ve  niversite yıllarının tamamı boyunca. Konunun yine o eski koca tarafı var ki, adam Aygen'in elinden biricik kızını kesin olarak aldığına, kadına gününü gösterdiğine, onu acılar ve vicdan azapları içinde sürüm sürüm s r nd rd ğ ne yıllar sonra inandıktan sonra, intikamını bir  l de almış olmanın rahatlığıyla, hayatına ironik bir tat katmadan duramamış, en büyük ve en hain aşkına tekrar bir Şekilde yakın olma isteğiyle yanıp tutuşarak aradaki engelleri geriye doğru temizlemeye başlamış, ona evini açmış, kızlarını

sadece çoğu gerçekleşmeyen hafta sonu buluşmalarında değil, dilediği zaman kendi evinde, günlük yaşantısı içinde görmesine de izin vermişti, belki, sanırım, biraz da ergenlik çağına girmiş ve annesi kadar güzel ve serbest ruhlu ve oğlanlara düşkün bir kızın eğitimine, denetimine akli ermediği, gücü yetmediği için. Aygen'in ziyaretleri sırasında da rastlantıymış gibi yapıp eve çıkagelmiş, yavaş yavaş Aygen'e kendini bir tür huysuz köle olarak kabul ettirmeyi becermişti ki, o zaman, işte benim bildiğim yıllar, Aygen otuz beş otuz altı yaşında filanken o zaten yetmişine merdiven dayamıştı ve bir ayağı öbür taraftaydı. Şimdi, demek ki, seksen ksur yaşında olmalıydı. Yaşına göre sesi iyi çıkıyordu pezevenğin. Hayvan gibi içki sigara içtiğini de hatırlıyorum. ldrmeyen Allah öldürmüyor işte.

Bu, Aygen'in bana verdiği adliyeye-intikal eden-aile-dramı özetinden sonra benim topladığım hikaye. Yoksa, Aygen daha azını anlattı çünkü artık onları düşünmek istemiyordu yıllarca boş yere düşünüp acı çektikten sonra. Yine de, aradaki temel düğümün, elinde kanıt olan, elinde altı yaşındaki bir çocuğun tanıklığı olan adamın onu hapse attırmakla ve gerekirse çocuğu mahkemede annesinin alehine tanık olarak dinletmekle tehdit etmesiymiş ki, bu son tehditle Aygen'i hukuken etkisiz hale getirmeyi başarmış. Anlayacağınız, tam melodram. Şaşırdım, güldüm, dudak bktm, ama gerçek! Ne yapalım, hayat o yıllarda Şimdiki gibi esrarlı değildi besbelli.

'Tam orospu ocuğuymuş bu herif!' dedim. 'Adama bak ya! E peki hayatım, ayıptır sorması, nereden buldun böyle adamı? Yani, senin gibi bir kadın söz konusu olunca, bu soru önem kazanıyor. Sorulması şart bir soru oluyor. Niye? Nasıl? Zorlamı verdiler? Para için mi gittin?'

Bu sorunun cevabı, herhalde, onu en çok zen ikinci şeydi.

'Babamın en yakın arkadaşıydı,' dedi. 'Oğlu da benim en yakın arkadaşımdı. Babam öldüğünde on dört yaşındaydım. Adam bize gelip gidip bana babalık yaptı. Sonra on yedi yaşına geldiğimde bana evlenme teklif etti. Ne demek istediğini anlamadım. İnsanın kocası nasıl olur bilmiyordum. Annemle babamı hiç karı koca hayatı içinde görmemiştim. Annem yıllarca Almanya'da bir klinikte yattı, arada birkaç aylığına eve geliyor, 

zaman da evde yatıyordu. Ben büyürken gördüğüm tek koca örneği hep karısına bakan, onu nazlayan, ona babalık yapan bir adamdı. Benim kocam da öyle olur zannettim. Zaten babamı çok özlüyordum. Öyle hoş adamdı ki babam, öyle yumuşaktı, öyle güzel severdi ki beni, prensesim diye elimi öyle zarif öper, belimden tuttuğu gibi öyle bir valse kaldırırdı ki beni, kendimi Romy Schneider gibi hissederdim. Her akşam eve gelirken bana çiçek getirirdi. Bunları hayal ettim ve Olur, dedim. O da gidip beni babaannemden istedi. Yaşım tutmuyordu çünkü. On yedi dedim ama daha on yedimi doldurmamıştım. Baba buldum diye sevinmiştim. Babaannem de beni isteyenlerden bunalmış, baldırı çıplağın birine kapılıp gideceğim diye korkuyordu. Köklü, zengin aile, eski dostlarımız filan diye de heveslendi, efendi adam, mazbut adam, sana kol kanat gerer diye bir de o doldurdu beni, verdi, kurtuldu. O işte. Liseyi bitirdiğim yaz evlendik. Öyle. Saflıktan, korkudan, aptallıktan, yalnızlıktan. Hatta sadece yalnızlıktan. Yoksa, para için değil. Biz daha zengindik. Şu an üzerinde durduğumuz arazi benim. Ta dedemden. Eskiden üzüm bağlarımız vardı burada. Bu sitenin de çarşıdaki dükkanların da yarısının sahibi benim. Hepsi Lale'yle kocası olacak hıyara kalacak. Keşke sana kalsaydı.'

'Keşke,' dedim. 'Keşke hayatta herkesin herşeyi bana kalsa.'

Artık ona soru sorabiliyordum. Ama daha fazla sormadım. Ne olmuşsa olmuştu. Olmuşsa da haklı olarak olmuştu. Hikayeler hiçbir zaman ilgimi çekmemiştir. Ama yeri gelince de katlanmayı bilmek lazım. Şimdi yeri gelmişti, Aygen'in hayatında. Anlatarak içini temizlemek istemişti, yeri gelmişken. Aslında aklım bir yandan günah dediği şeye takılıyordu, sizin gibi ben de işin o kısmını merak ediyordum ama dinlemeye de korkuyordum: benden önce başka birine, hem de sırtında nikah yükü varken ve besbelli gizlilik şansını sonuna kadar zorlamak pahasına aşık olmuş, onunla o zamanın gazetelerinde dediği gibi aşk hayatı yaşamış, aşk hayatının sıcak bir anında kızına ve kocasına yakalanmış olduğunu dinlemek canımı sıkabilirdi çıkarısız dinleyici olmakla çıkar sahibi dinleyici olmak arasındaki dengeyi bozarsam. Anlatma da diyemezdim, ama 'Derken günlerden bir gün...' diye başlayıp anlatmaması için dua ettim. An-

latmadı. Zaten anlatsaydı da şimdiye kadar unutmuş olurum. Herkesin masum günahı gizli kalmayı hak eder, kocalara ve hakimlere değil de bana ve Tanrı'ya sorarsanız.

Böylece akşamımız yavaş yavaş eski kocayı, yani büyük enişteyi ve eski moda kötülüklerini ayıksız karanlığına gömdü, yok etti ve Aygen'i, hastalığını ve beni, bizi, başbaşa bıraktı.

Ayşe akşam yemeği için bezelye çorbası, enginar, kıyma soslu makarna ve revani yapmıştı. Teşekkür ettik, acele etme, dedik. Henüz kebablar yerinde duruyordu. Katı şeyler Aygen'e pek yaramıyor; midesi de bağırsakları da pek iyi çalışmıyor. O yüzden Ayşe'den mümkün mertebe sulu, hafif yemekler yapması istenmiş. O da yapmış. Daha sonra alırız, dedi Aygen, sen şimdi bize birer kahve daha yap.

Hiç o günkü kadar kahve içmemiştik. Daha da içeceğimiz ve esrarsız hikayelerin ve koyu kahvelerin ve akıllarımızın birbirine karışacağı ve içki içmeyeceğimize göre o gece kolay kolay uykumuzun da gelmeyeceği tahmin edilebilirdi.

Derin bir soluk aldı Aygen, yeni kahveleri beklerken, o gün sıkça aldığı sıkıntılı, zorlu soluklardan değil, rahat bir soluk. Yüzü dinginleşiyor, renkleniyordu. Hayatımıza yine eskisi gibi devam edebilecektik, galiba. Yalnız, canım içki istiyordu. Hiç olmazsa kahvenin içine bir iki damla birşey katamaz mıydık? Sormaya korktum. Belki o uyursa o zaman ben kalkar bir iki kadeh deviririm, diye kendimi avutmaya çalıştım. Bu düşünceler, herhalde, yüzümden okunabiliyordu.

'Bugün seni de sıktım,' dedi. Üzgün bir gülümsemeyle bana baktı. 'Beni sevdiğin için bazen üzülüyorum.'

Bu söz hoşuma gitti. Hem hoş bir şekilde söylediği için hem de o kadar kayıp arasında beni de düşünebildiği için.

'Aa, bu duyguyu anlayabiliyorum,' dedim. 'Beni tanıyanlar genellikle benim için üzülürler.'

Hafifçe güldü, sessizce. Dişlerini gördüm, ki o gün ilk kez görüyordum, yaşına rağmen gencecik kalmış, aşınmamış dişler. İyi işaretti. İyileşiyordu. Kendimle alay etmem başından beri hoşuna gidiyordu. Aslında, onunla aynı durumdaydık: o da ben de, ne yaptığımızı düşünmeden, kendimizden karakter ve üslup yaratmaya, kendimizi değil yarattığımız karakteri sev-

meye, her fırsatta onu sahneye sürmeye çalışıyorduk. Belki bu yüzden ölümden o kadar kolay bahsedebiliyorduk. Nasıl olsa kendimiz ölmeyecektik. Annelikten de, sonunda, bu yolla vazgeçebilmiş olmalıydı, boğuşmak zorunda kaldığı şeylere yenik düşmek ve yenik yaşamaktansa karakterini sahneden çekmeyi tercih ederek. Başkalarıyla mücadele etmektense aklında kendinle mücadele etmek. Dışarıdaki yenilgiye kendi içinden çıkardığın zaferle cevap vermek. Sonra zafer yorgunu olmak, aklın asılsız akşamlarında yapayalnız.

‘Dolayısıyla,’ diye ekledim, sevimli görünmeye çalışarak ama elimde olmadan buruklaşarak, ‘üzüntüden doğan bir adam olduğumu söyleyebilirsin.’

‘Üzüntüyü unutmak zorundasın,’ dedi, gözleri bir keresinde Lale’nin de baktığını hatırladığım aynı bakışla gözlerimin ta arkasına bakarak. ‘Bir kadının sevgisi sana üzüntüyü unutturabilirdi. Keşke ben unutturabilseydim. Keşke sözcüklerden başka birşeyim olsaydı sana verebilecek. Keşke aramızda bu kadar keşke olmasaydı.’

Gözleri şimdi gerçekten üzüntüyü anlatarak, dokunduğu yerde üzüntüyü uyandırarak bakıyordu.

‘Aramızdaki keşkeler için hiç üzülmedim,’ dedim, kendimi de onu da avutmak için. ‘Sen de üzülme. Bir de benim için üzülme.’

‘Kendim için de üzülüyorum,’ dedi, alçak sesle, gözleri hala bende ama bakışlarını geriye doğru çekerek. ‘Aşkın ne olduğunu bildiğim için üzülüyorum.’

‘Olsun,’ dedim, içtenlikle. ‘Benim bildiğim aşk böyle.’ Sonra sesimi alçalttım, çekingen bir itiraf için. ‘Lale’den böyle öğrendim, ne yapayım. Sadece şunun için keşke diyebilirim: Keşke Lale aşkı senden öğrenmiş olsaydı.’

Gözlerini acı içinde usulca yumarak aynı acı içinde gülümsedi, acıdan sanki zevk alarak. Onu yaraladığımı farkettim, oysa sadece kendi yaram üzerinde konuştuğumu sanıyordum.

‘Benden öğrendi,’ dedi, gözlerini açmadan. ‘Orospuluğu oradan gelir.’

Boğazından zorlukla geçen, ciğerlerine zorlukla yerleşen bir soluk aldı, başını geriye atıp ağzını kendi kendine açılmaya

bırakarak. Kirpiklerinin arasında gözyaşlarının siyah inciler halinde belirginleştiğini görür gibi oldum. Soluk, bir süre içinde hapsoldü. Havanın insana yetmediği bir an. İnsanın aklının bir akşamda, vücudunun bir başka akşamda kaldığı. Yüzü kızardı. Boğuluyor diye telaşlanmaya başlıyordum ki, içinde kalan soluğu aynı zorlukla boşalttı, omuzları belli belirsiz bir sallanmayla aşağı düştü. Rahatlamaya çalıştı.

‘Özür dilerim,’ dedim, yerimde büzülerek, birşey demiş olmak için. ‘Yanlış birşey hatırlatmak istemezdim.’ Oysa birşey demem gerekmiyormuş; hemen anladım.

‘Herşey için özür dileyip durma,’ dedi, kızgınlıkla. ‘Senin de kızmaya hakkın var. Hangi kadına elini atsan elinde kalıyor.’

Gözlerini açarak kızgın kızgın güldü. Ben de gülüyor muyum diye bana baktı. Ben gülemedim.

‘Hepimiz şanssızız,’ dedi. ‘Lale’nin kalbi korkuya takıldı. O korktu, sevemedi. Sonunda korkmamak, sevmemek için gidip dangalağın biriyle evlendi. Ben hayatımda bir kez aşık oldum, çok gençtim, evliydim, olabilecek en yanlış adamdı ve onun hayatına, benim de kızıma maloldü. Annemle babam iyi başlamışlardı, iyi de götürdüler ama onlara da savaş filan izin vermedi ve annemin hayatına, benim gençliğime, kızımın çocukluğuna mal oldu. Oldu işte. Bir kere olmayagörsün. Anneanneden toruna ailenin her kızı sırası geldiğinde çöktü. Ardarda üç kuşak birden. Ne olduğunu bile anlamadan çöktük. Zaten anlasan belki çökmezsin. Ama kalp öyle savruk ki akıl yetiştiriyor, arkadan geliyor, çok arkadan. Ama umarım Lale’nin hala biraz şansı vardır ve o şans sensindir.’

‘Ben?!’ dedim hayretle. ‘Ben! Senden sonra? Senin aşığın olduktan sonra?’

‘Büyütme,’ dedi. ‘Bizimki ölüm aşkı. Oysa hayatı bulmak hakkın. O hayatı Lale’de bulabilirsin. Seni sevmeyi çok istiyor, senin onu sevmeni de çok istiyor. Söylemiyor ama seninle uğraşmasından anlıyorum. Geri dönmek istiyor; geride birşey kalmış, ki en acı olanı da budur, geride unutmadığın birşey kalmış olması. Sen de zamanında onu sevdiğini söylüyorsun. Beni de sevmiş olabilirsin, tıpkı o zaman benim de seni istemiş olmam gibi. Ne olacak ki? Kalp bu; açıklama yapmakt. 20

runda değil. Benim bir rüya olduğumu düşün. Zaten rüya kadarım.'

'Seninle ilgisi olmayabilir,' dedim. 'Ama aşk sipariş kabul etmez. Bu akşam Stefan George okuyor olsaydık ne demek istediğimi daha iyi anlatabilirdim. Yani burada herkes yeniden yaratılır ve tekrar doğar diye anlatmaya başlayabilirdim okuyor olsaydık ama okuyor değiliz -'

'Ay! Tamam!'

Benden kaçmak ister gibi yapıp Ayşe'ye seslenerek yine kahve istedi.

'Tamam. Peki,' dedim. 'Ama Lale benim için artık sadece bir cins isim, ve iyi bir şöför, o kadar. Bir gün sarhoş sarhoş bir yere gitmek istersem onu arayıp beni götürmesini isteyebilirim. Enteresan yerlere götürüyor adamı, öyle ki bir daha ayrılmasını gelmiyor.'

'Bir dahaki sefere seni babaanneme götürür,' dedi gülerek. 'Kendini Bakırköy'de banliyö trenlerini sayarken bulabilirsin.'

'Hayır. O annelerin babaların varolmadığı yeri de bulur, George'un tarif ettiği. Bulur, gözü kapalı bulur, isterse. Ama bunun için önce çok sarhoş olmam lazım.'

Şiir üzerine gidip konuyu sulandırmaya hazırlanıyordum ama o şaka yapma hakkını da gerçeğe dönme hakkını da sadece kendine tanımıştı. Hızla ciddileşti, hatta bir an tedirgin edecek kadar.

'Lale'den kaçamayacaksın,' dedi bir tür tatmin duygusu içinde. 'Çünkü benden sana bir tek Lale kalacak. O zaman onu çok isteyeceksin.'

Gözlerimi kaçırdım, uzağa, en uzağa, camdan dışarıya, karanlığa. Sadece o gün en zor günümüz olmakla kalmıyordu, o akşam da, böylece, en zor akşamımız oluyordu. Gecemiz, eğer olursa, kimbilir nasıl olacaktı. Karanlığa dönük, onun söylediği şey üzerinde düşünmeden, kendimi birden yorulmuş hissettim, onunla beraber olmaya başladığımdan beri ilk kez, gerçekten, yorgun. Daha fazla konuşmak istemiyordum, belki daha fazla kalmak bile istemeyecektim; belki olmayacağını anlıyordum. Lale'ye gelince, geride bir tür birşey kalması hoş birşey olabilirdi ama bana kalması değil, benim kalmam bile değil.

Kalanlar değil, gidenler yaşıyor çünkü; gidenler yaşıyor, kalanlarsa yalnızca yetiniyor belleğin kirlerini temizleyemeden; bu kadarını olsun biliyorum.

'Bana ne yapmak istiyorsun?' dedim, ona dönerek, konuşmak, karşılıklı konuşmak değil de, son sözlerini duymak ister gibi. Yüzümde, herhalde, tükenmiş, sevgisinin karşılığını alamamış da çekip gitmeye, kendini geceye denize bara pavyona atmaya hazırlanan ızdıraplı bir aşık ifadesi vardı. Onu üzüntüden ve vicdan azabından hüngür hüngür ağlıyor bırakacak çok incelikli ve çok acılı birşeyler söylemiş, kalkmış, gidiyor hayal ettim kendimi. Şair olabilmek için çok geç kaldığımı, sadece şairlere sığınan, ezberi kuvvetli bir acemi olduğumu düşündüm -hala da öyle düşünüyorum. Arada geçen zamanda değiştim, kendimi geliştirdim diyebileceğim birşey olmadı, yapamadım. Zaten çok zaman da geçmedi. Şiir de orada bir yerde kaldı.

'Ben! Sana mı?' dedi. Sesinde bir an geriden gelen şaka kıvılcımları, öne doğru eğdiği yüzünde o kıvılcımların seyrek, zayıf parıltısı. 'Sana ne yapmak isteyebilirim? Hem hangi güçle?'

Onu hiç olmazsa şaşırttığımı farkettim. Avunayım mı? diye düşündüm. Tam, Avun, avun, diyordum ki kendime, sonra durdum, Acele etme, dedim, dur bakalım. Hep sen mi kendini feda edeceksin?

'Senin güce ihtiyacın yok,' dedim. İçimde, kalıp kavga etme isteği uyanıyordu. 'Güç içinde var. Ölümün bile başlıbaşına bir güç. Bazen senin etrafımızda dolanıp duran ölümün kendisi olduğunu düşünüyorum. Öyle güçlüsün. Gözlerin yetiyor. Söze bile ihtiyacın yok. Hatırlamaya bile ihtiyacın yok.'

Başını geriye doğru çekti, anlama çabası içinde kaşlarını çatarak bana baktı.

'Niye şimdi böyle konuşuyorsun?' dedi zaman kazanmak ya da bana kendimi daha iyi anlama fırsatı vermek için.

'Bana çocuk gibi davranmandan bıktım,' dedim. 'Ve karşında çocuk gibi davranmak zorunda kalmaktan. Daha doğrusu yoruludum.'

Kahveler! Pis korkak Ayşe, hava hassasiyeti olan romatizmalılar gibi, yağmur yağacak, dışarı çıkmayalım, demiş, kahvelerimizi mutfakta soğumaya bırakmıştı. Televizyonda JSB dizi-

sinin Bach'ın bir seyahat dönüşü giderken sapasağlam bıraktığı karısını ölmüş, hatta gömülmüş buluşunun anlatıldığı bölümü oynuyordu.

'Nerede kaldı bu kahveler!?' diye seslendim, avazım çıktığı kadar bağırdığımı düşündüğüm halde.

Ayşe çağırıyor, ama gelmeye korktu. Gelmesi için Aygen'in araya girip ona güvence vermesi gerekti.

'Kahve de buz gibi olmuş zaten!' diye söylendim, bir yudum alır almaz. Kahveyi içilmez birşeymiş gibi tabağa saçılmasına aldırmadan sertçe sehpaye, onun kahvesinin yanına koydum. Böylece Aygen'i artık gerçekten kızdığımı inandırmaya başladığımı düşünüyordum. Yanılmışım.

'Ama sen zaten çocuksun,' dedi, anlayışla. 'Seni de bu yüzden seviyorum.'

Bu, tam, seni seviyorum, demek değildi ona yakın birşeyse de.

'Sevdiğin için mi başgöz etmeye çalışıyorsun?' dedim.

'Hayır. Sadece bir gün mutlu olabileceğine inanmak istiyorum,' dedi. 'Ölmeyen tek aşk ilk aşktır. Kimsenin öldüremeyeceği, intihar da etse kendini öldüremeyecek tek aşk. Farkında değilsin ama o yüzden buradasın.'

'Peki,' dedim. 'Görüşünü söyledin. Etkilendiğimi varsayalım ve bu konuyu burada kapatalım.'

'Çocuksun,' dedi, üf ya da öf gibi tam ayırtedemediğim hoşnutsuz bir ünlemeden sonra. Başını arkaya yasladı, gözlerini yumdu. 'Neyse ki çocuksun.' Yüzü öylesine dinginleşti, kendinde gizli düşüncelerle öylesine örtüldü ki sahneden, ve kavgadan da, çekildiğini anladım. Konu gerçekten kapanmıştı onun için. Oysa, belki konuşmasına izin versem, belki bana Lale'nin ona ne kadar benzediğini anlatacaktı, nasıl aynı ruhsal büyüme sürecinden geçtiklerini, bir gün, yeterince büyüdüğümde ve Lale'nin de büyümesine izin verdiğimde, Lale'nin Aygen olacağını: belki diyecekti ki, Sana öldüğüm zaman beni nerede bulacağının adresini veriyorum. Alacaktım ama kimseyi bulamamaya eğilimli bir adam olarak o zamana kadar adresi kaybedecektim, ya da çaldıracaktım bir eski ya da yeni enişteye.

Onu dünyasına kapanmış bırakıp ayağa kalktım. Herhalde salonun araları en uzak iki duvarı arasında sigara içerek volta atmak ya da belki arka odaya gidip Almancı kayınpederin üstüste yığılmış kitapları arasından Goethe'nin botanik yazılarını çekmek, üstündekileri Ayşe'nin pis yatağına devirmek için, Batı Doğu Divanı'nın kapak sayfası dramatik bir savruluşla kara saç teli kaplı yastığın üstüne açılacak şekilde. Ya da belki helaya giderdim. Küçük bir ihtimalle de dışarı çıkıp arabama atlayıp gerçekten seksiz bir hayata, Memü'yle muhabbete, kardeşimin evine, yeğenimi sevmeye, kendi boş evime, uzak ıssız yollara, afyon tarlalarına.

'İlaç olmadı,' dedi, yanından geçerken. 'Ayşe'ye söyler misin, bir tane daha versin?'

'İçme,' dedim.

'İçmem lazım,' dedi. 'Soluğum kesiliyor. Asabımı bozdun yine.'

'Ben mi?' dedim, şaşırarak.

'Ayşe!' diye seslendi.

'Ayşe!' diye bağırdım ben de, telaşlanmaya başlayıp. 'Nerede deminki ilaç?'

İlaç geldi. İçirdim. Etti 2 gr. Bir tane daha içerse herhalde ölürdü, ki belki de içmeli ve ölmeliydi, bilmiyorum, yani o akşam o sırada bilmiyordum, yaşamak yerine. Belki onu öldürmeliydim, bir an önce, yaşatmaya çalışmak yerine. Gerçi o zaman henüz yaşatmaya çalışmaya başlamamıştım, henüz kendi kendine yaşayabiliyordu ve yaşamak da istiyordu ama öleceğini biliyordu ama ben ölmeyeceğine inanıyordum, o zaman, ve hayatımı onun ölmeyeceği, ölmesine izin vermeyeceğim varsayımı üzerine kurmuştum, bilmiyorum neye dayanarak. Ölünce ne olacağını hiç düşünmemiştim. Yalnız kalınca ne olacağını, ne yapacağımı. Ama o düşünmüştü.

Soluksuzluğu ufak bir krizdi. Çabuk geçti. Dediği gibi eğer asabı bozulmuştuysa çabuk düzeldi. Ama o günkü daha kısa tıkanmalarının sonrasında bu seferki, kriz denmeyi ve korkulmayı hak ediyordu. Rahat soluk alabilsin diye pencereyi açtım. İskemleyi pencereye yaklaştırdım. Yorucu omuzlarının göğüs üzerindeki ağırlığını azaltmak için iskemlesinin arkalığını biraz

yatırdım, sonra yanına çömelip elini tutarak, göğsünün çabasını izleyerek, o çabanın sesini dinleyerek bekledim. Soluk alma çabası onu yoruyor, daha da fazla soluk almak zorunda bırakıyordu. Şiddetlenirse diye kendimi suni teneffüs yapmaya ya da onu kucakladığım gibi arabaya atıp bir hastaneye yetiştirmeye, o hareketleri yapmaya hazırladım. Neyse ki gerek kalmadı. Ama bir gün bunlara, belki fazlasına da, gerek olabileceğini anladım. Belki elimizin altında oksijen tüpü bulundurmalıydık.

Az arkamızda dikilip duran Ayşe'yi kovmak için bize birer çay kahve yapmasını ve soğutmadan getirmesini söyledim. Kahvenin onun vücudu için normalden daha fazla şey ifade ettiğinin farkındaydım, öyle kuvvetli dozlarda içtiği için. Sigarasızlık da sinirsel dengesini bozmuş olmalıydı, asabı o kadar kolay bozulduğuna göre.

'Daha iyi misin?' diye sordum, hala elini tutarak.

Başını salladı, evet anlamında. Yorgundu. Baş yorgunca diğer yana düşmüş, ağırlık olmamaya çalışıyordu. Sonra benden yana eğildi. Yüzünde üzüntü okudum. Şimdi çocuk olan oydu, yüzündeki üzüntüyle.

'Geçti,' dedim. 'Merak etme, bir daha olmayacak.'

Gözleri yorgun, bana bakarak başını salladı, hayır anlamında. Yine olacağını biliyordu.

'Böyle ölmek istemiyorum,' dedi. 'Böyle' üzerinde yorgun bir ağırlık vardı, ama algılamış görünmeyi reddettim.

'Ölmeyeceksin,' dedim. 'İnan bana. Bir yolunu bulacağız.'

'Çirkinleşmek istemiyorum,' dedi. 'Çiçe kakaya boğulmak istemiyorum. Debelenmek istemiyorum. Dilim dışarıda ölmek istemiyorum.'

'Ölmeyeceksin,' dedim.

Sonra aptalca konuştuğumu farkettilim. Karşımda benden hayat desteği değil ölüm desteği isteyen bir kadın vardı. Hayır. Benden hiçbir şey istemeyen bir kadın. Sadece korkusunu dile getiren bir kadın. Hayal kırıklığına uğratılmak üzere olan bir kadın. Hayır, dedim, herşey iyi olacak hafifliğini haketmiyor o. Ben de haketmiyorum. Derin bir soluk aldım.

'Bana güven,' dedim. Yüzüne daha da yaklaştım. Fısıldadım sonra: 'İstemediğin hiçbir duruma katlanmak zorunda kal-

mayacaksın. Nasıl ölmek istiyorsan öyle öleceksin. Söz. Bana güven. Yanında olacağım.'

Başını hafifçe doğrulttu; usul usul gözlerinde ışık birikti; az sonra bana gerçekten bakıyordu, inanmak üzere olan bir kadın gibi bakıyordu, sevmek, kendini vermek, teslim olmak üzere olan bir kadın gibi; bana ilk defa kadın gibi bakıyordu ve kendimi onun karşısında ilk kez erkek gibi hissettim.

'Yanımda olacaksın,' dedi. 'Söz verdiğin için değil. Sevdiğin için.'

'Sana hayran olmama izin verdiğin için,' dedim.

Başı hala omzunun üstüne doğru düşmüş, ama şimdi sanki çaresizliğin yüküyle değil inancın tadıyla, gözleriyle de dudaklarıyla da gülümsedi:

'Romantik bir ölüm olacak,' dedi.

'Güzel olacak,' dedim. 'İstediğin gibi.'

'Beni hastaneye teslim etmeyeceksin, değil mi?' dedi.

'Hayır,' dedim. 'Sonuna kadar yanımda olacaksın. Son gördüğün yüz benim yüzüm olacak.'

'Acı çekmeden,' dedi. 'Acıya alışkınım, ama acı da insanı çirkinleştiriyor. Sonra öyle ağzımdan burnumdan hortumlar girsin, makinelere bağlanayım istemiyorum.'

'Merak etme,' dedim. 'Nasıl güzel olduğunu biliyorum. Hep güzel kalacaksın.'

Alçak sesle konuşuyorduk, iki gül yaprağı kadar yakın, neredeyse dudak dudağa. Ayşe bizi, içinde bulunduğumuz durumu görmezden gelerek, arkamdan geçip kahveleri sehpa-ya bıraktı, evin sessizliği içine geri çekildi. Gelişi ve gidişi bize yine de dışımızdaki dünyayı, algıların dünyasını kısaca hatırlatmış oldu.

'Beni doğrultur musun?' dedi.

İskemlenin arkalığını dikleştirip onu kollarının altından tutup kaldırarak iskemlede dik oturur duruma getirdim.

İstediği gibi yerleşince başını arkaya doğru atıp iki yana acelesizce sallayarak saçlarını dalgalandırdı, canlandırdı; saçlarının esnekliğinden, uysallığından, canlılığından ince bir zevk aldı. Bakışları değişti. Sadece kadın olan bir kadın gibi baktı sonra, gözleri sana bakarken kendini görerek. Saçlarıyla kendi

kendini okşadı sanki. Yüzü yorgun bulutlardan sıyrılmış gibi olanca ışığı ve derin gölgeleriyle görünür oldu, kendisi oldu, zirve oldu. O buydu işte, yükseldikçe soluğunu kesen, ölüm korkusunu eteklerinde bıraktığın bir zirve.

Bir tuhaf oldum, çabucak söylersem. Unuttuğum, kendime unutturduğum bir tutuşma, bir tutukluluk hali içinde bütün vücudumun, kanımdaki hareketlerin yakıcılığı içinde kalaklandığını hissettim, son tırmanıştan önce: gidemeyeceğim bir yere çağırıyordum: aklımın çoktan gidip kapısında beklediği ama ayaklarımın beni götürecektir güçten yoksun olduğu bir yere: kadının *kadınım* dediği yere.

'Hala güzelim, değil mi?' dedi yaklaşan, bekleyen birinin soluğunu duyarak. 'Bacaklarım biraz inceldi, zayıflamaya başladım, ama hala güzelim, değil mi?'

'Hala çok güzelsin,' dedim. 'Bakışlarımdan anlayabilirsin.'

Beğenildiğine inanan bir kadındı şimdi, ölüm anlaşması değil, sonsuzluğa sahip birinin cesareti içinde vücutlarımızla ilgili yorumlar yapmaya başlayan bir kadın.

'Bakışların sandığın kadar güçlü değil,' dedi. Dudakları kapalı, bir kenarından yana doğru şeytanca bir gülümseme içine bükülür, yüzü utangaç bir canlanma içinde pembeleşirken, dudaklarına baktı. 'Başka bir yol denemen mümkün mü? Ne de olsa—'

O uzanıp beni öpemediği için, hep o uzanıp beni öpemediği için, elini uzatıp okşayamadığı, beni soyamadığı, gövdesini kaldırıp üstüme çıkamadığı için, hep bunun için! Bunu ancak o sırada anladım: o zamana kadar aramızda kararsızca dolaşıp saklanan, sinen, kızan, küsen isteğin aslında nasıl yaşadığını ve farkedilmek ve alıkonmak için bekleyedurduğunu ve ölümü hiç de umursamadığını. Ancak o sırada anladım.

Uzanıp onu öptüm, bu kez ölmekte oluşundan korkarak, vedalaşarak değil yaşamakta olduğuna inanarak, karşılayarak öptüm ve bu kez yaşayan bir cevap aldım. Vücudu isteğin görünmez kollarıyla beni sardı, sıktı, sıktı. Saçları yüzüme, boynuma dolanıp gömleğimi sıyırdı. Soluksuzluk içinde birazdan kendimi geriye attığımda o hala orada, beni çağırıyordu. Soluk almaya ihtiyacın yok, diyordu, gel!

Yine de tedbirli davranıp derin bir soluk aldım çünkü dizlerimin üstünde titriyordum ve arkaya doğru, bir kez daha soğumuş koyu kahvelerin üzerine devrilme tehlikesi geçiriyordum ve Aygen gözünün en yeşil gücüyle bana bakıyordu ve onun bakışları altında yere devrilmek istemezdim ve iskemlesinin koluna tutunup derin bir soluk aldım çünkü az sonra onu kolumun kırılmasından korkmadan kucağıma alacaktım ve içeriye götürecektim ve götürürken diyecektim ki vücudumdaki yara izleri geçmeyecek demişlerdi ama bana geçecek gibi geliyor, öpersen geçer gibi geliyor, seversen geçer gibi geliyor, zaman geçer gibi geliyor ve ne güzel geçer gibi geliyor, gece gece geliyor, gece gece gece.

14

Dediğim gibi yaptım: onu kucağıma aldım, iskemleyi yolunun dışına ittim ve yanağı omzumda, saçları kollarımdan aşağı altın ışıltılı bir sarmaşık, gözleri ona değil ileriye bakan gözlerimde, belki son bir affedilebilir güvensizlik içinde yüzümün çizgilerinde bizi neyin beklediğini tam bilememenin gizlenemez sıkıntısını arayarak, ama biliyorum, bulamayarak, onu yatak odasına götürdüm. Bir şey beklemediğimi biliyordum, ama birşey beklemeyişin artık geri dönülmez, üzerinde düşünülmez biçimde bittiğini, odaya doğru attığım her adımda biraz daha bittiğini de, içimde yalnızca nasılolacakla nasılsaolacakın birbirleriyle oynarcasına uçuştuklarını da fark edebiliyordum.

O zamana kadar hep ölüme sahne olacağını düşündüğüm yatak, sanki yaşamolsun diye yapılmadığı için ya da belki daha eski sahipleri içindeki tüm yaşam olanaklarını tükettikleri için sadece ölümü kaldırabilen, ama yaşama, yaşamın hareketlerine hoşnutsuz gürültülerle itiraz eden eden yatak. Bir süre sonra bizi güldürecekti, ama uzun bir süre sonra, çünkü uzun bir süre sadece kanımızdaki gürültüyü duyacaktık. Onu yatağa yatırdım ve yatırır yatırmaz dudakları beni kendine çekti, kendinde tuttu, saçlarıyla ensemden tutarak, sonra onu soymam için serbest bırakarak.

'İşığı açar mısın?' dedi. 'Seni seyretmek istiyorum.'

Yaralarım! Bir kadının elini, dudaklarını bekleyen travesti vücudum! Ölüm izlerinin hala hüküm sürdüğü yarıcınlı vücudum.

Işığı açtım, hatta odadaki tüm ışıkları tek tek. Kapıyı kapamaya gerek duymadım, neden, bilmiyorum; o da kapa demedi, belki salonun ışığı da gelsin diye, tüm ışık kaynakları bizi aydınlatsın diye, ne bileyim, hayatımızın belki son, belki sondan bir önceki, belki sondan iki önceki ya da üç önceki ama besbelli sondan çok önceki değil, diriliş anlarını tüm zenginliği içinde görebilmek için.

Karşısında soyundum. Beni seyredişini seyrettim. Çıplak, öylece durdum, bekledim. Bir erkek vücudunun, erkek vücuduna bakmanın bir kadın için birşey ifade edebileceğini düşünmezdim. Belki etmiyordur da, aslında, son erkek vücudu değilse. Kadınlar hakkında fazla birşey bilmediğimi düşündüm o sırada, şaşırıdım. Üstelik, vücudum şimdi işkenceden çıkmış gibiydi, hastane yorgunu, zayıf, kaburgalarım belirginleşmiş, kollarım, bacaklarım incelmış, içime çekeceğim bir göbeğim bile kalmamış, neredeyse onun kadar adalesiz, güçsüz. O yüzden, gördüğü şeyi değil görünce hayal ettiği şeyi seyrettiğini düşündüm. Elim, istem dışı seğirmelerle, önümü kapatmak için kıvranıyordu ama her seğirmede kendimi tutmayı başardım, rahat rahat seyretmek istediğini, içtenlikle istediğini hissettiğim için. Sonra popomu görmek istedi. Döndüm. Onun için yapabileceğim o kadar az şey vardı ki! Onun kendisi için yapabileceği o kadar az şey vardı ki görmekten ve hayal etmekten başka! Ve benim için! Vücudunun tüm imkansızlığına rağmen cinsel güdülerinin yerinde olduğunu, vücudundaki eksikliklerin içindeki isteği eksiltmediğini, istemekten, alabileceği herşeyi almaya çalışmaktan korkmadığını yeni fark ediyordum. Farkedince kendimi bir acemi gibi hissettim, ama bir acemi olarak anladım ki o gece olmaya başlayan şeyin, aramızda diriltmeye çalıştığımız şeyin onun için bir değeri vardı. Bunu anlamak beni rahatlattı, ona onun istediğı şekilde ait olabileceğimi hissettim & karşısında dikildiğim uzun dakikalar boyunca beni yavaş yavaş okşamasını, öpmesini, yara izlerimi pürüzsüz bir parlaklığa dönüştürmesini dinledim gözlerimi yumup onun gözlerine teslim olarak.

Yanına gittiğimde, sanki, kendiliğinden soyunmuş, bir gün hissetmek üzere dokunacağımı hayal bile edemediğim vücudu-

nu bana hazırlamıştı. Saçlarıyla beni kucakladı, boynuna, göğüslerine, koltukaltlarına, göbeğine, kasıklarına, bacaklarına, ayaklarına, parmak uçlarına, bacaklarının arasına sürükledi, dudaklarımı hissettikçe titreyerek, tenimi hissettikçe kıvranarak, ağırlığımı da üstünde hissetmek isteyerek & öptü, öptü, öptü beni küçük çığıllıklarla, ölümün bekaretini iki dudağının arasından hayata armağan eder gibi.

Sonra, saçlarıyla üstümüzü örttü.

O gece uyumadık.

O gece, o geceye kadar onu düşlerimde, hatta düşüncelerimde ne çok küçük parçaya bölerek ondan çalmaya çalıştığımı farkettim farketmeden ya da farketmediğini farketmeden. Aşkı ondan ölümden korkumdan ne küçük hırsızlıklarla çalmaya çalıştığımı. Bir seferinde bir ayakbileği, bir başka seferinde bir üst dudak, bir başkasında bir göbek deliği ya da boynun hemen altındaki gölgeli çukur –sessizce alıp saklamış, yetinmişim, farketmeden. Şimdi ışığı kendim için kullanıp onu boyluboyunca yatarken, daha fazla duymaya daha fazla cevap vermeye adanmış yatar bana bakarken bana artan bir merakla da hayranlıkla da ne kadar çok istendiğine neredeyse şaşırarak da bakarken görüp boyluboyunca kavramaya başladığımda o zamana dek ne kadar az çalabilmiş ne beceriksiz ne şaşkın ne aç olduğumu da onun ne kadar soyulamaz alıkonamaz ayrıntılanamaz olduğunu da anladım. Nasıl büyük ve nasıl bütündü! Nasıl ışık gibi ses gibi su gibi tekti! Dizlerimin üstünde doğrulup, başım dönerek seyrettim bir süre başka bir kadının başka her kadının gülünç bulabileceği ama başka hiçbir kadının görme başka hiçbir kadının gülünç bulmama şansının olmadığı altedilmiş kendinden geçmiş sevinçten ağlıyor olmanın kıyısındaki halimi sadece insanca ve övünç verici bulup vücudunu daha çok gösterme daha çok seyrettirme daha çok istetme daha çok tattırma arzusuyla bana sunuşunu. Işığı o istemişti. Yoksa ben ışık olsun demeye cesaret edemezdim, ne günışığı ne de geceışığı, ne de olsa ne iyi olacağını hayal etmeye.

Dünyadan hiçbir şey saklamadık o gece. Dünya, umursamayacağını biliyor olsaydı, duramaz, zamanını uzayını filan alıp geri çekilir, bizi beklerdi bir daha geri çağrılmayacağını bile bile.

Ölüm, anlayabilse, elini çabuk tutardı. Ben, dayanabilsem, herşeyi anlatırdım.

Keşke dünya da ölüm de ben de siz olsaydınız.

Olsaydınız İstanbul'un on iki prelüd & füg uzağındaki az-hayatlı bir deniz kraliçeliğinin eskicene bir binasının ikinci katında, ışıkları sabaha kadar yanan köşe odasında o akşam, o gece, o sabah boyunca sadece sevişmemizi seyretmekle kalmaz, sevişmeye benzer sohbetlerimize, onların arasına sığınan itiraf-larımıza, ansımlarımıza da kulak verirdiniz:

nasil Aygen'in sabaha karşı, ışığın dışarıdan da gelmeye başladığı, yani dünyanın bizi umursamadığının iyice belli olduğu anlarda, kısaca, usulca ağladığını, gözyaşları yeni çıkmaya başlayan saçlarımı ıslatıp kafatasımdaki çatlaklardan beynimin içine doğru erir giderken, üzgün bir kadın olarak ölmek istemediğini ama sık sık kendini üzgün bir kadın gibi hissettiğini, ölüyor olmayı kabullenmiş olmasının öleceği için üzülmelerini engelleyemediğini, bütün başarısız parçalarına rağmen hayatını yine de sevdiğini, yaşayabileceğini bilse o halde bile *–öyle söyleme, dedim, halinde birşey yok. –komik olma, dedi, sen halden ne anlarsın?* – ama daha fazla bozulmadan, yaşamaya razı olduğunu, hatta benimle olacaksa ve ben hep öyle olacaksam, yaşamaya can attığını söylediğini dinlerdiniz kısaca, usulca gülmeyi de ihmal etmeden:

ben böyle şey yaşamadım, dediğini, sonra! evet, böyle dedi ve elimde olmadan gülümsedim erkeklerin köpek kafası kadar kolay okşanan gururunu, o gururun bende olduğu kadarını, ya da kaldığı kadarını, okşanmış hissederek gizli gizli ve buna da, ayrıca, gülümseyerek.

artık bitti, bir daha olmaz samıyordum, dediğini, sonra; *yani ne ben kimseyle, ne kimse benle; istiyordum istemesine, ama, işte, malum. dilin ölümü gibi bu da. kadınla erkeğin özel dili. aklında birşey var, birşey söylemek istiyorsun ama dilin kıvıldamıyor, dudakların açılmıyor, sesin çıkmıyor, en fenası bu, aklınla vücudunun birer yabancı olmaları, ama daha da fenası bunun aklına takılması çünkü aklının umurunda ama vücudunun umurunda değil. aklın kadın, vücudun hiç.*

ama vazgeçmiş olamazsın, dediğimi. yani akıl durmaz ki, hele de kadın aklı.

güldüğümü, o da kızdırılmayı kabul etmiş gibi yaparken, eşşek! derken ve sanki kel kafama şakacıktan şaplak indirirken, ben de siniyormuş gibi yaparken.

sanki. hep sanki.

aklım inat etti, kadın inadı işte, egzersiz yaptım, kaslarımı çalıştırmayı denedim, anlayamıyordum, biliyor musun, utanmayacağım biri olsa belki olur dedim, seni düşündüm, gelsen olur mu diye düşündüm, kaslarımı zorlayıp durdum, bir ara elimle yoklayayım dedim ama sonra çirkin geldi, düşünsene onun da bir estetiği var, elin, parmakların hoş hoş görünmeli değil mi kimse görmese bile?, sonra da üff ne azgın karısın diye kızdım kendime adam orada can derdinde sen burada şeyinin derdine düşmüşsün, ama sonra demin –ah, dün akşam, bak sabah olmuş– öyle yanak yanağa konuşurken, bak inan artık aklımda yoktu, yorulmuştum, artık o defter kapandı, bundan sonra hiç olmaz, saçlarından başka kadına benzer tarafın kalmadı ki diyordum hele öpüştüğümüz zaman da birşey olmadığını gördükten sonra, o sırada birden birşey oldu, dudaklarımın pıst diye açıldığını hissettim.

kıkır kıkır güldüğünü duyardınız.

vallahi! sanki pıst diye bir ses geldi ve bir anda kasıklarımın fırtına koptu, aşağıdan yukarıya doğru bütün vücudum için için titredi, fıkır fıkır kaynamaya başladı ve olacağını hissettim ve inanır mısın güzel olacağını hissettim ve çok güzel oldu.

kendimizden memnun, sustuğumuzu görürdünüz bir süre. sonra belki benim, belki diyorum çünkü o sırada kendimi düş görüyor, düşümde kendimi görüyor, düşümde kendimle konuşuyor sanarak yüksek sesle konuşmuş da olabilirim, başım onun yeni bir fırtınaya hazırlanan kasıklarında yatarken, sensiz kalmak çok acı olacak, kalan herşey çok acı olacak dediğimi de duyar, o sırada onunla birlikte ölmeyi hayal ettiğimi anlardınız, belki onunla birlikte ölecek olmamı onun önceden bilmesini çok isteyeceğimi anlayamazsanız da:

onun olmadığı bir dünyada ölmek!

seni kaybeden o olmayınca kaybolmanın ne değeri olur?

öte yandan, ona söz vermiştim. hemen hemen söz vermiştim.

yine de hayalimde böyle bir resim canlanıyordu, bir opera sahnesi gibi. Bosch'un delice resimlerinin herhangi biri üzerine

yazılmış bir uzun şiir ve o şiirin üzerine yazılmış bir müzik. özellikle onun gözlerine, burnuna, dudaklarına bakarak ölmek isterdim, başım kucağında, yere serilmiş, kolum kucaklama beklentisi içinde yana doğru savrulmuş. isterdim ki ölümünden bir tür gurur, bir tür coşku filan duysun ve o coşkunun doğduğunda o da ölmeye başlasın delice yorgun bir gri kızlar koro-suyla düet yapa yapa:

*Gelin, kızlar, yas tutun benimle,
Bakın ona -Kim? -
O benim çiçeği burnunda aşışım.
Bakın ona -Nasıl? -
Lekesiz bir kuzu o.*

Kim olduğunu ne bilirlerdi. Ne olduğumu olacak.

Bir ara, gerçekten uyudum. Çok değil ama, belki bir yarım saat kadar. Boş şeyler düşünmeye başladığım için olmalı. Uyandığımda gitmiştiniz. Hava biraz daha aydınlanmıştı. Başım onun bir bacağından aşağıya doğru sarkmış, onun bir kolu bacağımanın altında takılı kalmış, tekinsiz bir durumda yatıyorduk. O uyumamış, beni seyrediyordu: uyandığımda gözlerini üzerimde buldum. Sakin görünüyordu, huzurlu birşeyler düşünmüş, daha doğrusu birşeyler düşünüp huzurlu bir sonuca ulaşmış gibi görünüyordu. Başka zaman olsa, ne düşündüğünü merak ederdim; ama artık, yüzünde güven okuyordum, kendine de bana da duyduğu. Doğrulup kolunu sıkıştığı yerden kurtarmam gerekiyor olabilirdi ama başım da öyle tatlı bir yerde yatıyordu ki kımıldamak hiç içimden gelmedi.

'Uyumuşum,' dedim, kaybolan zaman için özür dilercesine.

'Uyudun,' dedi, üzülme dercesine. Gülümsedi, hissettim. 'Ne zamandır kimsenin uyumasını seyretmemiştim,' dedi. 'Hoş oluyormuş. Uyanmasını seyretmek daha da hoş oluyormuş.'

'Bundan uyandığıma memnun olduğun anlaşılıyor,' dedim. 'Hadi hayırlısı. A bak, burada fırtına kokusu alıyorum.'

'İyi koku alıyorsun,' dedi esner gibi havai bir sesle. Sırtını olduğu yerde hafifçe sağa sola oynattı, artan bir duyarlılıkla

kıvrınmaya hazırlanır gibi: ona kadınca kımıltılar için kalmıŖ son kaslar: kalan herŖeyi sonuna kadar kullanmaktan vazgeçmiyordu ve o sırada hiç de, baŖka birinin yapabileceğinin aksine, kalanlarla idare eden ve eksikliğın daha büyük gölgesi altında yaŖayan bir kadın olduğunu hissettirmiyordu: gece boyunca da hissettirmemiŖti ki, bunu, yani saatler boyunca hiç keŖke dememiŖ olduğumu ancak Ŗimdi farkediyordum. Gerçek olamadığında kendini hayal haline getirebilen, kendini gerçekte hayal halinde yaŖatabilen bir kadın! Ona boŖuna aŖık olmadığımı dūŖdüm.

‘Uykun gelmedi mi?’ dedim, ağır ağır vücutunu okŖamaya baŖlayarak ama hala biraz uykulu. ‘Bak bir daha sormam, ona göre.’

‘Ya, geldi ama uyumak istemiyorum.’ BaŖını yastığın arka eğimine doğru geri atarak, yastığı ensesine sıkıŖtırarak gerindi. ‘Aslında susadım. AyŖe’yi kaldır da istersen bize kahve filan yapsın.’

‘Bırak uyusun,’ dedim. ‘Bütün gece bizi dinlemiŖtir, uykusuz kalırsa suratı çekilmez. Ben sana kahve yaparım. Ama biraz bekle. Yerimden çok memnunum. Burada manzara Ŗahane.’

‘Valla burada da öyle ama aç susuz olmuyor,’ dedi, bütün hazırcevaplığıyla. ‘Hadi uŖenme, kalk. Ya da gel istersen banyo yapalım. Uyuyup kalacağız yoksa.’

Banyo daha iyi fikirdi, tek baŖıma benim yapacağım birŖey olmadığı için. Kalktım, onu kucağıma alıp kapıları ayaklarımla, elektrik düğmelerini burnumla ya da dirseklerimle aararak banyoya götürdüm. Kuvete biraz sıcak su doluncaya kadar onu kucağımda oturttum, sonra kuvete yatırdım. ‘Aa!’ diye incecik bir ses çıkardı suya batarken. Suda olmak hoŖuna gidiyor. Kendini hafiflemiŖ hissediyor, hareket edebiliyor olma yanılısamasının tadını çıkarıyor bir süreliğine, eğleniyor. Suya istediği köpükten sıktım ve o keyifle gülümseyerek kendini artan köpüklerin, yükselen sıcak suyun dalgalanmasına bırakırken keyfimiz tam olsun diye kendimi ikna edip kahve yapmak için mutfaa gittim. Kulağım olmadık bir kazaya, denge kaybına filan karŖı banyodan gelebilecek olaėandıŖı bir seste, çaydanlıkla su ısıtıp birer fincan hazır kahve yaptım, az sütlü, az Ŗekerli ve çok

bol kahveli –kadının herşeyi hardcore vallahi. Normalde Türk kahvesi içiyoruz, ama Ayşe yapıyor da içiyoruz, yoksa benim için uzun iş. Türk kahvesiyle hazır kahve arasındaki kafein açığını kapatmak için, hem de kalori kaloridir diye, dolapların birinden bir paket çikolata aldım. Aslında tat ve sohbet unsurları olmasa kafeini ayırıştırıp saf halde, toz olarak tüketmemiz de mümkün olabilirdi, uzay gemisi yaşamı tarzında.

Hemen özlemişim onu! Görünce içim bir hoş oldu, hemen belli olduğu üzere, ama geçiştirmeye çalıştım ne de olsa elimde dikkatle taşımam gereken sıcak kahveler vardı. Bir kenarda duran plastik bir tabureyi sehpa niyetine kullanıp kahveleri ve çikolatayı üstüne bıraktım. Suya girmeden Aygen saçlarını düzeltmemi istedi, utangaç bir sesle. Çamaşır makinesinin üstünden makyaj aynasını alıp ona tutarak, sıkı talimatları altında saçlarını elimle arkaya doğru tarayarak düzelttim, zaten terlemeye başlamıştı, yüzüne yapışıp kalma eğilimi gösteren şakaklarındaki saçları da yine geriye tarayıp kulağının arkasına sıkıştırdım. Sonra karşısına oturdum. Parlak ışıkta genç ve taze ve mutlu görünüyordu ağırlığımla yükselen su göğüslerini köpüklerin arkasına saklarken. Suyu kapattım.

Birine birşey içirmek zor iş. Yedirmek kolay, ama içirmek zor iş. İnsan kendisi içerken nasıl içtiğine, yani içme anında elle, yani kolla, ağız, yani boynun, nasıl doğal bir eşzamanlılık, uyumlu bir koordinasyon mekaniği içinde çalıştığına dikkat etmiyor. Kol yukarı kalkıyor, kafa arkaya gidiyor, dudaklar öne uzanıyor. Ama bu uyumlu mekanizmanın unsurlarından biri, yani kol, doğal devreden çıkınca, insan arkaya giden bir kafa ve öne uzanan dudaklarla başbaşa kalıyor. Sıkıntı, tabii. Dik açıyla yapılacak gibi değildi; daha geniş bir açı gerekiyordu, ağız burun yakmamak, döküp saçmamak için. Böylece ani bir deha adımıyla, fincanı ağızına itelemekten vazgeçip kahveyi şöyle alçaktan geniş geniş dolaştırarak küvetin suyuna döktüm, arkasından da kendi kahvemi: nasıl olsa tendeki gözeneklerden de kanımıza karışır, üstelik o tenin ayrı bir tadı olurdu. Aygen, başını arkaya atıp, kısık gözkapaklarının arasından eğlenen bakışlarla kahve ayinimi izlerken muzır muzır güldü.

'Bu sabah da böyle olsun,' dedim utangaç bir başarı duygusu içinde, buharların içinden burnuma yükselen zambak ve kahve kokusunu içime çekerek, zambağın ve kahvenin tadını ilerleyen dakikalarda Aygen'in vücudundan almayı hayal ederek.

'Bomba gibi oldu,' dedi Aygen, aklımdan geçenleri okuyup.

'Başarılı bir çalışma,' dedim. 'Ve sabaha iyi bir başlangıç. Bugün giyinmek bize yakışmaz.'

'Bugün fizyoterapist gelecek,' dedi, beni kızdırmak, yormak, kışkırtmak için.

'Ara, iptal et,' dedim. 'Bende terapinin alası var. Aromaterapi, hidroterapi, sensüoterapi, poetikoterapi, ne ararsan. Var, hepsi var. Yeni anladım. Dahası, sen de anladın, biliyorsun. Şaka ya da gerçek ya da hayal ya da masal. Ben senin mağaranım, sen benim peri çiçeğimsin. Hayatın bende geçecek.'

Gülümsedi, terapiye borçlu olduğu buğulu, ürperten bir değişim gülümsemesiyle; inanmaksızın, ama sorgulamaksızın da, sadece hoşlanarak; kadın kadın, yaprak yaprak gülümsedi; yanaklarında türlü zambak renkleri gezindi hızlı koşularla; tüm zambaklardan daha gösterişli bir su zambağı gibi, yapraklarını sabah güneşine açıp suya serdi, parladı, parladı suyun yüzeyinde usul usul sisli bir neşeyle dalgalanarak, derin göğsünü, zengin göbeğini hayata açarak, balıkları içinde saklanmaya çağırarak. Hiçbir çiçekle sevişmemiştim. Seviştiğim hiçbir kadın çiçek olmamıştı. Hiçbir çiçek bana seni seviyorum dememişti.

O gün de benim büyük günümdü. Artık ne yaptığımı da, ne söylediğimi de biliyordum; kendimi dışımdaki hayatla eşit hissediyordum, aynı seviyede, aynı ısıda, aynı kimyada, ve artık dost ya da düşman değil. Bu, *büyütmeye değmez* birşey değildir, o zamana kadar sadece *değmez* diyen bir adam için. Böylece büyüttüm. O kadar ki içimde bir tanrı doğdu, tıpkı hayatın kendisinin içinde gizli tanrılar gibi. Şimdi, dönüp o zamana baktığımda, kendime hak veriyorum çünkü Aygen tarafından sevilmenin ne demek olduğunu biliyorum: ölümsüz olmak. Daha alçakgönüllü bir nitelik, daha yakın bir oluş bulamamamı fazlaca Alman şiiri okumuş olmama verin.

Kendimi nihayet suya bırakıp yeni halimin esinlediklerini düşünür, Aygen'in omuzlarındaki bacaklarını biraz okşar, biraz ovarken, dışımızdaki dünya da kendi gününe başladı. Orali olmadık. Banyo ağır ağır günışığıyla doldu, tavanda ve duvardaki aynanın üstünde yanan ışıklar ufaldı, alacakaranlığın gizliliğinden sonra şeffaf bir şaka gibi uzağımızda kaldı. Uzağımızdaki otoyoldan İstanbul'a, acıkmış hayata mal yetiştirmeye çalışan sert kamyonlar bile geldi, geçti arka arkaya dağ gibi seslerle, mesai başlamadan kentin kapılarına ulaşmak için acele ederek. Deniz fenerinin bekçisi masasından kalkıp daracık merdivenden yukarı çıktı, feneri söndürdü, sonra aşağı inip masasının yanbaşıda duran yatağına uzandı birkaç saat kestirmek için. Ayşe bile saatinde kalktı, yani saati çalar çalmaz. Oysa gece boyu onu uyutmayan, terleten, bunaltan, kıskandıran seslerden sonra biraz daha geç uyanmak istemesi hoş görülebilirdi. Ama gerek kalmadı ve hanesine borç olarak yazıldı. Kalktı, giyindi Ayşe; her normal insan gibi sabah çişini yapmak üzere banyoya geldi ve biz onun gelişini duyduğumuz halde gelmesin, girmesin, bu yana bakmadan direkt devam etsin diye ses çıkarmaya üşendiğimiz için bizi gördü, ahlaki korkuyla hayati korkunun birleştiği bir küçük çığılık attı ve mutfığa kaçtı sadece birbirlerinin ayaklarıyla konuşan bir kadınla bir erkek gördüğü halde, ve mutfakta, saatlerdir idrar kesesinde demlenen yüksek konsantrasyonlu çişinin bir kısmını altına kaçırmış olduğunu farkedip kendisinden de bizden de nefret etti, bir yandan ben de bir gün böyle bir aşk yaşayabilecek miyim diye kendine, iyiellenmemiş vücuduna yanarken. Gelgelelim bir kez gün başlamıştı ve gün işgünüydü, kamyoncuların bile bildiği, fenercinin dahi işaret ettiği üzere. O yüzden duygusal çalkantılarını bir yana bırakıp, yarım kalmış çişini evin o tarafındaki alaturka helada yapmak, elini yüzünü güzelce yıkadıktan sonra işine dört elle sarılmak üzere harekete geçecekti Ayşe. Çişini yapamayacak ve külotu, henüz bilmiyordu ama, üstünde kuruyacaktı çünkü değiştirmeye fırsatı olmayacaktı çünkü o sırada Aygen ona seslenip havlu getirmesini isteyecek, o havluları gözüyerde getirip çamaşır makinesinin üstüne bıraktıktan sonra tam çıkacakken Aygen onun gözüyerdeliğini önemsemeden on-

dan yatak takımını değiştirmesini ve odayı havalandırmasını isteyecek, o başüstüne deyip verilen işi yapmaya giderken, yaparken, benim kurulanıp belime havlu sardıktan sonra Aygen'ı küvetin kıyısına oturtup vücuduna havlu sarışımı, onu kucağıma alıp yatak odasına getirişimi dinleyecekti pencereden içeri saldırıp kulaklarından birini çalan deniz seslerine karşı koyar, iki kulağını da bize vermeye çalışırken. Sonra o kucağında kirli yatak takımlarıyla yine gözüyerde odadan çıkarken ondan taze sıkılmış portakal suyu istenecekti iki büyük bardak, ve yanında yiyecek hafif birşeyler, tost gibi mesela, yatağa servis yapılmak üzere tarafımdan mutfakta teslim alınacak bir tepsi halinde hazırlanış durumda. Ben Aygen'i yatağa oturtup saçlarını kurular, tarar, vücudunu kurular, kendimi de kurulayıp havluları koltuğun üstüne atarken, buharlı banyodan sonra artık biraz olsun serinlemek istediğimiz için yatak örtüsünü çekip yere bırakırken, Aygen'i yine boylu boyunca bembeyaz çarşafa yatırır ve, o, yani Ayşe, yine yanlış anladı ama birşey için değil sadece biraz soluklanmak için yanına uzanırken o, yani Ayşe, mutfakta portakal kesmeye başlamış olacaktı, çünkü. Ve biz hayatımızın o en geniş, en büyük, en bizeait sabahında geçici bir halsizlik içinde aşk ve sohbet dolu yeni bir güne dair hayaller kurarak güç toplamaya, kalp atışlarımızı bir düzene sokmaya, tansiyonumuzu filan normale döndürmeye çalışırken, o, yani Ayşe, tüm kapı zilleri gibi ansızın çalıveren kapı ziline zilin çaldığı aynı anilik içinde öfkeyle cevap verecek ve biz daha ne olduğunu, ve en kötüsü, daha neler olacağını anlayıp *dur!* bile diyemeden, gidip, salak gibi, kapıyı açacak ve bu sefer o, yani Ayşe, *durun!* dediği halde durmayan, içeri dalıp karşımıza dikilen bastonlu eski kocanın kırmızı gözleriyle yüzyüze bırakacaktı bizi, çok sevdiğimiz çıplaklığımız içinde.

15

Aslında bütün suç mimarındı. Yani krizin kökü oraya gidiyordu. Yoksa biz de yatakta çıplak olma hakkına sahiptik, Ayşe de zil çalınca kapıyı açma hakkına sahipti, eski koca da orası teklifsiz girebileceği bir ev olmadığı için, varsaydığı teklifsizliği şakacı bir kabalık, girişkenlik, yüzsüzlük numarasının arkasına saklayarak, ince ıslıksı sesiyle *Niye benden kaçırıyorsun, güzelim?* gibi bir sitem dizesi okuyarak içeri dalma hakkına sahipti, evet, hiç olmazsa mimarın projesiyle karşılaştırıldığında o bile bu hakka sahipti. Ama mimar insanların bu haklara sahip olduklarını ve bir gün bu hakları kullanabileceklerini düşünmemişti iğneuçlu rötring'ine mürekkep doldururken. Onun tek derdi satın alınmış uzayı duvarlara bölmek ve kaleminin ucuna gelen herhangi bir yere kapı eğrileri çizip ücretin bakiyesini tahsil etmektir, çünkü o vakte kadar avansı bitirmiş, parasızlıktan kıvranmaya başlamıştı hokkabaz mimar ve dairenin en büyük ve en aydınlık ve ev sahibinin yatak odası olmayı en çok hak eden yatak odasının kapısını salon duvarının ortasına koyuvermişti. Hep o yüzdendi. Yoksa adamla bir anda yüzyüze kalmayacaktık. Yani her durumda durum ortaya çıkacaktı, ve eski kocanın açısından bakarsak basılmış ya da yakalanmış olacaktık ama hiç olmazsa o şekilde değil. Odanın girişi koridordan olsa ben adamı arayışının orta yerinde, koridorda filan durdurur, daha ileri gitmesini ne yapar eder engellerdim; Aygen'i öyle, ya da hatta herhangi bir halde, görmesine izin vermezdim. Aslında adam da salona girdiğinde sadece

gözleriyle aranıyordu ve Aygen'i oda oda aramak niyetinde gibi gözüküyordu; sadece kendini kadife sesli sanarak işitilmeye ve ne de olsa sevgisinden yapıyor diye hoşgörölmeye çalışıyordu. Salona girer girmez, ardına kadar açılmış kapıdan, yeni değıştirilmiş bembeyaz çarşafın üstünde bizi göreceğini, görmek zorunda kalacağını nereden bilsin? Kimse öyle birşey görmek istemez. Öyle birşeyi görmek de, eminim, öyle birşey olarak görölmek kadar zordur. O durumda siz ne yapardınız bilmem, ama ben olsam özür diler, döner arkamı giderdim gibime geliyor kalbim ne hale gelmiş olursa olsun. Bence efendi adam öyle yapar. Ama bu adam, bu kırmızı gözlü ihtiyar, bu eski koca öyle yapmadı. Aksine, en yapmaması gereken şeyi yaptı: zamanları birbirine karıştırdı, Aygen'i hala karısı, kendini hala kocası olarak gördü ve kendini yakalamış, bizi de yakalanmış sandı ve sanısı içinde koca koca sesler çıkarp koca koca hareketler yapmaya başladı ve ne olduysa ondan sonra oldu.

Aygen adamı görünce tuhaf bir çığlık attı. Öyle tuhaf bir çığlık ki, ilk andaki şaşkınlığımı daha da artırdı: utanç değildi, öfke ya da korku ya da acı değildi, eziklik bile değildi. Durup ona baktım, tanımaya çalışır gibi, o çığlığı atan o olamaz gibi. Son çığlık gibi birşeydi, uçurumdan aşağı düşerken atılabilecek: ağzın, vücudun kendisinin koyverdiği, incecik, si'nin en iç tonundan daha içli bir tonda. Aygen'den çıktığını anlayınca, bir an, ona birşey oldu sanıp korkudan titrediğimi hissettim. Hemen sonra, vücudu elleriyle kendini örtme hayali içinde çaresizce sarsıldı. O an, onun için birşey yapmam, onu örtmem gerektiğini düşündüm, yatak örtüsünü yerden almak üzere kalktım ve adamlarla göz göze geldik. Adam hemen hemen o sırada kapının içine kadar gelmiş, kocalaşmaya başlamıştı ve hızla kocalaşıyordu ve ayırt edebildiğim ilk cümlesi şöyle bir soru oldu:

Yine mi orospu?

Ne de olsa efendi adamım, böyle şeyler bana kolay kolay gerçek gibi gelmiyor, yani gerçek olduklarına inanamıyorum. O yüzden ne cevap verecek diye Aygen'e baktım. Herhalde o an kapıyı salak gibi açan Ayşe kadar salaktım. Aygen başını şid-

detle diğer yana çevirdi, ki buna da şaşırđım bu kadar tepki gösterecek ne var? diye, bir yandan da Aygen'in eşsiz vücudunu adamın midebulandırıcı gözlerinden saklamanın telaşına düştüm, nihayet başka bir yandan da bu adam Aygen'e nasıl orospu der? diye düşünmeye başladım, hem de benim yanımda! Hemen yatak örtüsünü yerden alıp Aygen'in üstüne örttüm, ve örtünce kendimi birden rahatlamış hissettim. Kendi önümü örtmek bile aklıma gelmedi ta ki adamın gözlerinin Aygen'den bana döndüğünü, bir penisime bir yüzüme baktığını ve hangisinin gerçek yüzüm olduğunu düşündüğünü görene kadar. Sonrası daha kolaydı. Yani, elbette kolay değildi, ama bir kez herşeyin, hepimizin gerçek olduğunu anlamaya başlıyordum ve yatağın ayak ucundan dolaşarak adama doğru yürüdüm ve makul bir sesle dışarı çıkmasını söyledim. Ama çıkmadı. Üzerinde pis bir koku vardı, bayat içki kokusu gibi birşey, ağır bir parfümle karışmış.

Seninle sonra ilgileneyeğim it oğlu it! diye bağırdı ve dönüp yarı anlaşılmaz bir böğürtüyle, bastonunu metronom niyetine yere vura vura Aygen'e hıyanetini ona ödeteceğini filan söylemeye başladı. Ben bir adım daha attım.

Defol burdan! diye bağırdı Aygen, başı öbür yanda.

Defol! dedim ben de, sertçe, ama adamın öyle bir niyeti yoktu ve ben de artan bir gerçeklik duygusu içinde kendimi Aygen'i korumakla görevli hissettim ve Sen laftan anlamıyor musun, ihtiyar? diye adamı yakasından tutup salonun içine doğru ittim, adam sendeleyle sendeleyle geriledi ama tekrar kapıya doğru hamle yaptı, görüldüğünden daha çevik ve çok daha güçlüydü, kapının önünde ben vardım beni alt etmesi gerekiyordu ve bunu denedi ve *Yıkıl karşımdan deyyus!* diye bağırarak bastonunu kaldırıp üstüme hücum etti ama korkutmak için yapıyor, benim yarım kadar, vurmaya cesaret edemez zannettim o sırada Aygen Hayır! diye bir çığlık attı, birşey mi oldu? diye başımı arkaya çevirdim, hayır ama birşey olmak üzereymiş, yani adam bana vuracaktı ve vurdu da zaten, görmedim ama duydum, acıdan değil kafamdaki sestten anladım, tok bir sest, kısa ve kararlı ve çıktığı anda amacına ulaşmış olmanın doyumunu yaşatan bir ses, hemen ardından başımın

içinden başka küçük sesler gelmeye başladı ince mavi ışıklar halinde çıt çıt çıt diye, adama baktım, şaşkınlıkla kırılmış bastonunun elinde kalan üst parçasına bakıyordu, bastonunuz için üzüldüm, size yenisini alırım diyesim geldi, aslında şaşkın bir adamdı, o da vuracağını düşünmemişti ama işte herhalde son anda Aygen'in çığlığını duyunca kendini birdenbire fazla önemsemişti, ne yapsın, yine de canımı yakmış olmalıydı çünkü birden gözüm kararır gibi oldu, midem bulandı, derken alnımdan, kaşımın kenarından göz çukuruma doğru inen sıcak bir ip hissettim, çukuru doldurup tümseği aştıktan sonra hızla burnumun kenarı boyunca aşağı indi, dudağımın kenarında kalınlaştı ve dudaklarımı kaşımak ister gibi dilimi oraya değdirince o çok iyi bildiğim kan tadını aldım, alınca adama baktım ve sanırım onu korkuttum, zaten herşeyi korkudan yapıyordu ve gözleri irileşerek geri geri bir iki adım attı ve kolunu kaldırabildiği kadar havaya kaldırdı sırtını kaşıyacaktıymış gibi herhalde son darbeyi indirmek için, *Geber orospunun evladı!* dedi sarı dişlerinin arasından tükürükler saçarak, Aygen yine bir Hayır! çığlığı attı sanki köpek eğitiyordu ama bu sefer dönüp bakmadım çünkü kendimi korumak zorundaydım, kadınların çıkardığı her sese orali olmamayı o gün öğrendim, ve adamın kolu ve yarım bastonu tam kafama doğru inmeye başlarken burnunun tepesine sağlam elimle sıkı bir yumruk indirdim, çok sıkı değil çünkü ölür kalır diye de düşünüp hesap kitap yaptım o an ve sadece caydırıcı olmaya çalıştım ama ya hesap hatası yapmış olmalıyım ya da adam bütün gücünü zaten kullanıp bitirmiş olmalı, ööööö diye bir ses çıkararak arka üstü yere düştü, Aygen o sırada üçüncü çığlığını attı, bu sefer dönüp baktım, beni görünce dehşet içinde kaldı, gözleri dışarı fırlayacak gibi büyüdü, ağzı açıldı, kaldı, herhalde kötü görünüyordum, baktım kan bir yandan göğsümden aşağı doğru sızıyor bir yandan çenemden yere, anlaşılmaz biçimde ufaldığını gördüğüm penisime ve ayaklarıma damlıyordu, her yanım kan içinde kalmıştı ve midemin bulantısı da gözümün kararması da devam ediyordu ama bir yandan da kendimi hızla enerji ve gerilim dolu hissetmeye başlamıştım ve dişlerim güçlü bir duyguyla sıkılı halde dönüp adamı öldürmek, parça par-

ça etmek isteğiyle üstüne yürüdüm, o da öldürülmek ister gibi ayağa kalkmaya çalışıyordu, burnundan şırl şırl kan akıyordu, kara pis bir kan, benimki gibi bordo değil, seyrek saçlarından tuttuğum gibi başını kaldırıp olanca gücümle suratını yere vurdum, bir daha vurdum, Orospu evladı ha? dedim bir yandan, hiçbir şeyi atlamadığımı, herşeyi kenara yazan, vakti gelince hesabını soran bir adam olduğumu düşündürmek için, sonra onu Kalk ulan, kalk! diye zorlayarak ayağa kaldırmaya çalıştım kalksın da filmlerdeki gibi şık yumruklar ata ata suratını dağıtayım diye ama kalkmadı, kalkamadı, o sırada arkadan başka bir çığlık duydum, Ayşe'nin sesiydi, Abla! Abla! diyordu, desin dedim, sonra Abi! Abi! demeye başladı, desin dedim, adamı paltosunun ensesinden tutup pencereye doğru çekmeye başladım, her yer kan olmuştu, kaldırıp pencereden atacaktım, nasılsa kimse görmez, sonra iner cesedi alır, denize atarım diyordum ki Ayşe koluma yapıştı, Tutmayın ulan! dedim ama tuttu beni ve sertçe çekti, Abi yetiş abla gidiyor! dedi, yüzüne baktım, ciddiye.

Kanlarıma basa basa odaya koştum. Aygen yatakta doğrulmuş, başı arkaya atılmış, ağzı onu son gördüğüm andaki gibi açık kalmış, gözleri tavana doğru sabitlenmiş, kaskatı bir şekilde titriyordu. Yatırmaya çalıştım ama vücudu ortadan kilitlenmiş, kasları gerilip kalmış gibi kıvıldatılmaz bir haldeydi. Ne olduğunu, ne yapılması gerektiğini bilmiyordum ama soluk alamadığını, yüzünün kızarmış olduğunu farkedince bacaklarından bastırıp sırtından aşağı doğru çekerek, zorlayarak yatırdım; ağzı, nasıl bir krampsa, geldiği andaki soluk alma çabası içinde açık kaldı. Aklımı başıma toplamaya çalıştım, çünkü bana da birşey oluyordu, belki doktorların beni kafamla ilgili olarak uyardıkları şeylerden biri, bilmiyorum, ama kendimde kalabilmek için çok zorlanıyordum. Kalbini dinledim, atıyordu. Tam nasıl yapıldığını hatırlamaya çalışarak ona suni teneffüs yapmaya başladım, göğsü indi kalktı, indi kalktı, hastaneye gitmemiz lazım, diye düşündüm, en yakın hastane nerededir, arabanın anahtarı nerede? Beş altı teneffüs sonra soluk almaya başladı, hafifçe, ama sonra yine kesilir gibi oldu, yine yaptım, bu sefer daha çabuk geldi, ama yine hafif.

'Sen devam et,' dedim Ayşe'ye ve arabanın anahtarlarını aramaya başladım. Paltom aklıma geldi. Paltomun cebindeydi.

'Tamam,' dedim. 'Sen onu yatak örtüsüne sar. Hastaneye gidiyoruz.'

Sonra hemen aklıma para geldi. Para nerede? Çantam. Kamp çantam. Onun da salonda hep oturduğumuz koltuğun yanında olduğunu hatırladım.

'Tamam,' dedim, 'hadi gidiyoruz.'

Hole koşup paltoyu giydim, anahtar cebindeydi, o sırada kapının açık kalmış olduğuna dikkat ettim. Ayakkabılarımı da giydim. Salona döndüm, koltuğa gidiyordum ki adamın orada olmadığını farkettim, kaçmıştı demek, korkak piç. Çantayı alıp odaya geldim, Ayşe'ye verdim ve çantaya göz kulak olmasını tembihledim, ona da bizimle gelmesini söyledim çünkü yolda Aygen'e suni teneffüs yapması gerekecekti. Aygen'in rengi biraz açılmıştı. Soluk soluktur. Karbondioksitli de olsa başkasının da olsa soluk soluktur. Herkesin soluğu gün gelir bir işe yarar. Onu kucağıma aldım, koşa koşa aşağı indik, Ayşe cebimden anahtarı alıp kapıları açtı. Aygen'i arka koltuğa yatırdık, zorlukla, artık gücüm kalmadığı için, araba yüksek olduğu için; Ayşe öbür taraftan girip onu omuzlarından tutarak çekti de ancak öyle başardık, yoksa yığılıp kalacaktık. Arabaya binip motoru çalıştırdım.

'Her an soluğunu kontrol et,' dedim. 'Ayaklarını yukarıya kaldır, başını hafifçe yana çevir, yap birşeyler işte, boş durma.'

Düzensiz de olsa soluk alıp verebiliyordu. Geri geri çıktım. İlk sokaktan dönüp hızla yola koyuldum. Sokakta başka araba olmadığına göre herif taksiyle gelmiş, yayan kaçmış olmalıydı. Nereye gitmemiz gerektiğini düşünüyordum. Siteden çıktuktan hemen sonra taksi durağı vardı, önünde taksi yoktu, herhalde tek taksiye herif binmiş, tüymüştü, kornaya basa basa oraya yanaştım, camı indirdim. Durak kulübesinden genç bir oğlan çıktı. En yakın hastane nerede, biliyor musun? diye sordum aceleyle, ayağım frenle gaz arasında gidip gelerek. Oğlan kafamdaki, yüzümdeki kanlara ilgiyle baktı.

'Hayırdır?' dedi. 'Geçmiş olsun. Nasıl oldu?'

Sesini duyunca onu tanıdım; daha önce telefonda konuşmuştuk ve ona yine yer sormuştum ve yine cevap alamamıştım.

'Ulan sırası mı şimdi yavaşaklığın?!' diye bağırdım. 'En yakın hastane nerede, onu söyle!'

'Ben ne bileyim en yakın hastane nerede?' dedi. 'Adama bak ya! O ihtiyar mı seni böyle yaptı?'

İçim yine biraz önceki şiddet ateşiyle yanmaya başladı. Kendimi yatıştırdım, acelem vardı. Ayağımı frenden çektim. Araba yürümeye başladı.

'Ulan,' dedim. 'Başka zaman olsa senin ağzına sığarım ama dua et yaralım var.'

Gaza bastım, gidiyordum ama oğlan fena alınmıştı. Ben yanından geçerken işittiği lafı kaldıramayacağına karar vermiş olmalı ki arabamın arkasına bir yumruk atıp bağırdı:

'Kaçma lan!'

Kaçmıyordum, sadece gidiyordum, ama yirmi otuz metre uzaklaşmıştım ki, yan aynadan baktım, oğlan bağıra bağıra bana doğru koşuyor ve yetişmeye niyetli, ve beni kaçak durumuna düşürmüş, birden yine o şiddetli ateş beynime sıçradı, beynimi yaktı ve ateşi bir kez daha serbest bıraktım, ne de olsa kovalanan ve kaçan adam olmak istemezdim, ne de olsa ona yakalanmak istemezdim, ne de olsa onunla eskiden kalma bir hesabım vardı, ne de olsa içimde yanan ateş yakmak isteyen bir ateşti! Hemen frene bastım, vitesi geriye aldım, gaza bastım ve zamanları birbirine karıştırmasına fırsat vermeden geri geri gidip oğlana sıkı bir bagaj darbesi indirerek sözünde duran bir adam olduğumu gösterdim, arabanın altında kalmaması için çarpma anında sertçe fren yapıp onu geriye, uzun bir uçuşa fırlatarak, ki bu zamanlamayı herkes yapamaz. Size aslında iyi şöför olduğumu söylemişim. Canavarca bir zevk içinde yerimde titredim, ağzımdan kudretli bir soluk verdim canavar alevleri halinde. Çok iyi oldu, kendimi çok iyi hissettim. Bu hareket beni kendime getirdi: bana yaklaşık bir dakika kaybettirmiş olmakla beraber beni hızla rahatlatı, yatıştırdı, eski koca hikayesinde yarım kalan öfkemi dindirdi, Çapa'ya mı gitsek, Cerrahpaşa'ya mı çıkmazına saplanıp kalmamamı, daha yakında, Yeşilköy'de bir hastane olduğunu hatırlamamı ve yol boyunca

200 km. sürat ve slalom yaparken bile arabayı kusursuz bir konsantrasyonla kullanmamı, dahası Yeşilköy çıkışını kaçırmamamı, yol boyunca Ayşe'ye soğukkanlı talimatlar vererek Aygen'in hayatta kalmasına yardımcı olmamı, kafamı istila etmeye çalışan kendi krizime karşı direnebilmemi ve nihayet arabayı hastanenin kapısına dayayıp dışarı fırladığım gibi *Sedye! Sedye!* diye kimsenin kayıtsız kalamayacağı bir sesle bağırabilmemi sağladı.

Aygen'i arabadan çıkarıp sedyeye yatırdılar ve yanlarında ben, ve yanımda ince elfenerli bir doktor Aygen'in gözlerine ışık tutarak, ne oldu? diye cevap verilmez bir soru sorarak, bir yandan benim halime bakarak, elindeki feneri karanlıkmiş, göremiyormuş gibi yüzüme tutup size ne oldu? diye cevap verilmez başka bir soru sorarak koşa koşa acil müdahale odasına götürdüler. Sedyeyi içeri alıp tam kapıyı suratıma kapatıyorlardı ki siz dışarıda bekleyin diyerek, benim de içeride bir yerim olması gerektiğini hatırladılar. Yine de içeride ayrılmak zorunda kaldık. Aygen'i telaşla büyük mavi kalın kapılı ayrı bir odaya aldılar, kapısından da kapı aralığından gördüğüm cihazlardan da ciddi bir oda olduğu anlaşılıyordu, evet çünkü nabızı çok zayıftı.

O götürüldükten sonra bir süre ayakta dikildim, sallandım, içeriden ses gelmesini, birilerinin çıkıp *yaşayacak* demesini bekledim ama hiçbir şey olmadı. Gücüm bitiyordu. Kanamanın azar azar devam ettiğini farkettim. Başım dönmeye başladı. Bir süredir beni sıkıştıran kriz artık iyice bastırıyordu. Evde duyduğum mavi çitirtıları yine duyar gibi oldum; beynim gerinir, esner, öksürür, gaz çıkarır gibi oldu. Bir hemşire, neden sonra farkettim, kolumdan usulca çekip beni perdeli bir bölme almaya çalışıyordu ama kıvıldamıyordum, baktım, aynı anda kısa boylu esmer bir hastabakıcı da paltomun önünü kapalı tutmaya çalışıyordu ama elini itiyordum, neden bilmiyorum. Gözüm Aygen'in kalın, ağır, mavi kapısında kalmıştı. Hemşire ısrar etti, tamam dedim ama yine kıvıldamadım. O sırada ensemden birden müthiş bir acı hissettim, yanma acısı gibi; ensemyakılarak başım kopartıldı. Vücudum yok oldu, başım yere düştü ve beyaz terlikli ayakların, küçük siyah sedye tekerleklerle

rinin arasında sarsıntılı, gürültülü, kara bir boşluğa doğru yuvarlanmaya başladı. Gözlerimi yumup dehşet içinde gerilerek kendime, vücudunu arayan başıma ağlamaya başladım. Ama az sonra ağlarken sesimin çirkin çıktığını farkederek utandım, utancım artınca acıya sessizce katlanmaya çalıştım. Dışlerimi kırılma noktasına kadar sıktım, sıktım. Kalk, erkek gibi davran! dedi, babamın sert sesi. Kadını orada öyle bırakmaya utanmıyor musun? Tabancacı babam. Tabancasını kaybettiğim babam. Enişte de öyle bir adam olmalı. O bayılmaz. Onun kafasına birşey olmaz. O kafasına baston inmesine izin vermez. O her an birinin ona kötülük yapmasını bekler. Ben beklemem. Ben anesini çok sevmiş bir çocuktum çünkü. Korkmamayı öğrenmiştim. Ben kafama baston inmesine izin verirdim ama sonra ayağa kalkacak ruh gücünü kendimde, içimdeki sevgide filan bulurdum, mutlaka bulurdum, bulmalıydım çünkü şimdi yine o kadar sevdiğim bir kadın vardı, beni seviyordu, bana güveniyordu, yaşamı için de ölümü için de bana güveniyordu ve sırf o yüzden, sırf sözümde durmak için, sırf söz verdiğim için değil ama sevdiğim için, nasıl güzel olduğunu bildiğim için ayağa kalkacak gücüm olmalıydı ve babam sanırım bir şekilde yine haklıydı, erkek gibi davranmalıydım artık süt kuzusu gibi değil, ah babam. Peki peder bey, kalkacağım, tut elimden. Böylece gözlerimi açtım, çok değil, basit bir operasyon ve genel kontrol süresi kadar bir süre sonra, artık bunlar ne kadar sürüyorsa.

Gözlerimi açtığımda perdeli bölmede, sedyede yatıyordum. Başımda bir doktor dikilmiş elindeki dosyaya birşeyler yazıyordu. Uyandığımı görünce şaşırdı. Babamı tanımıyordu. Aman kalkmayın, dedi. İyiyim, dedim, merak etmeyin. Üstelik ölümsüzüm. Yine de sözünü dinledim. Eli fenerli doktordu, fenerini yaka cebine takmıştı. Çıplaktım, üstüme beyaz bir örtü örtülmüştü, boynuma kadar, gerekirse başımı da örtecek kadar pay bırakılıp.

Öff, sıkıldım, buraları geçiyorum. Netice itibariyle, hayatıma kaldığım yerden devam edebiliyordum. Böylece ben önemimi kaybettim. Önemli olan yine Aygen'di.

Doktordan Aygen'in ilk müdahalesi yapıldıktan sonra yoğun bakıma alındığını, müşahade altında tutulduğunu öğren-

dim. Bir tür şok geçirmiş, şimdi az çok stabil bir durumdaymış, bilinci açılmamış, hastanede ne kadar doktor varsa başına toplanmış, hastalığını anlamaya çalışıyorlarmış. Boşuna uğraşmasınlar, dedim, ben onlara söylerim. Kanında çokça alkolle ve toksik maddelere rastladılar, dedi. Şimdi tam ne olduklarını anlamaya çalışıyorlar. Boşuna uğraşmasınlar, dedim, ben onlara söylerim. Bildikleri kahve, oysa, onların bile en çok içtiği şey, ama kafein metabolitleri şeklinde olunca hemen anlamıyorlar.

Doktor iyi çocuktur. Sakindi. Benim kadar önemsizdi. Üstüme beyaz bir önlük giydirilmesini sağlayıp beni Aygen'in yatırıldığı yere götürdü ama içeri girmeme izin vermedi, sadece eğer çok ısrar edersem perdeyi açtırıp hastayı camdan gösterebileceğini söyledi. İsrar ettim. Duvardaki telefonla içerideki hemşireye perdeyi açmasını söyledi ve acelesizce açılan perdenin arkasında yatan Aygen'i gördüm. Beyaz bir hasta önlüğü içinde yatıyordu. Ağız ve burnu şeffaf bir maskeyle kapatılmıştı; maskenin ucu kalın bir hortumla aspiratör olduğunu anladığım bir cihaza giriyordu. Demek bize böyle bir cihaz lazım, dedim, içimden. Elinin üstünden serum takılmıştı. Kaşları çatıktı, durumunun farkındaymış gibi. Aslında kendisi soluk alıp verebiliyormuş, ama daha rahat olması için maske takmışlar. İyi, dedim, sağ olsunlar. Yalnız, uyanırsa, buna katlanmak isteyeceğini sanmam. Uyanmaz, dedi. Nereden biliyorsunuz? dedim. Uyanacak gibi görünmüyor, dedi. Zaten uyanmasın da. Bu gibi belirsiz durumlarda uyku en iyi ilaçtır. O ilacı evinde de alabilir, dedim. Ben gidip parayı ödeyeyim, siz de şu kapıyı açtırın da biz ağır ağır toparlanalım. Ciddiydim. Onu nasıl getirdiysem, götürmeyi de becerirdim. Onu bu kadar yaşattıysam daha fazla yaşatmayı da becerebilirdim. Korkarım bu mümkün değil, en azından şimdilik, dedi dok. Ve böylece hayatımızda yeni bir kriz başladı.

Öncelikle hastanın hayati fonksiyonları buna izin vermezdi, ikincisi de hastanenin polisi. Şaşırdım, kızdım, müşteriye böyle mi davranılır? dedim, açıklama istedim. Açıklamayı siz yapacaksınız, diye açıkladı dok, polise. Ne polisi kardeşim? dedim, kafayı mı yedin sen ya? Sesinizin tonunu beğenmedim,

dedi. Yok ya? dedim. Sen ne anlarsın tondan, do'yla re'yi birbirinden ayıramayan adam? Zaten de, dedi, muhatabınız ben değilim. Kim muhatabım? dedim. Polis, dedi. Polis, korkarım bazı açıklamalar isteyecek ve bazı belgeler görmek isteyecektir, hastanın bu halde çıkmasına biz izin versek bile.

Bunaldığımı hissettim. Üstümdeki beyaz önlüğün yakasını yırtmak istiyormuş gibi bir hareket yaptım, ki bu hareket sözden daha etkili oldu dokun dünyasında, ona birşey anlattı. Sorun etmeyin, dedi. Bekleyin bir süre. Hastamız kendine gelince eminim sorun kalmaz. Ya gelmezse, dedim, ne bok yiyeceğiz? Oh, dedi, konuştuğça tuhaflaşıyordu, o zaman belki hasta sahibi şey eder. Hastanın tek sahibi ve sorumlusu benim, efendi, dedim. Elimdeki kağıt öyle demiyor, dedi koltuğunun altında tuttuğu üstten sıkmalı dosyadaki kağıtlardan yardım alıp. Siz Ayşe Eşya mısınız?

Üstümdeki beyaz önlüğün yakasını yırttım. Ensem acıdı.

Hı? dedi. Siz o musunuz?

Tam değil, dedim. O nerede?

Ah, dedi, siz de beni gözünüzde çok büyütüyorsunuz; herşeyin cevabını biliyor olamam; bilsem bile söylemekle yükümlü olamam; olsam bile beni bekleyen başka hastalarım, evde karım çoluğum çocuğum kedim köpeğim var.

Anladım. Güle güle dok, dedim.

Hoşçakalın, dedi. Gitti. Çok gitmedi. Döndü. Yerinizde olsam, dedi, istirahat ederim, başka hastaları bırakıp kendi başımın çaresine bakarım. Sonra tam gitti.

Camın önünde çaresiz bir bekleyiş. Doktor haklıydı: iyi değildim. Zaten hiç olmamıştım. Bu sefer de kan kaybından, kafamdaki fazla yüklü bulutlardan olmalıydı. O yüzden bekleyecek zamanım yoktu. Aygen önünde sonunda uyanacaktı, bugün yarın, biliyordum, ölmesine izin vermemiştim çünkü, uyanınca da üzerimizdeki kuşku bulutlarını dağıtacak ve orada kalmak istemediğini söyleyecekti ve çekip gidecektik gitmesine, ama bekleyemezdim. Bekleyemeyecekdiysem de bekleyemeyecek bir adam gibi davranmalıydım ve buna önce beni beklemeye zorlayan şeyleri inandırmalıydım. Böylece yavaş yavaş harekete geçtim. Camı yokladım. Cam beklemediğimi anladı.

Ama ne yapsın, çok kalındı. Kırılmak için baltaya balyoza filan ihtiyacı vardı, kırık şairparmaklarına değil. Kapı da öyleydi. Anahtar deliği bile yoktu kapının, öyle monolit, öyle monokrom, öyle monoteist bir kapıydı. Kendi ayağımızla kapana girivermiştik, çığlıkların yarattığı paniğe kapılıp, hayır, Ayşe'nin paniğine kapılıp. Ayşe. Uykusuz Ayşe. Çiş yapamayan Ayşe. Onu bulmalıyım. Çantam.

Oradan çıktım. Bir koridordan diğerine Aygen'den uzağa doğru giderken, içinde bulunduğum kapanın bana aslında yeni imkanlar tanıdığını farketmeye başladım: Ayşe'ye ve o uzak eve ve denizine ve rutubetine ve tehlikelerine dönmek zorunda olmayabilirdim. Koridordan koridora girip çıkarken bu ihtimali daha da çok sevdim. Yol fazla uzadı. Nereye gittiğimi bilmiyordum, ama her hastanede yolların bir iki kloroform kokulu cilveli virajdan sonra mutlaka vezneye çıkacağını, veznenin önündeki lobide bekleyen borçlular olacağını biliyordum. O lobiye çıktım. Ayşe'yi orada, oturmuş, başı bir yana düşmüş, dalgın gözlerle boşluğa bakarken buldum. Yanına oturdum. Şunu rica edeyim, diyerek ilk iş çantamı aldım. Fazla hafiflemiş görünmüyordu. Buna memnun oldum. Ya bir de soyulsaydık! Ona da dayanırdık. Ayşe'ye teşekkür ettim. Arabamı sordum, hastanenin otoparkına çekildiğini öğrendim. Anahtarı nerede? dedim, bir an kendi arabamı da çalmak zorunda kalacağımdan korkarak. Polis almış, makbuz mukabili. Poliste ne işi var anahtarımın ya? diye çıktım. Hem arabanın emniyette olması için, hem de arabada kan olduğu için, dedi. Suçlu muymuşuz? dedim. Hayır, dedi. Polis bize bunu kimin yaptığını merak ediyormuş, eğer bunu birbirimize biz yapmadıysak. Onlar birbirlerine hiç öyle şey yaparlar mı? dedim dedi. İyi demişin, dedim, hatta herşeyi füme rengi bir Honda yaptı deseydin. Der demez de aklımda yeni bir canlanma oldu, ya da aydınlanma. Ya da sadece olmayacak bir aşk, diye mırıldandım. Artık oradan nasıl kurtulacağımı biliyordum. Arkama yaslanıp derin bir soluk aldım. Yüzüm gülmeye başlıyordu.

Çişini yaptın mı? dedim.

Şaşırdı Ayşecik. Cevap vermedi.

Peki tutabilecek misin? diye üsteledim.

Başını sallar gibi oldu, ya da öyle sandım.

Gel o zaman şurda birer çay içelim, dedim. Onu alıp arka taraftaki deniz manzaralı kafeye götürdüm. Çay söyledik. Çantamdan sigara çıkarıp artan bir mutluluk içinde yaktım. Canlanan aklım, ya da aydınlanan, yeni dikişlerin altında hızlı hızlı çalışmaya başladı. Polis başka birşey sordu mu, başka birşey söyledin mi? dedim. Hayır, yani evet, polis sormuştu ama o hiçbir şey söylememişti çünkü hiçbir şey görmemişti. Peki o zaman, dedim. Sen şimdi bir taksiye atla, eve git, ortalığı güzelle ve hiçbir şey olmamış gibi orada yaşamaya devam et, Aygen'i arayan soran olursa da yurtdışına tedaviye gitti de, benden kimseye bahsetme, ihtiyardan başka kimse orada olduğumu bilmiyor, o da zaten hatırlamak istemez, hatırlarsa da onun ben olduğumu inkar et, tamam mı? İyice anladın mı? Anlamamıştı ama anlamayı çok istiyordu. Evdeki hayatın aynen devam edecek, sadece içinde biz olmayacağız, diye devam ettim. Ha, dedi. Üstelik maaşını aynen almaya devam edeceksin, dedim. Çişini ve anlamayı unutup kaşlarının altından şiddetle baktı. Söz mü? dedi. Laf mı yani!? dedim. Tabii ki söz, erkek sözü. Ayrıntıları daha sonra telefonda hallederiz. Ben seni ararım. Anlaştık mı? Anlaşmıştık. Artık çişini yapabiliirdi. Taksi için para verip onu eve gönderdim.

Duvardaki eşantiyon saat üç buçuğu gösteriyordu. İyi. Gayet iyi. Keyifle çayımı içtim. Sonra daha demli bir çay daha istedim. Etraftan tuhaf bakışlar alıyordum. Benim kadar keyifli görünen bir hasta elbette tuhaf bakışlar almayı hak ederdi. Belki akıl hastası olduğumu düşünüyorlardı, bakıcılarım. Onlara gülümsedim. Elimin üzerindeki serum borusunu çıkarıp kültablasına attım, çapraz bant derimden ayrılırken canımı yaktı. Dikişler de, alınırken, canımı yakacaktı. Yakmasın diye uyuşturucu iğne yapsalar o da canımı yakacaktı. Hiçbir şey acısız bitmiyordu o alemde. Hiçbir şey iz bırakmadan geçmiyordu. Vücudum temizlenmişti ama tırnaklarımın içinde, kenarlarında, elimin çizgilerinde kurumuş kan vardı, zamanın temizleyici gücüne bırakılmış. Başımdaki sargıyı da çıkarmaya yeltendim

ama bir an sonra vazgeçtim, bir de iltihaplarla uğraşmaya gerek yoktu. İkinci sigaram biterken garsona seslenip bana bir telefon ve bir *Düşünce* gazetesi getirmesini, polisi bulup ona çay davetimi iletmesini ve başhekimi arayıp orada, çay içmekte olduğumu, ararsa beni orada bulacağını bilmesini istediğimi söylemesini istedim.

Planlarımı yapmıştım. Ve bu kez gerçekten iyi yapmıştım. Akşama doğru herşey istediğim gibi olacaktı.

*But who am I, that dare dispute with thee?
O God, Oh!*

Donne, "Holy Sonnets"

Euphoria

Öyle devam edemeyecektim. Etmeye çalışsam bir hata yapacaktım ve başımıza birşey gelecekti, zamanından önce ölmek gibi, ölmeyi, ölenleri unutmak gibi. İşler çığırından çıkacaktı, yeni bir çığır açamadan. Yorulmuştum. Acele ettiğim için. Acele etmek zorundaydım. Zamanımız azdı. Benim yazacak zamanım, onun okuyacak zamanı. Şimdi daha az. O yüzden. Yine de aceleye getirmedim. Toplam üç hafta sürdü, buraya kadar olan yerler. Ama sıkı çalıştım. Kalem tutmayı unutmuşum. Bileğim ağrıyınca, parmaklarıma kramp girinceye kadar yazdım. Tükenceye kadar. Devam etsem kendimi tekrar etmeye başlıyacaktım, ne de olsa insanın ifade biçimleri sınırlıdır, belli sözcüklere saplantısı vardır, belli şeyleri hep belli biçimlerde belli eder anlatır, sözgelimi hep *miş gibi* der, hep *belli belirsiz* der başka sözcük yokmuş gibi, demeden duramaz, ya da aklına estikçe araya şiir sokar, sokmadan duramaz. Bunun gibi şeyler.

Buraya kadar güzel oldu. Yazdıklarımı Aygen'e okudum, tabii hepsini değil, atlaya atlaya. Yüzündeki ifade beni mutlu etti. Beğenilmek insanı mutlu ediyor. Beğenmek de insanı mutlu ediyordur. Onu anlatıyor olduğum için hiç şaşırmadı. Anlatılmaya değer bir kadın olduğunu bildiği için. Ya da belki yazdıklarımın baskıya değil çöpe gideceklerini bildiği düşündüğü için. Belki, 'kendini oyalıyor, öyle roman mı olur!' dediği için. Ne bileyim, belki de sadece hikaye dinlemek hoşuna gittiği için. Onunla olmanın insana ne yaptığını bilmiyor. Ölümüne karşı birşey yapmaya çalıştığımı da, korkarım, bilmiyor. Biliyorsa da

umursamıyor. Soyut yaşantılar, hiç olmazsa bir süredir, ona göre değil. Artık daha az konuşuyor. Laf olsun diye konuşmuyor. Ama yüzü çok şey anlatmaya yetiyor. Yüz dili de söz dili kadar etkili bir anlatım gücüne sahip. O dili öğreniyorum. O tablolar çiziyor, ben tablolara isim veriyorum.

~~Bundan sonrası güzel olmak zorunda değil. Değil ama olaak. Sort of.~~

Bunları ona okumayacağım, bundan sonrasını. Bunlar özel. Yaşadığımız sürece özel. Ya da fikrimi değiştirmedığım sürece. İnsan böyle şeyleri baştan bilemiyor. Ama hayır, değiştireceğimi sanmam. Zamanım olmaz. Kalacak gibi görünüyor, herşey, bir sonuca ulaştırılmadan.

Bıraktığımı sanacak.

Bırakmadım. Ama bitiremediğimi kabul ediyorum. Şimdi, günlük notlar tutarak bitirmeye çalışıyor değilim. Yanlış anlaşılacak istemem, siz çokyaşayanlar tarafından. Sadece bir arkadaşta ihtiyacım var. Sessizbenden sesli bir arkadaş yaratmaya çalışıyorum. Ne yaptığımı unutmamaya da çalışıyorum. Hata yapıp yapmadığımı geç olmadan görmek istiyorum çünkü artık ~~hayatımızla~~ ölümle oynuyorum.

Biliyorum, bunlar elinize geçebilir. Önce birinizin, sonra hepimizin. Bunu bilerek yazdığımı saklamıyorum. Bundan utanmıyorum. Ama sadece bunu değil başka hiçbir şeyi saklamadığımı da belirtmek isterim. Hiçbir şeyi temize çekmeyeceğim. Yoksa saklamış olurum. Olan, kalacak. Kirlenerek temize çıkacağım.

En çok da takip etmek istiyorum. Bizi bekleyen günlerin ve işlerin ve vücutlarımızın geçireceği hızlı değişimin başka bir yoldan takibi ve anlık tarifi mümkün değil, ~~anlatı teknolojilerinin mevcut sınırları içinde~~. Son nefesimi yakmak için değil yazmak için kullanırım gibime geliyor, ya da defteri masamın gizli bir çekmecesine saklamak için değil son bir sözcük daha yazmak için, son bir virgül, son bir nokta, tercihan son bir üçnokta koymak için, hiç olmazsa son bir *ve* diyebilmek için, çünkü son dan bir önceki nefesle son nefes arasında hiçbir anlatının tüketmeyeceği, hiçbir işaretin noktalayamayacağı koca bir arzu var –tecrübeden biliyorum.

Böylece ben burada oturmuş keşfedilmeyi bekleyen bir adam, ölen bir utkulu kraliçenin son aşkı. Tüm keşiflerini teker teker geri alan dargın bir hayatın içinde.

Neyse. Anlatabildiğim kadar anlatacağım.

Böylece bu günce.

Ah, tarih!

20 Şubat Pazar, 02.30

Ve geçmişim burada bitiyor.

Seramdayım; ofisimde. Ofis artık eski yerinde değil. Masası, kanepesi, koltuklarıyla filan biraz daha öne aldım, girişe doğru. Dükkanı kaldırdım. Ofisin eski yerini yatak odasına dönüştürdüm, buzlucamdan yapılma bir bölmeyle ayırıp. Yatak odasına uzaktan kumandayla indirilip kaldırılabilen, insan iskeletinin ana eklemleriyle özdeş eklem yapısına sahip olan ve insan iskeletinin bükülme ihtiyacını kendi bükülüşüyle karşılayabilen bir yatak aldım, tek kişilik, tek kişi olduğumuz için, aramızda bir de çocuğun girebileceği bir boşluk istemediğim için, siz rahatuyuyanların ihtiyaç duyduğu dönme, kol bacak yayma hareketlerine ihtiyaç duymadığımız için. Yatak odasına ışık seradan giriyor; aradaki camlar, seranın buzluk dış ve tavan camlarının aksine, şeffaf. Camlarda jaluzi var. Yatağın karşısına bir televizyon koydum, müzik setinin yanına, sesini de amfiden alıp speakerlara verdim, iş olsun diye. Yerler parke kaplı. Oraya buraya atılmış kilimler de vardı ama mikrop tutarlar ve ilaçlama da yapamam, temizliğe kadın da çağıraramam diye hepsini toplayıp caddedeki çöp konteynerine attım, bir gece vakti, kimseye görünmeden. Sonra, çırağımdan yadigar paspası alıp köşe bucak her yanı zefiranlı suyla sildim, camlara, havalandırma deliklerine varıncaya kadar. Ofisle yatak odası arasına da, Aygen'i yeni mikroplardan olabildiğince korumak için, ufak bir sterilizasyon odası yaptırdım, ufak ama profesyonel birşey. Dışarıdan gelen, yatağında uyuyan, tv seyreden, müzik dinleyen ya da serada oturmuş kahve içen, tv seyreden, müzik dinleyen Aygen'e ulaşan herşey, yemek tepsileri, ilaç şişeleri, yeni giysi-

ler, iççamaşırıları, kitaplar, cd'ler, havanın kendisi dahil, ölüm dahil, herşey, artık, steril. Ben de, artık, sterilim. Yeterli değil, elbette, ama tedbir tedbirdir. Yine tedbir olsun diye hastanede geldikten sonra ilk iş bir aspiratör aldım, yani yapay solunum cihazı, hastanede kullandıkları türden, ve o kalitede; şimdi laboratuarda duruyor, Aygen görmekten hoşlanmadığı, bana da salakça masraf ediyorum diye kızdığı için. Ve başka bazı tedbirler, kızsada. Aldım, daha pek çok tedbir aldım, mekan düzenlemesi ve ekipman ve hammadde tedariki şeklinde. Bunların çoğunu da telefon aracılığıyla yaptım, onu uzun süre yalnız bırakmaya korktuğum için. Neyi nereden buluruz diye düşünürken telefon defterimi açtım ve kendimi hatırlatmayı göze alarak birkaç eski arkadaşımı aradım. Onlar yardım edip yeni telefon numaraları verdiler ve çoğu kez onlar oraları aradılar. Bir hafta on gün içinde düzeni, düzeneği kurduk. Önceden gözüktüğü kadar zor olmadı. Sandığımdan daha çok arkadaşım ve sandığımdan daha az param varmış. Yine de yetti. Yetti ve neredeyse bitti. Paraya bundan sonra fazla ihtiyacım olacağını sanmıyorum; o yüzden rahatım. Seranın elektrik su doğalgaz faturaları şirkete gidiyor. Öderler. Kardeşim beni karanlıkta bırakacak kadar adi bir adam değildir; annemin oğludur ne de olsa, ya da neyse ki. Böylece seramda güvendedim.

Sera, içinde ofisimin, yatak odasının, seranın kendisinin, ona bitişik laboratuvarımın, ona ve yatak odasıyla ofisi içinde tutan ön salona bitişik banyonun ve mutfağın ve nereye bitişik olduğunu bilmediğim arkadaki deponun bulunduğu komplekse verdiğim genel isim. Bu kompleks yaklaşık 400 m²'lik bir alanı kaplıyor; yaklaşık bir dönümlük bir bahçenin içindeyiz, bir çıkamaz sokağın, toprak yolun ucunda; arkamız orman; daha arkamız Maslak filan. Zamanımızı biliyorsunuz, yerimizi de bilin, bizi bir yere yerleştirin diye söylüyorum, ben yapamadıysam siz yapın diye.

03.05

İşte geleceğim burada başlıyor, bugün şeklinde. O da steril. Aygen içerde, çiçeklerin arasında, uyuyor.

Gözlerini burada açtı, çiçeklerin arasında. Soğuk bir Ocak sabahıydı. Ocak sonlarında bir sabah, sabahın ilk saatleri, en soğuk, en kuru, yarı karanlık olanları. Derin bir uykudaydı. Soluk alıp veriş hafif ama düzenliydi; düzenli kalacağından emin olmak için sabahın ilk saatlerine kadar bekledim. Sonra onu hastaneden çıkarıp, arabanın ön koltuğuna oturttum; koltuğu arkaya yatırdım, kemerini bağladım. Üstüne çantamdaki emektar kamp battaniyesini örttüm. Kaloriferi yaktım. Biraz müzik, nihayet, dokunulmaz bir hayata kısık sesle merhaba demek için: Herkül kantatı, Herkül yolayrımında. Yorgun, yaralı, ufalmış, ama gururlu bir sessizlik içinde, artık engellenmez biçimde kendi topraklarımıza dönüyor olmanın güveni içinde, arabayı yavaşça sürerek sahil yolundan Boğaz'a doğru yola çıktım. Hiç durmadan devam et, diyordu şehvet aryası. Doğru söylüyordu. Bakırköy'e geldiğimizde, çocukluğunun, gençliğinin çay bahçelerinin önünden, belki babasının elinden tutup daha büyük bir geleceğe doğru yol alan gemileri seyrettikleri, belki ayağını ilk denize soktuğu kıyılardan geçerken, denizçağrısı almışçasına başını istemdişi bir hareketle o yana çevirdi ve arkada kalan solgunca aydınlatılmış parçalara doğru daha da çevirmek, bir dönemecin arkasında kalıp gözden yitinceye kadar onları seyretmek ister gibi zorladı, gözkapakları belli belirsiz açılıp birkaç saniyeliğine düşlerini beslerken. Sonra tekrar kendini derin uykusuna çekti.

Aslında uyanmaması için bir sebep yoktu, artık her an uyanabilir, hatta uyandırılabilirdi, ama sanırım uyanmayı reddediyordu, göreceklerinden, hatırlamak ve öğrenmek zorunda kalacaklarından korktuğu, soru sormak, olanları konuşmak, belki daha fazla utanmak ya da üzülme istemeyeceği için. Yine de hiç olmazsa yanında olduğumu, birlikte, yalnızca birlikte olduğumuzu bildiğini hissediyordum çünkü o inatçı, o karşı koyan uykusunun içinde yalnızca beraber ve kendimiz için gidiyor oluşumuzun verebileceği bir sakınmasızlıkla soluk alıp verdiğini anlayabiliyordum. Onu götürdüğümü bildiğini anlayabiliyordum. Şaşırılmayacaktı. İtiraz etmeyecekti. Kızmayacaktı. Küsmeyecekti. Açıklama istemeyecekti. Ve evet, biliyordum, 'beni geri götür,' demeyecekti. 'Burası çok güzel,' de demeye-

cekti, Lale gibi. Orada sadece benim için kalacaktı. Beni anlıyor olacaktı. Aşkın tutsak edici iradesini anlıyor olacaktı.

Sakince yol aldık onun dünyasından uzağa, benim için de yeni olan benim dünyama doğru. Yol aldıkça, tatlı tatlı geride kalan her suskun semtle yolculuğumuzun *progressive* gerçek olduğu netlik kazandıkça, gerçek sorunlar da saklandıkları yerden çıkıp birer birer aklıma takılmaya başladı. Gündelik ihtiyaçlar filan. Yemek, içmek, yatmak, yıkanmak filan. Şiirde ya da aryada ya da hatta rüyada sözünü etmediğin şeyler. Çoğuna ilk anda bir çözüm bulamadım. Şunu da şöyle yaparız, canım, diyemedim, çoğuna. O kadar ki, onunla birlikte serayı hedeflemiş olmakla aptallık ettiğimi bile düşünmeye başladım, bir ara, ve dedim ki, tam Beşiktaş'tan geçerken, Acaba şuradan direksiyonu kırıp eve mi çıksam? Ev de evlikten çıkmıştır. Her yer bir karış toz içindedir. Hayır, Boğaz'a doğru devam ettim ama belli olduğu üzere, hazırlıksızdım, bekleyen ~~aer adı~~ somut gerçekler için. Kör bir kaçış ve kapanma ihtiyacına olan inanç dışında, hayvan inancı gibi bir inanç dışında, bana cesaret verebilecek bir hayalim yoktu benim dünyam dediğim sahnede geçen. O yüzden, sahneye yaklaştıkça heyecanım arttı. Keşke Metin'i de arayıp benim için iyi iş yapacak bir hayal kurmasını isteseydim, dedim. Yol boyunca bizi gözönünde tutan son geceışığını da geçip, Yeniköy'de, yolun ortasına yanaşıp, sol taraftaki iki eskilistanbulevinin arasından seramın toprak yoluna saptığımda, yalnızca aptalca ve açıkça hayvanca birşey yapmamış olmak için dua etmeye başlamıştım.

03.40

Uyuyor. Güzel güzel uyuyor. Biraz terlemiş. Battaniyeyi usulca geriye doğru katlayıp üstünü beline kadar açtım. Aslında içerisi o kadar sıcak değil, sadece 21°. Belki daha ince, daha hafif bir battaniye almalı. Ya da daha seyrek dokulu. Ya da belki farklı bir yünden. (Unutma!)

Işıkların da bir kısmını, ona yakın olanları, söndürdüm. İki gecedir orada, çiçeklerin arasında uyumayı tercih ediyor. Uy-

kusu geldiğinde, onu yatağa götürmeyi teklif ettiğimde, Ben burada böyle çok rahatım, diye itiraz ediyor, kıvrılıp uyuyuvercekmış gibi yapıyor. İyi bir fikir değil aslında, gece orada olmak. Karbondioksit miktarı artar, haliyle, ve soluduğun havanın kalitesi düşer. Ama aldırımıyor. Karbondioksiti kontrol altında tutmak zorundayım. Baktım, 400 ppm olmuş. Normaldir.

Terlemeyi sevmiyor; terleyecek gibi olursa, o an neyle ne kadar meşgul olursak olalım, hemen birşeyler yapmamı söylüyor. Onu zor durumda bıraktığım için bana kızıyor. Cam aç, diyor. Cam açamam, bu soğukta. Isıyı kaybetmek çok kolay, ama elde etmek, hele de dengede tutmak zordur. O yüzden, terlemesin, kızmasın diye genel ısıyı birkaç derece düşürdüm, ama yine ılıktan sıcağa yakın olacak şekilde çünkü içerideki yazıyı dışarıdaki kıştan öyle duvarlar filan değil sadece cam ayırıyor. Isı konusunda riske girmek istemiyorum. Sadece çiçekleri ya da dengeyi düşündüğümünden değil. Ama sürpriz bir soğuk insanı hasta edebilir. Onu, öldürebilir.

Güneşli kubbeye buz mağarası altında bir yerde ve öyle bir haldeyiz. Fiziksel olarak da zihinsel olarak da. O ara hal. O tekinsiz hal. Güvendeyiz, elbette; ama hata şansımız yok. Her an, tek tek her an önemli, düzenin, düzeneğin kusursuz işlemesi için. O yüzden, yine bildiğim gibi yapıyorum. Çünkü iyi biliyorum. Burası benim dünyam. Tüm elementleriyle burayı ben yarattım, ben yaşattım; ışık bile verdim buraya, ve mevsimler verdim.

Az uyuyorum. Eskisinden çok daha az. Yatağı, yatmayı unuttum. Kestirme yapıyorum, daha çok. O anki, ertesi anki, önceki anki işleyişi kestiriyorum. Dinliyorum, uyur gibi yaparak. Hayatı konuşmaya zorluyorum.

Kahve!

04.20

Ön bahçeye girip arabayı kapının hemen önüne park ettim. Bu da, o an, bir korunma gibi göründü. Düşünmemiştim ama çırağımın olmadığı bir saatte gelmiş olmak hoşuma gitti. Gör-

sün, bilsin, istemezdim; ben Aygen'i kucağıma alıp içeri taşırsen, bir yandan bana doğru atılıp Dur abi bir ucundan da ben tutayım! demesine katlanmak istemezdim. Çek ulan elini! mi diyecektim? İyi oldu. Sabahleyin, ki artık zaten sabah sayılırdı ama yeterince sabah değil, tamsabah değil, insansabahı değil, ama çiçeksabahı daha çok, onu bir daha dönmek üzere arazi eğitimine filan göndermeye karar verdim. Beni tanıdığını, burada böyle bir yer olduğunu unut. Git kendini kurtar. Arazi ol. Hadi hoşçakal.

Aygen'i seradaki divana yatırdım. Üstünde sadece pembe puantiye beyaz hastane önlüğü vardı. Ayakları çıplaktı, ve elbette üşümüştü. Ayaklarının ne kadar beyaz, ne kadar ince, uzun, biçimli, altlarının ne kadar yumuşak olduğuna o sırada dikkat ettim, ellerimle hafif hafif ısıtmaya çalışırken. Battaniyeyi tekrar üstüne örtüp uçlarını ayaklarının altına sıkıştırdım. Uykusuna devam etti, herhangi bir huzursuzluk, rahatsızlık göstermeden, vücudu divanımı yabancılımadan. Endişenin gitgide yavaşlattığı bir yolculuktan sonra bu, hiç olmazsa başlangıç için cesaret vericiydi ve o cesareti nazlanmadan aldım. Sonra, gidip kapıyı kilitledim, döndüm ve mavi pötikareli hastane önlüğü ve delil meraklısı polisten geri aldığım kanlı paltom ve kanlı ayakkabılarım içinde, yere, divanın yanına uzanıp, o cesaret içinde, ama biraz da o an ne yapacağımı, neye nereden başlayacağımı tam bilemediğim için, kendimi uykuya bıraktım.

Geleceğin hücumu altında geçen kısa bir uyku. Rüzgarın ansızın açılan kapısı önünde. Tüm yapraklarını bir anda, patlarcasına rüzgara teslim etmek için kısa bir titreyiş içinde geriye eğilen rüzgarçiçekleri. Delice uçuşan yapraklar. Ellerin siperine sığınan gözler, tozlu kırmızı yapraklarla dolan bir ağız.

'Nadir!' diye bağırdı Aygen.

Yerimden sıçradım. 'Ne oldu?' diye bağırdım.

Korkmuş, beni yerde, ağzım bir karış açık, soluk soluğa görünce. Uyanınca, bir an, hayat evde kalan son görüntüden devam ediyor sanmış, yani bastonun devamı şeklinde.

'Sana birşey oldu zannettim,' dedi titreğe derin bir soluk vererek. Başı divanın kenarından aşağı doğru sarkmıştı. Gözleri yaşlıydı, gözkapakları görünmez olmuş.

'Sakin ol,' dedim. 'Yok birşey. İyiyim. Ne zaman uyandın?'

'Kapı çaldı. Duymadın mı? Öf! Çok korktum.'

'Sakin ol,' dedim tekrar, doğrularak. 'Herşey yolunda. Burada emniyettediriz.'

'Kafan!' dedi. Daha iyi hatırlamaya başlıyordu. Gözkapakları ortaya çıkıp gözlerinde gezinmeye başlayan utancı usulca örtmeye çalıştı.

'Bir şey değil,' dedim. Dizlerimin üzerinde doğrulup elimle başımdaki sargıyı yokladım, önemsiz, ellenebilir birşey demek ister gibi. 'Senin çürük bastonlu ihtiyar. Kapı mı dedin? Kapı mı çaldı?'

'Çaldı. Ne bileyim.'

'İyi misin?' dedim, gülümsemeye çalışarak, onu da gülümsetmek isteyerek. 'Seni buraya gelin getirdim, bayılıp kaçırmak suretiyle.'

Üzgün üzgün yüzüme baktı, sonra başıma, önlüğüme, sonra gözlerime. Ellerinin yanaklarımı okşadığını hissedebiliyordum. Beni seviyordu, gördüm; sevginin görünür birşey olduğunu farkettim o sırada, belki üzüntüyle, belki umutsuzlukla boyanarak görünür kılınsa da, görünür birşey olduğunu, birşey olduğunu, olduğunu. Zevkten başım döndü.

'Nikahımızı da,' dedim, 'bizzat belediye başkanı kıydı. Başhekimle emniyet müdürü de şahidimiz oldular.'

Sonra ona kısaca, nereden nereye nasıl geldiğimizi anlattım, bir küçük başarı öyküsü şeklinde. Neden geldiğimizi söylemedim, ama. Anlayacaktı. Eskiden beri aklımda bunun olduğunu hatırlayacaktı. Yine de susup itiraz edecek mi diye gözlerinin içine baktım. Etmedi, ona verdiğim süre içinde. Çok anormal birşey yapmış olmadığımı inandım. O korkmuyorsa benim korkmam için de bir sebep yoktu. Artık, resmen, beraberdik.

Zil! Doğru söylüyormuş! Zil sesinin üstünden tedirgin bir an için gözgöze geldik. 'Çırağıdır,' dedim, umutla. Hayatımda ilk defa gelenin çırağı olmasını umuyordum. Kalkıp kapıya gittim, jaluziyi aralayıp baktım, çırağımdı, umulan adam. Çekingin çekingen dikiliyordu. Dışarı çıkıp kapıyı hemen arkamdan kapattım.

'Hoşgeldiniz abi,' dedi, başını indirip kaldırarak.

'Hoşbulduk yavrum,' dedim, halime bakıp soru sormasına izin vermeden, elimi omzuna atıp onu kapıdan uzağa, arabanın arkasına doğru yürüterek. 'Sen de hoşgeldin. Nassın, iyi misin?'

Çok iyi olduğunu öğrenince ona bazı kısa tatlı yalanlar söyleyip, benim vicdanıma yük olmayacak, ona da kendini hayatta aşama yapmış ve sırtı sağlam hissettirecek bir düzenlemeyle ilişkimize bir nokta koydum; ama son bir hizmet olarak, ona arabanın ve evin anahtarlarını verip arabanın içini dışını iyice yıkatmasını, sonra eve gidip bütün giyecekleri, havluları ve battaniyeleri toplayıp oraya getirmesini rica ettim. Sonra, tam arabadan çantamı alırken, birden, daha iyi düşünmeye başladım. Bir de ne yap, biliyor musun? dedim, aklımda hikayeyi oluşturmaya çalışırken. Ne yapayım abi? dedi. Hikayeyi yazdım. Şey yap, dedim, Silivri'ye git, şu adrese, orada arka odada yirmi otuz cilt kitap, birkaç kutu içinde defterler filan var, onları al, buraya getir, olur mu? Sonra hikayeyi tam yazdım. Arabanın telefonundan Ayşe'yi arayıp hatırını sordum ve ona adam gönderdiğimi, kitapları, Aygen'in eşyalarını, çantasını, iskemlesini filan, artık gerekli gördüğü ya da evde fazlalık olan, ayağına dolaşan herşeyi o adama vermesini, hatta, oldu olacak arabaya taşımaya yardım etmesini söyledim, yani rica ettim. Çırağım arabaya bindi, kapısını kendi ellerimle kapattım. Hadi göreyim seni, dedim, benim aslan Wilhelm Meister'im, hallet şu işi! Oğlan gitti. Çantam kucağımda, içeri girdim.

'Herşeyi hallediyorum,' dedim Aygen'e, gururla. Burnundan öptüm. Ona evler arasında ayaküstü yaptığım düzenlemeleri anlattım. 'İkimiz de çok faydalı çıraklar yetiştirmişiz. Elimize sağlık valla. Şimdi birer kahve içeriz, değil mi? Hakettik, ha? Sonra oturur evimizi nasıl döşeyeceğimize karar veririz, hele senin çeyizin bir gelsin.'

Keyfimiz yerine geliyordu. Onu tekrar öptüm, burnundan, ağzından, gözlerinden, boynundan. Çok geçmeden sıcak bir gülümseme yerleşti yüzlerimize. Sonra onu doğrultup oturur pozisyona getirdim. Saçlarının içinde kurumuş kanım vardı.

Saçları yapışık, biraz da dağınıktı, ama sadece yakından, dikkatle bakınca farkediliyordu öyle olduğu; yoksa, genel bir bakışla, kim ne yaparsa yapsın, hiçbir müdahalenin, hiçbir kirletmenin, hiçbir yaralamanın bozmadığı bir güzellikle ışıldıyordu yine, hayatın taşlarının, oklarının, zehirlerinin, dikenlerinin işleyemeyeceği bir ışıltı, çarpan şeyin çarpıp yere düşeceği bir ışıltı. Belki Tanrı aslında dişiydi ve bu yüzü aslında kendisi için tasarlamıştı ve kaybedince erkek olmak zorunda kalmıştı. O bile bırakamıyordu Aygen'i. Ben de, artık, bırakmayacaktım. Ölüm, daha bir süre içeri giremeyecekti, ben izin verene kadar. Salak ölüm! Şimdi Silivri tarafında bir yerde kışını yaymış, döneneğiz diye bekliyordur. Saçlarını ellerimle geriye doğru düzeltip yüzünü iyice hayata açtım, arkamdan bizi seyreden çiçekler yüzünü iyice görebilsinler diye. Çiçekler de onu bırakmak istemeyeceklerdi.

'Bir ara,' dedim, 'berberini çağırırız, ağzını sıkı tutmaya söz verirse. Benim için bu halde bile süpersin ama sen berbersiz rahat etmezsin. Halledicez, merak etme.'

Yere, dizinin dibine oturup onu seyretmeye başladım.

'Burada olduğumuzu kimse biliyor mu?' dedi.

'Hiç kimse. Hastaneye gittiğimizi bile bilen kalmadı, daha doğrusu hatırlayan. İçin rahat olsun.'

'Peki Timur? O ne oldu?'

'Eski kocan? Bastonu kırıldı.' Yumruğumu gösterdim. 'Ve burnundan oldu. Böylece Lale'nin burnunun intikamını da almış olduk. Kaçtı pezevenk. Merak etme, artık insan içine çıkmaz.'

'Lale'ye gidip beni şikayet etmiştir. Lale de şimdi beni arıyordur.' Gözlerini sıkıntı içinde tavana kaldırdı. Artık endişeye, can sıkıntısına izin veremezdim. Artık Lale Male yoktu.

'Hepsini ayarladım,' dedim. 'Seni arayan olursa yurtdışına gittiğini öğrenecek ve rahatlayacak.'

'Peki dönmeyecek miyim? Ne kadar burada kalabilirim ki? Peşimi bırakmazlar.'

'Niye bırakmasınlar ki? Umurlarında mı?'

'Hem de nasıl. Öldüğümünden emin olmak isterler. Geride servet var çünkü. Kocasını Lale'yi niye bırakmıyor sanıyorsun?'

Anladım. Eniştinin geleceği görme gücü. Umurumda de-
ğildi. Benim şimdi daha büyük endişelerim vardı. Bir hayat ku-
racak ve içinde Aygen'i yaşatacaktım.

'Unut,' dedim. 'O başka bir dünyaydı. O dünyayı terkettik.
Öldüğümüzü ve cennete geldiğimizi düşün. Burada sadece sen
ve ben varız. Hastalığımız ve aşkımız var. Başka birşey yok. Ne
başka bir gerçek, ne başka bir içgüdü, ne görev, ne tasa, ne de
başka bir bok. Biraz yaşarsan, buna sen de inanacaksın. Sen
inandıracağım. Bak, zaten bu beyaz entarilerin içinde olsak ol-
sak cennette oluruz.'

06.50

Uyumuşum. Bir buçuk saat kadar. Rahat uyandım. Uyku-
mu almıştım. Az uyumaya alıştım. Kendimi yorgun hissetmi-
yorum. Tabii, destek alıyorum. Şimdilik iyiyim. Hava veni ay-
dınlanıyordu.

Kalkıp Aygen'in yanına gittim. İyi görünüyordu. Hala biraz
terliydi. Bu beni biraz şaşırttı. Bunu düşünmem gerekiyor. Gö-
stergelere baktım. Isı 18°'ye düşmüştü, ki normalden düşüktü bir
yaz serası için, ve sabahın o saatinde üstünde beline kadar açık
ince bir battaniyeyle yatan bir kadın için. Nem de normaldi, ol-
masa zaten hissederdim. Karbondioksit monitörü 500 ppm'i
gösteriyordu, ki, artmış olmakla beraber, çok da fazla sayılmaz-
dı bunca bitkinin olduğunu bir alanda, uzun bir kış gecesi so-
nunda. Çiçeklerimin sırrı onlara yaşattığım karbondioksit şıma-
rıklığıdır; başkalarının akıl ya da cesaret edebildiğinden ya da
para dayandırabildiğinden daha yüksek oranda tutarım kar-
bondioksiti, endüstriyel ve pahalı yöntemler kullanmaktan çe-
kinmeyerek; onlar da karşılığını fazlasıyla verirler, hızla serpile-
rek, kusursuz dokular, pürüzsüz tenler, dik gövdeler, ideal renk
tonları ve elbette oksijen şeklinde. Oksijen şimdiye kadar siste-
min bir parçası olması dışında ayrıca işime yaramıyordu, elbet-
te, ama Aygen için iyi olacağını düşündüm, çiçeklerimin taze ta-
ze ürettiği en has oksijenin. Haklı da çıktım. Bu iş böyle: ne ka-
dar çok CO₂ o kadar çok O₂. Birkaç günde soluk alıp veriş i iyice

güçlendi; öyle olur olmaz nedenlerle kriz geçirme eğilimini üstünden attı, ilk günlerde sık sık benim geleceğim için endişelendiği, bazen kendi geçmişini hatırlayıp kederlendiği, arada bir babasının Berlin günlüğünü, annesinin hastalığı ve onun çocukluğuyla ilgili notlarını okurken için için ağladığı halde. İçinin daralmasına izin vermedi zambaklarım, sümbüllerim, leylaklarım, kamelyalarım, opiumlarım, nane ve biberiyelerim!

Ama bu ter de neyin nesi?

Karbondioksit mi rahatsız etmeye başladı? Yoksa vücudun başka talepleri mi var? Kafein? Nikotin? Kodein? Alkol? Canım sıkıldı. Soluğumu tutup üzerine eğildim, kulağımı burnuna yaklaştırdım ve soluk alıp verişini dinledim. Hafif bir sıkıntı var, sanki. Hafif ama, varsa da. Dur bakalım, sakın ol. Gerçekten birşey varsa bir iki güne kadar anlarız. O vakte kadar, dikkat!

(Gündüz haline bak, aynı mı?)

(Moraline de, bak.)

07.45

Mutfağa gidip koyu bir kahve yaptım, makinede. Uyandı-
ğında hazır olsun. Hoşuna gider.

Şuurda biraz daha kestireyim.

21 Şubat Pztesi, 06.55

Bütün gece seviştik, günışığına kadar.

O yüzden yazamadım. Daha doğrusu yazmadım.

Vücudun konuştuğu yerde akıl susmalı.

21 Şubat Pztesi, 23.50

Kaderde aşçı olmak da varmış! Kendimi domates doğrar-
ken, tuz miktarını kestirmeye çalışırken, kaşığı kaynayan tence-
rede unutup elimi yakarken, bulaşık yıkarken düşünemezdim.

Ama düşünmek zorunda kaldım. Önce eğlenceli olur gibi oldu Aygen'in talimatları ve gözetimi altında olunca. Ama sonra, üç ya da dört gün sonra, daha fazla yapamayacağımı itiraf etmek zorunda kaldım. Aygen'in özel durumu gereği sipariş işine de pek giremiyorduk; hafif şeyler yemesi lazımdı, daha önce de söylemiş olabileceğim gibi. Çorba, zeytinyağlı filan, öyle şeyler. Yemek saatlerine doğru içimde yükselmeye başlayan sıkıntılar dayanılmaz olunca, çözümü yine kendi dışımda aradım. Sanırım pragmatik bir tarafım var, romantik tarafıma ek olarak. Serada, karşısındaki koltukta oturur, havuzun üzerinden akşama ne yesek diye tembel tembel laflarken, birden aklım kapağı açılmış düdüklü tencere benzeri bir rahatlamayla açıldı. Aygen'e sessiz bir gülümsemeyle baktım ve aklıma ne geldiğini merak etmesini, sormasını sağladım.

'Seni sevdiğim, güvendiğim bir arkadaşımınla tanıştırmak istesem,' dedim, 'ne dersin? Dünyanın en iyi aşçısı ve en kibar ve en kadın adamıyla?'

'Sen istiyorsan tabii ki,' dedi hiç şaşırmadan, duraksamadan. İnsanlara karşı bir rahatsızlığı olmadığını o sırada anladım, benim insan kabuslarımın aksine; insanlardan kaçmıyormuş demek ki, sadece değişen insanlardan kaçmıyormuş. Bunu daha önce düşünmemiştim. Hatta, baktım, benim istekliliğimi görünce, bir sosyal faaliyet düşüncesi hoşuna bile gitmeye başlıyordu.

Memü'yü aradım. Adını tam bilmediğim için, sonunda 'patron' diye istemek zorunda kaldım. 'Ha, Muammer Beyi mi istiyorsunuz?!' dedi telefona çıkan kız, istenebilir biri değilmiş ya da ben isteyemezmişim gibi. 'Kim arıyor diyelim?' Adımı söyledim. Söyler söylemez de onun da benim adımı bilmiyor olabileceği aklıma geldi. Keşke 'efendim,' deseydim dedim. Sıkıntıyla bekledim. Allaha Aygen'in yanından aramıyordum. Nasıl bir arkadaşlıktan bahsetmiş olabileceğimi, korkarım, anlayamazdı.

Ama Memü bu! O herşeyi bilir! Belki ona bundan sonra Muamma demeliyim, Almanca bir okuyuşla, ya da AmmA, Osmanlıca bir vurgu tercihiyle sondaki a'yı iyice uzatarak. Bazıları bunu EmmE diye söylüyorlar. İlginç. (Nesi ilginç?)

Memü hiç nazlanmadan ziyaretime geldi. Onu önce ofiste konuk ettim. Kısa bir süre erkek erkeğe dertleştik. Hikayemi dinledi. Beni anladı. Herşeyi anladı. Benim için sevindi ve acı içinde gülümsedi. Sonra onu dezenfekte ettim ve seraya aldım. Aygen'e bir kutu çikolata getirmişti. Çikolatayı sehpaaya koydu. Önünde hayranlıkla eğilip Aygen'in eline uzandı, kaldırdı, öptü, sonra elini iki elinin arasında tutup, hala yarı eğik, yüzü belli-belirsiz kızararak bir takım cümleler kurmaya başladı:

'Hayatımın en büyük onurlarından birini yaşıyorum, hanımefendi. Beni kabul ettiğiniz için minnettarım. Tüm kalbimle bu onura layık olmaya vs vs...'

Aygen Memü'nün kendini takdimini beğendi.

'Çok zarıfsınız vs vs...' dedi, öyle anlaşılmaz şeyler.

Zamanı yavaşlatıyorlardı. Müdahale ettim.

'Gel, Memü,' dedim, 'otur şöyle. Sana içki koyayım. Sen de çikolata ikram et.'

Memü Aygen'in elini yavaşça yerine geri koydu, yüzünde utangaç bir gülümseme. Aygen'in ilgi dolu bakışları altında koltuğa oturdu. Yeni kahve yapmak ve kadeh almak için mutfağa gittim; döndüğümde, baktım, Memü işi çözmüş, Aygen'in yanına çömelmiş, çikolata yediriyordu: bir eli havada, iki parmağının arasında yuvarlak bir çikolata, Aygen ağzındaki çikolatayı bitirsin de o bir tane daha uzatsın diye bekliyor, beklerken de sanki onunla beraber kendisi de çiğniyormuş gibi çenesini oynatıyor, gülümseyen yüzü her yutkunmada Aygen'in gözlerinde yanıp sönen ışığı yansıtıyordu. Bir yandan da tatlı tatlı birşeyler anlatıyordu özene bezene. Amma alem adam şu Memü. Kadına bir çırpıda yarım kutu çikolata yedirdi. Bıraksam yarım kutu daha yedirecekti. Aygen ise çikolataya olduğu kadar Memü'ye de bayılmıştı, pek mutluymuştu.

Yedik içtik. Sohbet ettik, dedikodu bile yaptık; Aygen'le Memü'nün dünya kadar ortak tanıdıkları çıktı, gece hayatından, biraz onları çekiştirdiler, ben de keyifle onları dinledim. Memü hayatımıza ne zamandır hasret kaldığımızı o gün, o aramıza katıldıktan sonra farketmişimiz ve insanı kolayca zamandan ayıran o eski-güzel-duyguları kattı, dostluk gibi, güven gibi, neşe gibi; bizden başka birileri için de gerçek ve kabul edile-

bilir bir resim olduğumuzu, yasak olmadığımızı, kapalı kalmaya sandığımız kadar mahkum olmadığımızı da farketmemizi sağladı. Öyle ki o gittikten sonra kendimizi daha canlı, daha özgür, daha cesur hissedecektik. Bir ara, uzanıp küçük beyaz elini sıktım ve 'İyi ki geldin, Memü,' dedim alçak sesle, 'sağol.'

Memü o günden sonra kendini bizim beslenmemizle yükümlü hissetti. Bir adamı her akşam türlü pürelerle yumuşatılmış yemekler, hafif tatlılar ve şarap ya da likör getiriyor.

Böylece herşey az çok bir düzen içinde yürümeye başladı. Tümüyle ya da tamamen diyemiyorum, az çok diyorum, alçakgönüllü olmaya eğimli birinin bir konuşma alışkanlığı olarak değil, çökkürülmüş kafasıyla etraflı düşünen birinin tedirginliğinin bir işareti olarak. Çünkü artık sadece Aygen değil, ben de bir tür akıl hastalığıyla hasta olduğumu hissediyorum, ya da kafa hastalığıyla. Geldiğimizden beri, aşk esrimesine, seks sarhoşluğuna, güzellik büyüüne ya da ne bileyim, arada bir Aygen'le paylaştığım masum kimyasal yaşantıların lütfuna bağlamadığım zaman boşlukları yaşadım, sıçramalar şeklinde, birkaç günde bir ya da günde birkaç kere, sıklığını bile anlayamıyorum. Aklım tutuşmaya doğru kavrulan bir kağıt gibi büzülüyor, sonra tam tutuşmadan önce suyla ama sıcak suyla söndürülmüşçesine geri açılıyor, kavrulmuş, buruşmuş, tüten bir kağıt halinde. Aygen buna tanık oldu, yüzünden, bakışından, gözlerinde zirve yapan hüzne boyanmış sevgiden anladım. Ama sözünü etmedi. Bir şey olmamış gibi davrandık, ki ben de zaten zaman içinde anlayabildim aslında birşey olduğunu. Mutlaka bir adı vardır. Ama ne olduğunu bilmek istemiyorum. O yüzden, bir aksilik olur da doktorlara açık ederiz korkusuyla, dikişlerimi aldirmaya gitmedim, bıraktım kendi kendilerine düşsünler, ya da istiyorlarsa kalsınlar, umurumda değil. Ama siyah iplik dolu bir kafa hoş bir görüntü olmadığı için birkaç günde bir sargıyı yeniliyorum. Artık bir kep filan bulmalı, şöyle karakterli birşey. Ya da biraz itüzümünden hafif bir yağ hazırlayıp ya da bir koka yaprağı koparıp yaramı uyuşturduktan sonra dikişleri Aygen'in makyaj çantasındaki cımbızla almalı. Korkarım bir daha saçlarımın uzadığını göremeyeceğim. Şaka şaka. (Şaka değil). Sadece bir ara, acaba delirdim mi, yani kendi-

me yakıştırabileceğim gibi pasif bir beyin hali değil de agresif bir davranış şekli mi geliyor diye korktum, delirip kadına bir zarar filan verebileceğim birşey mi diye. İnsanın kendinden acı bir kuşku duyması diye tanımlayabileceğim bu durum, akli en sağlam insanı bile hiç yoktan deli edebilir. Aygen'in rahatını ve güvenliğini sağlamak için gösterdiğim çabalar, serada yaptığım düzenlemeler, sonra bir gece onu uykusunda seyrederken ansızın karar verip başladığım ~~bu roman (hayatında kaç romana başladın, salak?)~~ bu Malte Laurids Brigge pratiği (?) aklımı yeterince meşgul etmiş, delirecek miyim diye kendimden kuşku duyarak hiçyoktandelirmemi önlemiş olmalı. Bunu (delirmediğimi) şu an yazabiliyor ve yazdıklarımı okuyabiliyor olmamdan anlıyorum. Bakın, bu gece on dakikada bir saati not etmiyorum. Rahatlıyor olmalıyım. Ama yorulduğum belli oluyor. Saat 3 olmuş.

Koca şehirde şu an benden başka herkes uyuyor!

Ben, en yalnız şair.

02.15, 22 Şubat Salı.

Aygen'i kontrol ettikten sonra bir şişe votka alıp, bir sigara sarıp dışarı, bahçeye çıktım. Ani birşey olursa, ses filan çıkarsa duyabileyim diye arka tarafa dolaştım, seranın buzlucam duvarı boyunca bir aşağı bir yukarı yürüdüm, sigara içtim. Dışarı çok soğuk, çok hem de. Fazla kalamadım. Sigarayı yarısında atıp içeri girdim.

Aygen yine biraz terli. Öğleden sonra Bebek'e inip battaniye baktım. Bundan daha ince battaniye olmaz, dedi dükkancı kadın, çeyiz uzmanı, biz size yatak örtüsü verelim. Verin o zaman, dedim. Şimdi üstünde o şey var. Saten bir örtü, krem rengi. O krem rengi saten örtünün altında, yine bugün o dükkandan aldığım beyaz ipek geceliğin içinde peri kraliçesi gibi uyuyor, ya da uyuyan güzel gibi uyuyor, uyumayan güzel gibi değil. Örtüğün yerde durmuyor saten, hele de ipeğin üstünde hiç, hemencecik kayıveriyor aşağı. Kaymasın diye kenarlarını ağırlık olmaktan çıkacak şekilde vücuduna doğru topladım,

uyuyakaldığını görünce. Bıraktığım gibi duruyor. Onu uyuma-ya bırakırken çok yapraklı bazı saksı çiçeklerini de havaya yük olmasınlar diye seradan alıp laboratuara taşıdım. Sonra, ufak bir kap içinde yasemin infüzyonu hazırlayıp ılık ılık getirdim, yanbaşındaki sehpaaya bıraktım: benzersiz kokusuyla rüyasında yeni renkler, yeni heyecanlar yaratır umuduyla.

Sadece ter değil. Daha önceki birkaç haftaya göre daha halsiz, sanki. Daha çok uyuyor, ki eskiden kolay kolay uykusu gelmez, hiçbir şey yapamasa oturur bana birşeyler anlattırır, okuturdu. Ama şimdi, dört beş gündür, zamanın ancak yarısını kullanabiliyor; gecenin büyük bölümünde uyuyor, sekiz on saat kadar. Bu, ciddi bir değişiklik. Olabileceği kadar mutlu görünmekle birlikte, uyuması, dinlenmesi doğal hatta belki gerekli olmakla birlikte, beynin metabolizmayı yavaşlatarak kalan enerjiyi daha verimli kullanmaya çalışıyor olması bile mümkün olmakla birlikte, bu değişiklik aklıma takılıyor. Çünkü vücudunu tanıyorum. Vücudunu hissediyorum. Dinliyorum, bana sessiz çiçeklerin arasından birşeyler fısıldayan vücudunu. Kötü bir ihtimalle, ya da belki normal olarak, hastalık ilerliyordur. Usul adımlarla ilerliyordur. Bu ihtimali, yani kötü ihtimali, yani normal olanı, göz ardı etmemem lazım. Her an üzerinde düşününce hastalık insana çok yavaş ilerliyor gibi geliyor, zaman çok uzun gibi, düşünce çok kısa gibi. Öyle ki insan alışma eğilimi gösterebilir. Ölüm sandığımdan daha zeki, daha sinsî olabilir; benden korkuyor bile olabilir. Korkmakta haklı. Çünkü yaşayan hiçbir erkek hiçbir kadını böyle ölümcül bir inatla sevmemiştir. Hiçbir ölen kadın son bir aşk için hayatın gencecik beklentilerine böylesine diri bir tükeniş içinde karşılık vermemiştir.

Uyanık olmalıyım.

Memü giderken bir akşam bizi lokantasına mutlaka beklediğini söyledi. İnşallah, dedik. Yine eğilip Aygen'in elini öptü, yerine geri bırakırken bir de hafif hafif okşadı diğer eliyle. Aygen, elbette, onda da imkansız bir aşk uyandırmıştı. Mutfağım her zaman emrinizde, dedi, hala yarı eğik, ben de her zaman emrinizdeyim, ne zaman bir dosta ihtiyacınız olursa. Aygen yine iyi-duygu-hallerini çok fazla sözcükle ifade etmeye alışık insanların anlaşılmasız dilinde teşekkür etti. Sonra ben de onların

havasına kapıldım: Aygen'den izin isteyip Memü'yü arabasına kadar geçirdim. Yolda ona yemek işinden söz edecek oldum, sözünü bile ettirmedi, o zaten planlarını yapmıştı orada yaşadığımızı öğrenince. Bir gün birinin doppelganger'i olursan, Memü, dedim, umarım benimki olursun. Bunu ister miydi bilmiyorum. Ben isterdim. Arkasından el salladım.

Bir akşam hakikaten gidelim, dedi Aygen. Şaşırdım, sonra sevindim. Gözleri ışıltılı oldu. Olur, dedim, bir akşam gideriz, istersen her akşam gideriz. Sonra mikroplar, bakteriler aklıma geldi, bizi bekliyor olabilecek. Söylesem omuz silkecekti. Böylece ben de bir seferlik omuz silktim ve gerçek bir keyif adamı gibi şöyle dedim: Bir seferden birşey olmaz! Mutlu adam hasta olmaz!

Ondan sonra Memü gün aşırı bizi aradı ve her fırsatta ziyaretimize geldi. Kendini hep yakınımızda tuttu, ama hiç içimize girmeye kalkışmadı. Bazen, herhangi bir ihtiyaç için, yok para çekmekmiş, yok alışveriş yapmakmış, öyle şeyler için dışarı çıkmam gerektiğinde Memü'yü Aygen'e arkadaşlık etmesi için seraya davet ediyorum; sağolsun, hemen geliyor. Yalnız, yeni farkettiğim birşey, bizden aldığı zevk ve bize olan bağlılığı arttıkça bizim için, geleceğimiz için endişelenmeye başladı; bunu ön bahçede yalnız olduğumuz karşılama ve uğurlama anlarında yüzünden okuyorum: gelirken, bir sürprizle karşılaşacağı, giderken, son gelişi olabileceği korkusu. Ama, dedim ya, düş gibi bir adam, çok yakın ve çok uzak. Sorsaydı, ona verebileceğim bir cevap yoktu. Kendime verebildiğim bir cevap da yoktu. Belki çok çok şöyle diyebilirdim: Onu bırakmayacağım. Tek bildiğim bu.

Ne uzun gece!

23 Şubat Çarşamba, 02.10

İlk bir iki gün her fırsatta uyuduk. O benden daha iyi durumdaydı, hastanede ve yolda neredeyse bütün bir gün uyuduğu için, ve tabii geçirdiği krizin (psikotik birşey, bir tür epilepsi krizi bana kalırsa; doktorlar net birşey söyleyemediler,

söylemeye çalıştıklarında, ben de nasıl olsa artık gidiyoruz diye küstahlık yapmadım, bıraktım rahat rahat konuşsunlar, aldıkları parayı hakettiklerine inansınlar: çeşit çeşit şok vardır dediler, bu da bir çeşit şok ya da başka bir çeşit şok!) tahribatına rağmen kafasına sopa yiyen o olmadığı için (ben olduğum için). Ne demek şimdi bu? Şimdi niye kendimi onunla karşılaştırma gereği duydum, durduk yerde? Karısıyla didişmek için fırsat kollayan onyıllıkevlierkekler gibi? İçimde ona karşı gizli bir kin mi var? Ya da kıskançlık? O doğal bir ölüm gölgesi altında yaşarken ben kaza gibi, dayak gibi doğal olmayan ölüm yollarına düşmek zorunda kaldığım için? Doğal ölüm. Bunu düşünmeliyim.

Dağıldım.

Uyku bizi hayata iyi hazırladı, hayattan kaçırarak; uyku aralarında dışarıdan gelen malzemeler de yardımcı oldu. Hareket edecek gücü kazanana kadar oyalanalım, aklımızı kabusların istilasına bırakmayalım diye ona çiçeklerimi anlattım, bitkilerimi, nasıl yetiştirildiklerini, kahve gibi, koka gibi tropik ağaçların bile orada nasıl olup da yaşatılabildiğini, opium, digitalis, artemisia gibi bazı yasak bitkileri ne risklere girerek elde edip oraya ya da bahçeye diktiğimi, hepsinin yapraklarından, çiçeklerinden ya da gövde ya da dal ya da köklerinden nasıl küçük meşguliyetlerim için özel armağanlar aldığımı, sonra bunlarla içerideki küçük laboratuvarımda oyunlar oynadığımı, ne küçük kazalar, ne zehirlenmeler geçirdiğimi, ne etkileyici başarılar kazandığımı anlattım, bazen güldürmek için biraz abartarak, bazen de, güldürmemek için ufaltarak. Sonra, o dünyayı biraz daha çeşitlendirerek, süs çiçeği saydığımız kimi çiçeklerin, mesela arka taraftaki daha serin odada yaşayan küçük bir tarh dolusu pembe çiğdem in esasen Yeniköy'ün nüfusunu yarıya indirebilecek kadar müthiş bir zehir deposu olduğunu anlattım ona, ve aslında bir tür zambak olduğunu, sonra bahçedeki çok sevdiğim inciçiçeğimin bildiğim kadarıyla ülkedeki tek kişisel inciçiçeği olduğunu ve onun da bir tür zambak olduğunu, zambağın da gül gibi, nilüfer gibi kutsal bir çiçek olduğunu, onun da, şimdi karşımda uzanmış bana gülümseyen o bembeyaz kadının da zambak olduğunu.

Ben? dedi. Ben!

Sen! dedim. Seni ilk kokladığım zaman uzak uzak zambak kokuyordun. Hem de zafer zambağı, gloriosa superba! Zambaklarımın en yabanisi ve en narini. Bak, şuradaki göğe çıkan çiçek.

Ah! diye keyif dolu, dişilik dolu bir kahkaha attı, masayla aramızdaki kafesin yüzeyinde yeşille sarmaşarak yükselen alev rengi çiçeklere aynaya göz atar gibi bakarak. Ne hayali bir adamsın! dedi. Bir erkek ve çiçekler! Bu kadar masum ve bu kadar seksi! Olacak şey değil. Seni boşuna sevmemişim!

Ondan böyle bir övgü ve, şimdi onyıllıkevlierkek diliyle söylersek, manevi destek alınca, bir süredir çiçeklerimi ihmal ettiğim, çoluk çocuğun eline bıraktığım için üzüldüm ve hemen onlarla tekrar yakından ve bizzat ilgilenmeye karar verdim. İlgilendim de, hatta.

Ne de olsa beni ben yapan, bana ben olduğumu hatırlatan, beni diğer insanlardan (erkeklerden) ayırt eden az sayıdaki şeyden biriydi çiçekler, çiçeklerim, bitkilerim, geçmişimin bir bölümünü anlatıyorlardı ve, şimdi hissediyorum ki, geleceğimi, geleceğimizi saklıyorlar tomurcuk kılıfları içinde, yeşil kımultılarla ilerleyerek. Yeşil. Yeşilin davranış şekli. Yeşil yasalar.

O günler en güzel zamanlarıydı birçok çiçeğin. Çırağım gitmeden yeni dikimler yapmış, çiçeklenmesi biten, ömrünü dolduran çiçekleri kaldırmış, seramı formda tutmuştu. Yeni yeni serpilen zambaklar, çiçeklerinin doruğundaki sümbüller, ve hezarenler, daha ayrı bir yerde, cama yakın nergisler, pembe kare taşlardan yapılmış yürüyüş yoluyla çevrili çemberlerin içinde daha büyük bitkilerim, bodur ağaçlarım, bir kahve ağacı, yolun dış tarafında neredeyse tavana kadar çıkan gösterişli ve faydalı ve yalnız ve gururlu bir koka ağacı, onun ilerisinde, daha sota bir yerde, özel bir tarh içinde yarım düzine kadar opium, dönüş yolu boyunca uzanan sanguinarialar, ve ortadaki küçük havuzda birkaç mavi su zambağı, huzurlu oldukları sürece hepsi narin birer hayalserveti. Her birini özel şartlarını kabul ederek aldım ve şartlara her zaman uydum. Onlar da sözlerinde durdular; sürpriz yapmadılar, yeni şartlar çıkarmadılar, 'burası orası değil' demediler çünkü burasının orası olabildiği-

ni gördüler. Köklerini saldılar onlara sunduğum toprağa, büyüdüler, çoğaldılar. Şimdi hayal hayal yaşıyorlar, gururum olarak, sığınağım olarak, nedenim ve özrüm olarak.

Bunlar, o sabahların birinde kahve içerken seramla ve benimle ilgili olarak Aygen'e anlattıklarımın aklımda kalanlar. Aygen ben birşey anlatırken sık sık yaptığı gibi dudağının kenarında büyüyen bir keder bükülüşüyle dinledi beni. Bitirmemi bekledi, sonra içten bir anlayışla gülümsedi. Ona sarılmamı istedi. Orasının mutlu bir yer, benim de mutsuzmuş gibi konuşmayı seven mutlu bir adam olduğumu söyledi. Beni gülümsetti. Sanırım çiçekleri de. Onu oraya getirdiğim için mutlu olduğunu, orada yaşamaktan hoşlanacağını söyledi sonra. Duraksadım, çiçekler gülümsemeye devam ettilerse de.

Doğru mu söylüyorsun? dedim.

Elbette, dedi. Buranın cennet olduğunu söyleyen sen değil miydin? İnanmam için söylememiş miydin? Şimdi sen niye inanmıyorsun?

Böylece biz de çiçeklere katıldık. Hayatımız ilk goncalarını çıkarmaya başladı.

Memü'yü de öyle bir günde çağırdım.

Yine öyle bir günde, yatağın ucuna oturmuş, kısık sesle uykusuna eşlik eden Goldberg'i dinleyerek onu seyrederken içimde yeni bir inanç uyandı, önemli olduğumuzu hissettim, yaşadıklarımızı yazmak istedim ve o gece, Aygen'i bir süre daha seyredip vücudunun bir zirvesinden diğerine doya doya uçtukten sonra ofise gidip yazmaya başladım. Sabaha kadar yazdım.

Sabah kalkıp (masadan), daha önceki sabahlar üzerimde olmayan bir enerjiyle, bir akıl enerjisiyle Aygen'i uyandırdım ve kalbim ısrarla kaynarken ona ilk yazdığım sayfaları okudum. Sessizce dinledi, benim hayatımın arkasında kendi içine sarınmış, geleceğin içinden ilk günışığında filiz vermeyi bekleyen kendi hayatının kıpırtılarını sezindi.

Hayatı yağmurlu bir gecede babasının evine giden yolda başlıyordu ve Lale'den geçiyordu. Ama artık Lale'nin annesi değil, artık Lale'nin hayatı ya da korkusu ya da acısı da değil. Benden başka kimsenin birşeyi değil artık, biliyorum, onu say-

fada görünce anlamaya başladım. Hayatımdan bir kadın doğurduğumu ve büyüttüğümü düşündüm.

04.00

Ertesi sabah uyandığında benim yazmakta olduğumu hatırlamıyordu, ama. Bu da onun hayata bakışıyla ilgili birşey olmalı. Zamanla kendini kıyaslamak gibi bir durum, sanırım. Benimkinin başka bir türü. Öleceğine benden daha çok inandığı için. Ölene kadar yaşamak istediği için (yani, ölmekten istemediği).

Benim gibi değil, evet. Ben az seviyorum, tek seviyorum. Saplantı olsun istiyorum. Saplanıp kalalım istiyorum. O sevebileceği herşeyi sevmeye alışkın. Belki kıskançlığım oradan. Bana kalsa çoktan kendi yasımızı tutmaya başlamış olurum, kendimizi diri diri gömüp.

Hatta, eminim, ~~roman~~ notlarımı onun uyuduğu saatlerde değil de gündüz saatlerinde yazıyor olsam bana kızardı.

Not: Bak, şiir okumayı ve dinlemeyi son fiziksel kaybından sonra bıraktı. Zaman azaldı diye. Eğlenceli kadın. (Gülüyorum. Camda yüzümü yakaladım.)

Not: Son kayıptan sonra sevişti benimle ilk kez, boş işleri bırakıp. Zaman azaldı diye. Amma eğlenceli kadın!

(Gülüyorum: eğer yukarıda söz ettiğim gizli kin konusunda ciddiysem, ona gizli bir kin duymamın sebebi belki ~~notları~~ ~~me~~ romanıma yeterince iltifat etmemiş olmasıdır.)

O sabah güne utkulu bir banyoyla başladık. Küveti sıcak suyla doldurdum ve bütün bilgilerimi, içgüdülerimi, sezgilerimi, iyimserliğimi kullanarak ona sadece insan hayatından değil bitki hayatından da verilebilecek herşeyi vermeye başlamak üzere ilk adımlarımı attım. Laboratuvarımdaki buzdolabında, hava geçirmez dolaplarda ya da ışık geçirmez şişelerde sakladığım tüm maddelerimi gözden geçirip işe yarayabilecek gibi olanları ayırdım. Küvetin suyuna sadece lüks bir kozmetik atraksiyon olsun diye birkaç damla saf zambak esansı, bilinci diriltsin, solunum yollarını rahatlatсын diye biraz nane yağı, ru-

huna, yani sinirlerine, seslenmek için bolca sarı kantaron ve yanında antiseptik bir güç olsun diye kadife çiçeği tozu, cildine iyi gelir inancıyla bir miktar papatya ve az birşey de badem yağı kattım, hatta gittim, hiç acımadan bir mor, bir de turuncu sümbülümün en taze çiçeklerini koparıp teker teker suda yüzmeye bıraktım, onu bekler halde. Sonra onu soydum, kucağıma alıp banyoya getirdim ve zevk içinde kendinden geçişini gururla seyrederek küvete yatırdım. Sen delisin! diye bir kahkaha attı gövdesi suya girer, çiçeklerle dans etmeye başlarken.

Ah o göğüsüçularının çiçeği! Ah o sabahçiçeklerim!
Uyandırsam mı?

04.40

Hayır.

Zamana 'Hayır' diye giriş yapmak. Kendine 'Hayır' diyen bir adam. Aştan soluğu kesilirken son soluğunu kendine 'Hayır' demek için kullanan bir adam. HayırAdam. Herşey ve herkes adına her fırsatta kendine hayır diyen adam.

Bazen kendimden sıkılıyorum.

Hiç kimse beni aramadı. Aramamıştı. İki hastane ziyareti arasında geçirdiğim haftalar boyunca. Kardeşim bile aramamıştı, bir sabah evinden çıkıp kayıplara karıştığı halde. O da ünlü arkadaşlarım gibi sessiz kalmanın hayır demek olduğu bir dünyaya ait, hayır demenin hiç olmak demek olduğu.

Hiç kimse için birşey ifade etmeyince, olmuyorsun. Oluyorsun ama hiç oluyorsun. İnsanların seni sevmesi için bir sebep lazım. Hatırlaması için bile. Tüm çağrışımların ~~ötesinde~~ ~~uzoğında~~ dışındasın. Kimseye seni çağrıştıracak hiçbir şey yok.

Kimsenin olmamı istediği gibi biri olamadığım ortada. Ne babamın, ne herhangi bir arkadaşımın, ne kardeşimin, ne Lale'nin, ne çırağımın. Sonunda, kimse için birşey ifade etmez oldum. Bilinçli bir seçim değildi. Ama olacak gibi de değildi. Belki olsun isterdim. Bilmiyorum. Anlamadım. Aklım sadece olmamayı ve olmayanları düşünmeye yatkın. Geriye doğru düşünmeye yatkın, daha çok.

Oysa Lale dahil hepsi bana bir şansım daha olduğunu hatırlatmak için gelmişlerdi. Demişlerdi ki, Bak sana son bir şans: bize seni sevmemiz için bir sebep ver.

Şimdi ben burada böyle bir adam. Fotosentezle kemosen-
tez arasında gülümsemeye çalışan.

Kendi olmak istediğim gibi biri de olamadım. Nasıl biri olmak istediğimi hatırlamıyorum. Belki böyle biri olmak istiyordum, bilmiyorum. Ama birşey olmuşum gibi gelmiyor. Ah! Acaba ziyan mı oldum? O da bir haldir. Bir isim ve yerine göre bir sıfattır.

Chemical weapons! Pure poetry! Lyrical sex!

İnsanlarla aramda yüzyıllar kalmış gibi geliyor. Karanlık dokunulabilir bir hale gelmiş, kauçuk sertliğinde bir şiir olmuş, bana doğru büyüyor, ben en sebepsiz şaire doğru!

05.15

Kuvvetli bir sigara daha sarıp bahçeye çıktım. Bu sefer dibine kadar içtim, hiç ara vermeden.

Açıp biraz Trakl mı okumalı?

Kusacağım.

Gidip yatmalı mı, kusup?

23 Şubat Çarşamba, 08.15

Gün ışığında kağıt ne yabancı bir beyazlık!

Gözlerim ağrıyor. Midem kötü. Fazla kaçırmışım.

Uyandığımda serada, Aygen'in yanında, yerde yatıyordum.

Nerede koştum, hatırlayamadım. Merak ettim, en son ne yapmışım diye. Ağır bir geceymiş. Aklıma fazla yüklenmişim. Yalnızlığı fazla sevmeye istismar etmeye başlamışım.

Hadi gidip güne merhaba diyelim.

Ne gün!

Beni Aygen uyandırdı. Beni orada o halde görünce, taşların üstünde, kafam havuza doğru kaymış, telaşlanmış. Şimdiye kadar hep ben onu uyandırmıştım, ya da uyandığında beni karşısında oturmuş uyanmasını bekliyor bulmuştu. Uykumda konuşuyordum. Arada bir küfür ediyordum. Bunu duymak beni utandırdı. Düşündürdü de. Onu ise üzümüştü, bilinçaltımdaki kavgaya tanık olmak.

Gece biraz zor geçti, dedim. Ölçüyü kaçırdım galiba. Merak etme.

Ne yaptın bütün gece, niye yatmadın? dedi. O serada uymaya başladıktan sonra geceleri genellikle yatmadığımı bilmiyor. O eğilip bükülen yatağı vücudumun şekline ayarlayıp paşa paşa uyuduğumu sanıyor.

Yazdım, dedim. Seni seyrettim. Bildiğin şeyler. Aslında yattıktım ama...

Bir şey mi aldın? dedi, daha da üzölmeye başlayarak, yüzüyle konuşmaya hazırlanarak.

Homurdandım.

Fazla geldi galiba, dedim. Hiç olmazdı. Bir daha dikkat ederim.

Yalnız yapmanı istemiyorum, dedi. Bensiz yapma. O zaman eğlence olmaktan çıkıyor. O zaman seni mutsuz ediyorum diye kendimi suçluyorum. Beni korkuttun.

Bir daha yapmayacağımı söyledim. Yapmayacağım da. Onu korkutmak istemem. Üzerimdeki etkisinden kuşkuyla düşürmek istemem. Bana güvenmek zorunda. Güvenilir kalmalıyım. Kafamın yeni sakini sigarayı seviyor galiba, azıyor, coşuyor galiba sisli havayı görünce. O yüzden olmalı. Dikkat edeceğim.

Hadi gel, dedim, kahvelerimizi banyoda içelim.

Acelesi yok, dedi. Biraz dinlen. Yanıma gel, yatalım biraz. Beni şöyle biraz geriye it.

Aslında iyi gelecekti, biraz uyumak. Koynunda uyumak. Kalktım.

Acıkmadın mı? dedim.

Hayır, dedi. Gel buraya. Uykuya ihtiyacın var.

Var, dedim. Aklım gecede kalmıştı, nerede kaldığımda. Bir dakika izin ver diyerek ofise geldim, deftere baktım, baktım kendi kendime epey uçmuşum, şöyle bir gözucuyla baktım, kafamı fazla kurcalamışım, herşey üstüste gelmiş, kafamın ince temeline acımadan, ve ders almam gerekiyor, kısa bir iki notla kendimde olduğumu ve ondan sonra kendimde kalmaya çalışacağımı kayıtlara geçirip geri döndüm. Sehpanın üstünden kumandayı alıp televizyonu açtım. Arleen Augér Bach'ın düğün kantatlarından birini söylüyordu ufak bir orkestranın önünde:

Ja, bir zamanlar aşk ölümden daha güçlüdür derlerdi.

Artık değil, herhalde. Ne biçim şey bu böyle? Belki yanlış yerden girmiştik. Belki yanlış anlıyorduk. Onu yan çevirerek geriye doğru kaydırıp yanına uzandım, sırtımı göğsüne yaslayarak. Rahat mısın? dedim. Rahat olduğunu söyledi. Üstteki kolunu göğsüme doğru attım, yanağı yanağıma doğru düştü. Nefesinde defne yaprağı kokusu vardı. Gözlerim kapanıyordu. Augér'e kulak verdim:

Müzik bizi ölümün acısı içinde güçlendirir.

Ne söylemeye çalışmış bu adamcağız? Müziği siktiredin, gidin yatın demeye mi getiriyor? Yoksa bol müzik dinlerseniz ölüm size koymaz demeye mi? Bach şiirden anlamazdı zaten. Yine de sözlere kafayı takmayınca Augér'i dinlemek bile başlı başına bir teselliydi, sevelim sevelelim, hep beraber mutlu olalım şeklindeki gayriciddi havaya rağmen. Bach'ın işi değildi bu düğün dernek işleri; ona bekaret ve acı yakışıyordu.

Sen rahat mısın? dedi. Rahat olduğumu söyledim. Gözlerim kapandı. Ona biraz daha sokuldum, aramızdaki son milimetreküpleri de kapatarak.

Bana birşeyler söyle, dedim. Ben uyurken kulağıma fısılda. Fısıldadı. Ne güzel şeyler fısıldadı, Aygen Augér!

Bugün her zamankinden daha yavaş geçen bir gün oldu. Öğlene kadar öylece uyuduk. Daha doğrusu ben uyudum, o da ben uyuyayım diye kollarına bacaklarına giren kramplara sessizce katlandı. Uykumun içinde de sevgiyi hissetmemi sağladı, incecik bir balmumuyla kaplıymış duygusu veren yanaklarını, dudaklarını usul usul yüzümde, boynumda gezdirerek. Hayatımın uykusunu öyle uyudum. Uyandığımda başı omzumun üstünden göğsüme doğru sarkmış, saçları uyanmayayım diye kulağımı dünyaya kapatmış, uyumayla uyumama arasındaki o hafif sarhoşluk halinde yatıyordu, şekerleme yapar gibi, küçük bir işaretle gözlerini açmaya hazır gibi –başının yanağımda ve boynumda öyle dalgalı, öyle uçucu bir ağırlığı vardı.

Gözlerimi açtığımı hemen anladı zaten. Uyu hadi, biraz daha uyu, dedi küçücük bir sesle, yeterince uyumuş olamazmışım gibi, ona yaşattığım hiçbir rahatsızlık biraz daha dayanamayacağı kadar ağır olamazmış gibi.

Yeni bir adam gibi kalktım yanından, diri diri. Beni ayakta görünce gülümsedi, sanırım sonucu beğenme, kendinden hoşnut olma gülümsemesiyle. Böylece güne her zamankinden daha geç ama çok daha cesur bir merhaba dedik.

Şunu öğrendim: mutsuzluk saklanmalı, korku saklanmalı. Sana ait olan, defterde kalmalı. Bir de şunu öğrendim: Defter tehlikeli. Kapağı açık bırakılmamalı.

Böylece defterin dünyasında tekrar hayatımdan bir kadın doğurduğumu düşündüğüm noktaya dönüyorum, öğrenmiş olmanın verdiği uysallık içinde ve sabahki diriliğini koruyan bir akıl yoluyla.

Üstelik bu defter yeni riskler alan bir defter. Bu defter, bırakmayacak bir defter. Yeri gelmişken, bu günce fikrini, aslında, Aygen'in babasının şimdi masamın bir köşesinde üstüste duran ve bir kopyasını Metin'e (Destan) verdiğim defterlerden aldım. Çıkışı oradandır. Herkesin, sanırım, kendine bir model ya da bir esin bulmaya hakkı var. Buna kimsenin itiraz edeceğini sanmıyorum. Doğrusu, kimsenin aldıracağını da sanmıyorum.

Tageb cher

Böyle yazıyordu ilk defterin kapağında, iri yaldızlı harflerle. Neden böyle tuntuaklı bir başlık konmuştu, anlayamadım. Neyse ki ilk defterden başlayarak her defter iç kapak sayfasında *Heft 1, Heft 2, 3, 4* diye daha normal bir biçimde numaralanmıştı. Ama ana başlık **Tageb cher**'di. Şimdi defterlerine gösterdiği özeni ve hayatını bölümlere ayırışını düşününce daha da çok seviyorum kayınpederim Şahin Bey'i. El yapımı defterlerdi, küçük, kalın, iki kanadı da atırdamadan sonuna kadar rahatça açılan, A4'den biraz daha küçük, sonradan kan kırmızısı deriyle ciltlenmiş defterler, hem de bu defterlerden bir kutu dolusu. Şimdi, Elin adamının defterinden kitabından sana ne? diyebilirsiniz. Ben de, ilk başta, öyle demiştim. Demiştim ki, bana ne? ben kendi defterime bakarım! Hele de, şöyle gözucuyla okur gibi yapıp da adamın benden daha iyi bir yazar olduğunu hissettikten sonra!* (İnsan böyle şeyleri hemen hisseder). Ve içimden, adamın, yani dahaiyyazarın, savaşın harcadığı dehaler sınıfının karanlığında kalmasını dilemiştim, için için, bir rutubetli kartonkutunun dibinde. Aklıma gelmeyen şey, yani o sırada, bunu düşünürken hesaba katmadığım şey, benim yazarın kızına aşık ve o ne isterse o an yapmaya hazır bir adam olduğum, onun da o yazarın kızı olduğu ve o defterlere t k tilmez bir bağlılık duyduğuydu.

* İtiraf: bu (benim) g nceyi, günlüğü, notları, raporu, tutanağı, hatıratı, jurnali, tagebuch'u, heft'i, diary'yi, artık ne dersiniz, Aygen'e göstermeyi biraz da o yüzden istemiyorum. Biliyorum, beni k  msemeyiz, ama bu benim küçük olduğum gerçeğini değiştirmez.

Aygen'in dünden bugüne kendinde taşıdığı tek şeydi, annesi, babası ve onların Aygen'e kurdukları dünya. İçinde yaşamasına izin verdiği, hatta sadece ansımayla değil yeni kurduğu öyküler yoluyla da yaşaması için çaba gösterdiği dünya. Belki kendine ait olduğunu hissettiği tek dünya. Hayatı boyunca kendini sadece, ya da en çok, "babasının incili masalı" olarak sevdiğini anlamıştım, anlamama izin vermişti, ne kocasının sevgili karısı olarak, ne kızının biricik annesi olarak, ne sevgililerinin tanrıçası olarak (benim zambaklı mambaklı imgelerim ise onun hayatında kendilerine yer edinebilmek için çok geç kalmış imgelerdi). İncili masal! O defterler de, onun için, hayatı boyunca, babasının bir başka masalı olarak yaşamıştı: babasının bir delikanlı, bir erkek, bir Türk, bir Alman, bir tanık, ve farkında olmadan bir yazar olarak yaşadığı, anlattığı bir Avrupa masalı.

Bu masaldan, elbette, kaçamadım. Çünkü, Aygen'in bağlılığı ve ikide bir okumak için ortaya getirtmesi ve ileride bir gün, öleceğini hissettiği bir gün, bana onlarla ilgili vasiyette bulunacağı korkusu bir yana, çok güzel yazılmıştı. İnsanın aklına tersinden bakılan bir Anne Frank ya da Klemperer yaşantısı geliyordu: iki gecede bir kafalarına bomba yiyen, yaşamlarını sığınaklara sığdırmaya çalışan, her bombardımanda geleceklerinin birazını daha kaybeden, Almanya'yı iki tarafından Berlin'e doğru kapatan öfkeli Amerikalılarla tecavüzcü Ruslar arasında kaçacak hiçbir yerleri kalmayan, her hafta biraz daha sıkıştıklarını, biraz daha azaldıklarını gören Berlinliler; onların arasında, ülkesinden kaçmayı kendine yediremeyen, biraz daha dayanırlarsa herşeyin geçeceğine inanan, ailesinin tüm erkeklerini yıldan yıla cephelede, kadınlarını ve çocuklarını ise bir anda, bir anda alevler içinde kalan Dresden'de, doğup büyüdüğü evlerinde kaybeden bir genç, güzel, Almanlar için bile fazla güzel, işgalci askerler için kimbilir nasıl güzel olabilecek bir kadın, ve o kadına aşık, onun aşık olduğu herşeye aşık olmaya hazır, yurtseverliğin o kadarını anlayamasa da, kendisi de çocukluğunda babasından, dedesinden nasıl işgal İstanbul'unda hala İstanbullu kalmakta direndiklerini dinlemiş, hatta bunun bir kısmını kendisi de hatırlayan, hep savaşın

insan ruhunun önüne koyduğu sınavlardan geçmenin büyü-
nü hayal etmiş, cesur, ama karısı için korkan, ama dayanmayı
bilen, Almanları ve Berlin'i de sevdiğine, onlara bir vefa borcu
olduğuna inanan, elçilikteki kuzeninden elçilik yeraltına inme-
den ve fiilen kapanmadan önce, son anda kendisi ve karısı için
aldığı sahte diplomat pasaportu ve ceketinin astarında sakladığı
acil durum parasından başka, hiçbir güvencesi olmayan, ya-
ğan bombaların altında, kapanmış yolların arasında, göğe bile
yükselemeyecek kadar ağır dumanın içinde Berlin'in gözyaşla-
rını günü gününe not eden, nihayet o uzun dayanma gururu-
nun karısının da kendisinin de ruhunda bir daha kapanmaya-
cak yaralar açtığını farkedemeyen bir adam, bir aşık, bir tut-
sak, bir yazar -iyi bir yazar -karanlık bir dünyada kendi he-
sapsız şaşkınlığı içine yazdığı için, hatta farkında olmadan
yazdığı için, çok iyi bir yazar.

Kaçamadım elbette, ve bir gece, serada, havuzun başında,
divanda sere serpe yayılmış, Memü'nün gönderdiği hüznü
şarabın tadını çıkarırken, kendimizi sığınakta gibi hissettim ve
o defterler karşısında her okurun vereceği en doğal tepkiyi ver-
meyi nihayet başardım:

'Neden bunları yayınlamıyoruz?' dedim. 'Hiç düşünmedin
mi? Ya da baban hiç düşünmedi mi?'

'Düşünmedim,' dedi. 'Babam öyle şeylerden utanırdı. Bana
bastırma demedi ama herhalde aklına bile gelmediği için de-
medi. Ne bileyim, onun tarzı değil. Bir de, çok özel şeyler var
içinde, anneme, babama ve bana ait olan şeyler. Aile içi. Olmaz
yani.'

'Ama ben okudum,' dedim. 'Ve hiç de öyle gizli kalması
gereken birşey yok.'

'Olsun,' dedi. 'Yakışmaz.'

Sustum. Bu da onun yazarkızıolma etiğiydi, ya da önceki
kuşağın çektiği acıları taşıma etiği. Her okur gibi heveslendiği-
me, konuyu açtığıma pişman oldum. AmmA, babasını benim-
anladığım-anlamda yazar olarak görmediğini anlamak benim-
anladığım-anlamda yazar olan (yani, yazan ve güzel yazmaya
çalışan ve beğenirler mi, bu beni ölümsüz yapmaya yeter mi
yoksa biraz daha dallandırıp budaklandırırsam mı diye düşü-

nen) benim içimi rahatlattı. Bu aşk-ıçi mesleki rahatlık da, sırasında, bana yeni bir cesaret verdi. Nasılsa yapacak birşeyimiz yoktu, nasılsa bir süre boş boş konuşabilir, her çift gibi arada bir tartışmayı ve küsüşmeyi göze alabilirdik, hazır çıplakken ve barışma yolları açıkken.

Kendime bir edebiyat şehidi havası verip konuya yeni bir giriş yaptım.

‘Ama sevgilim,’ dedim, ‘bu kitap hayatın kendisi için önemli. Tarihe hizmet anlamında. Bir şehir romanı kız bu! Berlin’in bilinç akışı. Der Tod des Vergil gibi. Gün gün, saat saat Berlin’in ölümü. Adam bomba bomba anlatmış, mahalle mahalle anlatmış, nerede kaç kişi ölmüş, kaç kişi ölememiş, hangi yollar kapanınca hangi yollara düşmüşler, yıkılan kütüphanelerden hangi kitapları kurtarmışlar, nasıl yangın söndürmüşler, ne yemişler, ne içmişler, nasıl saklanmışlar, hangi söylentileri birbirlerine yaymışlar, hele bir gece eve yetişip anneni son anda evin bodrumuna kaçırması var ki dayanılır gibi değil, bunlar ciddi bilgiler ve hikayeler. Edebiyatın bu bakış açısına ihtiyacı var. Almanlar’ın buna ihtiyacı var.’

‘Var,’ dedi, ‘bu doğru.’

‘Adam bize anlatmış, Almanlar’ın 33’le 45 arasında herkesin sandığı gibi kalbini askıya almış bir halk olmadığını anlatmış.’

‘Öyle,’ dedi, ‘anlatmış.’

Platonik diyalogumuz çok iyi gidiyordu. Devam ettim.

‘Üstelik, sarsıcı bir çokkültürlü aşkın içine oturtulmuş. Hayatın kendisince yazılmış bir Batı Doğu Divanı sanki. Annenin güzelliğinde ve acısında sanki Almanya’nın güzel ve soylu şeylerini kişileştirmiş, adam, baban.’

‘Öyle,’ dedi, ‘sanki.’

‘O halde,’ dedim. ‘Bırakalım, baban onlara kendilerini hatırlatsın. Adamlar kırk yıldır kendilerini bir türlü kendi gözleriyle göremediler. Şimdi görsünler.’

‘Görsünler de, Nadircim,’ dedi, ‘görcekler de n’olcak? Hem bize ne? Babama ne? Bana ne? Ne yani? Ne?’

‘Öyle deme bitanem,’ dedim, ‘meseleye bir de dış politika açısından bak. Böyle bir girişimin Türk Alman dostluğunun pe-

kişmesine nasıl katkıda bulunacağını düşün. Üff! Müttefikler bizi nasıl kıskanırlar ama!

'Seni sarmış ha, bu iş,' dedi. 'Ama beni ikna edemezsin.'

'Aa!' dedim. 'Niye öyle söylüyorsunuz ya?!'

'Ama,' dedi, 'defterleri sana bırakacağım. Ben öldükten sonra istersen bastırabilirsin. Para filan kazandıracaksa, bir işine yarayacaksa, yap. Onlar senin, damat sensin. Ama beni karıştırma.'

~~Farkındayım, fazla uzattım. Ama insan, yukarıda dedim ya, sık sık zaaflarına esir olur. Ben de oldum. Yorgunluktan. Oldum, geçti. Şimdi aynı disiplinle devam ediyorum.~~ Sonunda konuyu, birkaç gün düşündükten ve Aygen'le her bakımdan ciddi ciddi konuşup onun şartlı onayını aldıktan ve bir iki küçük hukuki işlemi tanıdık bir noter aracılığıyla hallettikten sonra Metin'le yaptığım sıkıntılı bir telefon görüşmesi, fotokopi sevkiyatı, birkaç günlük haber bekleyiş, ardından Metin'le yaptığım ve notların editörlüğünü üstlenmeyi kabul ettiğini söylediği ikinci bir telefon görüşmesi (bu kez arayan oydu, Adil'in yanından, hem de ağzı sulanarak ama ağzının sulandığını belli etmemek için sık sık yutkunarak) ve hep birlikte bir akşam yemeğinde ayrıntıları konuşma mutabakatı yoluyla bir sonuca ulaştırmayı başardım. Ben şehit olmuşum ama olsun, edebiyat zafer kazanmıştı. Sırf onun dediği olmasın, planları bozulsun diye, Ayrıntıları biz seninle aramızda halledelim, sonra bir akşam hep beraber kutlama yaparız, dedim. Ona Aygen'i, beni ve başka şeyleri sadece bilmesi gerektiği kadarıyla anlattım. Fazlasını zaten o da bilmek istemezdi. Ailevi bazı sebeplerden ötürü kitabın ancak bir sene sonra yayınlanmasını şart koştuğumuzu söyledim ki, tabii burasını söylemedim, o vakte kadar herşeyin ve hepimizin iyice unutulmuş olacağımızı hesaplamıştım. Zaten, dedi nazlı nazlı, kırgın kırgın, biz de bu aralar *Osman'ın* şeyiyle meşgulüz, tahmin edersin. Tabii, dedim, niye etmeyeyim? Ama onlar o arada fotokopilerden gerekli hazırlığı yapmaya başlayacaklardı, yine de, bir yandan; ama baskıyı yapmadan önce defterlerin bendeki asıllarını almayı da onlar şart koşuyorlardı; o zaman alırsınız, dedim, burada, benim işyerimde sizi bekliyor olacaklar, bir kutu içinde kırmızı kırmızı defterler. Ama unutmayın, mutlaka gelip

alın. Kitapla ilgili herşeyin kesinleştiğine inanınca teşekkür etti Metin, telefonu kapatırken, sesine sakın, her başarıya çok alışkın, her hayalden daha büyük adam tonu vermeye çalışarak, oysa burnundan aşağı sızan heyecan-terini gürültüsüzce silmeye çalıştığını hissedebiliyordum.

İyi birşey yaptığıma inanıyorum: herkes yaşayacak, en incelikli biçimde; herkes yaşayacak, birbirinin içine geçerek.

Kitap yayınlama işi, nasılsa dediği gibi onu artık ilgilendirmeyecek bir zamana kalacağı için, Aygen'in düşünceleri arasında kendine yer yapamadı, ama anlaşmayla birlikte gelen dışarıda akşam yemeği fikri çok hoşuna gitti. Zaten Memü'ye gelirez diye söz vermişti ve sözünde durmak için sabırsızlanıyordu. Davet sahipliğini ben üstlendim. Ertesi gün Memü ziyaretimize gelince ona durumu anlattım, Ne dersin, senin orada yapalım mı? dedim. Bizim tekerlekler için bir yuvarlak masa hazırlatırsın, ha? Fikir Memü'nün organizatör damarını kabarttı. Aygen'i ağırlama fikri, yani. Geceyi aklında organize ettikçe zevkten başının dönmeye başladığını görebildim. Aygen sahneyi kafasında canlandırdıktan sonra, kitap mitap umurunda değil ya, yemeğe Memü'nün de katılması konusunda ısrar etti; hatta, Memü'nün kızaran yüzü karşısında iyice keyiflenip, konuşmadaki şakayı hemen benimsediğini göstererek, beni ve arkadaşlarımı kastederek, Bu tekerlekler şimdi alışveriş konuşurlar, benim canım sıkılır, dedi ve planlarını Memü'nün masada onun yanında oturması ricasına kadar genişletti. Ah, Memü, ne tatlı adamsın! Havuza atlamamak için kendini zor tutuyormuş gibi oturduğun yerde sallandın. Haklısın, Memü, ben olsam ben de öyle olurum. Siz nasıl uygun görürseniz, ben kendi adıma böyle bir daveti emir şeref ayrıcalık vs vs, dedin, bana da çekingen bir bakış atmayı ihmal etmeden, yine çok eski moda bir cümle kurmuş olmaktan korkarak. Zevkle gülümseyerek sana baktım, Memü, yüzünde kanın hala korkusuzca dolaşabildiği sevgili dostum. Keşke beraber büyümüş ve beraber yaşlanacak olsaydık, Memü, çocuk yüzlü Muamma'm benim, keşke.

Uf! Moralim bozuldu.

Sıkı yazdım ama. Saatlerdir yazıyorum. Elime yine birşeyler oldu.

Yeter.

Bir sade sigara.

Belki birkaç tane, sadeyse. Sonra yatmalı. Aygen kızacak yine sabaha kadar oturdum diye. Ama defter bu, bırakmıyor.

04.45

Sigara migara içmedim. Dışarı çıkınca uykum kaçtı. Seraya gidip bir süre Aygen'i seyrettim, dinledim, okudum. Alnında biriken teri sildim, kağıt mendille, usulca. Ter, hala tam anlayamadım ama, havadan, yani gazdan olabileceği gibi, kafein ihtiyacından da olabilir, ya da, ikisinden birden. Isıdan değil. Öyleymiş gibi yapıyor ama değil. Bu ısının onu terletmesi için vücut ısısının köpeklerinkinden bile daha yüksek olması lazım ki, Selim'e sordum, bu uzun süreler için mümkün olamaz. Eskisine göre çok az kahve içiyor. Çok da az yiyor. Elbette farkedilir biçimde kilo verdi; tahminen % 10 daha hafif önceye, onu hastaneden getirdiğimde kucağıma aldığım zamana göre, ve tahminen % 20 daha hafif daha önceye, onu hayatımda ilk kucağıma aldığım zamana göre. O zaman 60 kilo olduğunu varsayarsak şimdi 48 filan olmalı. Şöyle baktığın zaman kötü bir zayıflık gibi durmuyor. Erimedenden değil. Hareketsizlikten kaynaklanan bir erime de var elbette, ama 12 kiloluk bir adale kaybı olamaz. Vücudundaki yağlar, proteinler, sıvılar da azalıyor ki, bunun sonu direncin düşmesi demek olur. Her gün ona masaj yapıyorum, kaslara, sinirlere, kan dolaşımına iyi gelebilecek, bildiğim ve yeni öğrenebildiğim ilaçlarla, ilaçlarda kullanılan bitki ekstralarıyla, çoğunu kendi hazırladığım tozlarla vücudu direnmeye zorluyorum, kaybetmekte olduğu direnci yerine koymaya ya da kaybettiğini farketmemesini sağlamaya. Erimedenden değil. Yememekten, içmemekten. Bu beni korkutuyor. Maksatlı olarak beslenmeyi azalttığını düşünmek zorunda kalıyorum, bazen. Sorduğum zaman iştahı olmadığını ya da canının istemediğini söylüyor ama inandırıcı olamıyor çünkü bazen açık veriyor, sözgelimi, Memü bir sürpriz yapıp şerbetli dondurma gönderince. Yine bu yüzden, eskisine göre daha halsiz; daha çok ve

daha derin uyuyor. Yoksa o uyurken terini silemezdim; yanına yaklaştığımı hisseder, uyanıverirdi. Artık uyanmıyor. Uyku büyümeye başladı, sıkıntılı sıkıntılı büyümeye başladı. Kör bile olsam bunu görmek zorundayım. Tıpkı, geçenlerde, serada uyumaya başlamasının da maksatlı olabileceğini düşünmek zorunda olduğum gibi...

Ne kadın! Ben ölüme karşı çalışırken o bana karşı mı çalışıyor?

Ben onu yaşatmaya çalışırken o kendini öldürmeye mi çalışıyor?

Bu mu?

Beyin gücüyle yaşamaya çalışması gerekirken, beyin gücüyle ölmeye mi çalışıyor? Yavaş yavaş, vücudunu alıştırmak, kandırarak? Bana farkettirmeden kendini azaltarak? İçindeki ve içinde olduğu yaşamı azaltarak? Yokoluşa doğru?

Yapabilir mi?

Zeki olan ölüm değil de o mu?

Bu mümkün mü? İntiharın böylesi?

Böyle bir ölüm hayali ve ölüm hayatı? Böyle bir ölüm iradesi?

05.

Ölüm içimizde, demek, yaşıyor.

Ne yapacağım?

??

Hiç herhalde.

Kafam yine gitti. Gitmiş, demek istiyorum. Bu sefer ağrıyla uyandım. Aynı gün mü, bilmiyorum. Bir gün içinde üstüste iki gidiş yaşadıysam, ya da iki gün içinde üç, zamanı kaçırmış olmam mümkün. Defterin faydası burada: zamanı kendine göre tutuşunda ve sana verişinde. Defter zamanına göre 05. dediğim

son Şeye, an mıdır, gün m, ona dönüyorum. Ana ya da güne değil. DüŐünceye dönüyorum.

O zaman 06'da olabiliriz.

Hiç herhalde, dedim ama olmaz. O lmek istiyor olabilir, ama bırakmam. Nasıl, tam bilmiyorum. Ama bırakmam. Kafam bu haldeyken, görüŐüm bulanıkken bile bunu söyleyebilirim. Bırakmam. ein Blindenwort. Çiçeeeeeeeeeeeeeeeeeeeeek.

Bir süre yazmayacağım. Dinlenmem ve okumam lazım. İyi olmalı ve iyi grnmeliyim. Yeni ve cesur ve mor düşüncelerle çiçeklenmiŐ olmalıyım. Sonra geri döneceğim ve bir kez daha yazmaya baŐlayacaęım. Defter bekler. İyi defterse bekler.

Gloria

3 Mart, Sabah. Güneşli, güzel bir gün.

Dönüşüm muhteşem oldu. Tek kelimeyle muhteşem.

Kendimden bahsediyorum. Kendimden hiç böyle bahsetmemiştim. Sıkılmış olmalıyım, ya da büyümüş, ki o da bir tür sıkılma sonrası haldir. Her iki durumda da zamanla kendin arasında sonlu bir ilişki söz konusu, karşılıklı bir sıkıştırma. Bunu niye yazdım, bilmiyorum. Belki düşüncelerimin rengini baştan belli etmek için. Belki de değil. Neyse, beni anladığınızı biliyorum.

Hızlı hareket ettim. Aygen'le adı konmamış bir ölme yarışında gitgide sefilleşerek birbirimizi geçmeye çalıştığımızı ve yarışı kaybedenin ben olacağımı farkettikten sonra. Adını zafer yürüyüşü koyduğum bu harekate en hareketsiz hareketle başladım: uyuyarak. Sensiz uyuyamam, uyumamı istiyorsan yanıma gel dedim ve Aygen'i içeride, adam gibi bir yatakta ve temiz gece havasında benimle uyumaya ikna ettim, daha doğrusu, ikna değil de, vicdani sebeplerle, mecbur ettim: benim yaşamımın kendi ölümünden daha önemli olduğunu düşündü. Benim yaşamama önem veriyor. Bunu geç de olsa anladım. Yaşam dolu olmam

onun için önemli; hem benim için üzölmüyor ve bir an önce ölüp beni serbest bırakmak için acele etmiyor, hem de ona ölümlü esinlemiyorum, yani yorgunluktan ve uykusuzluktan ve fazla uyarıcıdan hayalete dönmüş olan bana baktıkça aklına ölümlü gelmiyor, artık. Aksine, dikkatimi ondan ve yazıdan kendime çevirince onun için moral kaynağı bile olmaya başladım. Bunu aslında onun gezmeye tozmaya, gece yaşamına, Memü ve ünlü arkadaşlarımla birlikte yaşamına giriveren yeni ve ortakgeçmişsiz ve onu ilk kez öyle gördükleri için öyle kabul eden ve beğenen insanların varlığına ve onlarla birlikte planlar yapma hevesine bakıp daha önce anlamalıydım, ama anlamadım; onun bu heveslerini parlak bir yaşama veda ayinleri olarak yorumlamak tam da benden beklenecek şeydi, onun gibi birine birşeyden hoşlanıyorken o şeyin daha fazlasını, tamamını sunmaktan kaçınmak, hayatının benimle ve korkularıyla sınırlı olması gerektiğini varsaymak, tam benden beklenecek şey. Arada bunları da hızla anladım, 1.5 kişilik yatakta onunla koyun koyuna, düzenli saatler içinde sakın uykular uyurken.

5 Mart, Sabah. Güneşli, güzel bir gün.

Dikişleri aldirmaya gittim. Doktora kafamın durumunu anlattım, korkudan hafif bazı maddeler aldığımı ama iyi gelmediklerini söyledim ve acaba, diye sordum, ağır bazı maddeler mi almalıyım? Yo yo, dedi doktor, sakın! Teşhisini söyledi. Hoş bir teşhisti, yabancı değildi. İlacını verdi. Düzenli olarak sabah akşam. Teşekkür ettim, hesabı istedim. Vermedi. Bir dahaki sefere, dedi, hem hayatta herşey para demek değil. İyi, dedim, sen bilirsin. Sanırım eski dikiş iplikleri para yerine geçiyordu.

Oradan çıkıp Aygen'in kliniğine gittim. Sora sora, biraz da tipinden kestirmeye çalışarak, ölüm meleğini buldum. Kendimi tanıınca adam korkudan denize atlayacak zannettim, öyle sarardı, öyle tükendi, duvara muvara yaslandı. Ne istiyorsunuz? dedi, benden ne istiyorsunuz? Endişelenmeyin, dedim, sadece bana kurs vermenizi istiyorum. Hayatta bilmediğim ama öğrenmek zorunda olduğum şeyler var, sizin bildiğiniz, bana onları gösterin diye geldim. Titreye titreye kabul etti. Ondan serum takmayı, akışını ayarlamayı, kalçadan iğne yapmayı (ötekini biliyorum), lokal anestezi yapmayı, sonda takmayı, soluk borusundan yiyecek çıkarmayı, mideye yapay beslenme borusu sokmayı ve çıkarmayı, kalp masajı yapmayı, kalbe direk iğne yapmayı öğrendim, teorik bazda, tabii ek olarak da bu ve benzeri işler için hangi alet edevata ihtiyacım olacağını ve onları hangi toptancıda uygun fiyata bulacağımı öğrendim, pratik tarzda. İki günde arkadaş olduk, bilginin şemsiyesi altında. Bana güvenebileceğini anladı. Ayrılırken, Çok gerekirse beni çağırın, dedi, ben insanların acı çekmesine karşıyım; ama, hani, çok gerekmezse de çağırmayın. Olur, melek, dedim, olur, rahat uyu. Son olarak onu Aygen'in hastalığıyla ilgili bir mucize yaratılması olasılığı konusunda sıkıştırdım ama o konuda fazla birşey söyleyemedi. Zaten doğru dürüst bildiğimiz bir hastalık değil, dedi. Ne nedenini biliyoruz, ne nasılını. Yapacak birşey gerçekten yok. Olsa iyi olurdu, ama yok. Pis hastalıktır bu, çok pis, en pis. Ne yaparsanız boş. O yüzden, dedi kapanış sözü olarak, yerinizde olsam ufak ufak başımın çaresine bakarım. Şansın olursa öyle yaparsın, dedim. Doktorluğun acı tarafı da bu, dedi, kimse size şans vermiyor, herkes sadece kendi şansını sorup gidiyor. Kimse sizin insan olduğunuzu düşünmüyor: Sizi ya yaşam ya da ölüm yerine koyuyor ve iki du-

rumda da çekip gidiyorlar, her iki durumda da bir daha sesleri solukları çıkmıyor. Yapma ya! dedim. Vay ibneler!

Sonra Selim'i fakülteadaki odasında ziyaret ettim, çayını içtim. Biraz hasret giderme gürültüsü yapıp eski maceralarımızı andık; yaşlandık lan, dedik; biraz yeni deneylerini anlattı ve biraz fikirlerimi aldı; bıyık uzamasını durduran ve varolan bıyığa kalıcı bir sarı renk kazandıran bir formül üzerinde çalışıyormuş ve patent alması an meselesiymiş. Ona başarılar diledim ve dileğimin ardından ondan biraz malzeme rica ettim, elinde yoksa dışarıdan alalım, parası neyse öderiz diye de çekingen bir ekleme yapıp. Saçmalama, dedi, ve salaklaşma. Ne yapacağımı sormadan, Devlet Malzeme Ofisi'nin ona zimmetli stoğundan değil de kendi kişisel koleksiyonundan, bolca kafein kristali, bir küçük kavanoz kodein, birkaç kutu morfin, birkaç poşet teofilin, irice bir torba içinde de bolca saflaştırılmış afyon tozu verdi, bizim yerli malın birinci kalitesi. Bunlarla idare et, dedi, her ne yapacaksan. Daha fazlası bir adamın elinde bulunmamalı. Sonra gülümsedi: Ne de bir kadının.

Aygen için hazırladığım karışımları sadece düzenli değil, aynı zamanda neşeli ve istekli bir biçimde ve birlikte kullanmaya başladık. Sadece onu teşvik etmek ve ortak bir yaşantı heyecanı yaratmak için değil, etkilerini merak da ettiğim için, ona ne yediriyor, ne içiriyorsam, ne koklatıyor, ne içine çektiriyor, ne çiğnetiyorsam, vücudunu hangi banyo suyunun içinde hangi maddeleri emmeye bırakıyorsam, aynısını onunla beraber kendime de uyguluyorum. Sonra onların vücutta iyi etkinin yanında yapabilecekleri küçük kötü etkilere karşı, sözgelimi karaciğere fazla yükleniyoruz haliyle, ve mideye ve bağırsaklara ve böbreklere, onlar için ayrı şeyler veriyorum, ona ve kendime, ki bunlar

daha normal şeyler, kayısı, marul, patates filan gibi. Böbrekler, yalnız, haklarında fazla birşey yapılamayacak şeyler, bol su ve bir iki bitki çayı takviyesi dışında. İnşallah sonumuz böbrek iltihabından ya da iflasından olmaz. Ama, mamullerim genellikle iyi geliyor. Kendi adıma, başımdaki dikiş izlerinin bile hızla geçtiğini söyleyebilirim. Tabii, en önemlisi, neşeyi geri kazanmak oldu ki, vücut eğer gerçekten neşelenemeyecek kadar kötü durumda değilse, neşe vücuttaki çok şeyin keyifle yerine oturmasını, iyi etkilere kapılarını açmasını sağlıyor.

Sabahları birlikte erkenden kalktık. Yeni-köy'deki fırına inip peynirli çörek aldım, sıcak sıcak yedik, demli çay ya da koyu kahve eşliğinde. JSB dizisini düzenli olarak seyrettik, Bach'ın içkiyi, tütünü, enfiyeyi seven, çalışmak için odasına girerken şişesini yanına almayı ihmal etmeyen, yeni karısını seven, nazlayan, ona alıştırmaya yapsın diye klavsen parçaları yazan bir adam olduğunu öğrendik, hakkında zaten bildiğimiz şeylere ek olarak, yani fakir aile çocuğu oluşuna, yabancı dil bilmesine, müzik kuramcılığı yapmaya pek yatkın olmasına filan demek istiyorum. Ama mesela, Luther'den başını kaldırıp hiç Chaucer ya da Shakespeare ya da Dante okumuş muydu gibi soruların cevabını alamadık. İyi adamdı, babacan adamdı Bach, JS; parlak yüzlü ve şişko ve muhabbetçiydi. Çiçeklerle bile iyi anlaşıyordu. Evden biri oldu bizim için, yani seradan biri, ve hep yanımızda kaldı.

9 Mart, Öğleden Sonra. Güneşli, güzel bir öğleden sonra.

Sonra hızla arkadaşlarımı sabah kahvesine davet ettim, tabii eğer dezenfeksiyon odamdan geçmeyi kabul ederseniz, dedim, şaka olsun diye; hız-

la kabul ettiler, zaten hız ve tedbir onlara bizden daha anlaşılır gelen kavramlardı ve zaten Aygen'i bir kez daha görebilmek için kıvranıp duruyorlardı, belli etmemeye çalışsalar da. Artık yaşamayan bir soyun, ırkın, türün, familyanın son temsilcisi filan gibiydi Aygen onlar için, belki sürgündeki hanedanın son prensesi, belki evrimin tembelleştiğine inanılan bir aşamada eugenistik bir Avrupa projesi kapsamında tasarlanmış üstkadının tek yaşayan prototipi. Konuşmasındaki yabancı dil aksanına bakarak onun yarıyabancı olduğunu, konuşma dilini anlamada da zorluk çekebileceğini sandıkları için anlasın diye yavaşça, sözcükleri yutmadan, noktaya virgüle dikkat ederek, kitaba uygun konuştular. Yemekte de, sabah kahvesinde de öyle oldu, biraz da galiba Aygen onların her dediğine sözle değil de sık sık yabancı bir gülümsemeyle karşılık verme eğilimi gösterince. Öyle konuşunca da olduklarından daha az sevimli, şaka yapma konusunda daha çekingen, kendilerini daha çok dinler göründüler ve bizi de kendilerini de çabuk yordular. Serada karşılıklı oturmuş, kahvelerimizi içerken, havanın tökezler, onların birşey olsa da kalsak diye iyiniyetli bakışlarla aranır gibi olduğu anlarda Aygen evsahipliği içgüdüleriyle birşeyler anlatıp onları yine orada tuttu, ben de ilgilenmiş olmak için onlara defterlerin orijinallerini gösterdim ve edebiyat dünyasına yapacağımız katkının büyüklüğü üzerinde hep birlikte gurur duyma fırsatı yarattım, sonra, bir ara, Adil'in hastane konusundaki yardımını anlatıp hem gülünecek bir konu yarattım, hem de biz yapılan iyiliği unutmamız demeye çalıştım, hatta, hızımı alamayıp Aygen'in ve Metin'in önünde ona içtenlikle teşekkür ettim, Adil de lafı mı olur şeklinde kısa bir gerdan kırıtmasıyla karşılık verdi. Öğleden sonraya kadar oturdular, Aygen'in huzurunda. Ayrılırken elini öptüler. Bir

akşam, dediler, yine beraber olalım, mutlaka; hatta, *Osman'ın* şeyinin piyasaya çıkışını hep birlikte kutlayalım tüm sanat ve edebiyat çevrelerinin katılacağı dev bir partiyle. Çok isterim, dedi Aygen. Tabii, konuşuruz, dedim ben de. Onları arabalarına geçirirken ellerini omzuma ya da belime attılar şanslı adamsın diyen, biraz yakınlık anlatan, biraz gelecek arzusu anlatan, biraz da acıma anlatan hareketlerle. Bir daha onları görmedim. Herhalde bundan sonra da görmem. Ama bir gün gelecekle, biliyorum, hiçbir şey için değilse bile defterleri almaya. Gelsinler. Defterler onları bekliyor olacak. Çoğu zaten hazır. Bu da hazır sayılır.

10 Mart, Sabah. Güneşli, güzel bir sabah.

Bir yandan sanırım hayatımı toparlıyor, uzun zamandır dokunulmamış duran isimlerin üzerindeki tozu alıyordum. Arkadaşlarımla aramdaki sıkıntıyı giderdikten ve onlarla birbirimize karşı normalleştikten sonra kardeşimi aradım. Bana kızgın olduğunu ama beni merak etmediğini biliyordum. Yine de aradım. Beni soğuk karşıladı. Yine de konuştum. Üstelik, sıcak konuştum çünkü kardeşimdi, tek kardeşimdi, annemi, hatta babamı bile özleyince aklıma sadece o geliyordu ve onu elbette seviyordum, ben ona daha kızgın olsam da. Ne yaptığımı sordu, konuşmakta ısrar ettiğimi görünce. Kendi imalatım olan bir çiçeği tescil ettirmek için İngiltere'ye gideceğimi ve bir süre orada çeşitli seminerlere katılıp, çeşitli bahçe ve seraları gezeceğimi söyledim. İş gezisi, öyle mi? dedi normale dönen bir sesle. Öyle, dedim, iş, tamamıyla iş. Hiçbir şey olamamaktansa çiçekçi olmam da birşeydi, onun için. Bir öğlen yemek yiyelim, dedim. Bu ara öğlenleri müşterilere ayırıyorum, dedi, belki daha sonra. Öyle dedi ama

sesinden anladım daha sonra da olmayacağını. Dünyasını ayırmıştı, bir kez. Artık benden beklediği sadece ona dert çıkarmamamdı. Dert çıkarmadığım sürece benimle arada bir telefonla konuşmayı kabul edebilirdi, herhalde, adet yerini bulsun diye. Şaşırmadım. Zaten birşey beklemiyordum. Akıl yürütmesi, konuşması ve duygusal tercihleri temelli değişmişti ama neyse ki sesi değişmemişti, ilkgençliğimizdeki aynı sesteki ve benim için yeterli olacaktı, hatırlamak istediğimde hatırlayabilmem için, tabii o kadar zamanım olursa. Ardından yengeyi aradım ve Nazlı'yla konuşmak istediğimi söyledim. Yenge çocuğa seslendi, bak amcan seninle konuşmak istiyor, diye. Amca lafını duymak içimi bir tuhaf yaptı ve belki yaşlanmayla, belki özel bir tür sevmeye ihtiyacıyla, belki farkında olmadığım bir yaşama isteği ya da aile özlemiyle, artık bir çocuk insan için ne ifade edebiliyorsa onunla ilgili bir sorunum olduğunu bir kez daha hatırlamak ve bu kez tümünden unutmak zorunda kaldım. Nazlı telefona gelmedi, oyununu bırakıp. Eh, ne yapalım, dedim. Yengeye ona arada bir benden bahsetmesini, beni unutmamasını sağlamasını rica ettim, şaka yollu; tedirgin olmasını diye, şimdi gidiyorum, dönüşte tekrar arırım, dedim.

Ama dönüşüm muhteşem olacaktı, biliyordum. Ailemden sonra, içimdeki son sıkıntı olan Lale'yi aradım; herhalde artık bir tür kardeş oluyorduk, muhteşem bir şekilde. Beni iyi karşıladı. Sesinde öfke nefret düşmanlık yoktu, belki hafif bir şaşkınlığı saymazsak. Onu terkettiğim için bana kızgın değildi ama kocasını terkedemediği için kendisine biraz kızgındı. Adam süt dökmüş kedi gibiymiş, yeni bir başlangıç yapacağız, değişeceğim, herşey mükemmel olacak, diyormuş, Lale de buna inanmak istiyormuş. Doktoru da adama bir şans daha ver, diyormuş, bakarsın bu sefer olur.

Bak iyi ki adamı vurmamışız, dedim, yoksa ne yapardın, elinde kalan şansla? Neyse, o da oluruna bırakmış. Kendini işe vermiş; işleri büyütmüş; alt kattaki daireyi de tutmuş, yeni elemanlar almış, filan falan. Kendimi oyalamaya çalışıyorum, dedi, ama dört elle sarılmadan da iş yürümüyor. Elbette, dedim, öyledir. Aradığına sevindim, dedi. Ben de öyle, dedim. Her zaman dostuz, değil mi? dedi. Elbette, dedim, her zaman. Peki, hoşçakal, dedi. Hoşçakal, dedim. Bir an, telefonu kapatmadan duraksadık, ne de olsa birbirimiz için birşeyler ifade ediyorduk. Ama çok geçti, artık kapatmalıydık. Anne sevgilerimi ilet, dedim son olarak. Olur, iletirim, dedi ve telefonu ilelebet kapattık. Onu hatırlamayı ve aramayı ve ona efendi bir adam gibi veda etmeyi göze alabildiğim ve nihayet, kocasıyla karşılaşmak zorunda kalmadığım için gerçekten sevindim.

Bu karşılaşmalar ve kapanışlardan sonra kalbimde hiçbir ağırlık, hatırlayınca boğazımda toz ve pas tadı bırakan hiç kimse ve hiçbir şey kalmadı ve daha da hızlandım.

12 Mart, Öğle Suları. Güneşli, güzel bir öğle suları.

Aygen dönüşümü bekledi. Kendisini düşünmekle beni düşünmek arasında salındı durdu ve beni bekledi. Tutkumu izlemekten yorulsa da tutkunun beni ve onu nereye götüreceğini merak etmekten kendini alamadı ve beni bekledi. Gizlice, küçük bir istekle gitmek istediği halde beni yarıyolda ve hayal kırıklığı içinde bırakmaya gönlü elvermedi ve beni bekledi. Artan bir inançla beni bekledi.

Onu fazla bekletmedim. Zaten zamanımız yoktu.

Hastalık göğsünden yukarı, boynuna, boğazına, gırtlığına, ses tellerine, çenesine, diline doğru yayılıyordu. Memü'nün lokantasında arkadaşlarıyla birlikte geçirdiğimiz akşamdan sonra boynundaki kasları hiç idare edemez, başını dik tutamaz oldu. Başını yana ya da öne ya da arkaya doğru düşmesin diye yatak dışındaki zamanını tekerlekli iskemlesinde, iskemlenin arkası biraz geriye doğru yatırılmış ve şu eski moda dışı koltuklarındakilere benzeyen baş tutacakları açılmış, başını onların arasına yerleştirilmiş halde geçirmek zorunda kaldı. Artık onu hareket ettirirken, kaldırır, oturtur, yatırırken boynuna da dikkat etmem gerekiyor, çünkü başını serbest kalır, serbestçe düşerse eklem son tutuş noktasına dek, korkarım, boynu kırılabilir. O yüzden çok dikkat ediyorum. Sonra bir de yeme içme problemi var. Çiğneme ve yutkunma gücü fark edilir biçimde azaldı, çaba ister bir hal aldı.

13 Mart, Akşam. Güneşli, güzel bir akşam.

Defter de bekledi. İyi deftermiş, sandığımdan çok daha iyi. Şimdi yine elimde, şimdi yine üstünde ya da içindeyim ama eskisi gibi değil. Şimdi daha küçük, insanın gerekirse cebine sokabileceği, her an yanında taşıyabileceği kadar küçük bir defter. Hızlı ve sevimli bir defter. İkimiz de şekil değiştirdik. Artık öyle ofise gömülüp masabaşı çalışması yapmıyorum, dolmakalemler, farklı renklerde mürekkepler, kurutma kağıtları, gözü yormayacak ampulü ve ışıkverme açısı olan bir masa lambası, vb şeylerle. Artık öyle deli gibi kovalamıyorum, kaçtığına sandığım şeyi. Hiçbir şey kaçmıyormuş. İnsan kovalamayı bırakınca anlıyor, deliliği bırakınca. Artık seradayım, defter yanımda, birkaç kitapla beraber, ve aklıma estikçe, boşluk buldukça,

kendimi iyi hissettikçe yazıyorum, ölümün takibiyle yazının takibini birbirine karıştırmadan. Yazı kaprisli, yazı şımarık, yazı arsız, bencil, kıskanç: ziyadesiyle orospu, yazı: sadece kendine, sadece kendini, sadece kendisi için istiyor: senin tamamını istiyor. Yazı cadı, yazı büyüleyici: seni hem hayat üstüne düşündüğün yanılması içine sokuyor, hem de alıp hayatın dibine götürüyor, güneşli buzdan bir mağaraya hapsediyor. Allah insanı yazının büyüüne kapılmaktan korusun, derim. O büyüye kapılmasa kayınpeder de öyle Berlinler'de Merlinler'de, sidikli yeraltı sığınaklarında kafayı yemezdi. Ama bir kere kapılmıştı, hem de kalın kırmızı defterler boyu, dumanlı kanlı krizli günler boyu. Ben de kapılmıştım, üç tam bölüm, bir de yarım bölüm boyu. Ama artık kapılmayacağım. Şimdi kapılmamış olarak yazıyorum. Hızlı ve küçük ve düşünce-siz yazıyorum. Artık kendimden bahsetmeyeceğim. Çünkü ölüm var. Yükselen ölüm var, güneş gibi yükselen, gece gibi yükselen ölüm. Kişisel ölüm. Cinsel ölüm. Düşsel ölüm. Şiirsel ölüm. Tanrısal ölüm. Karşısında yükselen birini görmek istiyor. Ki ölüm tam olsun. Hani? diyor, neredesin? Hani bırakmayacaktın?

Bırakmayacağım. Söz verdim, herhalde verilecek en değerli şey olduğu için. Ama söz verdiğim için değil. Ama söz de verdim.

SÖZ! dedim içimden kendi kendime sessizce SÖZ! tek sırrını sessiz bedeninde saklayan meyve gibi.

Mart, İki Üç Gün Sonra. Sabah. Güneşli, güzel bir.

Onu küçük bir kaşık yardımıyla, sıvı gıdalarla beslemeye başladım. Memü'den buna uygun yemekler hazırlamasını rica ettim. Ilık muhallebi, ba-

zen sütlaç, çorba, komposto, dondurma ya da krema gibi Şeyler yedirdim, daha doğrusu iirdim, bunları taŐıyabilecekleri tüm gıda yüküyle ayrıca zenginleŐtirerek. Dudaklarını zayıf, küçük, pembe bir öpücük halinde uzatıyor ve kaŐıđın ucundan azar azar yiyeceğini alıyor: vücudunun hayat için tüm yapabildiği bu: dudaklarını uzatmak ve usulca yutkunmak.

Hayata dudaklarıyla tutunmak, bizim için, hayata dudaklarıyla da olsa tutunmak oldu.

Kahvesini de öyle içmeye başladı. Ilık, hatta soğuk içiyor, dilini ve yanaklarını pek hareket ettiremediği için sıcak kahveyi ağzında dolaŐtıramıyor, daha az sıcak hale getiremiyor çünkü. Ama, te yandan, zorunlu olduğu kadarı dışında sıvı da almak istemiyor. Ben almamasını söylemedim ama onun anlayamadığım bir kendini hissetme, tartma yolu var ve bir ölçüden sonrasının istenmeyen sıvı olacağına karar verip durabiliyor. Korkusu, iŐ. Söylemiyor, ama anlıyorum. Yemekten ve sudan vazgeçemeyeceği için kahveyi feda etti; birkaç yudum içip, neredeyse sadece tadına bakıp bırakıyor. Yine terlemeye başladı o yüzden; başı da ağrıyor.

Kanını yatıştırmak için Mem'yle konuşup hazırladığı yemeklere kaynama aşamasında bir iki gram kafein eritip karıŐtırmasını isteyeceğim. Belki yemeklerin tadı biraz bozulur ama belki de Mem bir yol bulur. Bilmiyorum. Belki gerek yoktur. Belki zorlamaktan vazgeçip ona serum yoluyla birşeyler vermeyi denemeliyim.

Yarın sabah biraz kan alıp tahlile götüreyim. İyi beslendiğinden emin olmak istiyorum.

Şimdi karşımda, iskemlesinde; onu profilden görüyorum; yüzü tv'ye dönük, başı azıcık yana düşmüş, piyano resitalini dinliyor: Rosalyn Tureck, zirveyi karşısına almış, tuŐların içine doğru arada bir dalgın dalgın başını sallayarak, arada bir sanki

müziğin söyleyemediği birşeyi fısıldayacakmış gibi dudaklarını uzatarak, Wohltemperierte Klavier'i çalıyor.

Mart. 19'u, 20'si filan. Güneşli, güzel bir gece.

Serayı tümüyle kapattım. Zili iptal ettim. Kendilerini vazgeçilmez alıcı sanan bir iki deli müşteri (kadınlar) arada bir gelip kapıyı çalıyordu, orijinal birşey, kimsede olmayan birşey var mı diye. Jaluzileri indirdim. Artık ofiste bulunmadığım, çalışma masasına da çalışma masasına soldan düşecek sağlıklı ışığa da ihtiyaç duymadığım için aralamam bile gerekmiyor. Kapıya TAŞINDIK yazısı astım. Yalan da değil. Taşındım. Taşınıyoruz.

Yalnız, Memü'ye kapımız her zaman açık kaldı, hiçbir halimizi ondan saklama ihtiyacı duymadık; o da hiçbir halimizi görünce bize yeni bir hal olmuş gibi davranmadı: bize ilişkin algılarını bizi ilk gördüğü günkü halimize sabitlemiş, dikkatini yeniliklere kapamıştı. Gençlik hayalleriyle neyi kastettiğini şimdi daha iyi anlıyorum. Geçenlerde, nihayet, büyükcene bir tekne aldı, bir kaptan tuttu, bizi denize çıkardı. Gezi boyunca Aygen'in ayaklarının dibine oturup ona birşeyler anlattı, o gün için hazırladığı kuvvetli bir milkshake'i ağır ağır içirdi, rüzgardan açılan battaniyenin kenarlarını sırtına, bacaklarının altına sıkıştırdı durdu kendileri de rüzgarda uçacakmış gibi duran hafif elleriyle. Aygen Tekirdağ tarafına gitmek istedi ve kıyı boyunca onun eski mekanlarına doğru ilerledik, Bakırköy'e, oradan Kumburgaz'a, Silivri'ye. Evin oraya yaklaşırken Aygen durgunlaştı, uzaklaştı, gözleri kıyıya dikili, uzun bir süre öylece baktı. Belki sadece hüznünlü bir anımsama, belki sessiz bir veda, belki anlayış dolu bir sohbet, belki af dileyiş, belki affediş

içinde orada gördüğü ve karşısına aldığı birşeyle ya da biriyle başbaşa birkaç yalnız dakika geçirdi, ta ki kayalık burna yaklaşırken tekne açığa dümen kırana ve evler bir anda geride, Aygen'in görüş alanının dışında ve başını çeviremeyeceği kadar uzakta kalıncaya dek. Sonra sıkıntılı, derin, ızdıraplı bir soluk aldı, gözlerini yumdu ve dönüş yolu boyunca bir daha da açmadı.

Mart. 22. Sabah. Güneşli, güzel, üzgün bir sabah.

Bu sabah Bach öldü.

Öldüğünde kördü.

Şeker hastalığı vücudunu harap etmişti.

Gösterişsiz, masrafsız, gözyaşsız bir törenle gömüldü. Mezartaşı bile dikilmedi. Kilise tören için para almadı, herhalde ceset ya da anılar filan para yerine geçiyordu.

Öleceği bilindiği, beklendiği için öldüğünde kimse şaşırmadı; üzülen olduysa da biz görmedik. Güzel karısı Anna M. 48 yaşında dul kaldı, on sene sonra yoksulluk içinde ölmek üzere. JS'den geriye az bir nakit kalmıştı, adamcağız sağlığında eline geçen tüm tasarruf edilebilir parayı müzik aletlerine ve kitaplara yatırdığı için.

JSB'yi arkadaşlarının ve vatandaşlarının ona duyabildiğinden daha derin bir sevgiyle uğurladık; son ana, herkes gittikten sonraya kadar yanında kaldık. Dönüşte, yarım kalan son fügü ansızın kesiliverdiği yere, şaşkınca havada asılı kalan son sessizliğe dek tekrar dinledik. Tekrar, tekrar dinledik.

25 Mart. Gece.

Eskimeye başlayan çiçekler vardı, yapraklarını taşıyamaz hale gelmiş, mevsimlik ömürlerini doldurmuş. Özel bir ilgi duymadığım süs çiçekleri. Onları kaldırdım, içlerinde atılacak kadar zayıf düşmüş olanlar vardı, onları attım, saksılarına bir iki hafta içinde boy atıp serpilecek yeni çiçekler diktim. Aygen onun uzandığı divanın arkasını çevreleyen sümbüllerin ve zambakların kokularının azaldığından yakındı bir ara. Doğru değildi. Ama o çiçekleri de yeniledim, yanlarına yeni çiçekler ekleyip oradaki yoğunluğu iyice artırdım. Karşıdan baktığında divan ve üzerindeki Aygen basamaklar halinde yükselen zengin çiçek ormanı ile kaplı bembeyaz porselen bir dağ yamacının eteğine uzanmış gibi duruyor. Karşısına geçip onu seyrediyorum. Heyecan çiçektozlarının hızıyla geliyor. Bazen onu soyuyorum, öyle seyrediyorum; o gözlerini yumup onu o yapan ve artık sadece çıplak anlamımız için sakladığı ölümsüz gülümsemesini dudaklarına geri çağırıyor ılık beyaz bir gölgede yatan akşamüstü zambağı gibi. Aşkın kalan son tadını almaya çalışıyoruz, vücudundan geriye, bize, ona bana aşka, yalnızca teni kaldığı halde.

*Mart. Son gün ya da bir önceki ya da her neyse.
Güneşli, güzel bir her neyse.*

Beslenme sorunumuz olmadığını öğrendim. Kanındaki değerler normal yeyip içen insanın kanındakinden farksız. Memü'yle benim başaramız. Ona iyi baktığımızı hissediyordum; aksini düşünmemiştim bile. Şimdi elimizde belge de var. Disiplinlerarası çalışma sık sık faydalı oluyor. İroni şurada ki, sağlıklı bir kanı olması sağlığı açısından bir-

şey ifade etmiyor. Artık iyice zorlanıyor. En büyük problem nefes. Kodein bir işe yaramaz oldu, ne de başka birşey; yani belki yarıyordur ama ihtiyacımız olduğu noktalarda değil; onu sarhoş ettiğimizle, midesini bulandırdığımızla, iştahını kestiğimizle, karnını ağrıttığımızla kalıyoruz. Onları bıraktım. Bir yandan ağırları da arttı. Kalça, sırt ve boyun ağırları hayatını zorlaştırmaya başladı. Bazen de bacakları uyuşuyor ve onu çok rahatsız ediyor. Pozisyonunu değiştiriyorum, masaj yapıyorum, bacaklarını kaldırıyorum, banyoya götürüp suya yatırıyorum, nasılsa artık mikrop korkusunu üzerimizden attık diye her fırsatta açık havaya çıkarıyorum bazen bahçeye, bazen deniz kıyısına filan ama artık, olmuyor. Bu usuller bitti. Bitkilerden hazırladığım mamullerim de artık hükümsüz kalmaya başladı, besbelli. O yüzden bir çoğunu kestim; hiç olmazsa böbreklerini ve karaciğerini zorlamamış olacağız. Eskiden beri kullandığı anksiolitiği de, korkulduğu gibi, alışkanlık yapmaya başlamıştı ama yine de onu rahatlatmaya yetmiyor, daha fazla tüketilmek istiyordu ki buna, içindeki ne de olsa sentetik maddedir diye itiraz ettim ve ona, bu sabah, ilk kez, az birşey, çok az birşey morfin yaptım. Bu ona ilginç geldi. İğneyi yaptığım sırada gözleri yüzümde, beni takip etti, dramatik bir safhaya başlamanın üzerindeki ağırlığını paylaşmak ister gibi.

Yine ona en iyi gelen şey, doğal bir biçimde tek iyi gelen, beynini okşayan şey, beynindeki sinir merkezlerini kısa süreliğine de olsa ışılatan şey bazen bir çiçeğin güçlü kokusu, bazen bir müzik cümlesi, bazen teninde gezinen dudaklarım, bazen sohbet ederken yapıverdiğim açık saçık bir şaka. Bu tür ender anlarda vücudun ağırlığından, hareketsizliğin yükünden kurtuluyor.

Ama, ender anlarda. Yoksa, itiraf etmeliyim ki, hayatımızdaki boşluklar, sessizlikler eskisine göre

çok fazla. Birbirimize daha çok bakar, daha az konuşur, vücudunu daha çok dinler olduk. Yanında, dizinin dibinde, daha çok zaman geçirir oldum. Yan yana uzanıp birşeyler okuma, gözlerimizi yumup, uyuyakalmayı ve bir daha uyanmamayı diliyormuş gibi, müzik dinleme alışkanlığı edindik.

Onu tam anlayamıyorum; neler düşündüğü konusunda birşey belli etmiyor. Düşündü, bir karara vardı, bir hedef mi koydu yoksa herşeyi oluruna mı bıraktı, bilmiyorum. Kendisini düşünüyormuş gibi gözüküyor. Bazen benim ileride ne yapacağımı soruyor, yani o gittikten sonra. 'Gitmek' onun kullandığı sözcüktü. Ölmeyi kastettiğini düşünüp üzerinde durmamıştım ama şimdi, bugün laf arasında söyleyiverdiği bir sözle birleştirence sözcüğün birinci anlamında gitmeyi de kastetmiş olabileceğini düşünüyorum: Sonuna kadar burada kalamam, dedi. Mırıldanır, fısıldar, belki şarkı söyler gibi söylediği için bunu o sırada atladım. Sanırım, burada ölmek istemiyor, ölüsünü görmemi, sonra ölüm sonrasının cansıkıcı işlemleriyle uğraşmamı istemiyor, yani sanırım aklında bunlar dolaşiyor, pratik endişeler. Onu bırakmayacağımı bilmiyor. Bilmesin de. Hiç, diyorum, hiç, nereden bileyim?

Aslında hala umudum var. Beyin gücüne hala inanıyorum. İstersek, bozuk bir şekilde yaşamayı içimize sindirebilirsek, deforme olmuş bir vücut görüntüsü içinde yaşamayı yani, sözgelimi, kullanılmamaktan çürüyen, dökülen dişlerle, karnında taşıyacağı bir çiş torbası, bir kaka torbası, belki boyun damarına yerleştirilecek bir beslenme katateri, ağzında biriken tükürükleri çekmek için göğüs cebine tutturulacak bir emme cihazı, ses tellerinin işlevini görsün diye boğazına yerleştirilecek bir elektronik konuşma simülatörü, iskemlesinin yanında duracak ve soluma refleksi kaybolmuş ciğerlere burnundan ya da ağzından hava pompalaya-

çak bir aspiratörle de olsa, devam edebiliriz diye düşünüyorum. Teknik olarak mümkün. Benim açımdan çok mümkün. Ama, öte yandan, umutsuzluğa da inanıyorum ve ona da hazırım. Kararı o verecek.

Bu arada, şırınganın dibinde kalan morfini de kendime yaptım, gözleri paylaşımın derecesindeki beklenmedik artışı kavramaya çalışır gibi yüzümden koluma yönelir, orada kalırken ve bu kez ben onun gözlerine bakarken.

Ertesi gece. Güzel ertesi.

Ona yine babasının güncesini okumamı istedi, son defteri, son günleri. Zor yerler olduğunu biliyordum, ve isteksiz davrandım ama ısrar etti. De-diğini yaptım. Zaten artık birşey yapmamanın bir faydası yoktu. Defteri aldım ve annesinin Münih'te bir klinikte aralıklı olarak geçirdiği birkaç yıllık bir nevrasteni tedavisinden sonra hayatları tam normale dönerken, tam herşey nihayet düzeliyor, tam ilelebet mutlu oldular diyecekken insana bu kadar da olmaz dedirten bir darbeyle tüberküloza yakalandığı ve iki ay içinde ağırlaştığı, yine Münih'teki bir akciğer hastanesinde ölümü beklediği bölümleri okudum. Bir sabah babası altı yaşındaki Aygen'i Starnberger See'de kiraladıkları evden alıp annesini görmeye hastaneye götürdüğünde kadının o sabah öldüğünü öğrendiklerini. Sonra babayla kızın birbirlerine sokulup, biri ölümün ne olduğunu anlatabilmekten, diğeri ölümün ne olduğunu sorabilmekten yoksun, ama artık hayatlarındaki herşeyin ilelebet değiştiğini hissederek, sokağa çıktıklarını, kar altında nereye gittiklerine aldırmadan sessizce yürüdüklerini, içine dev oyuncaklar yerleştirilmiş bir çocuk parkından geçerlerken adamın bir banka

oturup yol boyu ısırđıđı dişizli kurumuş dudaklarının arasından Aygen'e artık yapayalnız bir baba-kız olduklarını, ona iyi bir baba ve iyi bir anne olmaya çalışacağını anlatmasını, ya da anlatmaya çalışmasını, sonra, anlatma çabasından yorulup kızına sarılarak ağlamasını. Okudum. Yüksek sesle, ve tabii sık sık sesimi kaybederek. Şimdi özetleyince melodram gibi duruyor, belki uzun hali de melodramdır, bilmiyorum, ama öyle. Olanlar neden başka türlü olmamış ya da neden başka türlü kavranmamış ve başka türlü anlatılmamış, onu da bilmiyorum. Etkisi, hatta tadı, belki sonradan düşününce insana bir yanıyla yabancı, bir yanıyla imkansız gelmesinde. Ama okurken, ya da dinlerken, insan ağlıyor, sonra belki kolay unutuyor. Ama insan bunu okuyan ya da dinleyen değil de yaşayan biriye, Aygen gibi, ağlamaya devam ediyor.

2 Nisan. Ne gün! Ne aydınlık gün!

Bu sabah tv seyrederken, saat tam 10'da, Bach'ın cennetteki yaşamından haber filan verecekler sanırken, yayın gürültülü bir jenerikle birden değişti ve *Osman'ın Son Arzusu*'nun piyasaya çıkışının naklen yayını başladı. İnsana (kameraya!) hafif yan ve hafif kaş altından bakan zeki ve seksi bir spiker (kadın) (profiline güveniyor olmalıydı) Cumhuriyet tarihinin bu en büyük kültür olayının naklen yayınında hepimize hoşgeldiniz dedi. Sonra etkinlik programını kısaca vererek bizi kitapların Şirinevler'deki matbaadan çok sıkı güvenlik önlemleri altında üstü açık bir TIR'a yüklenmesi görüntüleriyle başbaşa bıraktı: ellerinde boyaları dökülmüş hafif makineli tüfekler taşıyan özel timciler depunun kapısıyla TIR arasında bir koridor, TIR'ın etrafında da bir elips oluşturacak şekilde sıralanmışlar-

dı sırtları kitaplara, yüzleri kitap düşmanlarına ve kıskanç yazarlara dönük olarak. Bir ara helikopter kamerası bize yükleme faaliyetinin havadan görüntüsünü verdi ve tekrar stüdyoya döndük: bu kez spiker yalnız değildi! Yanında bizim Metin Destan vardı! Spiker heyecan ve gururla onu takdim ederken Metin takdime ihtiyacı olmayan ama söyleşi usullerine de saygı duyan bir adam duruşu içinde, kendisine doğrudan hitap edilinceye kadar dışarıda ve suskun kalmaya niyetli, uzak ama takipçi bakışlarla kameramanın ayakkabılarına doğru bakıyordu ayağı yerdeki kalın kablolarla takılsa da gülecek birşey çıksa diye bekler gibi. Heyecansız olması doğaldı, çünkü o bir sanatçı olarak görevini yapmıştı ve o gün olmakta ve olacak olan şeyler onu etkilemekte ya da etkileyecek olan şeyler değildi, stüdyoya da sadece ayıp olmasın, şımardı demesinler diye gelmişti, yoksa, şu an aklının olduğu yerde olmayı tercih ederdi, yani çalışma odasında, masasının, yeni başladığı ve adı yine çok gizli olan romanının başında. Spiker takdimini bitirdikten sonra Metin'e dönüp ona o gün değerli zamanını ayırıp aralarına katıldığı için ne kadar mutlu olduklarını vs vs söylemeye başladı. Metin, spiker onunla konuşmaya başladıktan sonra birkaç saniye daha kameramanın ayaklarına bakmaya devam etti, sonra, acelesizce başını spikere çevirdi, iltifata kibarca gülümseyerek ve işitilmez bir estağfurullah diyerek cevap verdi ve net sorulara geçilmesini bekledi. Bir süre konuştular. Derken ekranın üst köşesinde küçük bir pencere açıldı ve kitabın sponsorluğunu üstlenen *Düşünce* gazetesinin *Açık Düşünce* ekinin Taksim'deki irtibat bürosunun önünde kitabın gelmesini bekleyen binlerce okurun helikopterden çekilen muhteşem görüntüsü ekrana geldi: büronun yanında kurulmuş bir sahneden ünlü pop şarkıcılarımızdan oluşan seçkin bir koro ellerinde balonlar ve roman kahra-

manlarının maketlerini sallayarak şarkı türkü söylüyorlardı: yer kamerası da arada bir ani kesmelerle birer ikişer meydana gelmeye başlayan karacamlı güneş gözlükleri takmış ünlü ve birbirinden değerli şahsiyetlerin heyecanlı görüntülerini veriyordu. Sonra tekrar stüdyoya, sonra spikerin telaşlı bir anonsuyla aniden matbaaya döndük ve nefeslerin tutulduğu bir anda TIR düdüklü ışıklı polis arabaları eşliğinde koca kışını sallaya sallaya ağır ağır yola çıktı, kitapçıların, gazete bayilerinin, oyuncakçıların, süpermarketlerin, seyyar satıcıların önünde, okul sıralarında, kamu kurum ve kuruluşlarının pencerelerinde, gümrük kapıları ve dış temsilciliklerimizde ve nihayet televizyonlarımızın başında *Osman'ın Son Arzusu*'nu bekleyen bizlere doğru ağır ağır yol almaya başladı.

Nisan, 3, 5, 7, 10, 13. Kimbilir. Yağmurlu, rüzgarlı, güneşli, güzel. Gece. Zalim.

İyi dayandık.

Enjeksiyonlar krizsiz acelesiz endişesiz günler geçirmemizi sağladı. Doz herşey. Yani doğru doz. Ayarlayabildim, sanırım. Düşünmeyecek ama unutmayacak kadar. Ya da görecek ama önemsemeyecek kadar. Yoksa Aygen sonunda altını ıslak bulduğu sabah sinir krizi geçirebilir ve bizi çok zor durumda bırakabilirdi. Ama geçirmede. Sadece hissetti, gördü, söyledi.

'Artık bitti,' dedi.

En büyük korkularımdan biri bunun olmasıydı, ama olunca korkmadım. Sadece dinledim ve cevap verdim. Sohbet gibiydi. Hoş sohbet.

'Olsun,' dedim. 'Lütfen önemseme.'

Önemsemiyordu. Ama artık gitmek istiyordu.

'Önemsemiyor olsan kalırsın,' dedim.

Önemsemiyordu ama kalmayacaktı:

'Bu artık aşk değil,' dedi. 'Artık bırakalım. Beni götür lütfen.'

'Benden bunu isteme,' dedim. 'Hem aşk olmasa ne olur? Ölüm olsa ne olur? Ölmeye gitmeyecek misin? Burada ölüyoruz.'

'Çirkin,' dedi. 'Pis. İğrenç. Koca bir bebek olamam.'

Ölecekti ama orada öyle ölmek istemiyordu. Onu o haliyle hatırlamamı istemiyordu. Oysa o haliyle bile ne kadar güzel olduğunu bilmiyordu. Yine de hatırlamayacağıma söz verdim. Ama hatırlamayacağıma inanmadı.

'O zaman beni uyut,' dedi.

'Uyuturum,' dedim. 'Söz.'

Hatırlamayacağıma inanmamıştı ama uyutacağıma inandı.

'Şimdi,' dedi.

'Hayır,' dedim.

'Şimdi,' dedi. 'Artık bitti.'

Ona biraz daha iğne yaptım, az birşey, sadece uyutacak kadar, yani öyle olduğunu umdum, ne de olsa her an herşeyden emin olamıyorsunuz, ne de olsa bu şeylerin garantisi yok.

'Tamam mı?' dedi, gözleri donuklaşmaya başlayarak. 'Bu kadar kolay mıydı? Şimdi ölüyor muyum?'

'Emin değilim,' dedim. 'Belki. Hiç olmazsa uyursun. Uyu da zaten. Bana güven. Ben yanıdayım. Sana bakıp ne kadar güzel olduğunu düşüneceğim.'

Gözleri kapanmadan önce onu son bir kez öptüm. Gülümsemesi uyutulamazdı; uyutulamaz olduğunu gördüm: kendinden geçmeye yakın, kendinden geçmek ve geri dönmek üzere olduğunu anlamışçasına dudaklarına geri geldi, dudaklarım da gezindi.

'Beni böyle hatırlamayacağına söz ver,' dedi.

'Hatırlamam,' dedim.

'Hatırlamazsın,' dedi. Gözleri kapandı. Dudaklarımın içine doğru sesi gitgide azaldı. Başımın çevresinde defne yaprakları uçuşmaya başladı. 'Biz gururluyuz. İyi aşk gururlu olur. Unutmayı bilir. Bitmeyi bilir... Ölüm bu mu?'

Cevap vermedim. Veremedim. Sesim çıkmadı, onun sesinin arkasında boğulup. Ağzım ondan soğuk alma çabasıyla açık, sesini sesimle beraber içime çekmeye, yutmaya çalıştım.

'Bana izin ver, lütfen,' dedi son bir yükselen fısıltı içinde, kendini saklamak ister gibi. 'Ölüm buyusa, görmeni istemem.'

Nisan. Geç gece.

Onu seraya taşıdım, divana yatırdım, ellerini karnında birleştirdim, üzerindeki beyaz geceliğin askılarını, eteklerini düzelttim. Bir süre, uzunca bir süre öylece yanında oturup onu seyrettim, artık beni izleyemediği için üzülererek, gitmediği, kalmayı kabul ettiği, kendini bana bıraktığı için, güvendiği için hüznü ama erkekçe bir mutluluk duyarak, yapayalnız kaldığım için çocukça bir üzüntüye, hatta korkuya kapılarak. Artık öldüğünü varsaymak zorundaydım. İsteddiği gibi olacaktı. Ama hemen değil, böyle değil. Böyle olursa onu öldürmüş olurum. Onu öldüremem. Kastettiği belki ölüm değildi. İnsan ölümün ne olduğunu bilemez. Yaşadığının farkında olmamak da ölüm olabilir, pekala, şimdi olduğu gibi. Şimdi kendini ölü sanıyor. Ölüm bu mu? Bu görmemi istemediği şey mi? İnsanın illa gömülmesi, çürümesi mi gerek ölmüş olmak için?

Sonra aklımın işleyişi beni korkutmaya başladı. Onu ve kendimi de kandırabilirdim ama buna

hakkım yoktu. Daha iyisini hak ediyorduk, gururlu olanını, öyle demişti, yoksa sahte ya da delice olanını değil. Delirebilirdim, çünkü, usul usul, onu hayatta düşünmekte ısrar ettikçe. Aklım! Böyle bir zaman geçirdim o tarif edilmez uykunun ilk dakikaları boyunca. Sonra aklımı temizlemek için dikkatimi ona vermeye çalıştım, saçlarını okşayarak, alnından, şakaklarından geriye doğru düzelterek, vücudunun gizemli seslerine kulak vererek.

Nabzını, üzerine eğilip soluğunu dinledim: nabzy yavaş, soluması yavaş. Yüz hatları sakin, ama yüzündeki ışık zayıflamış. Merak etme, dedim, çok sürmeyecek. Laboratuvarımda tuttuğum aspiratörü getirip çalıştırdım, kullanma kılavuzundan aklımda kaldığı kadarıyla ayarlarını yaptım, hortumun uçlarını, önce kendimde deneyip düzgün çalıştıklarını gördükten sonra, usulca burun deliklerinin içine doğru yerleştirdim. Ardından iğnesi, hortumu, ayağıyla filan birlikte bir şişe serum getirip hazırladım; sol kolunu divanın dışına doğru uzatıp iğnenin ucunu damara yerleştirdim, bantladım, sonra hortumun ucunu iğneye taktım ve serumu ağır ağır akmaya, kanına karışmaya bıraktım. Beş altı saat sonra seruma biraz morfin eklemem gerekecekti. Belki de az bir eroin, az ve tertemiz. Opium, dedik durduk şimdiye kadar, aramızda, daha seksi olması için. Kastetiğimiz oydu, katettiğimiz onca yoldan sonra. Hayalin kalmazsa herşeyi yaparsın. Tabii eğer beş altı saatimiz varsa. Varsa, son uykusunu keyifle uyumaya hakkı var, ölümlerin arasına gülerek karışmaya hakkı var. Doz, doz herşey. Çok sürmeyecek, dedim, yanına diz çöküp, serumun uzun düşüşünü takip ederek, kulağımı burnuna yaklaştırıp vücuduna giren havanın hafif, düzenli gürültüsünü dinleyerek. Sana iyi bakacağım, herşey istediğin gibi olacak, herşey istediğin gibi bitecek.

Haklısın, içerisi sıcak.

Sabah, erken. Yağmurlu. Güzel. Nisan, işte.

Onu serada bırakıp içeride hazırlık yaptım. Ne hazırlığı? Rahat kalma hazırlığı. Telefonu doğrudan telesekretere bağladım. O sırada baktım, mesaj bırakılmış. Tanrı olmalı. Paniğe kapılmıştır. Gel anlaşalım, diyecektir. Yok öyle numara. Baştan düşünecektin. Bizimkisi iyi aşk. Böyle dedim içimden. O duymuştur.

Kayınpederin defterlerinin bulunduğu kutuyu ofisteki çalışma masamın üstüne, tam ortasına koydum, girer girmez görülecek şekilde. Üstüne ne olduğunu, bulunduğu kime verilmesi gerektiğini yazdım keçeli kalemle. Kendi defterlerimi de büyükçe bir zarfa yerleştirip kutunun üstüne koydum. Metin ve Adil'e ortak bir not yazıp zarfın içine attım, zarfın üstüne de yine ne olduğunu, bulunduğu kime verilmesi gerektiğini yazdım aynı keçeli kalemle, hızlı ama düzgün bir elyazısıyla: dört orta boy defter: bunu, küçük olanı serada bulacaklar: bu yanımda kalacak. Yalnız kalmak, delirmek istemiyorum, o yüzden. Herşeyi düşünmek zorundayım. Hiçbir şeyi şansa bırakamam. İyi bir aşk şansa bırakılmaz.

Defter kitap işlerini böylece hallettikten sonra, teknik hazırlıklar yaptım. Şalterlerin çoğunu indirdim. Bahçedeki ışıklar, seradaki güneşampuller, kalorifer kazanı, havalandırma, mutfaktaki elektrikli eşyalar, ofisteki lamba ve prizler, hepsini elektriksiz bıraktım, bir terslik olmasın, yangın mangın çıkmasın diye, niye yangın çıkacaksa, durup dururken? –hep babamdan kalma alışkanlıklar, evden çıkarken arkanda açık birşey bırakmama tedbirliliği, herşeyi kapata kapata gitme hastalığı, ışıkları, pencereleri, hesapları. Herhalde babam benimle nihayet gurur duymuştur, ince bir çizgi halindeki dokuzyüzelli beş model bıyığını kaşırken. Nereden aklıma geldi şim-

di babam? Ölüyor muyum? Hayır. Daha değil. O kadar kolay değil. Sadece laboratuvarımda ve serada elektrik bıraktım, birinde malzemelerim bozulmasın, diğerinde de hem iğneyi nereye batırdığımızı görebilelim hem de müzik eğlence zevkimiz eksik olmasın diye.

Kendimi iyi hissediyordum, yine, küçük defterimin girişindeki gibi. Ama bunu da şansa bırakmadım. Sıkı bir sigara sardım ve hayatımda ilk kez çiçeklerimin arasına elimde sigarayla daldım. Sıcaktı. Aç karnına sigara da iyi çarpıyordu. Terlemeye başladım. Aygen de terlemeye başlamıştı. Terini sildim. Sağlık kontrollerini yaptım, herşey stabil. Bu gidişle hastayı akşama sabaha taburcu edebiliriz. Evinde dinlenebilir, sevgilisinin yanında. Ter aklıma kahveyi getirdi: Aygen ölürdü de kahveden vazgeçmezdi. Yanımıza bolca alalım, evde içeriz. O zamana kadar bekleyemezse stoktaki kafeini suda eritip serumuna katabilirim, illa tat isterse de sert bir kahve yapıp parmağımın ucuyla dilinin üstüne, damağına yayarak ufak damlalar halinde servis yaparım. Olur, olur, rahat yaparım.

Oturdum, serum bitinceye kadar uzun uzun onu seyrettim. Terlemesinin durmadığını görünce onu soydum, geceliğini keserek, çünkü rahatsız edemezdim, hem hortumlar filan, bir sürü hat var vücuduyla hayat arasında. Vücudundaki teri de sildim.

Serumu değiştirdim. Biraz mamul hazırlayıp serumuna kattım. Hadi hayırlısı. Biraz da kendime yaptım. Doğrusu biraz korkuyorum. Sonra defteri alıp bunları not ettim. Zaman. Dikkat etmek lazım. Tuzaklarla dolu. Sıcak hakikaten. Ben de soyundum. Başım. Bir şey yok. İyiyim. Biraz şey

Bu müzik

Akşam. Sabah. Alacakaranlık. Gött..... Fuck!

Birkaç saat uyumuşum. Daha da uyurdum herhalde, ama kapı çaldı, ısrarla, inatla, sonsuzca. Kalkmak zorunda kaldım. Olsa olsa Memü'dür, diye düşündüm, ancak o olur ve ona kapıyı açmadan duramam. Gelen Memü değildi. Bach'tı, koskoca JS Bach. Özür dileyip kendini tanıttı. Sizi tanıyorum, dedim, siz osunuz, büyük o. Utangaç adamdı, sandığımdan daha gençti. Çıplak hali hiç de resimlerindeki gibi koca göbekli değildi. Süzgün bakıyordu, iyi niyetli dudakları, yumuşak yüz çizgileri vardı. Buyrun, dedim kenara çekilerek, girin, çay kahve birşey için. Teşekkür etti, rahatsız etmeyecekti. Sadece iş teklif etmeye gelmiş, eğer ilgilenirsek. Ciddileştim. Nasıl bir iş? dedim. Mal mı lazım? Hayır. Sadece Matthaus Passion'un cennetteki ilk seslendirilişini yapacakmış da koro için şarkıcı bulamıyormuş. Hay Allah, dedim, üzüldüm, büyük kayıp. Öyle, dedi, ben de üzülüyorum. Şefi, şarkıcıları, orkestrayı filan ayarlamış, bir kere, Allahın emri, Karajan oradaymış, sonra Augér, Prey, Wunderlich, Baker, Vickers, Berry, hepsi oradaymış ya da özel olarak gelmişler ve provalara başlamışlar. Orgu da bizzat kendisi çalacakmış! Yapma ya! dedim, zevkten sarhoş olarak. 100 kişilik bir çocuk korusu da hazırmış. Cennette çocuk bolmuş tabii, ama kadın ve erkek pek yokmuş. O da Düşünce gazetesinde bizim haberimizi okuyunca gelip bir rica etmek istemiş. Ne derdik? Valla, baba, dedim, şeref duyarız ya, ne demek?! Sen gelip bizden birşey istiyceksin de biz yapmıycaz! Olur mu öyle şey?! Yeter ki faydamız dokunsun. Hem kadro da süper. Aman, aman, dedi, nazar değmesin, o bakımdan içim rahat. İyi de, dedim, sorabilir miyim, küstahlıktan değil, sırf meraktan, dediğin gibi bir nüfus sıkıntısı varsa onlar nasıl geldiler oraya, yani buraya? Gü-

lümsedi JSB, alçakgönüllü gülümsemesi ve kolay çizgilenen pembe yanaklarıyla. Onlar müzisyen, dedi. Tabii, dedim, öyle ya, düşünmeliydim. Sonra durdum. Peki biz? diye sordum şaşkınlıkla. Sorar sormaz da Adil bey ayarladı diyecek diye korktum. Ama hayır. O kadar değil. Yine gülümsedi JSB, bu sefer suçlu suçlu. Korkarım ufak bir müdahalem oldu, dedi. Yüzümde parlayan gurur gülümsemesini engelleyemedim. Koskoca Bach bizi bizzat seçiyor, ekibe dahil ediyordu. Bu bir zafer! dedim kendime. Yüzümdeki gülümsemeyi görünce memnun oldu. Ama belli ki acelesi vardı. O halde gidelim mi? dedi, hanımefendi de hazırsa? Elbette! diye zıpladım. İki dakika müsaade et, Aygen'i alıp geliyorum. Tam içeri giriyordum, durdum. Kendimi, vücudumu gösterdim. Böyle iyi mi, yoksa birşeyler giyelim mi? dedim, beyaz, mor, yeşil, pembe hangi renk makbulse. Anlayışla gülümsedi JSB, başını yana eğdi, bir elini zarifçe kaldırıp yuvarlak bir bilek hareketiyle vücutlarımızı işaret etti. Rengimiz bu, dedi. Tamam, baba, dedim, anlaşılmıştır, hemen geliyorum. Koşa koşa içeri girdim. Kalbim deli gibi çarpıyor, başım zambak yaprakları gibi titriyordu. Hemen Aygen'i uyandırdım. Kalk, dedim, kalk kalk kalk. Kim geldi bil! Koskoca Bach. Bizi almaya gelmiş. Gösteri var. Korodayız, kız. Matthaus'da yer alacağız, Bach söyleyeceğiz. Aygen'in çok uykusu vardı, yine de ağır ağır kalktı. Çok sıcak, dedi. Öyle, dedim, haklısın. Soğutacaktım ama unutmuşum. Dur hemen hallederim. Sen kalk, bir duş alıp çıkalım. Bak, kahven de hazır. Hadi, adamcağız bekliyor. Hortumlarını söktüm, onu serbest bıraktım. Sıcaktı hakikaten. En kestirme çözümü biliyordum. Koşa koşa depoya gittim. Bir tane CO₂ tüpü aldım, geri döndüm ve vanasını açıp bütün bir tüpü çabucak seranın zeminine boşalttım. Hava hemen soğudu. Rahat ettim, Aygen de ferahladı. Oh, dedi. Dilinin

bırakma yacağım dedi m ve birk mı yor m
zafer beni mbiliyor nefes
:demiştimm

birgünzaferlebeyninegireceğim
bensığbirmezarda
göm
ülü
ola
nve
sen
int
oh
umlarmdayinebirkahr
amanolacağımadinatanrısıl
şarkıarsöylenen

Güzel

Ş ar k ı şiir
Ma i nein ayında aşkinalacakaranlığında
nsan i
Sibemool
m e i n e n t o d m e i n e n t o d
ach! nefes sö
z zor zor zor
s ö z v e r
d i m zormuş ama
ösz benbenlebenleben
kl agen verz agen
eeeeeeeeeeeeerheeeeeeeeeeeeeeeeeebeeeeeeeeeeeeeeen
nn
uu
d e d i m
değil mi
sen boşunayordun t o bana aşıktı. sanadeğil
bana güvendi

de dm daha ne ha daha neT
n e f e s
s bizimki iyi aşk, dedi, tan ı rım. can yo blie
? kıskandındeil mi bunu beklemiyordunama değlmi
hç olmazsa bendn
geriye ne kaldı?
s ö z dedm zor
amaol
sun

nef
es
s
ne

1991-2002
Fatsa-İstanbul

Notlar

- 1) Sayfa 6: Edmund Spenser, *"The Faerie Queene"* (1596). *"Peri Kraliçe"* III, vi, 39. Kastedilen Kraliçe I. Elizabeth: "Adonis'in bahçesinde yetişen herşeyin en büyük düşmanı uğursuz Zaman'dır; tırpanını kuşanıp, çiçekleri, bitkileri, o güzelim faydalı şeyleri yere çalar, soldurur, çürütür onları: yaprak demeden, gonca demeden, önüne çıkan herşeyi yere yıkar keskin kanatlarıyla; hiçbir duygu işlemez onun kötü kalbine."
- 2) Sayfa 7: Andrew Marvell, *"The Definition of Love"* (1681). *"Aşkın Tanrısı"*: "Umutsuzlukla imkansızlığın birleşmesinden doğdu." Aslında, şiirin devamı daha da güzel: "Magnanimous Despair alone/ Could show me so divine a thing." "Sadece müthiş bir umutsuzluk gösterebilirdi bana böyle tanrısal birşeyi."
- 3) Sayfa 91: William Wordsworth, *"The Prelude"* (1805). *"Prelüd"*: "Dile getirilmesi imkansız duyguların sancısı."
- 4) Sayfa 165: John Keats, *"Ode to a Nightingale"* (1819). *"Bülbüle Kaside"*: "Uzağa git, daha uzağa; çünkü ben sana uçacağım, Bacchus ve leoparlarının çektiği arabayla değil, şiirin görünmez kanatlarında; donuk aklım dağılsa, duraklasa da."
- 5) Sayfa 235: John Donne, *"Holy Sonnets"* (1633). *"İlahi Soneler"* : "Ama ben kimim ki sana muhalefet edeyim? Ah Tanrım, ah!"

Romanın başında ve bölüm aralarında yer alan şiirlerin tam çevirisi değilse bile anlamları yaklaşık olarak böyle. Tastamam, layığıyla çevirebilmek için herhalde Necatigil çapında bir şair ve çevirmen olmak gerekirdi.

- 6) Sayfa 219: “Kim olduğunu ne bilirlerdi.” Rilke, *Malte Laurids Brigge'nin Notları*. Necatigil çevirisi. De Yayınevi, 1966. Ve devamı: “Şimdi korkunç zordu onu sevmek.”

HK

'Burası size layık değil. Burası Allahın sadece unuttuğu değil aynı zamanda ilelebet defterden sildiği bir yer.

Kimsenin gelip sizi rahatsız etmeyeceği bir yer istiyorsanız ben size bulurum, hatta buldum bile, dün gece bunu düşündüm. Herşey hazır. Ben de hazırım. Size ben bakarım. Ben bakacağım. Hiç kimsenin sizi, bizi, rahatsız etmemesini sağlayacağım. Ben de rahatsız etmeyeceğim sizi, soru sormayacağım, sizi seveceğim ama aşık olmuş numarası yapmayacağım. Madem öleceksiniz, adam gibi öleceksiniz. Bunu sağlayacağım.'

'Yaşayan en güzel kadından daha güzel bir kadın'ı yaşatmak için kurulan iki kişilik bir dünya.

Kapalı bir dünya.

Çiçeklerle soluk alıp veren bir dünya.

Bu küçük dünyada 'yaşayan en güzel kadından daha güzel olan kadın' yaşayabilecek mi?

En yalnız şair olan Erkek onu yaşatabilecek mi?

Melekler Erkek Olur'un yazarı Haindi Koç'un yeni romanı Çiçeklerin Tanrısı bu yalnız dünyaya yapılan hüzünlü bir aşk yolculuğu.